

Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh- na Sionainne agus do Chontae Luimnigh 2022-2028

Arna ghlacadh Meitheamh 2022

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Clár Ábhair

1	Réamhrá	1
1.1	Struchtúr agus Príomh-Aschuir	2
1.2	Cur Chuige	3
1.3	Staidéir agus Dobharcheantair a Shainmhíniú	4
2	Comhthéacs Beartais Náisiúnta, Réigiúnach agus Áitiúil	5
2.1	Comhthéacs Beartais Náisiúnta	5
2.1.1	Creat Náisiúnta Pleanála – Éire 2040 Ár bPlean	6
2.1.2	An Plean Forbartha Náisiúnta 2018- 2027	6
2.1.3	Ár dTodhchaí Tuaithe: Beartas Forbartha Tuaithe 2021-2025	6
2.1.4	Treoirlínte Pleanála Miondíola agus Lámhleabhar Dearaidh Miondíola (2012)	7
2.1.5	Creat le haghaidh Athnuachan Lár an Bhaile (2017)	10
2.1.6	Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe	12
2.1.7	Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach	12
2.2	Comhthéacs Beartais Réigiúnach	14
2.2.1	Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt	14
2.2.2	Plean Straitéiseach Cheantar an Mheán-Iarthair 2012-2030	16
2.2.3	An Straitéis Miondíola do Réigiún an Mheán-Iarthair 2010-2016	17
2.2.4	Straitéis Mhiondíola Chontae Chiarraí 2015-2021	19
2.2.5	Straitéis Mhiondíola Chathair Chorcaí 2015-2021	19
2.2.6	Straitéis Mhiondíola Chontae Thiobraid Árann Thuaidh 2010	20
2.2.7	Straitéis Miondíola Chathair na Gaillimhe 2017-2023	20
2.3	Comhthéacs Beartais Áitiúil	21
2.3.1	Contae Luimnigh	21
2.3.2	Contae an Chláir	30
2.4	Ordlathas Miondíola	33
3	Treochtaí Miondíola	37
3.1	Treochtaí Reatha Miondíola agus Tomhaltóirí	37
3.2	Forbhreathnú Díolacháin Miondíola	41
3.2.1	Forbhreathnú ar Mhéid Díolacháin Miondíola Stáit 2019-2020	43
3.2.2	Tascfhórsa na Mórshráideanna	44

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

4	Suirbhéanna Miondíola Teaghlaigh	46
4.1	Modheolaíocht	46
4.1.1	Modheolaíocht Suirbhé Teaghlaigh ar Theileafóin	46
4.1.2	Modheolaíocht Suirbhé Ar Líne	46
4.2	Torthaí Shuirbhé Siopadóirí	46
4.3	Torthaí Shuirbhé Teaghlaigh	47
4.3.1	Contae Luimnigh	48
4.3.2	Dobharcheantar Luimnigh	52
4.3.3	Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	56
4.3.4	Achoimre ar Príomh-Thorthaí an tSuirbhé	60
4.3.5	Insreabhadh agus Eis-sreabhadh	70
5	Seiceálacha Sláinte Lár an Bhaile	79
5.1	Forbhreathnú	79
5.2	Comhairliúchán	80
5.3	Contae Luimnigh agus Ceantar Cathrach Luimnigh na Sionainne	82
5.3.1	Cathair Luimnigh	82
5.3.2	An Caisleán Nua	88
5.3.3	An tSionainn	94
5.4	Láir an Cheantair agus Páirceanna Miondíola	97
5.4.1	Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’)	98
5.4.2	Páirc Mhiondíola Bhóthar Childers/Limistéar Staidéir Bhóthar Bhéal Átha Síomoin – Páirc Miondíola Childers/Páirc Mhiondíola Thoir na Cathrach agus an Phointe Thoir Páirc Gnó	100
5.4.3	Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce/Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce	102
5.4.4	Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh	104
5.4.5	Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh	105
5.4.6	Cathair Dháibhín (Ionad Siopadóireachta Jetland)	107
6	Ceanglais Spás Urláir Mhiondíola Réamh-Mheasta	110
6.1	Réamhrá	110
6.1.1	Cur Chuige Modheolaíoch	110
6.1.2	Staidéir agus Dobharcheantair a Shainmhíniú	111

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

6.2	Daonra	113
6.2.1	Daonra Dhobharcheantar Luimnigh	113
6.3	Meastacháin Chaiteachais	114
6.4	Caiteachas Iomlán ar Fáil	115
6.5	Caiteachas Coigeartaithe	117
6.6	Measúnuithe ar Spás Urláir Miondíola	119
6.6.1	Spás Urláir atá ann Faoi Láthair agus Cóimheasa Comhlána go Glan	119
6.6.2	Spás Urláir Folamh a Fheictear	120
6.7	Láimhdeachas Reatha Táscach	121
6.8	Láimhdeachas Reatha Ionadaíoch	122
6.9	Láimhdeachas Todhchaí a nGlactar leis	123
6.10	Cumas Iarmharach	123
6.10.1	Earraí Áise	124
6.10.2	Earraí Comparáide	125
6.10.3	Earraí Builc	126
6.11	Acmhainneacht Spás Urláir sa Todhchaí – Neamhchoigeartaithe d'Áitribh Fholmha	126
6.12	Glanspás Urláir Folamh a nGlactar leis	127
6.13	Acmhainneacht Spás Urláir sa Todhchaí – Coigeartaithe d'Áitribh Fholmha	129
6.14	Soláthar ar na Bacáin sa Todhchaí	130
6.15	Acmhainneacht Spás Urláir sa Todhchaí – Coigeartaithe d'Fholúntas agus Soláthar ar na Bacáin	133
6.16	Acmhainneacht Deiridh Spás Urláir sa Todhchaí	134
6.16.1	Leithdháileadh laistigh de Cheantar Miondíola Dhobharcheantar Luimnigh	134
6.16.2	Acmhainneacht Deiridh (Leithdháilte) Spás Urláir sa Todhchaí	135
6.16.3	Dáileadh Spás Urláir laistigh de Chathair agus Cheantar Luimnigh Ionaid	137
7	Beartais agus Critéir Pleanála Miondíola chun Forbairt Mhiondíola a Mheasúnú	139
7.1	Ordlathas Lonnaíocht Mhiondíola	139
7.2	Croílímistéir Mhiondíola agus Láithreacha Deise Miondíola	140
7.2.1	Luimneach	141

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

7.2.2	An tSionainn	143
7.2.3	An Caisleán Nua	144
7.3	Beartais Phleanála, Cuspóirí agus Critéir chun Forbairt Mhiondíola a Mheasúnú	145
7.3.1	Luimneach	145
7.4	Critéir chun Forbairt Miondíola a Mheasúnú	151
7.4.1	An Triail Sheicheimhach	151
7.4.2	Measúnachtaí Tionchair Miondíola	152
7.4.3	Measúnachtaí Tráchtá agus Iompair	153
7.4.4	Critéir chun Cineálacha Difríúla Forbartha a Mheasúnú	153
7.4.5	Siopaí Áitiúla	156
7.4.6	Stáisiúin Mhiondíola agus Bhreosla Mótair	156
7.4.7	Miondíol i mBailte Beaga agus i Sráidbhailte	156
8	Conclúid	157

Liosta na bhFigiúirí

Figióir 1-1: Limistéar Staidéir	1
Figióir 1-2: Modheolaíocht mholta	3
Figióir 1-3: Dobharcheantair Staidéir Mhiondíola	4
Figióir 2-1: Táscairí Scrúdaithe Sláinte (Creat um Athnuachan Lár an Bhaile, DBEI 2017)	11
Figióir 2-2: Ordlathas Miondíola na mBaile i gContae Luimnigh agus sa Cheantar Cathrach	36
Figióir 2-3: Ordlathas Miondíola Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne	36
Figióir 3-1: Forbhreathnú ar Treocht Custaiméara (Foinse: KPMG)	39
Figióir 3-2: Fócas ar an mBaile (Foinse: KPMG)	40
Figióir 3-3: Innéacs Díolacháin Miondíola 2015 -2020 R2	42
Figióir 3-4: Luachanna Díolacháin Miondíola (2015 - 2020 Q2)	42
Figióir 3-5: Athrú Céatadán ar Mhéid Díolacháin Miondíola (Feabhra 2020 - Eanáir 2021)	43
Figióir 4-1: Miondealú ar aoisghrúpa freagróirí suirbhé	60
Figióir 4-2: Athrú ar mhinicíocht agus suíomh siopadóireachta rialta	61
Figióir 4-3: Minicíocht siopadóireachta thar chatagóirí	63
Figióir 4-4: Caiteachas thar chatagóirí (seachas earraí builc)	63
Figióir 4-5: Caiteachas ar earraí builc	64
Figióir 4-6: Fachtóirí a chinneadh maidir le rogha an ionaid siopadóireachta	65
Figióir 4-7: An rogha tosaíochta iompair le linn siopadóireachta	65
Figióir 4-8: Nósanna siopadóireachta ar líne agus minicíocht	66
Figióir 4-9: Rogha siopadóireachta ar líne de réir catagóire	67
Figióir 4-10: Caiteachas deireanach ar shiopadóireacht ar líne	67
Figióir 4-11: Rogha tosaíochta méadaithe do shiopadóireacht ar líne	68
Figióir 4-12: Spreagadh chun siopadóireacht ar líne méadaithe	68
Figióir 4-13: Méid Bliantúil agus Míosúil % Athruithe ar Dhíolacháin Mhiondíola Eanáir 2021 vs. Eanáir 2020 – CSO (Márta 2021)	72
Figióir 4-14: Dearcadh ITIC ar chásanna téarnaimh san earnáil turasóireachta (ITIC, Eanáir 2021)	74
Figióir 4-15: Dearcadh ITIC ar chásanna téarnaimh – líon na dturasóirí (000í)	76
Figióir 4-16: Dearcadh ITIC ar chásanna téarnaimh – ioncam ó thurasóirí (€m)	76
Figióir 5-1: Ionad Siopadóireachta Dunnes Stores (Cé Harvey) ó Rae Bedford (Foinse Film.limerick.ie)	82
Figióir 5-2: Sráid Chaitríona Bheag (Foinse Film.limerick.ie)	83
Figióir 5-3: Caisleán Luimnigh (Foinse: Irish Times)	84
Figióir 5-4: Aonaid mhiondíola fholmha i gCathair Luimnigh	87

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 5-5: Líonra Nasc Áitiúil Luimnigh (Foinse: Nasc Áitiúil)	90
Figiúr 5-6: Séadchomhartha suite ar Chearnóg an Mhargaidh (Foinse Fardal Náisiúnta na hOidhreacht Ailtireachta)	91
Figiúr 5-7: Aonaid Mhiondíola Fholmha sa Chaisleán Nua	93
Figiúr 5-8: Aerfort na Sionainne (Foinse Clare FM)	95
Figiúr 5-9: Aonaid mhiondíola fholmha sa tSionainn	97
Figiúr 5-10: Aonaid fholmha in Ionad Siopadóireachta an Chorráin	99
Figiúr 5-11: Aonaid fholmha laistigh de Limistéar Staidéir Bhóthar Childer/Bhóthar Bhéal Átha Síomoin	101
Figiúr 5-12: Aonaid fholmha Bhealach na Páirce	103
Figiúr 5-13: Aonaid fholmha in Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh	105
Figiúr 5-14: Miondíol agus Aonaid Fholmha Chaladh an Treoigh	107
Figiúr 5-15: Aonaid fholmha laistigh den Ionad Siopadóireachta Jetland	109
Figiúr 6-1: Ceann scríbe laistigh de 20 nóiméad tiomána ó Phríomhbhailte i nDobharcheantair	112
Figiúr 6-2: Dobharcheantair Staidéir Mhiondíola	112
Figiúr 6-3: Iarratais Phleanála Tráchtála i MASP	132
Figiúr 6-4: Iarratais Phleanála Tráchtála sa Chaisleán Nua	132
Figiúr 7-1: Láithreáin Deise Luimnigh	141
Figiúr 7-2: Láithreáin deise na Sionainne	143
Figiúr 7-3: Láithreáin deise sa Chaisleán Nua	144
Figiúr 8-1: Foirgnimh Mhiondíola Aitheanta laistigh de Limistéar Staidéir an Chaisleáin Nua	7
Figiúr 8-2: Foirgnimh Mhiondíola agus Fholmha Aitheanta laistigh de Limistéar Staidéir an Chaisleáin Nua	8
Figiúr 8-3: Anailís Ama Siúlóide ó Ionaid Siopadóireachta Ceantair agus Ollmhargaí Móra	10

Liosta na dTáblaí

Tábla 1.1: Struchtúr na Straitéise Miondíola	2
Tábla 2.1: Athbhreithniú ar chomhthéacs beartais.....	5
Tábla 2.2 Leithdháiltí maoinithe URDF do Luimneach, Márta 2021.....	13
Tábla 2.3: Ordlathas Miondíola Chathair agus Chontae Luimnigh.....	34
Tábla 2.4:Ordlathas Miondíola Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne.....	35
Tábla 3.1: Innéacs Díolacháin Miondíola 2015 -2020 R2.....	41
Tábla 4.1: Líon na bhfreagraí suirbhé in aghaidh an Chontae.....	60
Tábla 4.2: Achoimre ar an bPríomh-Insreabhadh, Eis-sreabhadh agus Sceitheadh	70
Tábla 4.3: Rátaí Eis-sreafa Ar Líne Curtha i bhFeidhm - Arna chur ar an eolas ag Nósanna Siopadóireachta an Phríomh-Oifig Staidrimh Stairiúla agus Réamh-Mheasta sa Todhchaí.....	73
Tábla 4.4: Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis de réir Dobharcheantar..	78
Tábla 5.1: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Lár Chathair Luimnigh.....	86
Tábla 5.2: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Lár Chathair Luimnigh	86
Tábla 5.3: Éagsúlacht úsáidí laistigh den Chaisleán Nua.....	92
Tábla 5.4: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh den Chaisleán Nua	92
Tábla 5.5: Éagsúlacht úsáidí laistigh den tSionainn	96
Tábla 5.6: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh den tSionainn.....	96
Tábla 5.7: Éagsúlacht úsáidí laistigh d'Ionad Siopadóireachta an Chorráin.....	98
Tábla 5.8: Aonaid fholmha fhoriomlána laistigh d'Ionad Siopadóireachta an Chorráin.	98
Tábla 5.9: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Cheantar Staidéir Bhóthar Childers/Bhóthar Bhéal Átha Síomoin	100
Tábla 5.10: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Pháirc Mhiondíola Bhóthar Childer/Bóthar Bhéal Átha Síomoin	101
Tábla 5.11: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Pháircbhealach	102
Tábla 5.12: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána de Pháircbhealach	102
Tábla 5.13: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Bhaile an Róistigh.....	104
Tábla 5.14: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Bhaile an Róistigh	104
Tábla 5.15: Éagsúlacht úsáidí in Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh.....	106
Tábla 5.16: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh d'Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh.....	106
Tábla 5.17: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Jetland SC	108
Tábla 5.18: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Jetland SC.....	108
Tábla 6.1: Réamh-mheastacháin Daonra an Dobharcheantair	113
Tábla 6.2: Cinneadh de Láimhdeachas Díolacháin Miondíola Comparáide agus Áise ar Leibhéal Stáit	114

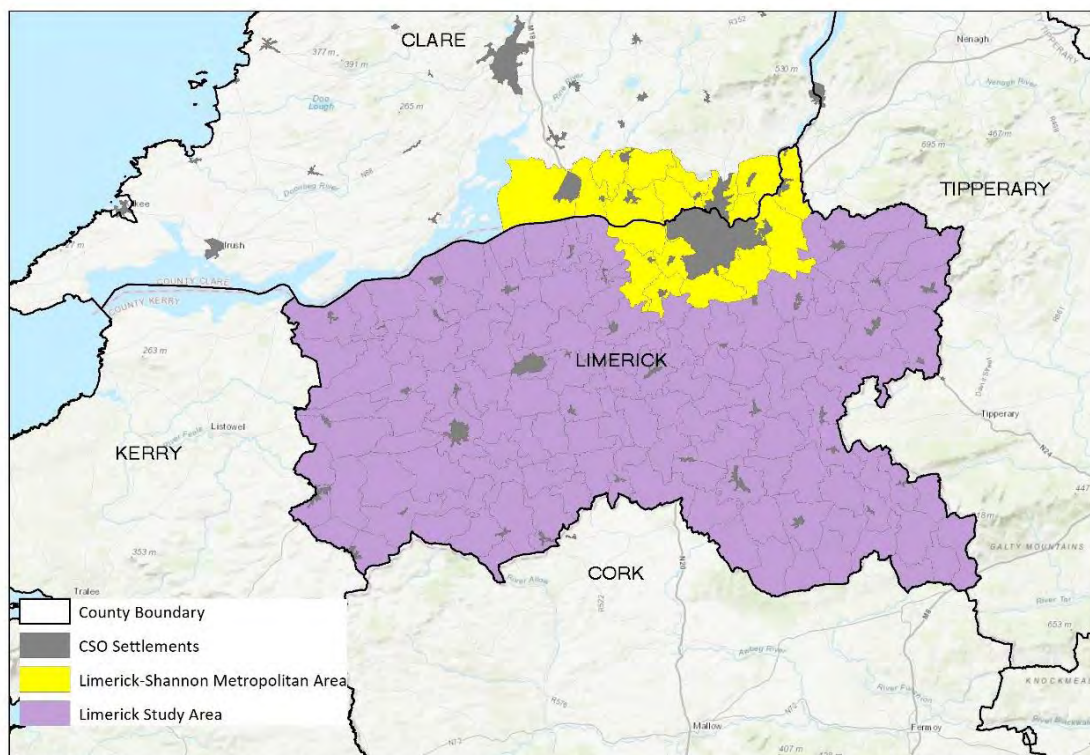
Tábla 6.3: Meastacháin Caiteachais in aghaidh an Duine ar Earraí Áisiúla agus Comparáide - Luimneach.....	115
Tábla 6.4: Caiteachas Iomlán ar Fáil (Praghsanna Réamh-Mheasta 2021).....	116
Tábla 6.5: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Áise	117
Tábla 6.6: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Comparáide	118
Tábla 6.7: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Builc	118
Tábla 6.8: Spás Urláir Miondíola Foriomlán laistigh de Dhobharcheantar	119
Tábla 6.9: Spás Urláir Miondíola Folamh laistigh de Cheantair Staidéir	120
Tábla 6.10: Láimhdeachas Tásach arna Ghiniúint ag Spás Urláir Miondíola Reatha	121
Tábla 6.11: Láimhdeachas Ionadaíoch den Spás Urláir Mhiondíola Reatha.....	122
Tábla 6.12: Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua - Earraí Áise (Iarmharach Barrachas agus Cumas Spás Urláir)	124
Tábla 6.13: Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua - Earraí Comparáide (Barrachas Iarmharach agus Cumas Spás Urláir).....	125
Tábla 6.14: Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua - Earraí Toirtiúla (Barachas Iarmharach agus Cumas Spás urláir)	126
Tábla 6.15: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Thásach sa Todhchaí (Carnach)	127
Tábla 6.16: Spás Urláir Folamh Coigeartaithe de réir Dáilte Catagóire Miondíola Glactha	128
Tábla 6.17: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tásach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh.....	129
Tábla 6.18: Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Mhiondíola Deonaithe ach NACH bhfuil Tosaithe	130
Tábla 6.19: Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Mhiondíola Tosaithe ach Nach bhfuil Críochnaithe	131
Tábla 6.20: Ceadanna Leithdháilte atá ar Marthain - Breithniú ar Phíblíne Pleanála	133
Tábla 6.21: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tásach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh agus Píblíne	134
Tábla 6.22: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Deiridh (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh agus Píblíne.....	136
Tábla 7.1: Ordathas Miondíola Luimnigh.....	139
Tábla 7.2: Ordathas Miondíola Luimnigh - na Sionainne	140
Tábla 7.3: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise Luimnigh.....	141
Tábla 7.4: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise na Sionainne.....	143
Tábla 7.5: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise an Chaisleáin Nua	144
Tábla 8.1: Cur Síos agus Catagóiriú Miondíol NACE	6
Tábla 8.2: Sampla de Thábla Tréithe Sonraí	8

1 Réamhrá

D’ullmhaigh KPMG Future Analytics an Straitéis Mhiondíola seo thar ceann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh de réir forálacha atá leagtha amach i mBeartas Náisiúnta agus Réigiúnach agus sna ‘Treoirínte Pleanála Miondíola d’Údarás Phleanála’ arna bhfoilsíú ag an Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtas Áitiúil (RCORÁ) in 2012. Tá dhá chomhpháirt i limistéar staidéir iomlán na Straitéise mar a thaispeántar ar Fhigiúir 1-1, atá comhdhéanta de:

- Straitéis Iompair Ceantar Cathrach Luimnigh;
- Contae Luimnigh, gan an limistéar laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne a áireamh.

Ullmhaíodh an Straitéis Mhiondíola seo i gcomhthráth leis an Straitéis Mhiondíola do Chontae an Chláir thar ceann Chomhairle Contae an Chláir, a lena gcumhdaítear Ceantar Uirbeach Luimnigh na Sionainne freisin. Tugadh faoin bpróiseas le haghaidh ullmhú na Straitéisí Miondíola don dá chontae de réir na Straitéise Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta do Réigiún an Deiscirt agus moltaí na dTreoirínte um Pleanáil Miondíola (2012) le haghaidh Comhstraitéis Mhiondíola, d’fhonead measúnú comhleanúnach agus comhtháite a chruth maidir le dobharcheantair mhiondíola a théann trasna agus a sháraíonn teorainneacha riaracháin. Cuirtear an chomhstraitéis i láthair in dhá thuarascáil ar leith, ina léirítear go bhfuil an staidéar mar bhonn eolais do dhá phróiseas ar leith sa Phlean Forbartha reachtúil atá ag céimeanna éagsúla glactha.

Figióir 1-1: Limistéar Staidéir

Is é príomhaidhm na straitéise ná na coinníollacha cuí a chruthú atá riachtanach chun timpeallacht mhiondíola shláintiúil agus bhríomhar a chothú i Lár Chathair Luimnigh agus ar fud

Cheantar Uirbeach agus Contae Luimnigh chun cabhrú leis an timpeallacht mhiondíola a fheabhsú chomh maith le beogacht na gceantar uirbeach a fheabhsú agus athruithe dearfacha a bhainistiú agus a thacú go héifeachtach.

1.1 Struchtúr agus Príomh-Aschuir

Tá achoimre thíos ar struchtúr foriomlán na Straitéise seo:

Tábla 1.1: Struchtúr na Straitéise Miondíola

Cuid 1	Réamhrá
Cuid 2	Comhthéacs Beartais Náisiúnta, Réigiúnach agus Áitiúil
Cuid 3	Treochtaí Miondíola Reatha
Cuid 4	Suirbhéanna Miondíola Siopadóirí agus Teaghlaigh
Cuid 5	Seiceálacha Shláinte Lár an Bhaile
Cuid 6	Riachtanais Spás Urláir Mhiondíola Réamh-Mheasta
Cuid 7	Beartais Phleanála Miondíola agus Critéir Mheasúnaithe
Cuid 8	Conclúid

Is iad seo a leanas príomh-aschuir na Straitéise Miondíola seo:

- I. Anailís ar bheartas miondíola náisiúnta agus réigiúnach agus ar threochtaí miondíola náisiúnta agus réigiúnacha.
- II. Anailís ar an athrú atá tagtha ar mhiondíol laistigh den limistéar staidéir ón Straitéis dheireanach.
- III. Suirbhéanna ar theaghlaigh, suirbhéanna ar shiopadóirí, suirbhéanna ar líne agus comhaireamh de choisithe.
- IV. Anailís ar phatrúin reatha siopadóireachta i gContae Luimnigh agus codanna dá limistéir staidéir ag forluí isteach i gContae an Chláir chomh maith.
- V. 'Seiceálacha sláinte' baile lena n-áirítear moltaí maidir le sláinte, beogacht agus inmharthanacht a fheabhsú.
- VI. Na príomhchodanna den Ordlathas Miondíola réigiúnach a shainaithe.
- VII. Na príomhchodanna d'Ordlathas Miondíola an chontae a shainaithe, lena n-áirítear Lár Cheantair más ann dóibh laistigh de na príomhlonnaíochtaí nuair is cuí.
- VIII. An leibhéal agus an fhoirm de ghníomhaíocht mhiondíola a aithint a oireann do gach comhpháirt den Ordlathas Miondíola agus freisin aon Lár Ceantair más infheidhme laistigh de na lonnaíochtaí aitheanta.
- IX. A shainmhíniú, trí léarscáileanna, teorainneacha na bpríomhlimistéar miondíola sna príomhlonnaíochtaí bailte/sráidbhailte agus suíomh aon Lár Ceantair.
- X. Measúnú cainníochtúil a ullmhú ar an riachtanas do spás urláir miondíola breise (méadair chearnacha) ar bhonn dobharcheantair do gach ceann de na lonnaíochtaí.
- XI. Treoir straitéiseach a chur ar fáil maidir le suíomh agus scála na forbartha miondíola chun tacú leis an ordlathas miondíola (Lár an Bhaile agus Lár an Cheantair, sráidbhailte, ceantair thuaithe).
- XII. Láithreáin deise a shainaithe i ngach ceann de na lonnaíochtaí a d'fhéadfaí a úsáid chun freastal ar éagsúlacht na bhformáidí miondíola a theastaíonn, lena n-áirítear riachtanais do spás urláir mór agus formáidí mhiondíola nua-aimseartha.

- XIII. Critéir Bhainistíochta Forbartha sainoiriúnaithe do gach ceann de na lonnaíochtaí ag féachaint do na torthaí thuas nuair is cuí.
- XIV. Beartais/cuspóirí cuí an Phlean Forbartha atá riachtanach chun Láir Bailte agus Sráidbhailte atá ríthábhachtach agus bríomhar a chinntiú.

1.2 Cur Chuige

Leis an gcur chuige a glacadh agus an Straitéis Mhiondíola á hullmhú, bunaítear dinimic an mhargaidh mhiondíola atá i bhfeidhm mar aon le riachtanais mhiondíola áitritheoirí an limistéir staidéir. Ullmhaíodh é de réir na dtreoirínte áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta ina chur chuige chun an bonn cainníochtúil a bhunú d’acmhainn miondíola reatha agus amach anseo. Is iad na limistéir a scrúdaíodh:

- Straitéis Iompair Ceantar Cathrach Luimnigh;
- Contae Luimnigh, gan an limistéar laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne a áireamh.

Baineadh úsáid as an modheolaíocht i Figiúr 1-2 chun measúnú cainníochtúil a dhéanamh ar an riachtanas do spás urláir miondíola breise don trí limistéar staidéir agus moltaí maidir le dáileadh an spáis urláir bhreise seo amach anseo ag cur san áireamh an t-ordlathas miondíola atá sna Contaetha faoi láthair.

Figiúr 1-2: Modheolaíocht mholta

Leis an modheolaíocht mholta seo, cinntíodh an seachadadh iomlán de straitéis mhiondíola shoiléir agus chomhleanúnach, ag tagairt do phleanáil mhiondíola agus do chreat beartais maidir leis na Treoirínte Pleanála Miondíola 2012, leas an mhargaidh i bhforbairt miondíola nua, an daonra atá ag athrú, an gá le freastal ar riachtanais agus ionchais, an gá atá le coinneáil an lucht saothair, an leas is fearr a bhaint as an lárionad náisiúnta, seachadadh gníomhaíochta eacnamaíoch a chinntiú, uirbiú méadaitheach a bhreithniú, láithreacha nua gníomhaíochta agus deiseanna miondíola a aithint agus ceisteanna um spásanna miondíola a bhreithniú.

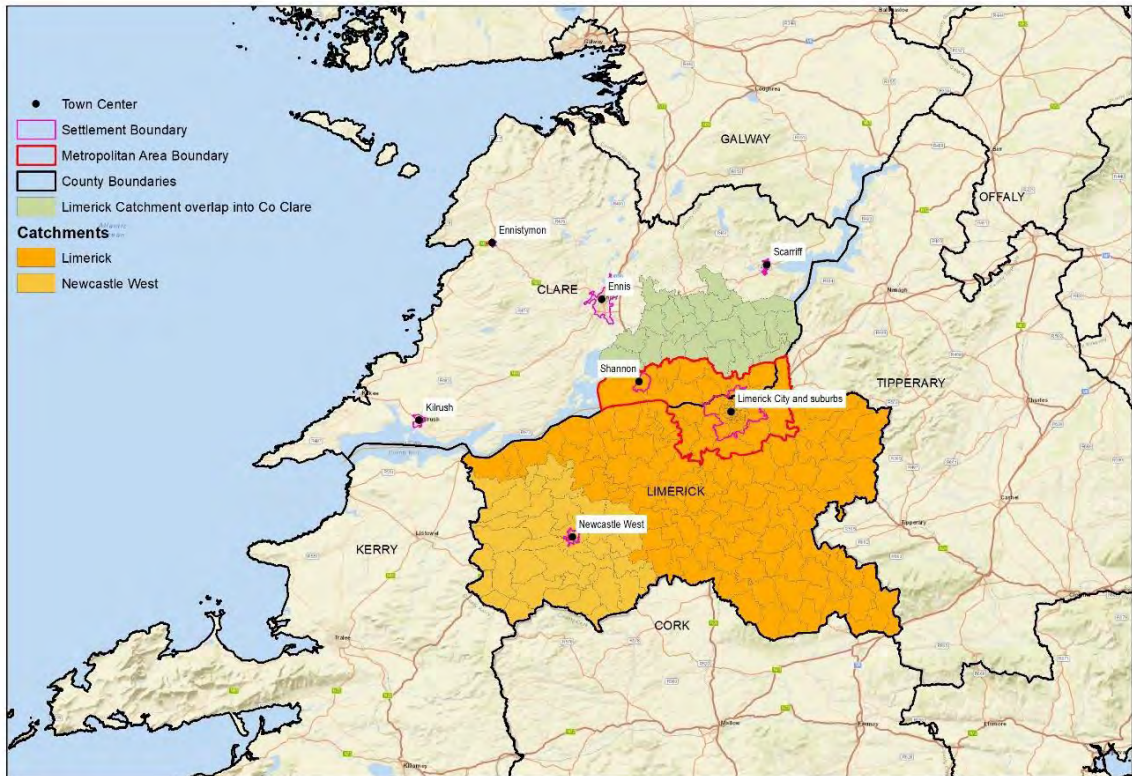
1.3 Staidéir agus Dobharcheantair a Shainmhíniú

Chun críche an mheasúnaithe seo tá Contae Luimnigh foroinnte sna dobharcheantair mhiondíola seo a leanas:

Contae Luimnigh

- Dobharcheantar Luimnigh¹
- Dobharcheantar an Chaisleáin Nua.

Tá tuilleadh sonraí maidir le dhíorthú gach dobharcheantair ar fáil i gCuid 6.2.1. Figiúir 1-3 Léirítear thíos na dobharcheantair laistigh de Chontae Luimnigh, chomh maith leis an gCeantar Uirbeach agus a dhobharcheantar leathnaithe i gcuid de Chontae an Chláir.

Figiúr 1-3: Dobharcheantair Staidéir Mhiondíola

¹ Áirítear i 'nDobharcheantar Luimnigh' Cathair Luimnigh agus na Bruachbhailte, an Ceantar Uirbeach agus codanna de Chontae Luimnigh agus de Chontae an Chláir.

2 Comhthéacs Beartais Náisiúnta, Réigiúnach agus Áitiúil

Is é aidhm na coda seo a choimre imlíne a sholáthar ar na príomhdhoiciméid bheartais a mhúnlaigh forbairt na Straitéise Miondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh – na Sionainne agus Contae Luimnigh 2022 - 2028. Is gá breathnú ar threochtaí forbartha atá bunaithe cheana féin trí straitéisí uileghabhálacha réigiúnacha agus náisiúnta agus iad a ionchorprú sa doiciméad beartais seo.

Cinntítear leis seo go nglactar cur chuige cothrom agus cuimsitheach maidir le forbairt mhiondíola i réigiún an Mheán-Iarthair, ag tógáil tionchair sheachtracha agus earnálacha eacnamaíocha eile san áireamh. Seo a leanas cuid de na príomhcháipéisí beartais a bhaineann le forbairt Straitéis Mhiondíola do Luimneach:

Tábla 2.1: Athbhreithniú ar chomhthéacs beartais

Náisiúnta	<ul style="list-style-type: none"> — Creat Náisiúnta Pleanála – Tionscadal Éireann 2040 Ár bPlean — An Plean Forbartha Náisiúnta 2018-2027 — Treoirlínte Pleanála Miondíola (2012) — Lámhleabhar um Dhearadh Miondíola 2012 — Creat le haghaidh Athnuachan Lár an Bhaile 2017 — Ár nAcmhainneacht Tuaithe a Bhaint Amach, Plean Gníomhaíochta um Fhorbairt Tuaithe — Ciste um Athghiniúint Tuaithe agus Forbartha — Ciste um Athghiniúint Uirbeach agus Forbartha.
Réigiúnach	<ul style="list-style-type: none"> — Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch don Deisceart 2020 — Plean Straitéiseach Cheantar an Mheán-Iarthair 2012-2030 — Straitéisí Miondíola na nÚdarás Áitiúil tadhlaigh
Tabharfar	<ul style="list-style-type: none"> — Plean Forbartha Chathair Luimnigh 2010-2016 — Plean Forbartha Chontae Luimnigh 2010-2016 — Plean Ceantair Áitiúil do na Purláin Theas 2021-2027 — Plean Ceantair Áitiúil Chaladh an Treoigh 2019- 2025 — Luimneach 2030 - Plean Eacnamaíoch agus Spásúlachta do Luimneach (2014) — Plean Forbartha Chomhairle Chontae an Chláir 2017-2023 — Plean Ceantar Bardasach na Sionainne (Imleabhar 3b den Phlean Forbartha Contae) — Plean Ceantair Áitiúil Bhaile na Sionainne agus a Phurláin 2012 - 2018 (Sínte go 2022)

2.1 Comhthéacs Beartais Náisiúnta

Imlínítear sa chuid seo a leanas an príomhbheartas náisiúnta a threoraíonn pleanáil mhiondíola in Éirinn. Áirítear ann pleananna agus straitéisí uileghabhálacha an Stáit chomh maith le treoirlínte sonracha miondíola. Tá anailís ar na himpleachtaí do réigiún an Mheán-Iarthair san áireamh.

2.1.1 Creat Náisiúnta Pleanála – Éire 2040 Ár bPlean

Is straitéis ardleibhéil é an Creat Náisiúnta Pleanála (NPF) a mhúnlóidh fás agus forbairt in Éirinn don tréimhse suas go dtí an bhliain 2040. Ag tarraingt ar cheachtanna a foghlaimíodh ó chur chun feidhme na Straitéise Spáis Náisiúnta 2002-2022, ceanglaítear leis an NPF go n-athrófaí ó chur chuige “gnó mar is gnách” neamh-chomhordaithe i leith na pleanála agus soláthraíonn sé creat d’fhorbairt inbhuanaithe lonnaíochtaí reatha na hÉireann.

I dtéarmaí dhaonra na hÉireann sa todhchaí, leagann an NPF sprioc daonra amach do Réigiún an Deiscirt de 340,000-380,000 duine breise i.e. daonra de bheagnach 2 mhilliún faoi 2040. Meastar go mbeidh thart ar 225,000 post breise i.e. 880,000 ar a laghad san iomlán ag teastáil chun an leibhéal fás daonra seo a choinneáil.

Ceanglaítear le Cuspóir Beartais Náisiúnta 7 (NPO 7) go neartófaí gach leibhéal de struchtúr uirbeach na hÉireann, le fócas ar leith ar na cúig réigiún cathrach (Baile Átha Cliath, Luimneach, Corcaigh, Gaillimh agus Port Láirge), bailte móra (daonra >10,000) agus bailte beaga (<10,000 daonra). Cé go n-aithnítear sa NPF an scóip atá ann do gach baile mór in Éirinn, tá spriocanna fáis mionsonraithe do na bailte seo leagtha amach sna Straitéisí Réigiúnacha Spáis agus Eacnamaíochta (RSESanna).

Tá sé mar aidhm ag Cuspóir Beartais Náisiúnta 5 *Cathracha agus bailte a fhorbairt ar scála agus ar chaighdeán imleor chun dul san iomaíocht go hidirnáisiúnta agus le bheith ina dtiománaithe fáis, infheistíochta agus rathúnas náisiúnta agus réigiúnach.*

Tá sé mar aidhm ag Cuspóir Beartais Náisiúnta 6 *Cathracha, bailte agus sráidbhailte de gach cineál agus scála a athbheochan agus a athnuachan mar shócmhainní comhshaoil, ar féidir leo freastal ar róil agus feidhmeanna athraitheacha, daonra cónaithe méadaithe agus gníomhaíocht fostaíochta.*

2.1.2 An Plean Forbartha Náisiúnta 2018-2027

Is é aidhm uileghabhálach an Phlean Forbartha Náisiúnta 2018 - 2027 ná gníomhú mar thiománaí do “dhul chun cinn fadtéarmach eacnamaíoch, comhshaoil agus sóisialta na hÉireann ar fud na tíre sna deich mbliana atá romhainn”. Leagtar amach sa NDP na tosaíochtaí infheistíochta a bheidh mar bhonn agus mar thaca ag cur chun feidhme an NPF, trí infheistíocht iomlán de thart ar €116 billiún. Léiríonn sé seo tiomantas an-suntasach d’acmhainní a sholáthróidh infrastruchtúr riachtanach atá beartaithe ag na 10 dToradh Straitéiseach Náisiúnta (NSO).

Beidh Cathair Luimnigh ina príomhthosaíocht infheistíochta, áfach, féachann NSO 3 le Geilleagair agus Pobail na Tuaithe a Neartú agus tá Tosaíocht Infheistíochta Straitéisí 3 (SIP) mar thaca aici, tosaíocht a thacóidh le bailte réigiúnacha i Réigiún an Mheán-Iarthair. Leis an leibhéal ard caiteachais chaipitil, neartófar an fhorbairt réigiúnach.

2.1.3 Ár dToghcháil Tuaithe: Beartas Forbartha Tuaithe 2021-2025

Foilsíodh ‘Ár nAcmhainneacht Tuaithe a Bhaint Amach, Plean Gníomhaíochta um Fhorbairt Tuaithe’ i mí na Samhna 2018 agus é mar phríomhaidhm aige leas iomlán a bhaint as an acmhainneacht na tuaithe in Éirinn trí chreat tacaíochtaí ar leibhéal náisiúnta agus áitiúil. Tógann Ár dToghcháil Tuaithe ar an dul chun cinn a baineadh amach tríd an bPlean Gníomhaíochta agus is ionann é agus treoirphlean an rialtais maidir le téarnamh i ndiaidh COVID agus forbairt na tuaithe in Éirinn don tréimhse suas go dtí 2025. Tá an beartas bunaithe ar dhaoine, áiteanna agus féidearthachtaí. Féachann sé lena chinntiú go mbíonn deiseanna méadaithe fostaíochta go háitiúil ag daoine a bhfuil cónaí orthu i gceantair thuaithe, rochtain ar sheirbhísí poiblí agus líonraí sóisialta a thacaíonn le hardchaighdeán maireachtála.

Aithnítear ann na cineálacha éagsúla ceantar tuaithe agus gur féidir le gach ceann acu riachtanais éagsúla a bheith acu, lena bhfuil gá le réitigh éagsúla ag brath ar a sócmhainní áitiúla, a n-imeallacht agus dlús daonra. Aithnítear freisin, áfach, go bhfuil comhcheisteanna ag baint le ceantair thuaithe na hÉireann ar fud na tíre agus mar sin cuireann sé raon idirghabhálacha beartais ar fáil chun cabhrú le tacú le pobail faoin tuath in Éirinn.

2.1.4 Treoirínte Pleanála Miondíola agus Lámhleabhar Dearaidh Miondíola (2012)

D'fhoilsigh an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil an tríú atriall de na Treoirínte Pleanála Miondíola in 2012 agus bhí an Lámhleabhar Dearaidh Miondíola (2012) ag gabháil leis.

Soláthraítear leis na treoirínte creat d'Údaráis réigiúnacha agus Áitiúla agus iad ag ullmhú beartas agus Pleananna Forbartha Contae, chun ligean d'Údaráis Phleanála iarratais phleanála a mheasúnú agus chun cabhrú le forbróirí agus miondíoltóirí tograí forbartha a cheapadh.

Sna treoirínte, leagtar amach cúig phríomhchuspóir beartais mar a leanas:

- A chinntiú go bhfuil forbairt mhiondíola faoi threoir an phlean;
- Beocht lár na Cathrach / an Bhaile a chur chun cinn trí chur chuige seicheamhach i leith na pleanála;;
- Iomaíochas a chinntiú san earnáil mhiondíola trí fhorbairt ardchaighdeán a chumasú i suíomhanna oiriúnacha;
- An t-aistriú i dtreo rochtana níos éasca ar mhiondíol trí iompar poiblí, rothaíocht agus siúlóid a éascú; agus
- Dearadh uirbeach ar ardchaighdeán a sheachadadh.
-

Ceann de na príomhuirlisí chun na cuspóirí thuas a chumasú is ea an gá atá le Straitéisí Miondíola a ullmhú chun eolas a thabhairt do na Pleananna Forbartha, trí leibhéal agus foirm spás urláir miondíola breise a fhorordú agus ordlathas miondíola a aithint. Tríd seo, sonraítear sna treoirínte go mbeidh iarratais ar fhorbairt miondíola ag teacht le ról agus feidhm na lonnaíochtaí a aithnítear san ordlathas miondíola.

Ba cheart go mbeadh aon mholadh ag teacht freisin le scála agus cineál na forbartha miondíola a aithnítear sa straitéis mhiondíola chun tacú le beogacht agus inmharthanacht na lonnaíochtaí seo. Aithnítear freisin toimhde i gcoinne lárionaid mhóra mhiondíola lasmuigh den bhaile. Tá gá freisin le Measúnuithe Tionchair Mhiondíola agus Tionchair Tráchtá a bheith in éineacht le hiarratais phleanála a chinntíonn go seachnófar aon tionchar féideartha ar mhiondíol reatha agus go háirithe beogacht agus beocht Lár an Bhaile.

Luaitear sna treoirínte gur chóir iarratais phleanála a mheasúnú agus an 'Tástáil Sheicheamhach' á húsáid. Is é an suíomh tosaíochta is fearr d'fhorbairt miondíola nua ná laistigh de Lár na Cathrach agus na mBailte. D'fhéadfadh forbairt miondíola a bheith oiriúnach freisin laistigh de Lár Cheantair a aithnítear san ordlathas lonnaíochta ar scála a oireann do riachtanais an cheantair.

Sa chás gur féidir leis an iarratasóir a léiriú agus go bhfuil an tÚdarás Pleanála sásta, nach bhfuil aon láithreán nó láithreáin ionchasacha laistigh de Chathair, Lár Baile nó Lárionad Ceantair ainmnithe, féadtar breithniú a dhéanamh ar shuíomh ar imeall an lár.

Ina theannta sin, is i gcúinsí eisceachtúla amháin inar féidir a léiriú nach bhfuil aon láithreán, ná láithreáin fhéideartha, ar fáil laistigh den lár nó ar imeall na lár seo, a fhéadfar suíomh lasmuigh den lár a mheas. Maidir le haicmiú suímh

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

d'fhorbairt mhiondíola soláthraítear sna Treoirlínte Pleanála Miondíola 2012 treoir shoiléir mar seo a leanas:

Limistéar Miondíola:

An chuid sin de Lár an Bhaile atá dírithe go príomha ar shiopadóireacht.

Ionad:

Chun críocha na dtreoirlínte seo, tagraíonn lár do Lár Cathrach nó Baile agus d'fhéadfaí tagairt a dhéanamh freisin do lárionad ceantair nó comharsanachta atá aitheanta san ordlathas lonnaíochta sa Phlean Forbartha.

Imeall an Láir:

Suíomh laistigh d'achar siúil éasca ón bpríomhlimistéar miondíola Lár na Cathrach, Lár an Bhaile nó Lárionad Dúiche. Go ginearálta níor chóir go mbeadh an fad seo níos mó ná 300-400 méadar. Tá cuma agus sábháilteacht braite an naisc leis an miondíol ar imeall an láir agus neart na tarraingteachta ábhartha freisin.

Lasmuigh den Lár:

Suíomh atá scartha go soiléir ó Lár an Bhaile ach laistigh de theorainn forbartha an bhaile, mar a léirítear i bPlean Forbartha nó Plean Ceantair Áitiúil.

Soláthraítear sna Treoirlínte Pleanála Miondíola freisin aicmiú ar na cineálacha catagóirí earraí miondíola, áise agus comparáide. Sainmhínítear in larscríbhinn 1 gach catagóir mar a leanas:

Áise:

Áirítear leis an gcatagóir seo gach ollmhargadh, siopaí áise níos lú agus asraonta miondíola bia (seachas mearbhia beir leat, bialanna agus caiféanna) a chuireann bia, deochanna alcólacha agus neamh-mheisciúla, tobac agus earraí tí neamh-mharthanacha ar fáil.

Comparáide (Neamh-Bhuilc):

Is iad seo a leanas liosta na n-earraí a thagann faoin gcatagóir seo: éadaí agus coisbheart, troscán, feistis agus trealamh tí (gan earraí tí neamh-mharthanacha a áireamh), táirgí míochaine agus cógaisíochta, fearais agus trealamh teiripeacha, trealamh agus gabhálaís oideachais agus áineasa, leabhair, nuachtáin agus irisí, earraí do chúram pearsanta agus earraí nach bhfuil aicmithe in áit eile agus earraí builc.

Comparáide (Builc):

Cé go bhfuil catagóir na n-earraí builc liostaithe faoin aicmiú de spás urláir comparáide thuas, meastar go bhfuil sé cuí idirdhealú a dhéanamh laistigh den Staidéar Miondíola idir fíor-spás urláir comparáide agus spás urláir a úsáidtear chun earraí builc a dhíol.

Áirítear sa sainmhíniú in larscríbhinn 1 liosta (neamhchuisitheach) earraí a mheastar a thagann faoin gcatagóir earraí builc mar a leanas: Earraí a dhíoltar de ghnáth ó stórais mhiondíola áit a bhfuil earraí DIY nó earraí ar nós troscán comhréidh chomh mór sin go mbainfí amach iad i gcarr de ghnáth agus nach bhfuil iniompartha ag custaiméirí a bhíonn ag taisteal de shiúl na gcos, ar rothar nó ar bhus, nó go mbeadh gá le limistéar mór chun iad a chur ar taispeáint m.sh. ábhair deisiúcháin agus cothabhála, troscán agus feistis, cairpéid agus clúdaigh urláir eile, fearais tí, uirlisí agus trealamh don teach agus don ghairdín, troscán agus trealamh builc náiolainne lena n-áirítear siúlóirí, táirgí builc peataí amhail conchróite

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

agus uisceadáin, trealamh closamhairc, grianghrafadóireachta agus próiseála faisnéise, siopaí catalóige agus earraí marthanacha builc eile le haghaidh caitheamh aimsire agus fóillíochta.

Maidir leis an ordlathas miondíola agus lonnaíochta, moltar sna Treoirlínte um Pleanáil Miondíola d'eagrú inbhuanaithe gníomhaíochtaí miondíola in Éirinn chun an struchtúr lonnaíochta náisiúnta reatha a léiriú. Agus patrúin stairiúla á gcur san áireamh, i dteannta le beartais phleanála miondíola roimhe seo, ba cheart go léireodh an t-ordlathas miondíola na sraitheanna leathana d'fhorbairt uirbeach lena n-aithnítear gur tásach amháin a leithéid de chóras aicmithe, le scóip le haghaidh forluí idir na feidhmeanna sonracha miondíola a sholáthraítear i ngach sraith.

Sna Treoirlínte, rinneadh soláthar do theorainneacha spáis urláir miondíola Áise (glanspás urláir) de 3,500m² i Luimneach/Sionainn agus - 3,000m² sa chuid eile den Stát. Baineann na teorainneacha spáis urláir seo le siopaí miondíola nua, nó le síntí ar na siopaí atá ann cheana féin. Sna siopaí miondíola comparáide/áise measctha seo níl aon teorainn ar an méid spáis neamhghrósaeireachta nó comparáide. Tá teorainn spás urláir an trádstórais miondíola 6,000m² comhlán agus le critéir shonracha chun díolúine a cheadú i limistéir Lár na Cathrach agus an Bhaile.

Aithnítear an tábhacht a bhaineann le dearadh uirbeach ardchaighdeán sna Treoirlínte Pleanála Miondíola (2012). Leagtar béim bhreise air seo sa doiciméad a théann leis, an Lámhleabhar um Dhearadh Miondíola (2012) ina leagtar amach príomhphrionsabail an dearadh uirbigh a d'fhéadfadh a bheith mar chreat do bheartais chun dearadh ardchaighdeán a chur chun cinn i bPleananna Forbartha agus i bPleananna Limistéir Áitiúil. Soláthraítear sa Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (2013) treoir bhreise dearaidh do spásanna poiblí, ag iarraidh dearadh sráide comhtháite a bhaint amach laistigh de cheantair uirbeacha a mbíonn tionchar ag an gcineál áite ina bhfuil an tsráid suite agus a bhaineann cothromaíocht amach idir riachtanais na n-úsáideoirí go léir. Maidir le forbairt mhiondíola i réigiún an Mheán-Iarthair, ag cur san áireamh patrúin stairiúla sráideanna agus foirm thógtha phríomhbhailte an réigiúin, tá dearadh ina phríomh-bhreithniú agus ceann a bhfuil tionchar aige agus a leanfaidh de thionchar a bheith aige ar rathúlacht na n-iarratas pleanála d'fhorbairtí miondíola. Mar sin tá comhtháthú leis an bpatrún sráide reatha agus leis an bhfoirm thógtha lárnach do bheogacht agus inmharthanacht leanúnach na n-ionad miondíola.

2.1.4.1 *Straitéisí Miondíola Comhphárteacha nó Il-Údaráis*

Tagraítear sna Treoirlínte Miondíola d'ullmhú na Comhstraitéisí Miondíola i Roinn 3.5 agus leagtar amach treoirlínte in larscríbhinn 3. Tugtar faoi deara nach mór Pleananna Forbartha agus Pleananna Limistéir Áitiúil áirithe a bheith bunaithe ar straitéisí miondíola comhphárteacha nó il-údaráis ar cheart dóibh gníomhaíocht mhiondíola agus riachtanais éilimh a sháraíonn teorainneacha na nÚdarás Pleanála a mheas.

D'fhonn tacaíocht reachtúil a thabhairt do na straitéisí seo ba chóir go nglacfaí le beartais agus cuspóirí na straitéise isteach sa Phlean Forbartha agus sa Phlean Ceantair Áitiúil mar is cuí nó mar athrú ar Phlean Forbartha. Ní mór na comhstraitéisí miondíola nó il-údaráis do cheantair uirbeacha a shaináithnítear sna treoirlínte a ullmhú nó a athbhreithniú de réir mar is cuí chun eolas a thabhairt don phróiseas athbhreithnithe ar an bPlean Forbartha ábhartha.

Tugtar faoi deara go bhfuil an Straitéis Mhiondíola seo coimisiúnaithe mar Chomhstraitéis Mhiondíola do Chomhairle Contae Luimnigh agus an Chláir maidir leis an gCeantar Uirbeach. Tá an anailís agus na moltaí beartais atá leagtha amach sa straitéis seo bunaithe ar athbhreithniú cuimsitheach ar shonraí do Chontaetha Luimnigh agus an Chláir araon. Ós rud é nach bhfuil próisis glactha an Phlean Forbartha don dá chontae sioncronaithe, tá an Straitéis Mhiondíola á cur ar fáil i ndoiciméid ar leith lena bplean faoi seach.

2.1.5 Creat um Athnuachan Lár an Bhaile (2017)

Leagtar amach sa Chreat um Athnuachan Lár an Bhaile a ullmhaíodh don Fhóram Comhairliúcháin Miondíola agus a foilsíodh in Aibreán 2017 Plean Gníomhaíochta d’Athnuachan Lár an Bhaile. Bunaíodh an Fóram Comhairliúcháin Miondíola i mBealtaine 2014 faoin bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 chun ardán a sholáthar le haghaidh rannpháirtíochta struchtúraí idir an earnáil mhiondíola agus na Ranna Rialtais ábhartha. Tá an fóram comhdhéanta de raon ionadaithe ón earnáil mhiondíola agus príomhfheidhmeannaigh tionscail chomh maith le comhlachtaí poiblí lena n-áirítear ionadaithe ó gach Roinn Rialtais ábhartha.

Tá an Creat um Athnuachan Lár an Bhaile beartaithe mar threoirphlean do bhailte agus sráidbhailte chun treoir a thabhairt dá bpáirtithe leasmhara (eagraíochtaí pobail, gnólachtaí, cónaitheoirí, Údarás Áitiúil, gníomhaireachtaí poiblí srl.) trí na príomhchéimeanna d’athnuachan Lár an Bhaile, lena n-áirítear seiceáil sláinte Lár an Bhaile a chur i gcrích, Plean Lár an Bhaile a ullmhú, curadh gnó áitiúil a ainmniú, straitéis um chomhfhorbairt áite a ghlacadh, áitiúcht láidir agus cuma taitneamhach amhairc a chinntiú.

Gnéithe eile lena n-áirítear tacaíochtaí airgeadais a fháil do thionscadail, an acmhainneacht le haghaidh tacaíochtaí bia agus ceardaíochta ceardaithe a uasmhéadú, clár imeachtaí a ghlacadh agus cur chun cinn trí ardáin ar líne chun teacht ar lucht éisteachta leathan lena n-áirítear turasóirí. Tionscnaimh phobal-tiomáinte a bheadh sna seiceálacha sláinte thuas agus sna pleananna Lár an Bhaile, a bhfuil sé mar aidhm acu grúpaí laistigh de bhailte a shlógadh lena bhfís agus plean gníomhaíochta a chur le chéile.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

D'fhéadfadh go dtarraingeodh Seiceálacha Sláinte agus Pleananna Baile go mór ar ábhar Straitéisí Miondiola an Chontae, ach, bheadh a bhfócas níos leithne ná miondíol amháin, áfach agus scrúdódh siad na páirtithe leasmhara go léir agus na fachtóirí tionchair do Lár na mBailte. Figiúr 2-1 Aithnítear thíos na táscairí seiceála sláinte iomadúla atá leagtha amach sa Chreat um Athnuachan Lár an Bhaile:

Figióir 2-1: Táscairí Scrúdaithe Sláinte (Creat um Athnuachan Lár an Bhaile, DBEI 2017)

2.1.6 Ciste um Athghiniúint Tuaithe agus Forbartha

Mar chuid de Thionscadal Éireann 2040, tá gealltanas tugtha ag an Rialtas beart breise a sholáthar €1 billiún le haghaidh Ciste nua Athghiniúna agus Forbartha Tuaithe (“an Ciste”) thar an tréimhse 2019 go 2027. Cuirfidh an Ciste infheistíocht ar fáil chun tacú le hathnuachan tuaithe do thionscadail oiriúnacha i mbailte agus sráidbhailte le daonra níos lú ná 10,000, agus i gceantair fhorimeallacha. Is í an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail a dhéanfaidh é seo a riar.

Tacaíonn an ciste le hathbheochan na tuaithe in Éirinn, chun tionchar suntasach agus inbhuanaithe a imirt ar phobail tuaithe agus chun aghaidh a thabhairt ar dhídhaonrú i mbailte beaga tuaithe, i sráidbhailte agus i gceantair thuaithe. Beidh sé ina phríomhionstraim chun tacú le cuspóirí an Chreat Pleanála Náisiúnta agus go háirithe chun Geilleagair agus Pobail Tuaithe Neartaithe a bhaint amach - ceann de Thorthaí Straitéiseacha Náisiúnta an NPF. Tá maoiniú tosaigh de €315 milliún á leithdháileadh ar an gCiste ar bhonn céimnithe thar an tréimhse 2019 go 2022.

Tá €2.5m san iomlán leithdháilte chun aghaidh a thabhairt ar thréigean agus chun athúsáid a chumasú le haghaidh forbairt tithíochta i gcroílár na mbailte agus na sráidbhailte faoin tuath i gContae Luimnigh. Faoi stiúir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, ullmhóidh an tionscadal seo pleananna chun maoin thréigthe a thabhairt ar ais in úsáid, le béim ar sholáthar tithíochta.

2.1.7 Ciste um Athghiniúint Uirbeach agus Forbartha.

Tá an Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach (URDF) bunaithe chun tacú le forbairt níos dlúithe agus níos inbhuanaithe, tríd athghiniúint agus athnuachan cúig chathair na hÉireann agus bailte móra eile, ag teacht le cuspóirí an Chreata Pleanála Náisiúnta agus an Phlean Forbartha Náisiúnta. Tríd an scéim, tá luach €2 billiún de mhaoiniú curtha ar fáil suas go dtí 2027, le €130 milliún ar fáil do 2020 agus €550 milliún ar fáil go dtí 2022.

Áirítear le cineálacha tionscadal atá incháilithe do mhaoiniú, ach níl siad teoranta dóibh, éadail, cumasú agus/nó forbairt limistéar, láithreán agus foirgneamh, athlonnú úsáid, oibreacha taitneamhachta poiblí, áiseanna pobail agus bonneagar a bhaineann le tithíocht, forbairt eacnamaíoch nó forbairt scileanna (lena n-áirítear fiontar agus turasóireacht), iompar, bonneagar seirbhísí agus/nó aistriú go sochaí ísealcharbóin atá athléimneach ó thaobh na haeráide de, i gcomhthéacs uirbeach.

Ní mór do thograí tairisceana a bheith cómhaoinithe agus beidh ranníocaíocht de 25% de na páirtithe leasmhara ar a laghad ag teastáil. Ní mór do thairiscintí riachtanas breise a léiriú freisin maidir le gearáil 100% (euro-ar-euro) d’infheistíocht tiomanta níos leithne ón earnáil phríobháideach (i.e. forbairt) ag eascirt as caiteachas cistí.

2.1.7.1 Leithdháileadh maoinithe do Luimneach

I mí an Mhárta 2021, d’fhógair an Rialtas gealltanas de €116m de mhaoiniú URDF do Luimneach. Dhírigh an babhta seo de mhaoiniú an URDF ar fhás comhdhlúthaithe mar spreagthóir d’athghiniúint agus d’fhorbairt. Tá na tionscadail atá á maoiniú ag an Rialtas dírithe ar fhás inbhuanaithe ár lonnaithe uirbeacha, a bhfuil poist, tithe, seirbhísí agus taitneamhachtaí mar bhonn agus taca leo, mar a shamhlaítear sa Chreat Pleanála Náisiúnta. Leagtar amach sa tábla seo a leanas na tionscadail a leithdháiltear maoiniú dóibh mar chuid de Ghla 2 den URDF.

Tábla 2.2 Leithdháiltí maoinithe URDF do Luimneach, Márta 2021

<p>Éadan le huisce den Scoth €73.4m -</p>	<p>Forbairt ar éadan le huisce den chéad scoth a nascann an láithreán Opera agus an Campas OL nua trasna na habhann le campas cohis abhann Cleeves agus i dtreo na ndugthailte lena n-áirítear feabhsuithe móra ag Cé Artúir, cosaintí tuilte cois abhann, fearann poiblí ardchaighdeán, droichead coisithe ón gCathair go Cleeves agus foirgnimh inaitheanta.</p>
<p>Ceathrú Chois Abhann Cleeves</p>	<p>Moladh maidir le forbairt scála ardcháilíochta ilchineálach a fhorbairt, a chinnteoidh bunathrú agus athnuachan fadtéarmach ar shuíomh athfhorbraíochta i Lár na Cathrach, as a dtiocfaidh dlúthfhás cathrach dírithe. Úsáidfear an maoiniú seo chun tús a chur le forbairt ar an suíomh agus chun na foirgnimh chosanta a athchóiriú.</p>
<p>Droichid Coisithe agus Oibreacha Bonneagair Chois Uisce</p>	<p>Tógann an snáithe seo ar thogra an URDF rathúil a reáchtáladh roimhe seo agus tá sé comhdhéanta de:</p> <p>Oibreacha fearainn phoiblí ag síneadh feadh na cé ó na Dugaí ar feadh na céanna lárnaacha go Cé na gCeannaithe, Caisleán Luimnigh agus Cé Sheirse agus ag filleadh ar bhruach thuaidh abhainn na Sionainne;</p> <p>Droichid choisithe atá beartaithe, ceann acu a thrasnóidh an tSionainn ag nascadh Lár na Cathrach le Trá Uí Cheallacháin, lena n-áirítear an ceathrú forbartha nua ag Cleeves agus droichead níos lú a thrasnóidh Abhainn na Mainistreach;</p> <p>Athailíniú an bhóthair phoiblí ag Cé Artúir agus Cé Uí Eoghanáin chun éascú a dhéanamh ar thionscadal athfhorbartha cuimsitheach ag Cé Artúir.</p>
<p>Tionscnamh Láir Chathair Luimnigh Inmharthana €42.61m</p>	<p>Tá sé mar aidhm ag an tionscadal seo athrú dearfach, nuálaíoch agus bunathraithe a dhéanamh chun lár Chathair Luimnigh a athbheochan agus tacú leis an gcuspóir d'fhás dlúth ar bhealach iomlánaíoch agus straitéiseach. Measann sé gur eochairphíosa d'oidhreacht ailtireachta agus chultúrtha é Lár na Cathrach agus é ina thiománaí d'fhás eacnamaíoch don réigiún. Aithnítear a athbheochan mar thionscadal bunathraithe sa Phlean Luimnigh 2030.</p>
<p>Clár Oibre Chathair Sheirseach Bheo</p>	<p>Foirgnimh chónaithe agus tráchtála atá folamh agus tearcúsáidte a athnuachan.</p>

<p>Clár Cnuasach Nuálaíochta Digiteach</p>	<p>Campas nuálaíochta a fhorbairt ag ENGINE laistigh de Lár na Cathrach chun cuideachtaí agus gnólachtaí nuathionscanta cheannródaíocha, luasairí agus aonáin ghaolmhara eile a mhealladh. Cruthóidh sé seo cnuasach dlúth de nuálaithe agus fiontraithe ag comhoibriú le chéile agus áireofar leis:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ionad Comhoibrithe Digiteach; — Ionad Luasaire chun fiontair a mhéadú; — Acadamh scileanna Scannán a bhainfidh úsáid as dhá fhoirgneamh fholmha atá ann cheana féin.
<p>Clár Comhoibrithe Saoránach</p>	<p>Faireachlann saoránach a fhorbairt chun tacú le clár gníomhach atá treoraithe ag saoránaigh agus réitigh a fhorbairt ar shaincheisteanna slite beatha i Lár na Cathrach.</p> <p>Creat Straitéiseach Saol Poiblí do Lár Chathair Luimnigh Maireachtála - Athbhreithniú agus nuashonrú ar straitéis Luimnigh 2030 trína ailíneofar straitéisí ina dtugtar aghaidh ar riachtanais chasta Lár na Cathrach.</p> <p>Comhpháirtíochtaí Beochana na Cathrach - cur i bhfeidhm roinnt straitéisí agus tionscadal chun tacú le hinmharthanacht shóisialta, eacnamaíoch agus chultúrtha Lár na Cathrach.</p>

Tá an €116.01 milliún de mhaoiniú ceadaithe sa bhreis ar €9.68 milliún i maoiniú ceadaithe URDF do sheacht dtionscadal 'Glao 1': 'Sráid Uí Chonail'; 'Comhoibriú Digiteach agus Lárionad Réaltachta Fíorúla'; 'Éadan le hUisce den Scoth'; 'Samhail Shóisialta agus Eacnamaíoch'; 'Clár na Cathrach Seoirseach Beo'; 'Tionscadal Ceoldráma (cumasú suímh)'; 'Ceantar Digiteach (Mol Digiteach Lár na Cathrach)'. Is ionann an maoiniú URDF iomlán a ceadáíodh go dtí seo agus €125.70 milliún.

2.2 Comhthéacs Beartais Réigiúnach

Imlíononn an chuid seo a leanas na beartais réigiúnacha, a threoraíonn pleanáil mhiondíola in Éirinn. Áirítear leis na pleananna agus na straitéisí réigiúnacha uileghabhálacha chomh maith leis an ordlathas lonnaíochta réigiúnach a shocrú lena n-áirítear aicmiú lonnaíochta i gContae Luimnigh. Áirítear san anailís na tionchair a bheidh ag na beartais seo do phleanáil miondíola i gContae Luimnigh.

2.2.1 Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt

Doiciméad ardleibhéal is ea an Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (RSES) do Réigiún an Deiscirt a bhfuil sé mar aidhm uileghabhálach aige tacú le cur chun feidhme an NPF. Soláthraíonn sé creat straitéiseach trína seachadtar beartais agus cuspóirí an NPF thar thréimhse dhá bhliain déag. Mar sin, tabharfaidh sé aghaidh ar shaincheisteanna spásúlachta agus eacnamaíocha maidir le fás daonra, tithíocht, fostaíocht, forbairt thionsclaíoch agus tráchtála, forbairt miondíola agus sainaitheint láidreachtaí réigiúnacha agus deiseanna fáis.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Sa RSES cuirtear cur chuige comhordaithe agus comhoibríoch chun cinn idir gach ceann de na Cathracha agus na Príomhbhailte laistigh den Réigiún trí Pleananna Straitéiseacha an Cheantair Uirbigh (MASPanna) a bhunú do Limistéir Uirbeacha Chorcaí, Luimnigh-na Sionainne agus Phort Láirge agus aithint roinnt Príomhbhailte.

Is iad na príomhchuspóirí ná tacú le cur chuige ‘Lár baile ar dtús’ i gcomhthéacs an ordlathais mhiondíola, agus beogacht agus inmharthanacht na lár atá ann cheana féin a chur chun cinn trí fhorbairt a dhíriú orthu agus raon leathan seirbhísí a spreagadh i dtimpeallacht mhaith atá inrochtana do chách.

Féachann MASP Luimnigh-na Sionainne le tacú le forbairt tionsclaíochta, tráchtála agus cónaithe agus le cothabháil agus forbairt a bhonneagair phoiblí agus a seirbhísí oideachais. Aithnítear sa RSES Cathair Luimnigh mar an lárionad uirbeach is mó in Iarthar Láir na hÉireann agus an tríú cathair is mó sa tír. Tá sé mar aidhm ag Cuspóir Beartais 2 MASP Luimnigh na Sionainne:

- b) Lár na Cathrach a fheabhsú mar phríomhlimistéar tráchtála, ag tacú le raon gníomhaíochtaí miondíola, turasóireachta, sóisialta agus cultúrtha.
- c) Comhdhlúthú agus athghiniúint Lár Chathair Luimnigh a neartú chun a ról mar Chathair bhríomhar bheo, mhiondíola agus oibre a thiomáint, mar chroílár eacnamaíoch, sóisialta agus cultúrtha Cheantar agus Réigiún Uirbeach Luimnigh na Sionainne.

Tá sé mar chuspóir Lár Chathair Luimnigh a athshuíomh ag barr an ordlathais mhiondíola, trí raon agus cáilíocht na siopadóireachta atá ar fáil a fheabhsú agus eispéireas an chuariteora ar Lár na Cathrach a fheabhsú. Ag féachaint d'fhás suntasach ar dhíolacháin ar líne, ba cheart go mbeadh miondíol ag croílár aon straitéisí digiteacha arna bhforbairt ag Údarás Áitiúla. Ba cheart go dtarraingeodh Lár Chathair nó Bhaile tomhaltóirí trí eispéireas miondíola uathúil a thairiscint agus go bhforbródh sé de réir sonraí faoi roghanna siopadóireachta agus iompar. Tacaíonn an MASP le sásraí maoinithe chun tacú le miondíoltóirí traidisiúnta san aistriú go samhla miondíola eispéiris faoi stiúir teicneolaíochta. Luaitear i gCuspóir Beartais 17 MASP na Sionainne Luimnigh:

- a) Laistigh de bhliain amháin ó ghlacadh an RSES/MASP cuirfeadh tús le Comhstraitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne de réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola. Áireofar sa Chomhstraitéis Mhiondíola – inter alia limistéar sainithe Limistéar Siopadóireachta na Croí-Chathrach, suíomh na n-Ionad Siopadóireacht Fo-Uirbeach nó Dúiche, léarscáil chun bealaí inbhuanaithe taistil chuig/ó gach ceantar siopadóireachta a léiriú.
- b) Tá sé mar chuspóir tacaíocht a thabhairt do Lár Chathair Luimnigh chun a príomhfheidhm mhiondíola a choinneáil in ordlathas an Mheán-Iarthair. Sa RSES tugtar tacaíocht do leathnú agus feabhsú leanúnach na forbartha miondíola laistigh de Lár na Cathrach agus cuirtear chun cinn iad.
- c) Is cuspóir é eispéireas cuairteora ar Lár Chathair Luimnigh a chosaint agus a fheabhsú trí leathnú measctha ar sheirbhísí a éascú lena n-áirítear miondíol comparáide ard-ord i gcomhar le háiseanna seirbhíse, cultúrtha agus siamsaíochta trí athfhorbairt oiriúnach agus íogair agus forbairt inlíonta.
- d) Tá sé mar chuspóir carachtar sainiúil siopadóireachta a fhorbairt chun tarraingt na Sionainne a mhéadú agus chun feidhm mhiondíola Lár Chathair Luimnigh a chomhlánú.

Rangaítear an Caisleán Nua mar Phríomhbhaile laistigh den RSES, a luaitear go bhfuil sé suite go straitéiseach ar Inbhear na Sionainne, cóngarach do Chiarraí Thuaidh agus Iarthuaisceart Chorcaí, leis

an ainmniúchán seo, cuirtear deiseanna ar fáil d'fhorbairt eacnamaíoch agus d'fhás fostaíochta amach anseo. Tá an tacaíocht den RPO 22 ag an mbaile:

- a) Tacaíocht a thabhairt do ról an Chaisleáin Nua agus é a chur chun cinn mar lárionad uirbeach atá suite go straitéiseach a bhfuil tionchar suntasach aige i gcomhthéacs foréigiúnach. Tá sé mar chuspóir go háirithe an deis do chomhoibriú idir-réigiúnach thar theorainneacha contae a chur chun cinn le Mainistir na Féile, Lios Tuathail agus Ráth Caola agus láithreacha a aithníodh sa Chreatphlean Comhtháite Straitéiseach d'Inbhear na Sionainne, a thairgeann láidreachtaí comhchoiteanna agus féidearthacht do chomhpháirtíochtaí tionscadail chun fás eacnamaíoch inbhuanaithe a thiomáint i gceantar Iarthar Luimnigh/Ciarraí Thuaidh.
- b) Tacú le tionscnaimh Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh chun lánacmhainneacht shócmhainní fiontair an Chaisleáin Nua a bhaint amach chun tacú le cruthú post, feabhas a chur ar iomaíochas, infheistíocht a mhealladh agus fás eacnamaíoch a chruthú sa todhchaí.
- c) Tacaíocht a thabhairt do sheachadadh na gceanglas bonneagair arna n-aithint don Chaisleán Nua faoi réir thorthaí an phróisis phleanála agus mheasúnuithe comhshaoil.
- d) Tacaíocht a thabhairt d'acmhainneacht turasóireachta oidhreacht stairiúil an Chaisleáin Nua agus é a chur chun cinn chun leathnú an tairiscint turasóireachta reatha a éascú agus chun nascacht agus sineirgí a fhorbairt leis an gCaisleán Nua agus le Glasbhealach Mór an Deiscirt.
- e) Tacú le sainathint deiseanna infheistíochta i mbonneagar gorlainne agus nuálaíochta do TFC agus cuideachtaí gaolmhara agus leas a bhaint as cumas an Chaisleáin Nua chun freastal ar chianobair, gnólachtaí nuathionscanta agus cuideachtaí ardscála.

2.2.2 Plean Straitéiseach Cheantar an Mheán-Iarthair 2012-2030

Trí Plean Straitéiseach Cheantar an Mheán-Iarthair (MWASP) 2012-2030, treorófar forbairt fhisiciúil agus spásúlachta an réigiúin go dtí 2030. Is é aidhm iomlán an phlean straitéisigh ná,

“Creat a sholáthar chun cabhrú le cinnteoireacht maidir le forbairt fhisiciúil agus spásúil an Réigiúin a threorú go dtí 2030 agus chun fás cothromaithe a chur chun cinn ar fud an réigiúin chun na tairbhí sóisialta, eacnamaíocha, sláinte agus cultúrtha uasta a bhaint amach dá shaoránaigh go léir”.

Sa straitéis spásúlachta, leagtar béim ar neartú a dhéanamh ar Cheantar Uirbeach Luimnigh, go háirithe Lár na Cathrach. Aithnítear sa MWASP an Straitéis Mhiondíola do Réigiún an Mheán-Iarthair 2010-2016. Cuirtear béim sa Straitéis Mhiondíola go bhfuil Lár Chathair Luimnigh tite taobh thiar de chathracha eile sa Stát agus nach bhfuil ag feidhmiú go dtí a Stádas Leibhéal 1 san ordlathas siopadóireachta a thuilleadh. Cuirtear béim sa Straitéis, má leanann iomarcaíocht Lár na Cathrach mar cheann scríbe miondíola ar aghaidh, go gcuirfidh sé dlús leis an meath níos leithne ar an gCathair agus nach n-éireoidh léi a suíomh den scoth sa réigiún a fháil ar ais arís. Aimsíodh sa Straitéis gur cailleadh an iomarca trádála in áiteanna bruachbhailte. Tá géarghá ag Lár Chathair Luimnigh le forbairt mhiondíola chuimsitheach a choiscfidh tuilleadh creimeadh ar a shuíomh miondíola agus a spreagfaidh athnuachan níos leithne na Cathrach. Féachann an Straitéis le Lár Chathair Luimnigh a athbhunú ag barr an ordlathais réigiúnaigh mar an suíomh roghnaithe d'fhorbairt miondíola nua i gCeantar Uirbeach Luimnigh.

Tugtar faoi deara sa phlean gur treocht le déanaí a bhí ann do thomhaltóirí cuairt a thabhairt ar limistéir mhiondíola eile ar imeall na Cathrach, a raibh tionchar mór diúltach aige ar Lár na Cathrach. Ní mór aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist maidir le laghdú miondíola i Lár na Cathrach chun feabhas a chur ar an

íomhá agus chun Cathair bhríomhar inbhuanaithe a chruthú. Príomhthosaíocht den phlean is ea aghaidh a thabhairt ar shaincheistean a bhaineann le Cathair Luimnigh, go háirithe, íomhá braite na Cathrach, laghdú sa daonra agus spás urláir miondíola folamh.

2.2.3 An Straitéis Miondíola do Réigiún an Mheán-Iarthair 2010-2016

Cuirfear an Straitéis Mhiondíola seo lena gcumhdófar Ceantar Uirbeach Luimnigh na Sionainne agus Contae Luimnigh in ionad na Straitéise Miondíola do Réigiún an Mheán-Iarthair 2010-2016. Is díol suntais gur ullmhaíodh é in 2009 ag tús na mblianta cúlaithe le linn tréimhse de mheath suntasach eacnamaíoch agus srianta creidmheasa don earnáil phoiblí agus don earnáil phríobháideach.

Bhí sé mar aidhm aige creat réigiúnach a sholáthar chun na beartais agus an straitéis sna Pleananna Forbartha a cheapadh agus d'fhéach sé le cothromaíocht a chinntiú idir na lonnaíochtaí éagsúla sa réigiún maidir le forbairt, daonra agus seirbhísí.

Léiríodh sa straitéis go raibh an Straitéis Mhiondíola roimhe seo ródhóchasach ina toimhdí fais caiteachais mhiondíola, mar gheall ar an gcúlú tobann sa gheilleagar, ina ndearnadh rómheastacháin ar fhás daonra san Iarthar Láir agus nach raibh meas mór aici ar an bhfás ar fhoirmeacha speisialta trádála (lena n-áirítear siopadóireacht ar an idirlíon).

Dearbhaítear ann, go praiticiúil, gur sháraigh candam na forbartha miondíola nua a tógadh go deimhin san Iarthar Láir na rómheastacháin spáis urláir seo go mór agus gur tháinig méadú faoi dhó ó 2002 i leith ar an soláthar spáis urláir miondíola go c.532,000m² glan. Baintear de thátal as gur tháinig ró-sholáthar ollmhór de spás urláir miondíola san Iarthar Láir de c.86,000m² glan mar gheall ar luas na tógála nua in éineacht leis an gcor chun donais eacnamaíoch.

Measadh sa straitéis go raibh an tairiscint mhiondíola chomhaimseartha i Lár Chathair Luimnigh faoi bhun an chaighdeáin. Laghdaíodh a sciar den spás urláir miondíola san Iarthar Láir faoi níos mó ná leath ó 2002, de réir mar a thugann tomhaltóirí cuairt níos mó ar chinn scríbe miondíola eile fo-uirbeacha agus lasmuigh den lár chun a gcuid siopadóireachta a dhéanamh, cosúil le hIonad Siopadóireachta an Chorráin agus raon páirceanna miondíola.

Aimsíodh sa straitéis go bhfuil cíosanna, dlúis díolacháin agus líon na ndaoine i Lár Chathair Luimnigh i bhfad taobh thiar díobh siúd atá ag Lárionaid Chathair Chúige eile ar nós Gaillimh agus Corcaigh agus nár fheidhmigh sí go dtí a stádas Leibhéal 1 san ordlathas siopadóireachta a thuilleadh. Measadh go raibh iomarcaíocht tagtha ar stoc miondíola Lár na Cathrach, go príomha mar gheall ar easpa oiriúnachta, infheistíochta agus ró-sholáthair miondíola sna bruachbhailte. Dearbhaíodh go raibh géarghá le Lár Chathair Luimnigh le forbairt mhiondíola chuimsitheach a chuirfeadh cosc ar chreimeadh breise ar a shuíomh miondíola agus a spreagfadh athnuachan níos leithne ar Lár na Cathrach ina iomláine.

Tuaradh go mbeadh gá le suas le 16,000m² glan ar spás urláir earraí comparáide neamh-thoirtiúla breise i Lár Chathair Luimnigh faoi 2016 (méadú go 39,000m² glan ag 2022). Is ionann é seo agus thart ar 24,600m² comhlán agus 60,000m² comhlán ag 2016 agus 2022 faoi seach.

Aimsíodh go bhfuil na hionaid Shraith 2, Leibhéal 2 laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh dírithe go príomha ar earraí áise, comhdhéanta d'ollmhargadh mór le tacaíocht ó raon níos teoranta d'asraonta agus seirbhísí earraí comparáide. Cé gur measadh go raibh siad ag feidhmiú go rathúil agus ag comhlíonadh a bpríomhfheidhm, bhí cuma tuirseach ar na hionaid Parkway agus Bhaile an Róistigh agus go raibh gá le hathinfheistíocht a dhéanamh orthu.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Sa Sionainn, tacaíodh leis na moltaí Máistirphlean chun Lár an Bhaile a leathnú ó thuaidh. Bhí an acmhainneacht le sainghné siopadóireachta ar leith a fhorbairt chun tarraingt an bhaile a mhéadú mar chuid de Thairseach nasctha le Lár Chathair Luimnigh le fiosrú.

Straitéis Ghinearálta:

- Is é an rogha tosaíochta d'fhorbairt miondíola nua nuair is indéanta agus inmharthana ná laistigh de Lárionaid Bhaile atá ann cheana féin (lena n-áirítear Lárionaid Cheantair nó Mhór-Shráidbhaile) lena n-áirítear na láir sin a aithníodh i Sraitheanna 1 go 4 agus an dá cheann san áireamh.

Straitéis Lár Chathair Luimnigh:

- Ról Lár na Cathrach a chosaint agus a chur chun cinn mar ionad Sraith 2 Náisiúnta ag barr ordlathas an Mheán-Iarthair agus mar Thairseach isteach in Iarthar na hÉireann;
- Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt spás urláir nua miondíola substaintiúil i Lár na Cathrach agus síntí air, chun ligean do Lár na Cathrach an trádáil atá cailte aige de bharr scéimeanna miondíola eile ar fud Luimnigh Uirbigh a athdhearbhú agus chun a staid mar an suíomh miondíola ceannasach sa réigiún a athdhearbhú;
- Seasamh réamhghníomhach a ghlacadh chun cabhrú le láithreáin a chur le chéile agus fáil réidh le constaicí maorlathacha chun forbairt mhiondíola a éascú ar láithreáin chasta uirbeacha.

Luimneach Uirbeach***Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta 'Crescent')***

- Spreagadh a thabhairt d'ath-infheistiú, d'uasghrádú agus do leathnú teoranta spás urláir miondíola laistigh don Ionad Siopadóireachta 'Crescent' nuair nach n-athraíonn sé a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an ordlathas miondíola;
- Spás urláir breise a cheadú d'áiseanna coimhdeacha ar nós bainc agus seirbhísí airgeadais eile, bialanna agus tithe tábhairne, oifigí agus úsáidí fóillíochta, sóisialta agus pobail.

Lárionaid Dúiche (Sraith 2, Leibhéal 2):

- Ról agus scála na Lárionad Dúiche mar shiopadóireacht áise go príomha;
- Coinneofar ionaid a bheidh in ann tacú le príomhthuras siopadóireachta bia;
- Tabharfar tacaíocht d'ath-infheistiú agus d'athghiniúint na Lárionad Dúiche atá ann cheana féin, ach ní sholáthrófar iad ach amháin nuair nach n-athraíonn sé a ról agus a scála;
- Ba cheart go bhfanfadh Lárionaid Dúiche go príomha mar ionaid earraí áise agus seirbhíse agus níor cheart go bhforbródh siad ina gceann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha;
- Níor cheart go gceadófaí do Lárionaid Dúiche leathnú go mór os cionn na tairsí méide 10,000m² atá leagtha amach sna Treoirínte Pleanála Miondíola d'Údarás Pleanála.

Forbairt Lasmuigh den Lár:

- De réir an chéad chur chuige Lár an Bhaile, níl aon ghá le spás urláir miondíola lasmuigh den lár a leithdháileadh nó a cheadú faoi láthair. Cé go bhféadfadh go mbeadh gá le tuilleadh spáis urláir earraí builc comparáide i ndiaidh 2016, tá sé seo sách fada amach go mbeidh beartas sriantach oiriúnach go dtí go ndéanfar athbhreithniú ar an Straitéis Mhiondíola eile;
- Ní thabharfar cead pleanála chun spás urláir miondíola lasmuigh den lárionad a sholáthar;

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- Níor cheart go gceadófaí do shiopaí bia nua, lena n-áirítear siopaí lascaine, áitiú a dhéanamh ar láithreáin lasmuigh den lár ach ba cheart go mbeidís mar chuid d'ionaid reatha nó nua;
- Ceadófar Lárionaid Chomharsanachta Nua agus/nó siopaí cúinne áitiúla chun freastal ar cheantair nua forbartha tithíochta nó chun freastal ar limistéir ina bhfuil easpa áitiúil.

An Sionainn:

- Tacú le feabhsú leanúnach na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile na Sionainne trí sheachadadh an mháistirphlean arna ghlacadh;
- Spreagadh a thabhairt d'fhás spás urláir miondíola ionas gur féidir le lár an bhaile feabhas a chur ar chaighdeán na seirbhíse dá cheantar áitiúil;
- Iniúchadh a dhéanamh cibé an bhfuil sé indéanta sainghné siopadóireachta ar leith a chruthú do Lár an Bhaile chun a mheallacht do thurasóirí a mhéadú go háirithe iad siúd a úsáideann an t-aerfort agus mar gheall ar a stádas mar Thairseach nasctha.

An Caisleán Nua:

- Tacú le feabhsú na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile an Chaisleáin Nua trí aonaid siopa nua-aimseartha a sholáthar agus trí fhás measartha ar spás urláir;
- A ról agus feidhm mheasctha a choinneáil.

2.2.4 Straitéis Mhiondíola Chontae Chiarraí 2015-2021

Tugtar le fios i Straitéis Mhiondíola Chontae Chiarraí 2015-2021 go bhfuil laghdú tagtha ar thrádáil mhiondíola sa chontae. Bhí miondíol agus siopadóireacht mar chroílár lárnacha uirbeacha tráth ach bhí tionchar mór ag an éileamh laghdaithe ar mhiondíol áirithe le déanaí ar a gcreat fisiciúil agus sóisialta, agus le tionchar ag siopadóireacht ar líne agus ionaid mhiondíola lasmuigh de na bailte ar Lárionaid Bailte. Tá Trá Lí agus Cill Árne ag barr an ordlathais mhiondíola agus aicmítear iad mar mholbhailte.

Tá sé mar aidhm ag an Straitéis a chinntiú go soláthraítear raon agus cáilíocht chuí miondíola i gContae Chiarraí, lena chinntiú nach dtarraingítear trádáil chuig ionaid iomaíocha réigiúnacha, go háirithe Cathair Luimnigh agus Cathair Chorcaí. Tugann sé faoi deara go dtugann na hionaid seo raon maith d'áiseanna miondíola agus go ginearálta go bhfuil suíomh tarraingteach acu agus go bhfuil limistéir mhiondíola tarraingteacha forbartha ag Cathair Chorcaí cosúil le Sráid Phádraig chomh maith le Sráid an Phrionsa, Sráid Oilibhéar Pluincéid agus an Phríomhshráid Thuaidh.

2.2.5 Straitéis Mhiondíola Chathair Chorcaí 2015-2021

I Straitéis Mhiondíola Chathair Chorcaí, cumhdaítear an tréimhse idir 2015 agus 2021. Is é Lár Chathair Chorcaí príomhionad miondíola Réigiún an Iardheiscirt agus tá sé suite ag barr an ordlathais mhiondíola le sciar den mhargadh de 59.8% den chaiteachas comparáide laistigh den Cheantar Uirbeach. Thuairiscigh Lár na Cathrach leibhéal d'áitribh fholmha thar a bheith ard de 31%. Is táscaire tábhachtach é leibhéal na n-áireabh folamh ar shláinte Lár an Bhaile agus is féidir leis tionchar díobhálach a bheith aige ar chuma amhairc Lár an Bhaile. Tá Lárionaid Dúiche Leibhéal 2 lonnaithe i gCathair agus i gContae Chorcaí. Is iad seo a leanas na cuspóirí uileghabhálacha Miondíola Straitéiseacha:

- a) Ról Lár Chathair Chorcaí mar phríomhionad miondíola i réigiún an Iardheiscirt a chothabháil agus a neartú;
- b) Lárionaid Dúiche bhríomhara ilúsáide a chruthú laistigh de na bruachbhailte;
- c) Siopadóireacht earraí áise ar ardchaighdeán agus inrochtana a sholáthar do gach cónaitheoir sa Chathair.

Ar cheann de phríomhriachtanais na straitéise miondíola tá measúnú leathan a sholáthar ar an spás urláir miondíola breise a theastaíonn thar shaolré a straitéise. Aithnítear a thuilleadh gur 43,173m² de spás urláir áise breise, 104,439m² de spás urláir comparáide breise agus 57,555m² de spás urláir earraí builc faoi 2021 an candam de spás urláir miondíola breise a ríomhtar do Cheantar Cathrach Chorcaí do thréimhse an phlean, lena gcumhdaítear 2015-2021.

2.2.6 Straitéis Miondíola Chontae Thiobraid Árann Thuaidh 2010

Tá sé mar chroí-aidhm ag Plean Forbartha Contae Thiobraid Árann Thuaidh 2010 'Lárionaid láidre iomaíochta miondíola a chur chun cinn de réir ordlathas lonnaíochta agus miondíola an chontae agus Lárionaid Bailte a fheabhsú agus a athbheochan mar áiteanna beoga agus inmharthana le maireachtáil agus le hoibriú iontu agus le cuairt a thabhairt orthu'. Aithníonn an Chomhairle go bhfuil dúshlán agus tionchar ag athruithe sóisialta agus eacnamaíochta ar fheidhmeanna Lár na mBailte, lena n-áirítear ionaid siopadóireachta lasmuigh den bhaile, siopadóireacht/baincúireacht ar líne srl., soghluaisteacht mhéadaithe custaiméirí agus ioncam indiúscartha laghdaithe.

Tá sé mar aidhm ag an Straitéis a chinntiú go soláthraítear raon agus cáilíocht chúí miondíola ionas nach dtarraingítear trádáil go Luimneach, Corcaigh agus Port Láirge. Tá ordlathas miondíola an chontae mar bhunús le cinneadh a dhéanamh ar chandam agus suíomh cuí forbartha miondíola nua sa chontae ag teacht le straitéis lonnaíochta an chontae. Rangaítear Cluain Meala mar Bhaile Réigiúnach agus suíonn sé ag barr an ordlathais mhiondíola. Tá ról tábhachtach áise agus comparáide ag an mbaile sa chontae lasmuigh dá dhobharcheantar díreach. Cuirtear ar fáil rogha miondíola comparáide agus áise ar ardchaighdeán sa bhaile, le hionad siopadóireachta tiomnaithe agus páirceanna trádstórais miondíola. Aithnítear an tAonach agus Durlas mar Fhobhailte Réigiúnacha. Tá ról fo-réigiúnach tábhachtach ag na bailte seo le raon maith de thairiscintí áise agus comparáide. Freastalaíonn siad ar dhobharcheantar mór tuaithe agus ní mheastar go mbeidh siad in iomaíocht go díreach lena chéile, ná le Cluain Meala. Tá ceantair lárnaigh láidre bunaithe ag an dá bhaile agus is tosaíocht iad a neartú agus a fheabhsú.

Is iad na bailte ceantair i dTiobraid Árann ná Carraig na Siúire, Ros Cré, Tiobraid Árann, Caiseal, an Chathair agus an Teampall Mór. Tá ról tábhachtach fochontae ag na bailte seo, le rogha mhaith maidir le tairiscint mhiondíola áise agus comparáide. Aithníodh áitribh atá folamh faoi láthair i bpáirceanna trádstórais mhiondíola tiomnaithe agus i roinnt ionad siopadóireachta. Tá ceantair lárnaigh seanbhunaithe ann le leibhéil éagsúla d'áitribh mhiondíola fholmha agus beidh sé mar thosaíocht a dtimpeallacht a neartú agus a fheabhsú.

2.2.7 Straitéis Miondíola Chathair na Gaillimhe 2017-2023

Tá Lár Chathair na Gaillimhe suite ag barr an ordlathais mhiondíola mar phríomhlimistéar miondíola laistigh den Chontae. Tá dobharcheantar suntasach aige a shíneann amach go dtí an Contae agus an ceantar réigiúnach níos leithne. Tagann Bailte Contae Thuama, Bhaile Locha Riach agus Bhéal Átha na Sluaighe i ndiaidh Lár Chathair na Gaillimhe san ordlathas. Cinntíonn tábhacht na dtrí phríomhbhaile sa chontae go dtugtar an leibhéal is airde tábhachta dóibh seo, atá ag leibhéal 2 nuair a chuirtear in iúl i dtéarmaí an chomh-mheasúnaithe iad. Tagann sé seo le Cuspóir R2 sa Plean Forbartha Contae maidir leis an ordlathas miondíola a bhfuil sé mar chuspóir aige "Feidhmeanna siopadóireachta ard-ord i dTuaim, Béal Átha na Sluaighe agus Baile Locha Riach a choinneáil agus a fhorbairt tuilleadh mar na príomhionaid mhiondíola sa Chontae".

Rinneadh staidéar ar an nglanspás urláir iomlán idir 2011 agus 2015. Laistigh den fhráma ama seo bhí laghdú beag ar an spás urláir miondíola iomlán ó 164,807m² go

162,259m². Is é miondíol áise an t-aon limistéar ina bhfuil fás suntasach, agus tá laghdú ag teacht ar mhiondíol comparáide agus builc. Is é 59,640m² an méid spáis urláir mhiondíola breise a theastaíonn do Ghailimh don tréimhse idir 2017-2023. 12,156m² spás urláir áise breise, 31,634m² spás urláir comparáide agus 15,850m² spás urláir builc.

2.3 Comhthéacs Beartais Áitiúil

Imlínítear sa chuid seo a leanas an príomhbheartas áitiúil a threoraíonn planáil miondíola do réigiún an Mheán-Iarthair. Áirítear anailís ghairid ar na Pleananna Limistéir Áitiúil reatha agus a gcuid ceantar máguaird mar a bhaineann siad le miondíol. Ina theannta sin, cuirtear athbhreithniú ar fáil freisin ar Phlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Luimnigh.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara, nuair a ghlacfar leis, go dtiocfaidh Plean Forbartha Luimnigh 2022-2028 in ionad gach ceann de na Pleananna Ceantar Áitiúil atá ann cheana féin agus go mbeidh gá le hullmhú aon Phlean Ceantar Áitiúil nua bheith de réir an Phlean Forbartha, a fheidhmeoidh mar an máthardhoiciméad le haghaidh pleananna dá leithéid. Ní mór do Phleananna Ceantar Áitiúil nua a bheith eolach freisin agus freagairt do riachtanais agus prionsabail straitéiseacha an RSES do Réigiún an Deiscirt.

2.3.1 Contae Luimnigh

2.3.1.1 Plean Forbartha Chathair Luimnigh 2010– 2016 (sínte)

Leagtar amach i bPlean Forbartha Chathair Luimnigh straitéis iomlán maidir le planáil chuí agus forbairt inbhuanaithe Chathair Luimnigh. Ba fhís an Phlean go leanfaidh Cathair Luimnigh ag fás mar lárionad forbartha eacnamaíochta, sóisialta agus cultúrtha do Réigiún an Mheán-Iarthair. Forbraíodh Straitéis Mhiondíola Chathair Luimnigh i gcomhar le Plean Forbartha Chathair Luimnigh agus is Caibidil 5 í den Phlean Forbartha. Leagtar amach sa straitéis an t-ordlathas miondíola i Luimneach, ag mionléiriú ar ról gach lárionaid laistigh di agus cuirtear comhairle ar fáil ann maidir le candam, scála agus cineál na bhforbairtí miondíola a theastaíonn sa Chathair. Aithnítear straitéisí agus moltaí chun miondíol sa Chathair a spreagadh agus a chaomhnú, nuair is gá.

Tugadh faoi deara inti go raibh cíosanna agus líon na ndaoine i Lár na Cathrach níos ísle ná cathracha eile agus leag sí béim ar na hábhair imní seo a leanas:

Má leanann iomarcaíocht stoc miondíola Lár na Cathrach ar aghaidh, go príomha mar gheall ar easpa oiriúnachta, infheistíochta agus ró-sholáthair miondíola sna bruachbhailte, lagóidh sé an meascán miondíola iomlán, éagsúlacht agus doimhneacht an tairiscint mhiondíola. Cuirfidh sé seo dlús leis an meath go dtí go sroichfidh sé an 'pointe iompaithe'. Is é an toradh a d'fhéadfadh a bheith air ná go gcuireann siopadóireacht Lár na Cathrach isteach air féin mar ionad miondíola sármhaitheasa agus d'fhéadfadh go dtógfadh sé blianta fada le haisghabháil, b'fhéidir nach bhfaigheadh sé a phríomhshuíomh san ordlathas réigiúnach arís agus go n-aistreofaí infheistíocht ionchasach go láithreacha tairsí eile dá bharr.

Measadh go bhfuil go leor spáis urláir ag an Réigiún ina iomláine cheana féin, spreagtha ag dúbailt an tsoláthair spáis urláir miondíola le seacht mbliana anuas agus níos measa ag cor chun donais eacnamaíoch sna blianta tar éis an chúlaithe eacnamaíochta in 2008. Ina theannta sin, leagadh béim ar dháileadh an spáis urláir miondíola nua mar rud éagothrom ar fud an réigiúin agus go háirithe baineadh an bonn dá láidreacht i Lár na Cathrach.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

San ordlathas miondíola do réigiún an Mheán-Iarthair, cuirtear Lár Chathair Luimnigh ar an mbarr i Sraith 1, agus Inis, Sionainn agus An Caisleán Nua i Sraith 2 ina dhiaidh sin. Cé go bhfuil Lár Chathair Luimnigh ag barr an ordlathais, i gcomparáid le cathracha cúige eile – go háirithe Gaillimh agus Corcaigh – tá an tairiscint mhiondíola faoi bhun an chaighdeáin. Is príomhaidhm é a chinntiú gurb é Lár Chathair Luimnigh an príomhlimistéar miondíola laistigh de réigiún an Mheán-Iarthair. Tugtar aird ar na beartais seo a leanas:

Beartas R3:

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Luimnigh a chinntiú go bhfanfaidh Lár Chathair Luimnigh mar phríomhshuíomh miondíola laistigh de Réigiún an Mheán-Iarthair. Chuige seo, éileoidh an Chomhairle Cathrach go léireodh gach moladh miondíola mór i Lár na Cathrach nach mbeidh tionchar diúltach acu ar bheogacht agus inmharthanacht Lár na Cathrach trí thástáil sheicheamhach.

Beartas R4:

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Luimnigh forbairt mhór miondíola a éascú laistigh de Lár na Cathrach. Ligean do Lár na Cathrach an trádáil atá cailte aige de bharr scéimeanna miondíola eile ar fud Luimnigh Uirbhí agus athghabháil agus chun a staid mar an láthair miondíola ceannasach sa réigiún a athdhearbhú.

Beartas R6:

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Luimnigh seasamh réamhghníomhach a ghlacadh chun cabhrú le láithreáin a chur le chéile chun forbairt a éascú ar láithreáin chasta uirbeacha.

Is ionaid áise den chuid is mó iad na Lárionaid Dúiche atá aitheanta mar láir Shraith 3 faoi láthair. Meastar gur cheart cead a thabhairt do na láir seo iad féin a athnuachan. Mar sin féin, níor cheart go bhforbródh Lárionaid Dúiche ina bpríomhchinn scríbe miondíola earraí comparáide agus níor cheart ligean dóibh síneadh go mór os cionn 10,000m². Maidir le Baile an Róistigh, is féidir síneadh a chur san áireamh i gcomhthéacs an tionscadail athghiniúna, faoi réir chur i bhfeidhm na tástála seicheamhaí chun an tionchar féideartha ar Lár na Cathrach a aimsiú.

Beartas R7:

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Luimnigh síneadh teoranta ar ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh a éascú i gcomhthéacs an Phlean Forfheidhmithe Creata Athghiniúna Luimnigh d'athghiniúint Cheantar an Chnoic Theas agus Bhéal Átha na Cora Weston faoi réir tástála seicheamhaí.

Laistigh den Chathair tá roinnt paráidí beaga áitiúla de shiopaí le páirceáil theoranta. Freastalaíonn na hionaid seo go príomha ar an riachtanas áitiúil agus mar sin tá ról ríthábhachtach acu i bhforbairt comharsanachtaí inbhuanaithe. Freastalaíonn siopaí áitiúla agus cúinne ar riachtanais laethúla na ndaoine áitiúla. Is éard atá sna háiseanna seo den chuid is mó ná aonaid neamhspleácha nó tá siad nasctha le húsáidí eile i.e. stáisiúin peitрил. Tabharfar tacaíocht do na háiseanna seo nuair nach mbíonn tionchar diúltach acu ar thaitneamhachtaí áitribh chónaithe áitiúla. Iarrfar ar thograí do shiopaí áitiúla nó comharsanachta nua a léiriú go bhfuil gá lena leithéid d'áiseanna sa cheantar a bhfuil sé beartaithe.

Beartas R8:

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Luimnigh tacú le soláthar soláthar stórais earraí áise nua-aimseartha, ar scála cuí, agus aonaid ghaolmhara miondíola agus seirbhíse chun cur ar chumas na n-ionad seo freastal ar riachtanais laethúla a ndaonra áitiúil.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Ag féachaint don aeráid eacnamaíoch reatha agus do luas tapa an athraithe beidh sé riachtanach athbhreithniú a dhéanamh ar na boinn tuisceana ar a bhfuil an straitéis bunaithe i.e. daonra, ioncam agus caiteachas, athruithe ar spás urláir, táscairí beogachta agus inmharthanachta, patrúin siopadóireachta agus seiceálacha sláinte de Lár na mBailte ar bhonn rialta agus an straitéis a leasú dá réir.

2.3.1.2 *Plean Forbartha Chontae Luimnigh 2010– 2016 (sínte)*

I bPlean Forbartha Chontae Luimnigh, leagtar amach ráiteas físe go nglacfaidh an Chomhairle le cur chuige inbhuanaithe agus cothrom i leith na forbartha, rud a chuirfidh le saol na ndaoine a chónaíonn, a oibríonn agus a thugann cuairt ar an gContae, agus an timpeallacht nádúrtha agus tógtha a chosaint. Sa mheasúnú ar an margadh miondíola, tugadh faoi deara go raibh ró-sholáthar spás urláir miondíola sa réigiún ag an am. Sa phlean, spreagadh infheistiú, uasghrádú agus fairsingiú teoranta ar spás urláir miondíola laistigh d'Ionad Siopadóireachta 'Crescent', ionas nach n-athrófaí a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an ordlathas miondíola. Bhí sé de bheartas ag an gComhairle tacú le háiseanna miondíola i mbailte an Chaisleáin Nua, Mainistir na Féile, Áth Dara, Cill Mocheallóg agus Ráth Caola. Níor ceadaíodh spás urláir miondíola breise do shuímh lasmuigh den lárionad, in iarrachtaí chun ionaid mhiondíola atá ann cheana a chomhdhlúthú.

Tugtar faoi deara na beartais seo a leanas maidir leis an ordlathas miondíola:

Ceantar Uirbeach Luimnigh (Sraith 1)

Beartas ED 12:

Tacaíonn an Chomhairle leis an Straitéis Mhiondíola do Lár Chathair Luimnigh maidir le:

- a) Ról Lár na Cathrach mar lárionad Shraith 2 Náisiúnta ag barr an Ordhlathais Mheán-larthair agus mar Thairseach isteach in iarthar na hÉireann a chosaint agus a chur chun cinn;
- b) Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt spás urláir nua miondíola substaintiúil i Lár na Cathrach agus síntí air, chun ligean do Lár na Cathrach an trádáil atá cailte aige, de bharr scéimeanna miondíola eile ar fud Luimnigh Uirbeach, a aisghabháil agus chun a staid mar an láthair miondíola ceannasach sa réigiún a athdhearbhú;
- c) Seasamh réamhghníomhach a ghlacadh chun cabhrú le láithreáin a chur le chéile agus fáil réidh le constaicí maorlathacha chun forbairt miondíola a éascú ar láithreáin chasta uirbeacha.

Beartas ED 13:

Tá sé mar bheartas ag an gComhairle an straitéis a chur chun feidhme do na codanna sin de Cheantar Cathrach Luimnigh atá laistigh den chontae agus mar seo a leanas:

- 1) Maidir le Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta 'Crescent'): a) Tá sé mar pholasaí ag an gComhairle ath-infheistiú, uasghrádú agus fairsingiú teoranta ar spás urláir miondíola laistigh d'Ionad Siopadóireachta 'Crescent' a spreagadh, áit nach n-athraíonn sé a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an t-ordlathas miondíola; b) Spás urláir breise a cheadú le haghaidh áiseanna coimhdeacha ar nós bainc agus seirbhísí airgeadais eile, bialanna agus tithe tábhairne, oifigí agus úsáidí fóillíochta, sóisialta agus pobail.
- 2) Maidir le Lárionaid Dúiche i gCeantar Uirbeach Luimnigh: a) Ról agus scála na Lárionad Dúiche a choinneáil mar ionaid siopadóireachta áise go príomha a mbeidh sé de chumas acu tacú le príomhthuras siopadóireachta bia; b) Tacú le hathinfheistiú agus

athghiniúint na Lárionad Dúiche atá ann cheana féin ar an gcoinníoll nach n-athraíonn sé a ról agus a scála; c) A chinntiú go bhfanfaidh Lárionaid Dúiche mar ionaid earraí áise agus seirbhísí go príomha agus nach bhforbrófar go príomha iad ina gceann scríbe miondíola earraí comparáide; d) Gan ligean dóibh cur go mór os cionn na tairsí 10,000m² atá leagtha amach sna Treoirínte Pleanála Miondíola d'Údaráis Phleanála.

- 3) Maidir le láithreacha Lasmuigh den Lá: a) Gan a thuilleadh spás urláir miondíola a cheadú; b) Gan aon stór bia nua a cheadú, lena n-áirítear siopaí lascaine. Ba chóir go mbeidís ina gcuid d'ionaid reatha nó nua; c) Lárionad Comharsanachta nua agus/nó siopaí áitiúla a bhreithniú ina mbeadh siad ag freastal ar limistéir nua forbartha tithíochta nó chun freastal ar limistéir ina bhfuil easnamh.

Láir Bhailte Móra agus Láir Bhailte (Sraith 2 agus 3, Leibhéal 1 agus 2)

Beartas ED 14:

Láir Bhailte Móra agus Láir Bhailte: Tá sé mar bheartas ag Comhairle Contae Luimnigh, maidir le Láir Bhailte Móra agus Láir Bhailte lasmuigh de Cheantar Cathrach Luimnigh:

- 1) **Lár Bhaile Mhóir Sraith 2, Leibhéal 2 (An Caisleán Nua):** a) Tacú le feabhsú na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile an Chaisleáin Nua trí aonaid siopa nua-aimseartha a sholáthar agus fás measartha ar spás urláir; b) Úsáid agus feidhm mheasctha a choinneáil.
- 2) **Lár Bhaile, Sraith 3, Leibhéal 1 (Mainistir na Féile):** a) Tacú le feabhsú áiseanna miondíola chun an tseirbhís a chuireann siad ar fáil dá ndaonra áitiúil a fheabhsú; b) Spreagadh a thabhairt do sholáthar turasoíreachta agus miondíola dírithe ar chuirteoirí chun leas a bhaint as an bpoitínseal dúchasach san ionad seo.
- 3) **Lár Bhaile, Sraith 3, Leibhéal 2 (Áth Dara, Cill Mocheallóg agus Ráth Caola):** a) Tacú leis na bailte seo mar ionaid thábhachtacha do sholáthar earraí áise agus seirbhísí miondíola; b) Spreagadh a thabhairt do sholáthar (nuair nach bhfuil soláthar déanta cheana) d'asraonta áise ar ardchaighdeán atá in ann tacú le príomhthuras siopadóireachta bia i Lár an Bhaile nó ar imeall an bhaile; c) Tacaíocht a thabhairt do sholáthar asraonta earraí comparáide neamhbhuilc agus builc i Lár an Bhaile ina bhfuil siad seo dírithe ar fhreastal ar riachtanais dhaonra an cheantair áitiúil.

Beartas ED 15: Láir Chomharsanachta agus Sráidbhailte agus siopaí áitiúla: Tá sé mar bheartas ag Comhairle Contae Luimnigh maidir le Lárionaid Chomharsanachta agus Sráidbhailte agus siopaí áitiúla:

- 1) **Láir Chomharsanachta agus Sráidbhailte:** Tacaíocht a thabhairt do sholáthar stórais earraí áise nua-aimseartha, ar scála cuí, agus aonaid ghaolmhara miondíola agus seirbhíse chun cur ar chumas na n-ionad seo freastal ar riachtanais laethúla a ndaonra áitiúil.
- 2) **Siopaí áitiúla:** a) Tacú le soláthar siopaí mionscála chun freastal ar riachtanais laethúla na ndaoine áitiúla; b) Siopaí áitiúla a chur chun cinn chun bearna sa soláthar a bhaint amach nuair a bhainfeadh sé seo buntáistí athghiniúna amach.

2.3.1.3 *Luimneach 2030 - Plean Eacnamaíoch agus Spásúlachta do Luimneach (2014)*

I Luimneach 2030 bunaíodh creat le haghaidh gníomhaíochta na hearnála poiblí agus infheistíocht na hearnála príobháidí sa Chathair don mheántearma agus don fhadtearma. Áirítear ann Straitéis Eacnamaíoch chun geilleagar áitiúil níos láidre a thógáil trí fhostaíocht a chruthú agus trí infheistíocht a mhealladh agus

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Plean Spáis a dhírigh ar athbheochan agus athfhorbairt Lár Chathair Luimnigh. Is é an ghné deiridh ná Plean Margaíochta.

Féachann an Plean Spásúlachta lena chinntiú go gcomhlíonann Lár na Cathrach a lánacmhainneacht eacnamaíoch trí bheith ina áit inmhianaithe chun 'gnó a dhéanamh' ann. Is í an uaillmhian Cathair agus lárionad a chruthú a fhéadfaidh infheistíocht nua gnó isteach a mhealladh agus bunú gnóilachtaí áitiúla nua a spreagadh trí spás solúbtha d'ardchaighdeán a sholáthar chun freastal ar riachtanais chóiríochta agus a chinntiú go bhfuil na struchtúir tacaíochta gnó riachtanacha i bhfeidhm.

Luaitear ann gur chóir go mbeadh Lár na Cathrach i gcroílár na straitéise eacnamaíochta níos leithne do Luimneach, ag forbairt a róil mar áit chruthaitheachta, chultúir agus tomhaltais. Is í an 'fhuinneog siopa' do Luimneach. Áirítear sa straitéis spásúlachta 8 bpríomhchuspóir:

- 1) **Geilleagar Lár na Cathrach san 21ú hAois** a bhunú a mbeidh sé de chumas air dul in iomaíocht le cathracha Eorpacha eile agus geilleagar na Cathrach, an Cheantair Uirbigh agus an Réigiún Cathrach i gcoitinne a threorú;
- 2) Lár na Cathrach a athshuíomh mar phríomhcheann scríbe siopadóireachta réigiúnach;
- 3) Tairiscint **turasóireachta ar leith** a bhunú, a bhaineann leas iomlán as tréithe speisialta oidhreachta agus comhshaoil Lár na Cathrach;
- 4) **Áit inmhianaithe chun cónaí ann** a dhéanamh uair amháin eile de Lár na Cathrach trí fheabhas a chur ar cháilíocht na tairisceana tithíochta i Lár na Cathrach;
- 5) **Timpeallacht uirbeach ardchaighdeáin agus shábháilte** a chruthú a bheidh tarraingteach d'infheisteoirí, d'fhostóirí, do chónaitheoirí agus do thurasóirí, lena gcruthaítear mórtas áite as an gCathair;
- 6) Cur go hiomlán le carachtar saibhir stairiúil Lár na Cathrach tríd an **oidhreacht shaibhir seo a ghabháil, a chosaint agus a fheabhsú** nuair is cuí agus é á chomhlánú le dearadh den scoth d'aon fhorbairt nua;
- 7) **Geataí straitéiseacha ardchaighdeáin chuig Lár na Cathrach** a chruthú, rud a fhágann gur eispéireas fáiltiúil é do chuaierteoirí; agus
- 8) **Daoine óga a mhealladh agus a choinneáil trí dheiseanna foghlama a sholáthar** trí chomhoibriú le hOllscoil Luimnigh, Institiúid Teicneolaíochta Luimnigh agus Coláiste Mhuire gan Smál, chun lóistín teagaisc agus cónaithe a sholáthar i gcroílár Lár na Cathrach.

Luaitear sa phlean:

Ní mór do Luimneach na bunghnéithe a chur i bhfeidhm maidir le gnó, siopadóireacht agus deiseanna maireachtála. Teastaíonn bonneagar agus ríocht phoiblí níos fearr uaidh ionas go mbeidh sí ina Lár Cathrach 'compordach' agus 'achomharcach'. Ach, chun a lánacmhainneacht a bhaint amach, áfach, ní mór dó glacadh le sraith tionscadal bunathraithe arna gcomhlánú ag clár idirghabhálacha feabhsaithe fostaíochta trí a dtugtar aghaidh ar na margaí siopadóireachta, gnó agus cónaithe, chomh maith le clár feabhsuithe ar an ríocht phoiblí agus ar bhonneagar Lár na Cathrach.

Moltar sa plean 7 dTionscnamh Athraithe Lár na Cathrach:

- 1) Éadan Uisce den Scoth – athbheochan ar éadan uisce uile Luimnigh;

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- 2) 'Ionad Cultúrtha Luimnigh' - foirgneamh cheann scríbe íocónach ar an éadan uisce;
- 3) 'Sráideanna móra' – bunathrú ar thrí phríomhshráid na Cathrach – Sráid Uí Chonaill, Sráid Caitríona agus Sráid Anraí;
- 4) Cearnóg/Plás na Cathrach nua – chun pointe fócais nó 'croílár' Lár na Cathrach a shainiú;
- 5) Campas ardoideachais i Lár na Cathrach - cruthú il-institiúideach ina gceanglaítear áiseanna ó Institiúid Teicneolaíochta Luimnigh, Ollscoil Luimnigh agus Coláiste Mhuire gan Smál i gcroílár Lár na Cathrach;
- 6) Athnuachan na Ceathrún Seoirsí – clár comhchruinnithe chun an chuid Sheoirseach den Chathair a athchóiriú ar ais mar a bhí an lá ab fhearr é; agus
- 7) Athnuachan Stáisiún Cholbaird – acomhal iompair phoiblí nua agus timpeallacht stáisiúin feabhsaithe.

Maidir le Miondíol, tá sé mar aidhm ag an straitéis Lár na Cathrach a athbhunú ag barr an ordlathais siopadóireachta trí raon agus cáilíocht na siopadóireachta atá ar fáil a fheabhsú, i gcomhthéacs taithí i bhfad níos fearr ar chuairt ar Lár na Cathrach ina iomláine.

Luaitear sa straitéis go dteastaíonn “feabhas mór a chur ar an eispéiris siopadóireachta sa príomhlimistéar siopadóireachta – i gcóngaracht Brown Thomas, Debenhams / Penneys, Ionad Siopadóireachta Ché Artúir agus Sráid an Chrúisigh. Is é seo an suíomh a mbeidh na miondíoltóirí móra iolracha ag iarraidh a lonnú – pointe fócasach na ceathrún siopadóireachta. Moltar tionscadal cuimsitheach athfhorbartha do cheantar Ché Artúir, lena n-áirítear an pháirc agus Cearnóg na Cathrach nua a chruthú. San fhadtearma, samhlaítear sa phlean caipitil go ndéanfar athfhorbairt nó athchóiriú cuimsitheach ar shráid siopadóireachta Shráid an Chrúisigh. Tacaíonn an Plean freisin le hathchóiriú agus leathnú stór Debenhams agus Penneys”.

Meastar sa straitéis nach bhfuil an chuid is mó de Shuíomh Ceoldrámaíochta sa príomhshuíomh siopadóireachta, cé gur féidir siopadóireacht agus fóillíocht bhreise a áireamh ag ceann theas an láithreáin mar chuid de réiteach úsáide measctha faoi stiúir gnó don láithreán seo.

2.3.1.4 *Plean Ceantair Áitiúil do na Purláin Theas 2021-2027*

Leagtar amach i bPlean Ceantair Áitiúil do na Purláin Theas 2021-2027 (LAP) an straitéis forbartha do cheantar na bPurláin Theas, atá suite ó dheas de Chathair Luimnigh. Tá sé mar aidhm ag an LAP seo tacú le hordlathas miondíola an Mheán-larthair trína chinntiú nach mbaineann forbairt mhiondíola laistigh de Phurláin an Deiscirt ó sheirbhísí miondíola laistigh de Lár Chathair Luimnigh. Sonraítear Lár Chathair Luimnigh ag barr an ordlathais mhiondíola trí raon agus cáilíocht na siopadóireachta atá ar fáil a fheabhsú agus eispéireas feabhsaithe do chuairteoirí ar Lár na Cathrach a chruthú.

Áirítear leis an LAP Ionad Siopadóireachta 'Crescent' Sraith 2, Leibhéal 1 i dTuar an Daill a fheidhmíonn mar Lárionad Dúiche suntasach ag feidhmiú mar cheann scríbe miondíola mór i gCeantar Uirbeach Luimnigh agus i réigiún an Mheán-larthair.

Tugtar aird ar leith ar na beartais seo a leanas:

R O2: A chinntiú nach gceadófar tograí a bhainfeadh an bonn de bheogacht agus inmharthanacht Lár Chathair Luimnigh. Déanfar an cur chuige seicheamhach maidir le forbairt miondíola leagtha amach i

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

“Pleanáil Miondíola – Treoirlínte d’Údaráis Phleanála, 2012” a chur i bhfeidhm go docht, ar mhaithe le tacaíocht a thabhairt do Lár na Cathrach ag barr an ordlathais mhiondíola. Cloífidh aon fhorbairt mhiondíola sna Lárionaid Dúiche nó Áitiúla nó sa chrios Trádstórála Miondíola leis an gComhstraitéis Mhiondíola atá ann faoi láthair agus lena hathsholáthar molta, Straitéis Mhiondíola Chathair Luimnigh agus na Sionainne nuair a bheidh sé críochnaithe.

R O3: An meascán seirbhísí agus áiseanna sna Lárionaid Dúiche agus Áitiúla atá ann cheana féin a chosaint agus a fheabhsú, a dhéanann soláthar do riachtanais laethúla na bpobal áitiúil, faoi réir ag comhlíonadh na Comhstraitéise Miondíola atá ann faoi láthair agus a hathsholáthar beartaithe, Straitéis Mhiondíola Chathair Luimnigh-na Sionainne, nuair a bheidh sé críochnaithe.

R O4: a) A chinntiú nach gceadaítear ról na Lárionad Dúiche a leathnú chun raon níos leithne d’earraí comparáide a chuimsiú ná mar atá i gceantair dá leithéid faoi láthair, mar d’fhéadfadh go n-eascródh tuilleadh iomaíochta le Lár na Cathrach dá bharr; b) D’fhonn forbairt inbhuanaithe limistéar suntasach úrnua Mhungairit a chumasú, tacú le agus éascú a dhéanamh ar fhorbairtí cónaithe, oifige, oideachais, turasóireachta, cultúrtha, ealaíon, cathartha, pobail agus miondíola ag Ionad Áitiúil Choláiste Mhungairit. Déanfar forbairt mhiondíola atá beartaithe chun freastal ar riachtanais na gcomharsanachtaí agus na gceantar cónaithe nua/atá ann cheana a mheas, faoi réir ag comhlíonadh na Comhstraitéise Miondíola atá ann faoi láthair agus a hathsholáthar beartaithe, Straitéis Mhiondíola Chathair Luimnigh-na Sionainne, nuair a bheidh sé críochnaithe; c) Aithnítear na deiseanna suntasacha a bhaineann le nádúr neamhfhorbartha limistéar mór d’Ionad Áitiúil Bhóthar Thuar an Daill. Aithnítear mar sin go bhfuil an cumas ag an láithreán tacú le forbairt oifige agus cónaithe agus é a éascú. Breithneofar forbairt mhiondíola atá beartaithe chun freastal ar riachtanais na gcomharsanachtaí agus na gceantar cónaithe nua/atá ann cheana féin, faoi réir ag comhlíonadh na Comhstraitéise Miondíola atá ann faoi láthair agus a hathsholáthar beartaithe, Straitéis Mhiondíola Chathair Luimnigh-na Sionainne, nuair a bheidh sé críochnaithe.

2.3.1.5 *Plean Ceantair Áitiúil Chaladh an Treoigh 2019-2025*

I bPlean Ceantair Áitiúil Chaladh an Treoigh (LAP), tugtar aghaidh ar fhorbairt miondíola agus tráchtála i gCuid 5. Tugtar faoi deara ann go gceadaíonn a chóngaracht idir Caladh an Treoigh do Chathair Luimnigh, rochtain éasca ar na háiseanna miondíola agus tráchtála laistigh de Lár na Cathrach, ach go bhfuil raon d’ionaid mhiondíola chomharsanachta sa cheantar féin a fhreastalaíonn ar an daonra áitiúil agus ar Lár Bhaile Chaladh an Treoigh, a fhreastalaíonn ar an daonra áitiúil agus ar an gcúlchríoch níos mó.

Luaitear sa LAP go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an rogha miondíola i gCaladh an Treoigh le blianta beaga anuas.

“Tá siopadóireacht áise agus comparáide ar fáil ar fud an cheantair lena n-áirítear trádstóráil miondíola, spás urláir miondíola breise, chomh maith le roinnt Lárionad Comharsanachta a d’fhorbair in éineacht le forbairt chónaithe. Tá freastal maith ar an gceantar le háiseanna siopadóireachta áitiúla mar bhainc, siopaí nuachtáin, cógaslanna agus beir leat. Tá bainc, siopaí agus cógaslann dá cuid féin ag an Ollscoil. Tá ionad siopadóireachta Bhealach na Páirce ar an taobh thiar agus coimpléasc Bhóthar Childer san iardheisceart ar fáil freisin le haghaidh siopadóireachta ar leibhéal réigiúnach gar do mhuintir Chaladh an Treoigh. Tá an spás urláir miondíola sroichte aige i dtéarmaí na tairsí atá leagtha síos d’Údaráis Áitiúla ag na “Treoirlínte Pleanála Miondíola d’Údaráis Phleanála” i gCaladh an Treoigh. Meastar go bhfreastalaíonn an soláthar miondíola sa phlean ar éilimh an daonra chónaitheach agus go gceadaíonn sé do phobal féinchothaitheach agus ag an am céanna laghdaítear an gá atá le taisteal do sheirbhísí laethúla.”

Aibhsítear Cuspóirí ED6, ED7 agus ED8 maidir le Miondíol mar seo a leanas:

Cuspóir ED 6:

Láir Chomharsanachta agus Sráidbhailte agus siopaí áitiúla:

Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle maidir le Lárionaid Chomharsanachta agus Sráidbhailte:

- a) Tacaíocht a thabhairt do sholáthar stórais earraí áise nua-aimseartha, ar scála cuí, agus aonaid ghaolmhara miondíola agus seirbhíse chun cur ar chumas na n-ionad seo freastal ar riachtanais laethúla a ndaonra áitiúil. I gcomhthéacs Chathair Luimnigh agus a purláin beidh sé mar thosaíocht forbairtí móra miondíola a lonnú i láithreacha bailte agus lár na Cathrach. Ní mór d'aon fhorbairt amach anseo in Lárionaid Chomharsanachta a chinntiú go gcloíonn an Lárionad Comharsanachta leis an sainmhíniú ar Lárionaid Chomharsanachta mar atá leagtha amach sna Treoirínte Pleanála Miondíola (2012), is é sin go gcuimsíonn Lárionaid Chomharsanachta “grúpa beag siopaí, a chuimsíonn de ghnáth siopaí nuachtáin, ollmhargadh beag/siopa grósaeireachta ginearálta, fo-oifig an phoist agus siopaí beaga eile de chineál áitiúil a fhreastalaíonn ar dhaonra beag áitiúil ceantair”.
- b) Laistigh de Lárionaid Chomharsanachta ní rachaidh an t-achar iomlán urláir siopadóireachta áise iomlán thar 900m² in achar, (600m² in achar, glan). Níor cheart ligean do ról na Lárionad Comharsanachta leathnú chun raon níos leithne d'earraí comparáide a chuimsiú ná mar atá ann faoi láthair i gceantair dá leithéid toisc go bhféadfadh tuilleadh iomaíochta le Lár na Cathrach a bheith mar thoradh air seo.

Cuspóir ED 7: Forbairt Mhiondíola:

Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle beogacht agus inmhharthanacht Chaladh an Treoigh mar ionad seirbhíse miondíola a fheabhsú agus cáilíocht an tsoláthair mhiondíola sa cheantar a fheabhsú trí:

- a) Uasghrádú na n-asraonta miondíola atá laistigh de limistéar an phlean a spreagadh;
- b) A chinntiú go bhfuil tograí ag leibhéal na talún i limistéir mhiondíola laistigh de na Lárionaid Dúiche agus Chomharsanachta teoranta do ghníomhaíochtaí siopadóireachta agus seirbhíse. Ní cheadófar úsáid stórála mar phríomhúsáid ag an láthair seo;
- c) Úsáid urlár uachtarach in áitribh mhiondíola a spreagadh le haghaidh úsáide tráchtála nó cónaithe;
- d) A chinntiú go bhfuil ardchaighdeán forbartha miondíola nó dearadh ailtireachta, bailchríoch agus leagan amach;
- e) Spreagadh a thabhairt do choinneáil aghaidheanna traidisiúnta siopaí laistigh den Cheantar agus úsáid comhlaí rollála seachtracha, comharthaí soilsithe inmheánacha agus comharthaí starracha míchuí a dhíspreagadh;
- f) A chinntiú go bhfuil dóthain páirceála ar fáil do gach forbairt de réir na gCairdeán Páirceála mar atá sainmhínithe sa phlean seo;
- g) An glanachar urláir miondíola i stáisiúin pheitрил a shrianadh go 100m²;
- h) Feabhas a chur ar cháilíocht na ríochta poiblí in aon mholadh lena n-áirítear tírdhrechtú crua agus bog agus de réir mholtaí an Achoimre Dearaidh don cheantar;
- i) Timpeallacht fhisiciúil an cheantair a fheabhsú mar shuíomh siopadóireachta agus gnó trí bhearta atá dírithe ar choinníollacha do choisithe a fheabhsú;
- j) An fhorbairt sa Lárionad Comharsanachta ainmnithe a theorannú go scála nach mbainfeadh ó fheidhm na Lárionad Dúiche.

Cuspóir ED 8: Suíomhanna Lasmuigh den Lár

Maidir le láithreacha Lasmuigh den Lár tá sé mar chuspóir ag an gComhairle:

- Gan spás urláir miondíola a cheadú a thuilleadh;
- Gan aon stór bia nua a cheadú, lena n-áirítear siopaí lascaine. Ba chóir go mbeidís mar chuid de na hionaid atá ann cheana féin;
- Lárionaid Chomharsanachta nua agus/nó siopaí áitiúla a mheas ina mbeadh siad ag freastal ar limistéir nua forbartha tithíochta nó chun freastal ar limistéir easnamhacha, ar láithreáin atá críosaithe go cuí.

2.3.1.6 Plean Ceantair Áitiúil an Chaisleáin Nua 2014-2020 (sínte go dtí 2024)

I gCaibidil 5 de Phlean Ceantar Áitiúil an Chaisleáin Nua, pléitear tailte críosaithe le haghaidh fiontraíochta agus fostaíochta, úsáid mheasctha, gnólachtaí ar scála beag i gceantair chónaithe agus forbairt tráchtála agus miondíola sa bhaile. Is é an dúshlán don Chaisleán Nua ná spás miondíola nua-aimseartha a sholáthar chun freastal ar riachtanais miondíoltóirí gan baint as Lár an Bhaile. Cuireann an plean béim ar cheantar Lár an Bhaile mar phríomhshuíomh siopadóireachta agus spreagann sé uasghrádú agus leathnú na n-asraonta miondíola atá ann cheana féin agus asraonta nua a fhorbairt laistigh de Lár an Bhaile.

Sa Chaisleán Nua tá dhá cheantar lasmuigh de Lár an Bhaile a bhfuil úsáid tráchtála/miondíola faighte acu. Tá siad seo suite ag Gort Buí ar Bhóthar an Stáisiúin in aice le Páirc na Darach agus ar Bhóthar Sheahan. Níor cheart go ndéanfaí a thuilleadh déine ar na húsáidí seo mar gheall ar an tionchar diúltach trí sláine Lár an Bhaile a chailleadh mar fhócas gníomhaíochta miondíola agus tráchtála. Níor cheart go mbainfeadh aon athfhorbairt ar an dá cheantar an bonn de phríomhaíocht Lár an Bhaile mar ionad miondíola/tráchtála.

2.3.1.7 Plean Ceantair Áitiúil Mhainistir na Féile 2014-2020 (Sínte go dtí 2024)

Rangaítear Mainistir na Féile mar Bhaile Shraith 3, Leibhéal 1 san ordlathas miondíola. Tá os cionn 8ha sa bhaile. ainmnithe do Lár an Bhaile a fhéachann le miondíol a fheabhsú chun Lár an Bhaile a fheabhsú. Tá Conair Mhór an Deiscirt mar chuid de bhealach náisiúnta rothaíochta agus siúlóide, atá cóngarach don bhaile agus a mheallfaidh turasóirí chuig an gceantar. Tá sé mar chuspóir ag an LAP:

- Tacú le feabhsú na n-áiseanna miondíola chun an tseirbhís a chuirtear ar fáil dá daonra áitiúil a fheabhsú.
- Spreagadh a thabhairt do thurasóireacht agus do sholáthar miondíola atá dírithe ar chuirteoirí chun leas a bhaint as an bpoitéinseal dúchasach sa lárionad seo atá in ann tacú le príomhthuras siopadóireachta bia i Lár an Bhaile nó ar imeall an Bhaile.

2.3.1.8 Plean Ceantair Áitiúil Áth Dara 2014 – 2020 (Sínte go dtí 2024)

Laistigh de lonnaíocht Áth Dara, is é an chuid thiar den Phríomhshráid an príomhlimistéar siopadóireachta, le foirgnimh thraidisiúnta 2 stór, rud a thaispeánann éagsúlacht leathan úsáidí agus stíleanna aonair. D'fhonn beogacht agus inmhathanacht Lár an tSráidbhaile a chosaint ní cheadófar forbairtí miondíola nua go ginearálta ach ar thalamh atá críosaithe mar Lár an tSráidbhaile. Tá feabhsú miondíola áise agus comparáide ina phríomhghné chun beogacht an tsráidbhaile a chothabháil agus a fheabhsú. Tá an acmhainneacht ag Áth Dara do leathnú miondíola trí shuíomhanna talún cúl a fhorbairt.

2.3.1.9 *Plean Ceantair Áitiúil Ráth Caola 2012-2018 (Sínte go dtí 2022)*

Tá raon teoranta de sheirbhísí miondíola ag Ráth Caola a fheastalaíonn ar bhunriachtanais an bhaile agus an dobharcheantair níos leithne. Tá riachtanas sainaitheanta do spás urláir miondíola breise áise agus comparáide chun freastal ar bhaile Ráth Caola agus ar an gcúlchríoch máguaird. Tugtar faoi deara sa phlean go mbeidh forbairt ar leibhéal na talún sa chroilimistéar miondíola teoranta do shiopadóireacht agus úsáidí gaolmhara eile chun beogacht agus inmharthanacht Lár an Bhaile a chosaint agus a fheabhsú, chun ‘éadanas marbh’ a sheachaint ar na foirgnimh atá a n-aghaidheanna ag féachaint amach ar an bPríomhshráid. . Tacaíonn an plean leis an gcéad chur chuige “Lár an Bhaile” agus tá sé mar aidhm aige beogacht agus inmharthanacht Lár an Bhaile a chur chun cinn.

2.3.1.10 *Plean Ceantair Áitiúil Chill Mocheallóg 2019 – 2025*

Titeann na seirbhísí miondíola atá i gCill Mocheallóg faoi láthair ná mar a shamlaítear i bPlean Forbartha Contae Luimnigh 2010 – 2015 (mar a síníodh). Tá gné chomparáide lag ag baint le gníomhaíocht miondíola reatha agus cóngarachacht d’ionaid eile le rogha mhiondíola níos fearr mar an Ráth, Luimneach, Baile an Mhistéalaigh, Mala agus Corcaigh, aithníodh treochtaí nua-aimseartha ríomhthráchtála agus éilimh mhiondíola athraitheacha mar phríomhbhagairtí don bhaile. Tá sé mar aidhm ag PCÁ Chill Mocheallóg béim a chur ar Lár an Bhaile mar phríomhionad miondíola an bhaile agus spreagadh a thabhairt d’fhorbairt mhiondíola nua lonnú i Lár an Bhaile trí thástáil sheicheamhach a chur i bhfeidhm ar shuíomh forbairtí dá leithéid.

2.3.1.11 *Plean Chur Chun Feidhme um Athghiniúint Luimnigh - Mhaigh Rois (2023)*

Is Lárionad Dúiche ainmnithe é Maigh Rois san ordlathas miondíola. Arna fhorbairt ó Mháistirphlean 2008 don cheantar, aithnítear Creatphlean Athghiniúna 2013 Lárionad Dúiche ag Crois Theach an Fhóraire.. Tá béim air seo a bheith ina ionad úsáide measctha, ag freastal ar riachtanais phobail chomh maith le miondíola.

2.3.2 **Contae an Chláir**

2.3.2.1 *Plean Forbartha Chontae an Chláir 2017-2023*

Tá sé mar aidhm ag Plean Forbartha Contae an Chláir 2017-2023 ‘caighdeán na beatha a fheabhsú do gach duine a chónaíonn, a oibríonn agus a thugann cuairt ar Chontae an Chláir’. Is é an sprioc miondíola do Chontae an Chláir ná:

‘lárionaid bhailte agus sráidbhailte inmharthana agus bríomhara, a bhfuil limistéir siopadóireachta agus margaí ag scálaí agus láithreacha cuí agus a fheidhmíonn chun freastal ar a bpobail agus a gcúlchríocha tuaithe’.

Tá dhá bhaile laistigh de Chomhairle Contae an Chláir suite i Sraith 2 d’ordlathas miondíola an Mheán-Iarthair, Inis agus Sionainn. Leagtar amach sa phlean raon beartas chun forbairt mhiondíola a threorú in Inis agus sa tSionainn. Is í Inis an t-ionad uirbeach miondíola is suntasaí i Réigiún an Mheán-Iarthair tar éis Lár Chathair Luimnigh. Mar Bhaile Chontae an Chláir, is baile mór traidisiúnta é le sráideanna siopadóireachta agus spásanna poiblí ina bhfuil meascán taitneamhach de chaiféanna, beáir, bialanna, siopaí speisialtacha siopaí faisin. Tá gá aitheanta le spás urláir áise agus comparáide breise i gceantar na hInse.

Faoi bheartas CDP 7.2 tá sé mar chuspóir ag an bPlean Forbartha:

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- a) A chinntiú go bhfuil dóthain tailte criosaithe go cuí le haghaidh forbartha miondíola sna lonnaíochtaí de Chontae an Chláir chun tacú le leibhéal, candam, agus foirm de ghníomhaíocht mhiondíola atá oiriúnach do shuíomh na lonnaíochta san Ordalthas Lonnaíochta don Chontae;
- b) Aird a thabhairt ar an treoir atá leagtha amach in 'Pleanáil Miondíola - Treoirlínte d'Údaráis Phleanála 2012' agus measúnú á dhéanamh ar thograí forbartha d'fhorbairt mhiondíola.

I gCuid 4.2 de Phlean an Chontae tugtar faoi deara go bhfuil an tSionainn suite thart ar leath bealaigh idir Luimneach agus Inis, idir dobharcheantair an dá cheantar siopadóireachta is mó sa réigiún. Mar sin féin, tá go leor láidreachtaí ag an tSionainn mar cheann scríbe miondíola ann féin. Tá líon mór lucht saothair agus daonra cónaithe ann agus tá aerfort idirnáisiúnta agus ainm branda aige.

Féachann an Chomhairle le feabhsú an tsoláthair mhiondíola Lár an Bhaile agus carachtar a timpeallachta sa tSionainn a spreagadh agus a éascú, chun an tseirbhís chuig a dobharcheantar áitiúil a fheabhsú.

Aithnítear gur fíorbheagán ionadaíochta atá ag an tSionainn ar asraonta 'earraí builc comparáide'. Is deis é soláthar ceantar siopadóireachta ar leith atá nasctha le turasóireacht. Ullmháíodh máistirphlean le haghaidh athfhorbairt agus leathnú Lár Bhaile na Sionainne. Tá príomhghnéithe an mháistirphlean seo ionchorpraithe i bPlean Ceantair Áitiúil Bhaile na Sionainne agus a Phurláin 2012-2018 ar glacadh leis.

I gCuspóir an Phlean Forbartha CDP 7.5, leagtar amach na nithe seo a leanas maidir le Lár Bhaile na Sionainne:

- a) Tacú le forbairt leanúnach na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile na Sionainne trí sheachadadh an Phlean Ceantair Áitiúil ar glacadh leis;
- b) Spreagadh a thabhairt d'fhás spás urláir miondíola ionas gur féidir le lár an bhaile feabhas a chur ar chaighdeán na seirbhíse dá cheantar áitiúil;
- c) Scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht go gcruthófaí sainghné siopadóireachta do Lár an Bhaile, ag léiriú a stádas mar Gheata Nasctha agus ag cur lena tharraingteacht do thurasóirí, go háirithe iad siúd a úsáideann an t-aerfort.

Spás Urláir Miondíola Breise sa tSionainn

Luaitear i bPlean an Chontae go bhfuil riachtanas sainaitheanta do spás urláir miondíola breise áise agus comparáide chun freastal ar Bhaile na Sionainne agus ar an gcúlchríoch máguaird. Sainaitheann i bPlean Ceantair Áitiúil Bhaile na Sionainne agus an Phurláin 2012-2018 na suíomhanna is fearr le haghaidh forbairt miondíola sa todhchaí agus léiríonn sé freisin nádúr agus méid an spáis urláir mhiondíola ar féidir freastal air i limistéir forbartha amach anseo.

Leagtar amach sa straitéis freisin treoir shoiléir d'fhorbairt miondíola do Bhailte Seirbhíse, Bailte Beaga, Sráidbhailte Móra, Sráidbhailte Beaga agus an tuath, ag cur síos ar an gcineál forbartha miondíola a theastaíonn. Féachann an plean le tacú leis an gcéad chur chuige "Lár an Bhaile" chun beogacht agus inmharthanacht na n-ionad atá ann cheana féin a chur chun cinn. Ní cheadófar forbairtí miondíola ar imeall an lár ach amháin nuair a bheidh an fhorbairt comhtháite go láidir i Lár an Bhaile atá ann cheana féin agus nach mbeidh tionchar diúltach aige ar bheogacht agus inmharthanacht Lár an Bhaile ábhartha. Dímholfar go gníomhach forbairtí miondíola lasmuigh den lárionad.

Tá sé mar aidhm ag an bplean a chinntiú go bhfuil méid dóthain tailte criosaithe go cuí le haghaidh forbartha miondíola sna lonnaíochtaí de Chontae an Chláir chun tacú le leibhéal, candam, agus foirm de ghníomhaíocht mhiondíola atá oiriúnach do shuíomh na lonnaíochta san Ordalthas Lonnaíochta don.

2.3.2.2 *Plean Ceantar Bardasach na Sionainne (Imleabhar 3b den Phlean Forbartha Contae)*

Tá an tSionainn ainmnithe mar Lár Bhaile Mhór Sraith 2, Leibhéal 2 agus tá sé suite faoi Luimneach agus Inis ar an ordlathas.

Aibhsítear sa phlean gurb é an tSionainn an dara baile is mó sa Chontae agus tá sé sainithe ag roinnt comhpháirteanna: Baile na Sionainne, Aerfort na Sionainne, Limistéar Neamhchustaim na Sionainne agus Eastáit Tionscail Bhaile Mhic Gabhann. Tá Baile na Sionainne agus a Phurláin ríthábhachtach d'fhorbairt eacnamaíoch Réigiún an Mheán-larthair sa todhchaí.

Is í an fhís don tSionainn:

'Baile inar mian le daoine cónaí agus oibriú go hinbhuanaithe agus cuairt a thabhairt air mar gheall ar a fhéiniúlacht láidir agus a bhraistint áite, a luach ard taitneamhachta agus a cháilíocht beatha. Baile inbhuanaithe, ísealcharbóin, a leanann de bheith ina cheannaire réigiúnach maidir le forbairt eacnamaíoch agus fostaíocht, ag uasmhéadú a shuíomh straitéiseach, inrochtaineacht agus stádas cathrach.'

Féachann an plean le Lár Baile bríomhar agus inmharthana a sheachadadh don tSionainn, le raon áiseanna miondíola agus seirbhíse a mheallfaidh líon méadaithe cuairteoirí chuig an mbaile agus a mhéadóidh spás urláir miondíola lena chinntiú go bhfuil riachtanais mhiondíola phobal cónaithe na Sionainne á ggcumhlíonadh laistigh de Lár Bhaile na Sionainne chomh fada agus is féidir.

Spreagfar cur chuige ilúsáide i leith gach togra ar fud Lár an Bhaile le béim ar mhéadú ar chainníocht agus ar cháilíocht na tairisceana miondíola, ar fhorbairt geilleagair oíche agus ar áiseanna cultúrtha agus siamsaíochta a fhorbairt don phobal. Leagfar béim thar a bheith suntasach ar an tairiscint mhiondíola a leathnú (áisiúlacht agus comparáid araon), áiseanna agus seirbhísí breise a sholáthar chun úsáid shóisialta iontach a spreagadh i Lár an Bhaile, feabhas a chur ar an bhfearann poiblí agus 'mothú Lár an Bhaile', agus úsáid dea-chleachtais i bhforbairt inbhuanaithe agus caomhnú fuinnimh.

Tugtar dá haire go mbainfeadh Lár an Bhaile leas as athbhreithniú cuimsitheach ar chúrsaíocht feithiclí agus coisithe lena n-áirítear athbhreithniú ar ordlathas na bpointí rochtana a mbíonn tionchar acu ar an líon daoine a dtéann tríd agus a mbíonn tionchar acu ar dheiseanna miondíola ar fud an lárionaid.

Cuspóirí Miondíola

Cuireann an baile raon seirbhísí áitiúla ar fáil a fhreastalaíonn ar riachtanais laethúla a chónaitheoirí agus a dhobharcheantair. Cuirtear leis an soláthar traidisiúnta ar an bPríomhshráid/Sráid na hEaglaise ag ollmhargadh eile sa chuid thuaidh den lonnaíocht chomh maith le siopa a bhaineann le stáisiún peitрил.

De réir fhorálacha Straitéis Miondíola Réigiúnach an Mheán-larthair 2010-2016, is é seo a leanas an cuspóir d'fhorbairt mhiondíola i mbailte beaga ar nós Cora Chaitlín:

- Tacaíocht a thabhairt do sholáthar stórais earraí áise nua-aimseartha ar ardchaighdeán, ar scála cuí, agus aonaid ghaolmhara miondíola agus seirbhíse chun cur ar chumas na n-ionad seo freastal ar riachtanais laethúla a ndaonra áitiúil.

Úsáid Tráchtála/Mheasctha

MU1 Laistigh de Lár an Bhaile agus in aice leis:

- Sainithníodh go bhfuil an bhféidearthacht ag an láithrteán seo chun éascú a dhéanamh ar mhéadú Lár an Bhaile atá ann cheana féin agus chun nasc coisithe a bhunú le páirc an bhaile ó

dheas. Ní mór d'aon fhorbairt ar an láithreán seo aird a thabhairt ar luach speisialta stairiúil nó ailtireachta caomhantais an cheantair máguaird agus an fhorbairt a dhéanamh ar bhealach báúil.

2.3.2.3 *Plean Ceantair Áitiúil Bhaile na Sionainne agus a Phurláin 2012 - 2018 (Sínite go 2022)*

Dírítear ar mhiondíol i gCuid 5 de Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile na Sionainne agus a Phurláin. Tugtar dá aire ann go bhfuil roinnt gnólachtaí measctha agus miondíola i Lár an Bhaile mar atá. In Ionad Siopadóireachta Skycourt, cuirtear an príomhspás urláir miondíola laistigh den bhaile. Cé go bhfreastalaíonn sé ar an daonra áitiúil le haghaidh siopadóireachta áise, is beag atá ann chun cuairteoirí a mhealladh chuig an mbaile i leith earraí comparáide. Tugtar faoi deara go bhfuil pleananna ann le haghaidh athfhorbairt agus leathnú ar ionad siopadóireachta Skycourt atá ann cheana féin, lena n-áirítear athlonnú ollmhargadh Lidl agus siopa ancaire nua a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo, chomh maith le ceadanna d'fhorbairt mhiondíola suntasach sa cheantar atá buailte leis an mBothar Mór. Áirítear leis na cuspóirí ábhartha seo a leanas:

- An croílimistéar miondíola atá ann faoi láthair a chomhdhlúthú trí fheabhas leanúnach a chur ar cháilíocht agus ar raon na tairisceana miondíola, feabhsúcháin aeistéitiúla, sráid-dreach a fhorbairt ar an mBothar Mór, socruithe rochtana feabhsaithe agus trí fhás ar spás urláir miondíola a éascú a chuireann le cáilíocht na seirbhíse do na ceantair máguaird.
- Ceantar Lár an Bhaile inmharthana agus bríomhar a fhorbairt le carachtar sainiúil agus uathúil siopadóireachta, bainte amach trí fhás ar spás urláir miondíola, úsáidí tráthnóna, rogha feabhsaithe do thomhaltóirí agus raon seirbhísí d'áitritheoirí limistéar Phlean Bhaile na Sionainne agus an Cheantair Máguaird, don lucht oibre áitiúil agus cuairteoirí chuig an réigiún.
- Tacú le agus éascú a dhéanamh ar leathnú inbhuanaithe Lár an Bhaile ó thuaidh ón mBothar Mór, lena gcinntítear go gcuirtear naisc láidre coisithe ar fáil don cheantar seo.
- In éineacht le tairiscint mhiondíola fheabhsaithe, chun tacú le agus éascú a dhéanamh ar naisc mhéadaithe agus nascacht idir Limistéar Neamhchustaim na Sionainne/Baile Mhic Gabhann agus Lár an Bhaile.
- Chun forbairt Lár an Bhaile leathnaithe a éascú chun inter alia, plás sráide nua, úsáidí miondíola ar an mórshráid, cnuasach bialainne/caiféanna, lárionad/ionaid asraonta), spásanna oscailte poiblí, aonaid oifige beaga, pictiúrlann/amharclann agus saoráid phríomh-ancaire/asraon stórála nó ionad lascaine nó ionad miondíola sa chuid thuaidh de thailte Lár an Bhaile.

Measadh sa LAP go bhféadfadh go mbeadh an poitéinseal ag MU1, agus é suite go feiceálach agus laistigh d'achar siúil éasca ó Lár an Bhaile (féach léarscáileanna anailíse ama siúil in Aquisín A.4), freastal ar ollstóráil mhiondíola. Ní cheadófar earraí áise agus comparáide, lena n-áirítear earraí marthanacha neamhbhuilc, atá suite níos oiriúnaí i lárilmistéar miondíola Lár an Bhaile ar MU1. Maidir le trádstóráil mhiondíola earraí builc sa todhcháí ar an láithreán seo agus de réir na dTreoirínte d'Údaráis Phleanála – Pleanáil Miondíola (Aibreán 2012) ní rachaidh an spás urláir a fhorbrófar laistigh de MU1 thar 15,000m². Ní bheid aonaid aonair laistigh de MU1 níos lú ná 700m² agus ní rachaidh siad thar 6,000m².

2.4 **Ordlathas Miondíola**

Aithnítear sna Treoirínte um Pleanáil Miondíola (2012) sé shraith leathana d'ord ordlathach miondíola, lena n-áirítear Ceannchathartha (na cúig chathair mhóra), Lárionaid Réigiúnacha, Fho-Réigiúnacha, Lárionaid Dúiche, Bailte Beaga agus Ceantair Thuaithe agus Siopadóireacht Áitiúil. Admhaíonn siad nach bhféadtar an t-ordlathas

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

a mheas ar bhealach ró-shainordaitheach agus nach bhfuil aon scoithphointe atá sainmhínithe go soiléir idir leibhéal an ordlathais.

I gcomhthéacs an ordlathais mhiondíola don Iarthar Láir, sainaitnítear Lár Chathair Luimnigh mar Lárionad Cathrach de Shraith 1, agus tá an Caisleán Nua i Sraith 2. Laistigh de Cheantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne tá iliomad Lárionad Dúiche i Sraith 2, Leibhéal 2 lena n-áirítear Cathair Dháibhín (ionad siopadóireachta Jetland), an Sionainn (ionad siopadóireachta Skycourt), Caladh an Treoigh, Bealach na Páirce, Baile an Róistigh agus Maigh Rois.

Is é cuspóir an ordlathais mhiondíola ná leibhéal agus foirm na gníomhaíochta miondíola atá oiriúnach do na lárionaid uirbeacha éagsúla sa réigiún a léiriú, le cur ar chumas na Comhairle beogacht agus inmharthanacht iomlán gach lárionaid a chosaint, agus ligean do gach lárionad a fheidhm iomlán a chomhlíonadh laistigh den réigiún. ordlathas lonnaíochta an chontae. Forbraíodh an t-ordlathas miondíola maidir leis an straitéis mhiondíola roimhe seo agus leis an ordlathas lonnaíochta.

Tá an tOrdathas Miondíola leagtha amach i dTábla 2.3 agus i dTábla 2.2thíos.

Tábla 2.3: Ordathas Miondíola Chathair agus Chontae Luimnigh

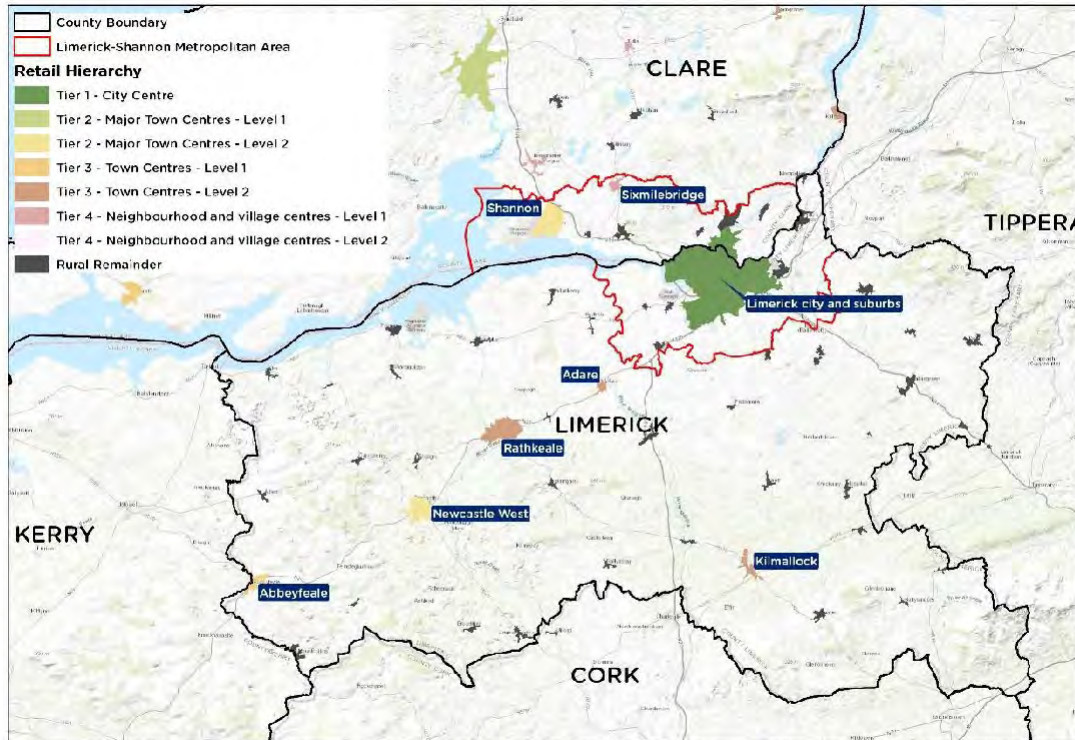
Sraith	Leibhéal	Suíomh	Stádas
Sraith 1 - Lár na Cathrach	-	Lár Chathair Luimnigh	Lár na Cathrach
Sraith 2 - Lárionaid Mhóra na mBailte	-	An Caisleán Nua	Príomhbhaile Seirbhíse
Sraith 3 - Láir na mBailte	Leibhéal 1	Mainistir na Féile	Baile Seirbhíse
	Leibhéal 2	Áth Dara	Baile Seirbhíse
		Cill Mocheallóg	Baile Seirbhíse
		Ráth Caola	Baile Seirbhíse
Sraith 4 - Sráidbhailte Móra	Leibhéal 1	Caisleán Uí Chonaill	Sráidbhailte Móra
		Cathair Chinn Lis	Sráidbhailte Móra
	Leibhéal 2	Eas Géitine	Sráidbhailte Móra
Sraith 5 – Siopaí Áitiúla/Cúinne	-	Sráidbhailte/crosbhóthar níos lú – siopaí tuaithe (oifigí poist, uachtarlanna, tithe tábhairne, stáisiúin líonta, srl.)	Siopaí Cúinne/Áitiúla

Mar mhionchoigeartú breise ar an ordlathas le cur i bhfeidhm go sonrach ar limistéir laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne, cruthaíodh fo-ordlathas, ag roinnt Ceantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne tuilleadh i Sraith 1 (Lárionad Chathair Luimnigh) agus Sraith 2 (ionaid mhiondíola shuntasach eile ar nós Tuar an Daill agus Cathair Dháibhín) mar a fheictear i dTábla 2.4 thíos.

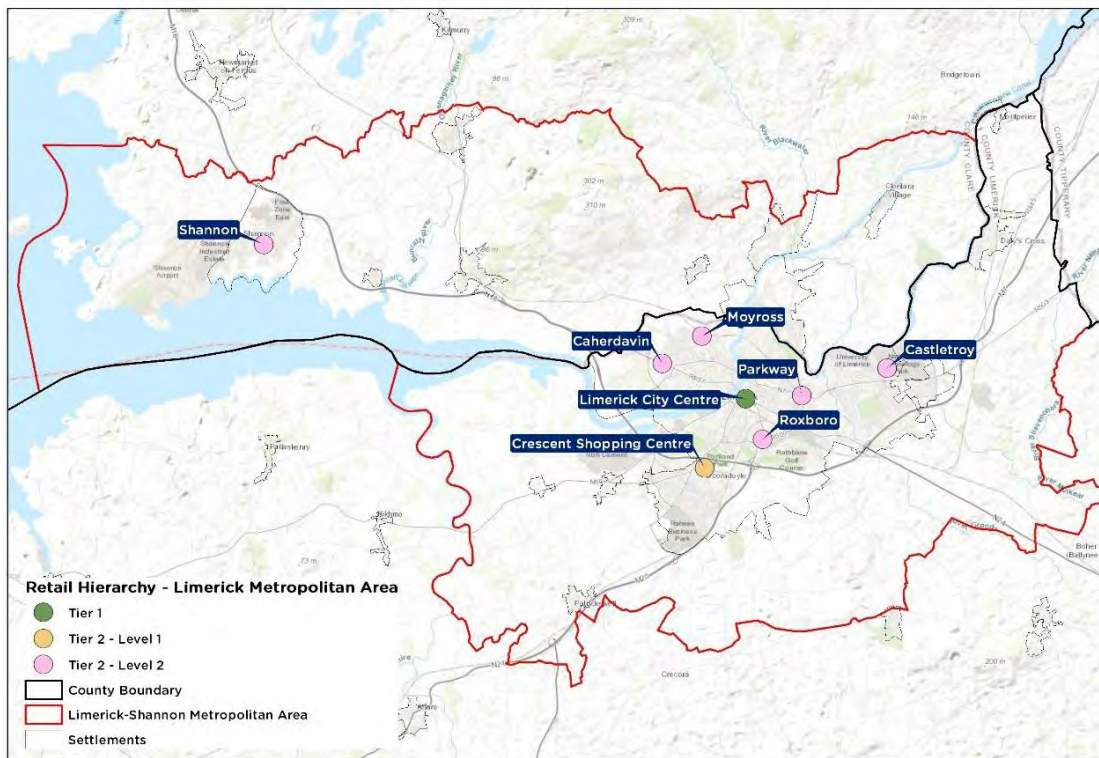
Tábla 2.4: Ordúthas Miondíola Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne

Sraith	Leibhéal	Suíomh	Stádas
Sraith 1 - Lár na Cathrach	-	Lár Chathair Luimnigh	Lár na Cathrach
Sraith 2 - Lárionaid Mhóra na mBailte	Leibhéal 1	Tuar an Daill (Ionad siopadóireachta 'Crescent')	Lár an Cheantair
	Leibhéal 2	An Sionainn (Ionad siopadóireachta Skycourt)	Baile Chathrach
		Cathair Dháibhín (Ionad Siopadóireachta Jetland)	Lár an Cheantair
		Caladh an Treoigh	Lár an Cheantair
		Bealach na Páirce	Lár an Cheantair
		Baile an Róistigh	Lár an Cheantair
		Maigh Rois	Lár an Cheantair

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
 Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figúir 2-2: Ordlathas Miondíola na mBaile i gContae Luimnigh agus sa Cheantar Cathrach

Figúir 2-3: Ordlathas Miondíola Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne

3 Treochtaí Miondíola

3.1 Treochtaí Reatha Miondíola agus Tomhaltóirí

Sa chaibidil seo, tugtar forbheathnú ar fheidhmíocht agus ar threochtaí miondíola reatha, ina ndéantar an comhthéacs náisiúnta, chomh maith le coinníollacha áitiúla, toisc go mbaineann siad leis an earnáil mhiondíola (earraí comparáide, áise agus builc) déantar iad a mheas do Chontae Luimnigh. Soláthraítear san forbheathnú freisin roinnt anailíse ar an earnáil mhiondíola i Réigiún an Mheán-Iarthair, a feidhmíocht ón straitéis roimhe seo in 2010, na fachtóirí a théann i bhfeidhm ar a feidhmíocht agus na treochtaí miondíola is déanaí a théann i bhfeidhm ar an earnáil. Le scrúdú ar chuid de na príomhtháscairí feidhmíochta ón straitéis mhiondíola roimhe seo, cuirtear tuiscint níos fearr ar fáil ar an gcaoi ar athraigh an earnáil mhiondíola le linn na tréimhse ón straitéis dheireanach.

Ba é an doiciméad beartais roimhe seo lenar rialaíodh forbairt miondíola ar fud an Cheantair Uirbeach sa dá Chontae Luimnigh agus an Chláir (agus Tiobraid Árann Thuaidh san áireamh) ná an Straitéis Mhiondíola do Réigiún an Mheán-Iarthair 2010-2016. Sa tréimhse inar ullmhaíodh an straitéis seo tháinig laghdú suntasach ní hamháin ar an margadh réigiúnach, ach ar an margadh miondíola náisiúnta mar gheall ar an gcúlú eacnamaíochta agus an cor chun donais náisiúnta ina dhiaidh sin. In ainneoin na héiginnteachta sa mhargadh le blianta beaga anuas, tá an tionscal miondíola ag leanúint ar aghaidh ag fás mar cheann de phríomhspreagthóirí gheilleagar na hÉireann. Seachas an fháis chomhsheasmhaigh ar luach na ndíolachán miondíola (gan trádáil mhótair, breoslaí agus tithe tábhairne) idir 2015 agus 2020, bhí an earnáil fhoriomlán ina príomhfhóistoir in Éirinn, ag fostú 13% de na daoine atá ag obair in Éirinn ó R1 2020. Thairfead an Phríomh-Oifig Staidrimh gur tháinig méadú seasta ar fhostaíocht sna seirbhísí miondíola ó bhliain go bliain ó 2010, nuair a bhí tuairim is 265,000 fostaí ann, ar tháinig méadú go thart ar 276,000 faoi 2017 air. Lean an méadú go 306,300 faoi dheireadh 2018 agus faoi R1 2020, bhí an figiúr suas le 310,200, sin thart ar 55,300 níos mó fostaíthe ná an líon fostaíthe le chéile i dtógáil, talmhaíocht, foraoiseacht agus iascaireacht.²

Toisc gur cosúil go bhfuil laghdú tagtha ar na héifeachtaí ba mheasa de bharr an chúlú eacnamaíochta in 2007 do go leor earnálacha, tá dúshlán nua ag baint le ráig an choróinviris (COVID-19), rud a fhágann go bhfuil todhchaí éiginnte roimh an ngeilleagar domhanda. Mar gheall ar na bearta réamhchúraim a tugadh ar aghaidh chun sláinte an phobail a chosaint agus chun leathadh COVID-19 a theorannú, tháinig laghdú ollmhór ar an tionchar ar gheilleagar na hÉireann, ó cheann de na cinn is mó fáis san Aontas Eorpach (meastacháin ón Roinn Airgeadais³), go dtí laghdú réamh-mheasta de 10.5% in 2020, as a dtiocfaidh méadú ar dhífhostaíocht. Tá éifeacht COVID-19 ar gheilleagar na hÉireann soiléir sa ghearrthearma, tá sé fós le feiceáil cén tionchar a bheidh aige ar réigiúin, contaetha, cathracha agus bailte na hÉireann thar thréimhse fhada⁴.

Ina thuarascáil is déanaí, Consumers and the new reality⁵ (Meitheamh 2020), d'aimsigh KPMG nach n-imeoidh na tomhaltóirí ach go siopa fisiceach de bharr na ndúshlán domhanda sa tsiopadóireacht fhísiciúil a bheidh mar thoradh ar COVID-19 "nuair a bhíonn an praghas ceart, nuair a bheidh sé áisiúil agus nuair a bheidh sé sábháilte é sin a dhéanamh". Baineadh de thátal as an staidéar go mbeidh ar mhiondíoltóirí fisiceacha a gcur chuige a athrú mar gur léirigh torthaí na siopadóireachta grósaíreachta gur bhraith 50% de na freagróirí

² CSO, Suirbhé ar an Lucht Saothair 2020

³ gov.ie (www.gov.ie)

⁴ Tionóil Réigiúnacha: Anailís Eacnamaíoch Réigiúnach COVID 19, Bealtaine 2020

⁵ KPMG, <https://home.kpmg/ie/ga/home/insights/2020/08/whats-next-for-retail-Covid-19.html>

tomhaltóra go mbeadh an t-athrú ina nósanna siopadóireachta buan, agus thug 45% an rud céanna le fios do shiopadóireacht neamh-ghrósaeireachta.

Leis an athrú iompair seo, cé nach bhfuil sé go hiomlán nua toisc gur tharla sé cheana féin roimh an bpaindéim, ar ghnólachtaí a mheas conas a athosclóidh siad le haghaidh trádála a luaithe is féidir. Cé go mbeidh eisceachtaí ann, mar shampla i ngníomhairí miondíola nideoige agus sainearraí agus/nó só-earraí, táthar ag súil go mbeadh gá le láithreach éigin ar líne agus/nó cainéal seachadta de shaghas éigin a bheith ag formhór mór na miondíoltóirí más dócha go mairfidh siad in sa mheántearma agus san fhadtearma. Chiallódh sé seo go mbeadh ar mhiondíoltóirí bogadh níos faide ná suíomh gréasáin amháin, ach a gcumas íocaíochta ar líne a fhorbairt, athruithe oibríochtúla radacacha ar fhardal, marsantacht agus soláthar agus ar ndóigh “loighistic ríthábhachtach den mhíle dheireanach”. Mar gheall ar iomaíochas an mhargaidh, le forbairt áisiúlacht na siopadóireachta ar líne le déanaí agus an méid roghanna atá ar fáil, tá an baol ann go gcaillfidh brandaí agus miondíoltóirí custaiméirí, ina n-ionchollaithe ar líne agus as líne, mura bhfuil siad in ann dul i dtraithí ar aistriú iompraíochta an tomhaltóra i dtreo siopadóireachta ar líne.

Sa Tuarascáil Threochtaí Miondíola Domhanda KPMG, 2020⁶ leagtar béim freisin ar phríomhthreochtaí eile seachas an gá atá le miondíoltóirí samhlacha gnó a ghlacadh ina mbreithnítear an tábhacht a bhaineann le siopadóireacht ar líne. Sa Tuarascáil cuirtear torthaí i láthair ar na rudaí is tábhachtaí dar le tomhaltóirí: (1) cuspóir branda, i.e. a sheasamh ar shaincheist shóisialta nó pholaitiúil agus; (2) cibé an bhfuil fáil ag miondíoltóir/branda ar na nithe a bhfuil á lorg ag an tomhaltóir.

I bhfianaise na gcruatan a bhí le sárú ag tomhaltóirí le linn na paindéime dhomhanda, léirigh torthaí an staidéir gur mian le tomhaltóirí go léireofaí an nóisean ‘daoine os cionn brabúis’ sna gnólachtaí miondíola a dtugann siad tacaíocht dóibh. Bhí tomhaltóirí ag súil go léireoidh miondíoltóirí a gcuid luachanna agus go mbeadh aird acu ar na saincheisteanna sochaíocha céanna a dhéanann siad. Táthar ag súil go mbeidh gnólachtaí ag taispeáint a bhfreagraí ar thionchair COVID-19 agus an chaoi a bhfuil sé ar intinn acu cabhrú leis an tsochaí, rud ar cheart go mbeadh dílseacht branda nó miondíoltóir níos mó mar thoradh air.

Mar gheall ar úsáid mhéadaithe na siopadóireachta ar líne, fiú roimh an idirghníomhaíocht níos éigeanta leis sin ag COVID-19, tháinig tomhaltóirí i dtraithí ar raon leathan agus éagsúlacht tionscadal a bheith ar fáil ach cliceáil an cnaipe. Leis seo rinneadh dílseacht na gcustaiméirí a chaolú. Ionas go mairfidh miondíoltóirí agus go n-éireoidh leo, sa timpeallacht athraitheach seo beidh gá lena dtairiscint a leathnú go rogha suntasach nó a chaolú go dtí príomh-mhíreanna ard-éilimh. Táthar ag súil mar sin go ndéanfaidh miondíoltóirí infheistíocht i dtí príomhréimse:

- 1) Cláir dílseachta do chustaiméirí, ina mbeadh ar mhiondíoltóirí feabhas a chur ar an ngnáthchóras bunaithe ar phointí, chun córas luach saothair níos comhtháite a ionchorprú le rogha de thairiscintí luach saothair seirbhíse agus táirgí.
- 2) Sonraí custaiméirí, áit a ndéanann miondíoltóirí caiteachas tomhaltóirí, tosaíocht agus iompar siopadóireachta a thiomsú agus a ndéanann siad anailís chun luach agus ábharthacht na dtairiscintí do ghrúpaí áirithe tomhaltóirí a fheabhsú.
- 3) Teicneolaíochtaí a fheabhsaíonn an t-eispéireas siopadóireachta, le miondíoltóirí ag forbairt bealaí nuálacha chun nascadh le custaiméirí agus chun an t-eispéireas siopadóireachta a dhéanamh níos áisiúla (m.sh. ordú gutha trí chainteoirí cliste).

---

⁶ KPMG, [Treachtaí miondíola domhanda 2020 - KPMG Global \(home.kpmg\)](https://home.kpmg)

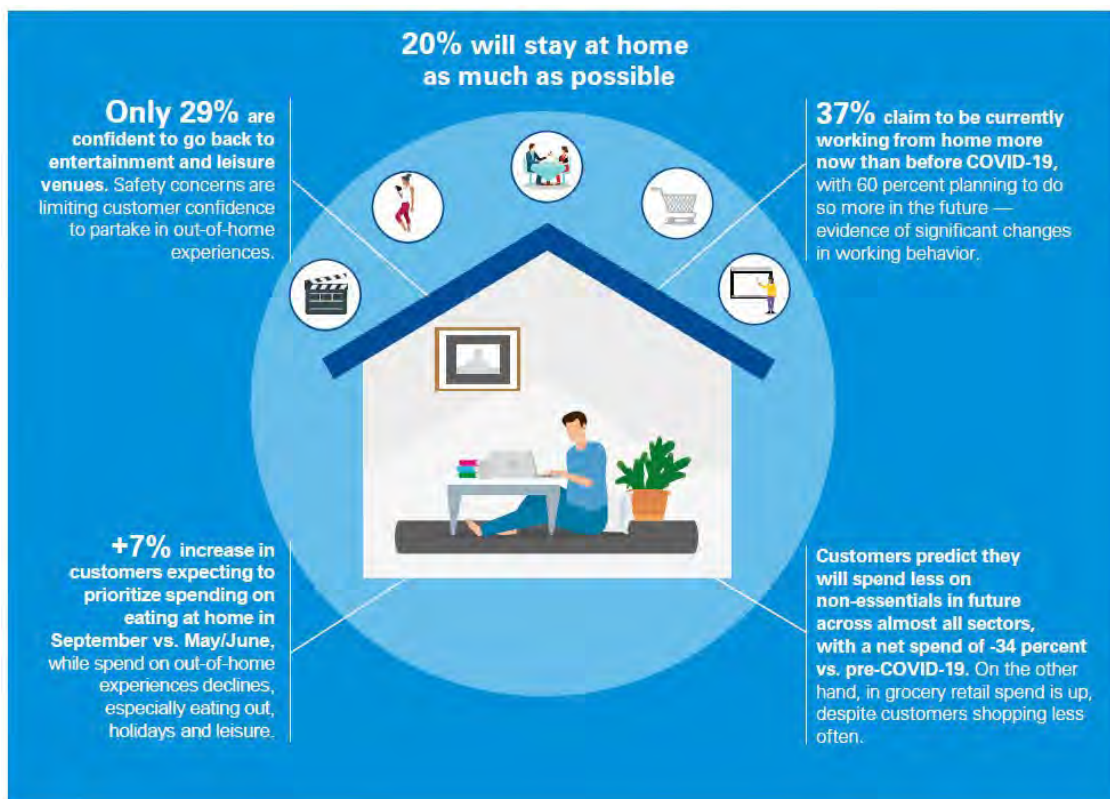

Luaitear sa tuarascáil Consumers and the New Reality freisin go mbeidh tionchar níos mó ag an ngá atá le féinchosaint ar iompar custaiméirí. Spreag an phaindéim go leor daoine smaoineamh ar a gcuid riachtanas slándála fisiceach agus airgeadais sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma. Léiríonn an figiúr seo a leanas cuid de na príomhthorthaí:

Figióir 3-1: Forbhreathnú ar Treocht Custaiméara (Foinse: KPMG)

Mar a fheictear i bhFigióir 3-1, tá custaiméirí ag súil go mairfidh tionchar na paindéime ar 'gnáthshaol' ar feadh níos mó ná bliain agus tá laghdú tagtha ar an gcaiteachas cheana féin agus fócas ina dhiaidh sin ar choigilteas agus ar shlándáil airgeadais níos fadtéarmaí. Chuir na bearta réamhchúraim agus an t-athrú ar stíl mhaireachtála a tháinig as an bpaindéim níos mó béime ar thomhaltóirí sa bhaile agus ar an éileamh dealraitheach atá acu ar rochtain ar earraí agus ar sheirbhísí miondiola sa bhaile. Mar sin tá an baile ina mhol nua, le caiteachas méadaithe ar thaithí agus ar dhearcadh an chustaiméara ar oibriú agus ar chónaí sa bhaile a fheabhsú.

Figúir 3-2: Fócas ar an mBaile (Foinse: KPMG)

Mar gheall ar an bhfócas méadaithe ar thimpeallacht an bhaile tá méadú ar leith tagtha ar chaiteachas siopadóireachta agus ar mhéid earraí grósaeireachta (méadú ar ithe isteach seachas ar ithe lasmuigh), feabhsúcháin sa bhaile agus sa ghairdín agus ar earraí/teicneolaíocht leictreach.

Nuair a bhféachtar ar mhiondíol in áiteanna éagsúla, luann tuarascálacha éagsúla an t-idirghníomhú idir Lár an Bhaile agus miondíol fo-uirbeach agus úsáidí athraitheacha na láithreacha seo. Sa tuarascáil Town Centre Futures: Evidence and Ideas for Recovery⁷, luaitear nach bhfuil sláinte agus todhchaí Lár na mBailte ag brath ar mhiondíol amháin, ach ar chur chuige ilchineálach atá in oiriúint d’úsáidí agus riachtanais áitiúla gach ceantair ar leith. Ba cheart go gcomhlánódh an meascán de sheirbhísí miondíola agus seirbhísí eile a chéile chun nasc a chruthú idir na háiteanna ina gcónaíonn, ina n-imíonn, ina n-oibríonn agus ina ndéanann daoine siopadóireacht. Ba cheart, áfach, go mbeadh na cineálacha úsáidí bunaithe ar cad a atá ag teastáil ón bpobal agus á dtiomáint ag a n-éilimh ar earraí agus seirbhísí sonracha i suíomhanna áirithe. Tá rathúlacht na dtionscnamh seo ag brath, áfach, ar chomhpháirtíochtaí láidre idir an earnáil phríobháideach agus an earnáil phoiblí agus páirtithe leasmhara. Méadóidh spásanna faoi úinéireacht an phobail, lena n-áirítear spásanna trádála miondíola, ceannach isteach in athbheochan Lár na mBailte, cumhacht a thabhairt do phobail úinéireacht a ghlacadh ar a úsáid agus treo a fhorbairt a threorú.

Soláthraítear sa tuarascáil “The Town Centre Futures: Evidence and Ideas for Recovery” staidéar ar dhinimic Lár an Bhaile i Londain mar sheach-chathair d’fheidhmiú Láir Bhailte eile. Áirítear iad seo a leanas le tréithe uilíocha a sainaitníodh, cuid acu a bhaineann le COVID-19:

⁷ Belcher, E. et al. (2021). Town Centre futures: Evidence and ideas for recovery. Ar fáil ar: [centre-for-london-town-centre-futures-hq.pdf \(mkmapps.com\)](https://www.mkmapps.com/centre-for-london-town-centre-futures-hq.pdf)

- De bharr dhúnadh na siopaí arna bhforchur ag srianta COVID-19 ar thrádáil ‘miondíola neamhriachtanacha, rinneadh an t-aistriú chuig siopadóireacht ar líne a bhrostú, rud atá le fanacht ag leibhéal níos airde ná mar a bhí roimh COVID.
- Tá laghdú suntasach tagtha ar líon na ndaoine ar na sráideanna móra agus sna hionaid siopadóireachta, go háirithe sna Lárionaid Bailte móra atá á dtiomáint go príomha ag gníomhaíocht tráchtála. Tá sé seo tugtha faoi deara leis an méadú ar líon na ndaoine a tháinig ina dhiaidh sin i lárionaid chomharsanachta agus fho-uirbeacha níos lú de réir mar a bhíonn daoine ag siopadóireacht agus ag caitheamh ama níos gaire don bhaile. Tá na lárionaid níos ‘áitiúla’ seo tar éis éirí tábhachtach maidir le hidirghníomhú sóisialta, go háirithe nuair a bhíonn páirceanna nó áiseanna limistéir ghlasa á gcomhtháthú in aice láimhe.

Faightear coincheapa comhchosúla d’fhorbairt mhiondíola ‘áitiúil’ nó fo-uirbeach níos faide i gcéin san Astráil, áit ar fhulaing an chuid is mó de mhiondíola, go háirithe siopaí miondíola earraí comparáide, laghduithe ollmhóra ar dhíolacháin mar thoradh ar ardú ar dhíolacháin ar líne agus ar fhás áitiúilachas⁸.

3.2 Forbhreathnú ar Dhíolacháin Mhiondíola

Roimh phaindéim COVID-19, bhain an earnáil mhiondíola in Éirinn leas as tréimhse marthanach d’fhás eacnamaíoch, leis an Innéacs Díolacháin Miondíola⁹ ina dtaispeántar fás díolacháin de 32.2% san earnáil ó 2012¹⁰. Thuairiscigh an Phríomh-Oifig Staidrimh méadú ar dhíolacháin mhiondíola intíre ó 2012, a lean ar aghaidh ó 2015 go 2019 (féach Tábla 3.1 agus Figiúir 3-3 thíos). Cé gur táscaire dearfach é seo don earnáil, ní mór a bheith cúramach toisc go bhfuil an earnáil mhiondíola an-íogair do mheon na dtomhaltóirí, a bhfuil tionchar níos mó ag athruithe eacnamaíocha domhanda agus geopholaitíocht uirthi. Mar a fheictear i dTábla 3.1 thíos, bhí an tús de COVID-19 go luath in 2020 mar chúis le cor chun donais ar an luach díolacháin iomlán agus ar na hinnéacsanna toirte do gach gnó miondíola comhcheangailte don Stát.

Tábla 3.1: Innéacs Díolacháin Miondíola 2015 - 2020 R2

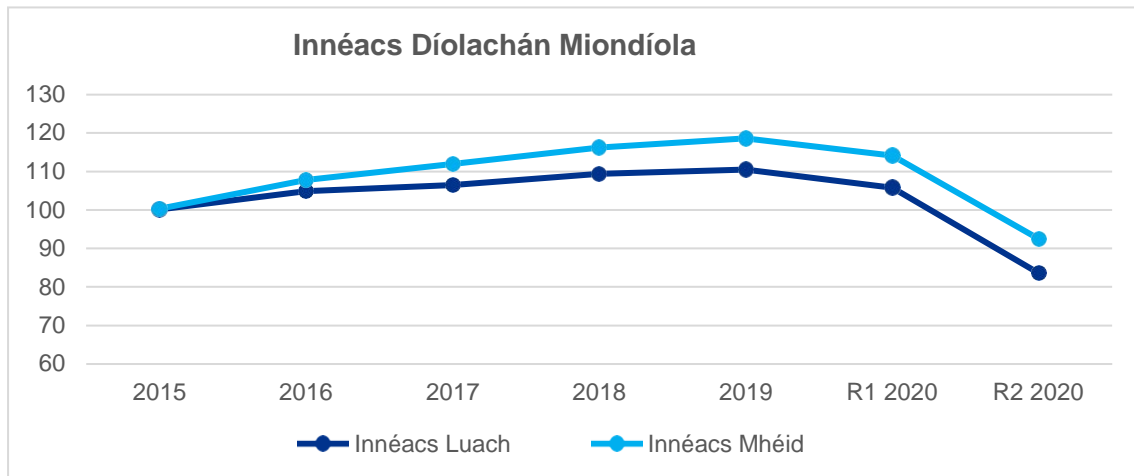
Tréimhse	Luach Díolachán			Méid Díolachán		
	Innéacs	% athrú ar an tréimhse roimhe seo:	Athrú % bliantúil	Innéacs	% athrú ar an tréimhse roimhe seo:	Athrú % bliantúil
2015	100.2			100.3		
2016	104.9	5	5	107.8	7.9	7.9
2017	106.5	1.5	1.5	112	3.9	3.9
2018	109.4	2.7	2.7	116.2	3.8	3.8
2019	110.5	1	1	118.6	2.1	2.1
R1 2020	105.8	-5.7	-2.8	114.1	-5.6	-2.1
R2 2020	83.6	-21	-24.2	92.5	-18.9	-21.7

⁸ Hoods, Laura (2020, 1 Samhain). *The suburbs are the future of post-COVID retail*. The Conversation. [The suburbs are the future of post-COVID retail \(theconversation.com\)](https://theconversation.com/the-suburbs-are-the-future-of-post-covid-retail)

⁹ Tomhas míosúil ar na hearraí go léir a dhíolann miondíoltóirí bunaithe ar shampláil siopaí miondíola de chineálacha agus de mhéideanna éagsúla. Is minic a ghlactar leis an innéacs díolacháin mhiondíola mar tháscaire ar mhuintir na dtomhaltóirí.

¹⁰ Savills, Market in Minutes, Ráithe 4 2016

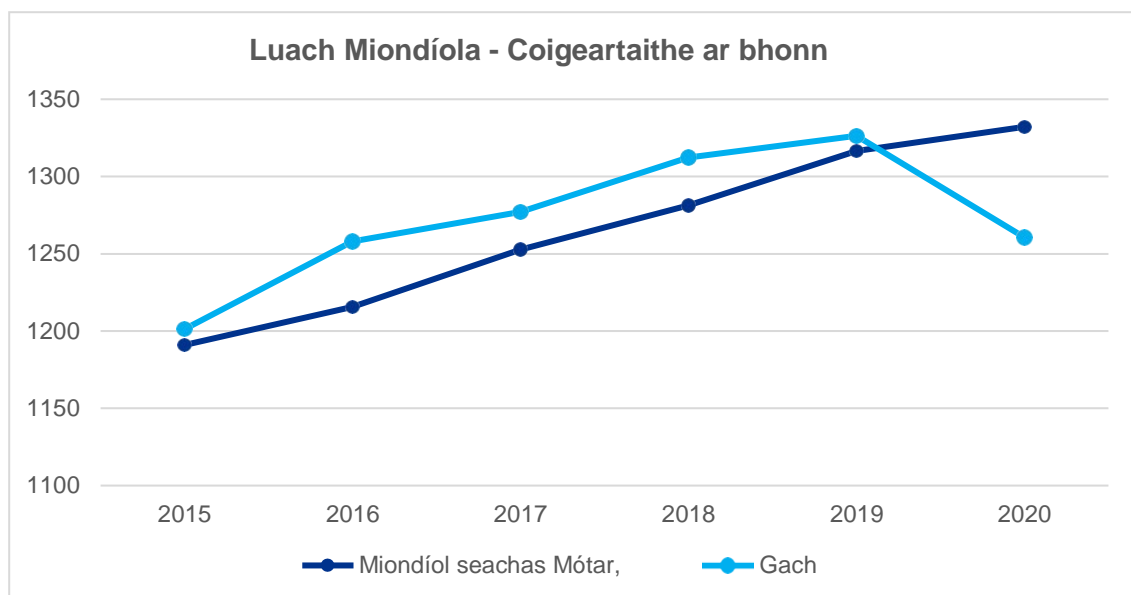
Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 3-3: Innéacs Díolacháin Miondíola 2015 - 2020 R2

Cuireann meon na dtomhaltóirí isteach go mór ar mhéid agus ar luach airgeadais na ndíolachán miondíola, áfach. Ó tháinig an téarnamh geilleagrach i ndiaidh an chúlaithe eacnamaíochta, tá an 'ceannadóir atá meabhrach ar phraghas' thar bheith feiceálach san earnáil mhiondíola. Léirítear é seo arís sna treochtaí tomhaltóra (mar atá le feiceáil i Mír 3.1) áit ar léir nár mhian le siopadóirí suimeanna móra a chaitheamh agus go bhfuil siad an-sonrach ar cad a roghnaíonn siad airgead le caitheamh air, agus cén bealach a roghnaíonn siad é a chaitheamh. Tá sé léirithe freisin ag iomadú i méid na siopaí lascaine, go háirithe san earnáil áise, ach freisin san earnáil comparáide. In éineacht leis an aistriú méadaithe chuig siopadóireacht ar líne, tá an treocht seo do thomhaltóirí mar chúis le hiomaíocht mhiondíola níos airde agus brú anuas ar phraghsanna ina dhiaidh sin. Ciallaíonn sé seo nach gá go mbainfeadh miondíoltóirí an oiread tairbhe as an méadú ar an méid, toisc gur tháinig laghdú ar luach na ndíolachán.

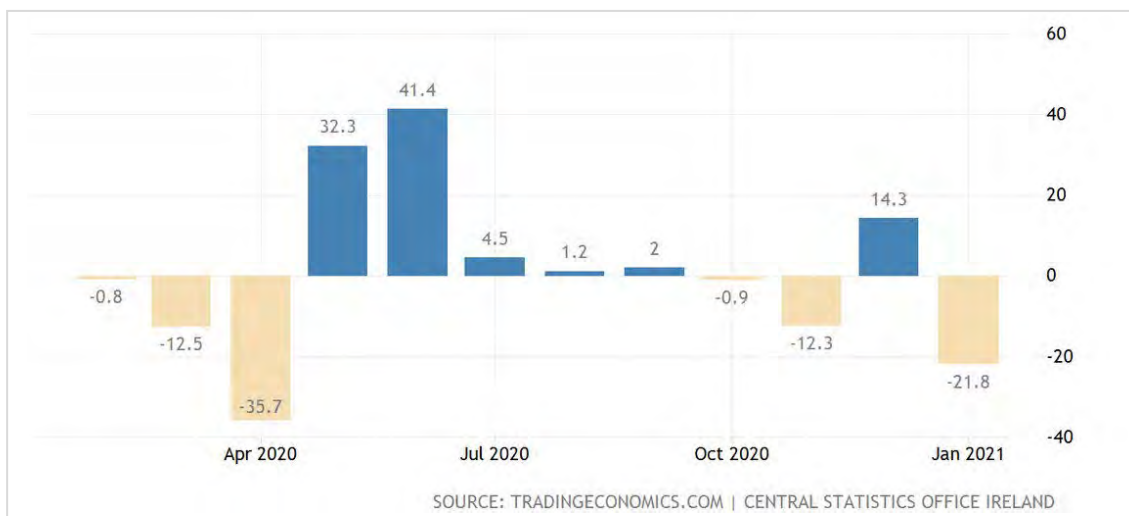
Cé gur tháinig laghdú ar an luach iomlán agus ar an méid iomlán do gach gnó ó 2019 go 2020, tháinig méadú ar an luach díolacháin mhiondíola do ghnóthais mhiondíola gan trádáil mótar, trádáil breosla agus beáir a chur san áireamh. San fhiú seo a leanas, tugtar léiriú ar an méadú seo.

Figiúr 3-4: Luachanna Díolacháin Miondíola (2015 - 2020 Q2)

3.2.1 Forbhreathnú ar Líon na nDíolachán Miondíola Stáit 2019-2020

Leis an bhfás seasta ar líon na ndíolachán ó 2015 go 2019, tugadh le fios go bhfuil earnáil ag feidhmiú go maith, ach léiríonn sonraí do 2019 agus 2020 go bhfuil sí ag dul i méid. San fhiúir seo a leanas agus cur síos¹¹ tugtar forbhreathnú ar mhéideanna na ndíolachán miondíola in Éirinn ó 2019 go 2020.

Figiúr 3-5: Athrú Céatadáin ar Líon na nDíolachán Miondíola (Feabhra 2020 - Eanáir 2021)

Forbhreathnú ar 2019

I mí Eanáir 2019, thuairiscigh an Phríomh-Oifig Staidrimh laghdú de 1.2% ar thrádáil mhiondíola ó mhí na Nollag 2018, an laghdú is mó ar thrádáil mhiondíola ó Mhárta 2018, le laghduithe móra taifeadta sna hearnálacha trádála mótair (-2.0%) agus breosla (-0.6%). Tháinig an laghdú in ainneoin méaduithe a taifeadadh do dhíolacháin mhiondíola eile (44.9%) agus leabhair, nuachtáin agus stáiseanóireacht (4.2%). Agus an trádáil mhótair eisiate, mhéadaigh díolacháin mhiondíola le 0.7%, tar éis titim 0.1% sa mhí roimhe sin. I mí Feabhra 2019, tháinig méadú de 2.1% ar thrádáil mhiondíola den chéad uair i dt trí mhí ó mhí Feabhra 2019, le méadú mór ar éadaí, coisbheart agus teicstílí (8.1%) agus trádáil mhótair (7.6%). Tar éis laghduithe corracha i mí an Mhárta agus i mí na Bealtaine, le harduithe in Aibreán agus Meitheamh, tháinig an laghdú ba mhó a bhí ann riamh ar mhiondíol in Éirinn le ceithre bliana i mí Iúil 2019, rud a léirigh laghduithe móra ar thrádáil mhótair (-13%) agus ar dhíolacháin mhiondíola eile (-11.5%). Chonacthas méaduithe níos lú i siopaí neamhspeisialaithe (5.7%) agus earraí cógaisíochta, leighis agus cosmaideacha (4.7%). Tháinig laghdú ar dhíolacháin mhiondíola i mí Lúnasa (5.7%) agus léirigh sé fás seasta suas le laghdú eile i mí na Samhna 2019 (-3.3%) go príomha mar gheall ar dhíolacháin níos ísle earraí cógaisíochta, leighis agus cosmaideacha (-9%) agus bia, deochanna agus tobac (-6.5%). Thar thréimhse mhí na Nollag tháinig roinnt athbheochana ar dhíolacháin mhiondíola le méadú de 3.9% le cabhair ó mhéadú 11.6% ar bhia, ar dheochanna agus ar thobac. Léirigh figiúirí bliain ar bhliain méadú de 5.8% ar mhí na Nollag 2018.

Forbhreathnú ar 2020

Tar éis an mhéadaithe i mí na Nollag 2019, tháinig laghdú ar dhíolacháin mhiondíola in 2020 ar feadh ceithre mhí as a chéile ó Eanáir go hAibreán. I mí an Mhárta, tháinig an laghdú ba mhó a raibh ann le 11 bliain, titim 12.7% ón mí roimhe sin, de réir mar a thosaigh an dianghlasáil ar mhiondíol mar gheall ar

¹¹ Figiúr agus cur síos a fuarthas ó Eacnamaíocht Trádála (agus CSO) <https://tradingeconomics.com/ireland/retail-sales>

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

bhearta réamhchúraim COVID-19 a tháinig i bhfeidhm. Taifeadadh laghduithe móra i dtithe tábhairne (-53.1%), éadaí, coisbhirt agus teicstílí (-49.2%), trádáil mhótair (-30.7%), leabhair, nuachtáin agus stáiseanáireacht (-29.2%) agus siopaí ilranna (-25.8%). Ina dhiaidh sin, bhí méadú mór ar dhíolachán bia, dí agus tobac i siopaí speisialaithe (17%) agus neamhspeisialaithe (14%), agus léirigh méaduithe breise ar chrua-earraí, péint agus gloine (13.3%) méaduithe suntasacha freisin. Tháinig laghdú breise de 35.4% ar an gcor chun donais díolacháin i mí Aibreáin, le laghduithe móra breise ar dhíolachán troscáin agus soilsithe (-84.1%), tithe tábhairne (-77.1%), éadaí, coisbheart agus teicstílí (-73.6%), trádáil mhótair (-73.6%) agus siopaí ilranna (-69.7%).

Tar éis na turrainge tosaigh de bharr COVID, tháinig méadú láidir ar dhíolacháin mhiondíola ó Bhealtaine go Meán Fómhair, le harduithe móra de 32.5% agus 38.4% i mBealtaine agus Meitheamh faoi seach. Ba iad na catagóirí thuasluaite na gnóthóirí ba mhó sa tréimhse cúig mhí seo freisin, mar a léirítear sa mhéadú 296.8% ar throscán agus soilsiú agus méadú 284.2% ar dhíolacháin éadaí, coisbhirt agus teicstílí a taifeadadh don mhaolú dianghlása chéim a dó i mí an Mheithimh. Nuair a tháinig géarú ar shrianta dianghlása arís, thit díolacháin mhiondíola 12.8% i mí na Samhna, le díolacháin i dtithe tábhairne (-63.9%) agus bhuaile éadaí agus coisbheart (-50.9%) arís.

3.2.2 Tascfhórsa na Mórshráideanna

Is tionscnamh ildisciplíneach sa Ríocht Aontaithe é Tascfhórsa na Mórshráideanna (www.highstreettaskforce.org.uk), ina bhfuil ionchuir ó chomhlachtaí ar nós an Institiúid um Bainistíocht Áite agus an Institiúid Ríoga Pleanála Bailte. Ar an suíomh gréasáin cuirtear acmhainn ghníomhach ar fáil chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán i Lár na Cathrach agus na mBailte.

Aibhsítear go bhfuil soláthar siopadóireachta de lárionaid agus tairiscint neamh-mhiondíola ríthábhachtach chun daoine a mhealladh isteach san ionad (Wrigley agus Lambiri, 2015). Dá bhrí sin tá meascán éagsúil de dheiseanna neamh-mhiondíola in ionad lárnach chun a bheogacht agus a inmharthanacht a chinntiú (Teller agus Schnedlitz, 2012) agus d'fhéadfadh míshástacht custaiméirí a bheith mar thoradh ar easpa deiseanna (Wrigley agus Lambiri, 2015). Cé go bhfuil miondíol neamhspleách fós gníomhach i go leor ionad, tá líon iomlán na siopaí ag titim go seasta le blianta fada. Mar sin, tá sé tábhachtach a thuiscint cad eile is féidir le lárionad a thairiscint seachas miondíol.

Ó thaobh pleanálaí de, scríobh Sue Manns, Uachtarán na hInstitiúide Ríoga um Pleanáil Baile¹² maidir le COVID-19:

'B'fhéidir go raibh tionchar níos mó ag an bpaindéim ar ár Mórshráideanna ná ar áiteanna eile. Fiú agus siopaí ag tosú ag oscailt arís, tá níos lú daoine, níos lú gníomhaíochta agus tá líon na n-áiteabha folamh ag dul i méid. Cé go mb'fhéidir gur d'fhulaing ár Mórshráideanna, Bailte agus na gCathracha, tá sé léirithe ag an stair conas is féidir leo teacht chun cinn chun freastal ar riachtanais na bpobal ar a bhfreastalaíonn siad. Mar sin ní mór dúinn breathnú ar bhealaí inar féidir linn beatha nua a thabhairt ar ais isteach inár Mórshráideanna agus inár n-ionaid siopadóireachta, ionas go mbeidís arís eile ina n-áiteanna ar mian le daoine cuairt a thabhairt orthu; d'fhéadfadh go mbeadh ról agus feidhm difriúil agus níos éagsúla ag teastáil chuige seo. Beidh sé suimiúil a fheiceáil conas a athróidh na hathruithe sealadacha ar mhargaí amuigh faoin aer, díolacháin as búit cairr agus aontaí samhraidh ón bpróiseas pleanála agus le tithe tábhairne agus bialanna ag baint úsáide as carrchlóis agus ardáin athrófar iad le limistéir itheacháin agus óil. An dtabharfaidh na hathruithe seo isteach cultúr nua agus meascán gníomhaíochta a chruthóidh spréach

¹² Manns, S. The planners' response to COVID-19. *Urban Des Int* (2021).

atá ag teastáil chun daoine a thabhairt ar ais go dtí na ceantair seo? Ar an gcaoi chéanna, an mbeidh na cosáin shealadacha níos leithne, a ligean d'fhadú sóisialta agus lánaí rothaíochta 'preabh-anuas' chun taisteal inbhuanaithe a spreagadh, ina ngnéithe buana den tSráid Ard?'

Leag Tascfhórsa na Mórshráideanna amach na "Tosaíochtaí nua agus tábhachtacha do 2020" a leanas.¹³:

- **Tairiscint Neamh-Mhiondíola:** Roimhe seo, bhí aon chuid de thairiscint baile nach raibh miondíola san áireamh ann aicmithe mar *éagsúil* – ach de réir mar a éiríonn an tairiscint neamh-mhiondíola níos tábhachtaí do go leor príomhshráideanna ansin beidh sé ina thosaíocht ann féin.
- **Margaí:** Is iad an fhoirm mhiondíola is sine atá againn, ach le claochlú na margaí go hallaí bia agus bealaí eile ina bhfuil margaí ag athchruthú, léirítear conas atá siad ag feabhsú beogachta agus inmharthanachta i go leor bailte anois.
- **Pleananna Athfhorbartha:** Ar an drochuair, tá roinnt athghiniúna Lár an Bhaile míthreorach agus, tar éis an cliseadh airgeadais, tháinig stop le pleananna eile, rud a d'eascair drochthionchar pleanála, a mbíonn tionchar diúltach ag an dá cheann acu ar Lár na mBailte agus ar na mórshráideanna.
- **Feidhmiúlacht:** Tagraíonn sé seo do na cuspóirí éagsúla a bhfreastalaíonn bailte orthu. I roinnt áiteanna tá feidhmeanna áirithe chun tosaigh ach tá níos mó de gheilleagar ilfheidhmeach ag cinn eile. Tá sé léirithe ag taighde go bhfuil sé tábhachtach na feidhmeanna seo a thuiscint sula bpleanáiltear físeanna, straitéisí agus idirghabhálacha eile.
- **Nuálaíocht:** Ní hamháin go mbraitheann claochlú rathúil ar infheistíocht agus ar fhorbairt thraidisiúnta, is féidir tús a chur leis freisin trí shiopaí preab-anuas, féilte, imeachtaí agus úsáid an phobail as spás miondíola iomarcach. Is é an teachtaireacht atá anseo ná nach mór do cheannairí áite agus comhpháirtíochtaí a bheith cruthaitheach agus turgnamhach. Is cuid den phróiseas nuálaíochta seo é Lár na mBailte a Athchóiriú le haghaidh fadú sóisialta - agus is dócha go mbeidh na hidirghabhálacha rathúla ina ngné níos buaine.

---

¹³ [25 Tosaíochtaí 'Bíthábhachtacha agus Inmharthana' | Tascfhórsa na Mórshráideanna](#)

4 Suirbhéanna Miondíola Teaghlaigh

Sa chaibidil seo a leanas, déantar achoimre ar na suirbhéanna a rinneadh mar chuid den straitéis seo. Rinneadh na suirbhéanna ar theileafóin teaghlaigh (ina raibh deighilt chomhionann idir glaonna líne talún agus fón póca) idir Nollaig 2020 agus Feabhra 2021. Thacaigh suirbhé ar líne ar an gceistneoir céanna leis na suirbhéanna teileafóin teaghlaigh, a seoladh i lár mhí na Nollag 2020 agus a síneadh go Feabhra 2021. Comhordaíodh torthaí an tsuirbhé ag leibhéal an dobharcheantair do gach ceantar a ndearnadh measúnú orthu.

4.1 Modheolaíocht

Rinneadh 1,394 suirbhé san iomlán, ar a bhfuil 605 suirbhé teileafóin teaghlaigh agus 789 suirbhé ar líne a rinneadh ar fud Chontae Luimnigh (lena n-áirítear Ceantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne agus síneadh ar Dhobharcheantar Luimnigh isteach i gContae an Chláir, chomh maith le contaetha in aice láimhe).

Sna suirbhéanna, bhí ceisteanna cosúla maidir leis na háiteanna ina ndéanann na freagróirí a bpríomhshíopadóireacht bia agus grósaeireachta, síopadóireacht bhreise, síopadóireacht chomparáide (éadaí agus coisbhirt) agus síopadóireacht earraí builc (fearais mhóra tí agus troscán). Bhí ceisteanna sna suirbhéanna maidir le sástacht na bhfreagróirí leis an láthair ina raibh siad ag síopadóireacht, chomh maith le minicíocht na gcineálacha síopadóireachta seo lena n-áirítear síopadóireacht ar líne. Iarradh ar fhreagróirí freisin aiseolas a thabhairt ar an tionchar a bhí ag srianta agus réamhchúraimí sláinte agus sábháilteachta a bhaineann leis an bpaindéim COVID-19 ar a gcuid nósanna síopadóireachta miondíola.

4.1.1 Modheolaíocht Suirbhé ar Theileafóin Teaghlaigh

Leithdháileadh láithreacha agus líon na suirbhéanna teaghlaigh (teileafóin) a rinneadh i gcomhréir leis an daonra (mar a taifeadadh i nDaonáireamh 2016) den 10 - 15 Ionúaire 2021 i mó i ngach ceantar. Rinneadh suirbhéanna gutháin trí úsáid a bhaint as bunachar sonraí d'uimhreacha líne talún agus fón póca cláraithe, mar a ceannaíodh ó sholáthraí tríú páirtí.

4.1.2 Modheolaíocht Suirbhé Ar Líne

Bhí sé mar aidhm ag an tsuirbhé ar líne cur leis na suirbhéanna ar ghutháin teaghlaigh chun rátaí freagartha do cheisteanna a neartú agus chun díriú ar fhreagróirí sna cohóirt aoise níos óige. Cé go raibh na ceisteanna a úsáideadh sna suirbhéanna gutháin agus ar líne mar a chéile, athraíodh ord cheistneoir an tsuirbhé ar líne chun tús áite a thabhairt do cheisteanna ar leith agus chun an t-am suirbhé is ísle agus is féidir a chinntiú agus na rátaí freagartha is airde ina dhiaidh sin. Cuireadh ceisteanna an tsuirbhé ar líne i bhfeidhm ag baint úsáide as suirbhé moncaí agus dáileadh iad trí úsáid a bhaint as na meáin shóisialta de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Chomhairle Contae an Chláir agus córais MapAlert chun freagraí a spriocdhíriú. Bhí rochtain ar an tsuirbhé ó mhí na Nollag 2020 go deireadh mhí Feabhra 2021.

4.2 Torthaí Shuirbhé Síopadóirí

Baintear úsáid as suirbhéanna ar shíopadóirí chun aiseolas ó fhreagróirí 'ar an tsráid' a thiomnú ag suíomhanna áirithe laistigh den limistéar miondíola atá á mheas. Mar gheall ar shrianta an rialtais a cuireadh ar thrádáil miondíola agus ar ghluaiseacht phearsanta d'fhonn teorainn a chur le leathadh COVID-19, ní dearnadh suirbhéanna ar shíopadóirí. Measadh go raibh sé neamh-infheidhmithe mar sháróidh suirbhéireacht

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

pearsanta na treoirlínte maidir le fadú sóisialta agus idirghníomhú agus ní bheadh sé ionadaíoch ar thrádáil mhiondíola rialta toisc go bhfuil siopadóireacht teoranta do chatagóirí roghnaithe agus go bhfuil srian suntasach tagtha ar ghluaiseacht tomhaltóirí.

4.3 Torthaí Shuirbhé Teaghlach

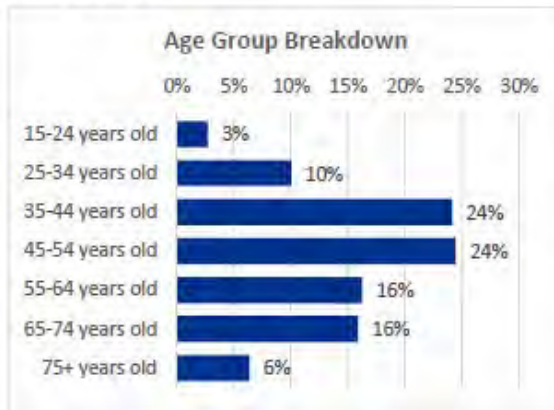
Soláthraíonn na fo-ailt seo a leanas forbheathnú achomair ar thorthaí an tsuirbhé ar fud na Limistéir Staidéir, lena n-áirítear ag leibhéal Contae agus Chathair Luimnigh-na Sionainne. D'fhonn a chinntiú go ndearnadh anailís cheart ar thorthaí suirbhé ar gach dobharcheantar, rinneadh cleachtadh geochódaithe chun torthaí suirbhéanna bunaithe ar aiseolas a fuarthas a shannadh do dhobharcheantar laistigh den Chontae. Scagadh na torthaí do gach dobharcheantar, agus tugann an t-iomlán forbheathnú ionadaíoch ar ghníomhaíochtaí miondíola agus siopadóir i ngach ceann díobh.

Seo a leanas sannadh na ndobharcheantair le haghaidh anailíse ar an gContae agus ar an gCeantar Uirbeach:

- Dobharcheantar Luimnigh (lena n-áirítear Ceantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne, chomh maith le limistéar an dobharcheantair a shíneann isteach i gContae an Chláir);
- Dobharcheantar an Chaisleáin Nua.

4.3.1 Contae Luimnigh

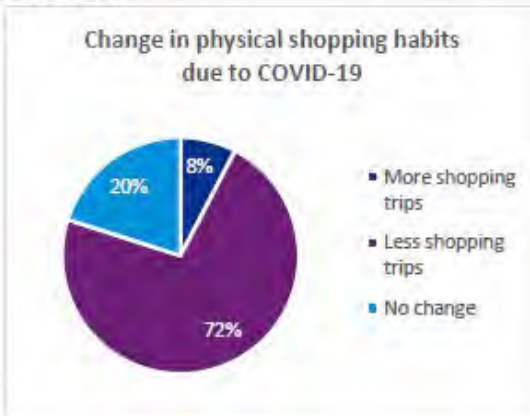
Demography

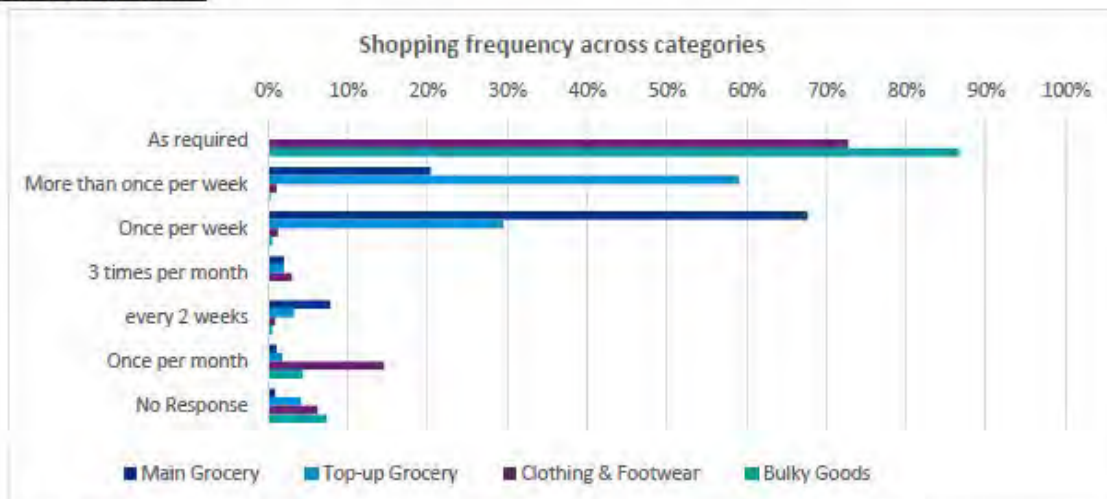
Survey Responses		
Survey Method	#	%
Phone	336	61%
Online	214	39%
County Limerick	550	

48% of the survey respondents in Limerick indicated that they are between the ages of 35 and 54. A further third of respondents were recorded in the 55-64 and 65-74 age cohorts. Since the onset of COVID-19, 72% of all respondents have been on less shopping trips (better planned trips, larger basket sizes), with 62% opting for more online shopping. 35% however indicated that they did not change their online shopping habits due to COVID-

COVID-19

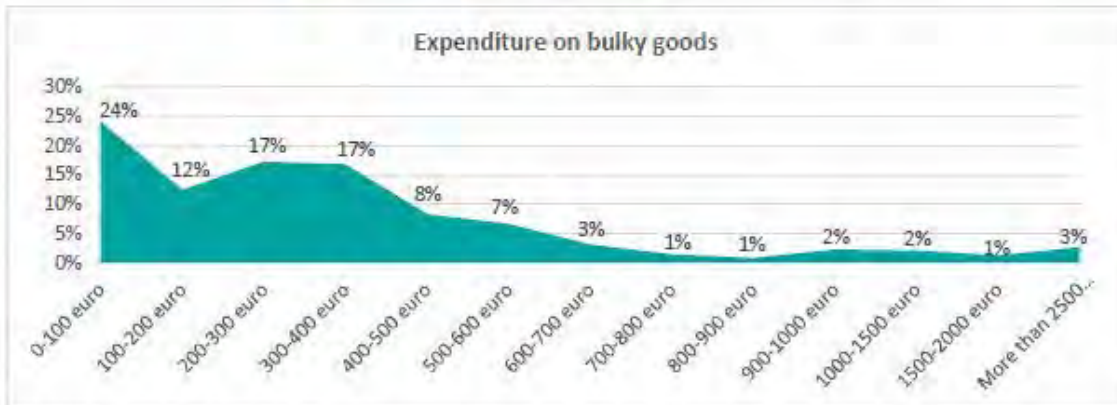
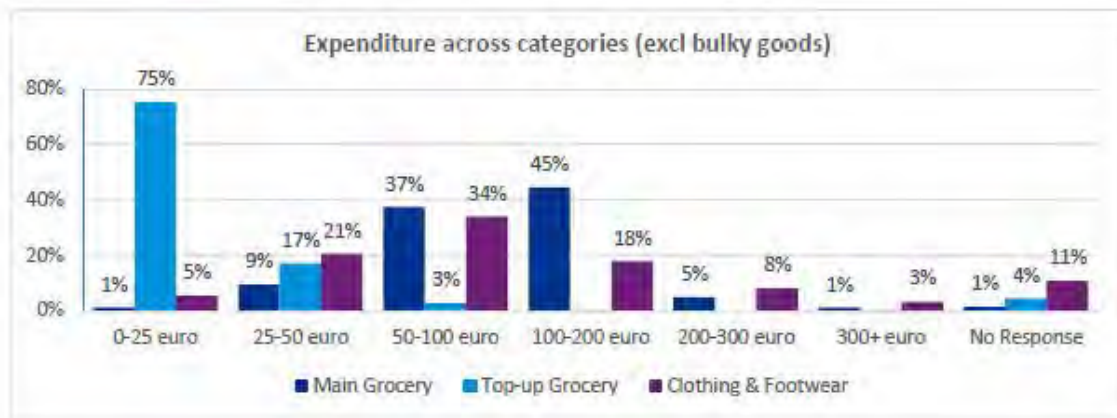

Shopping Habits

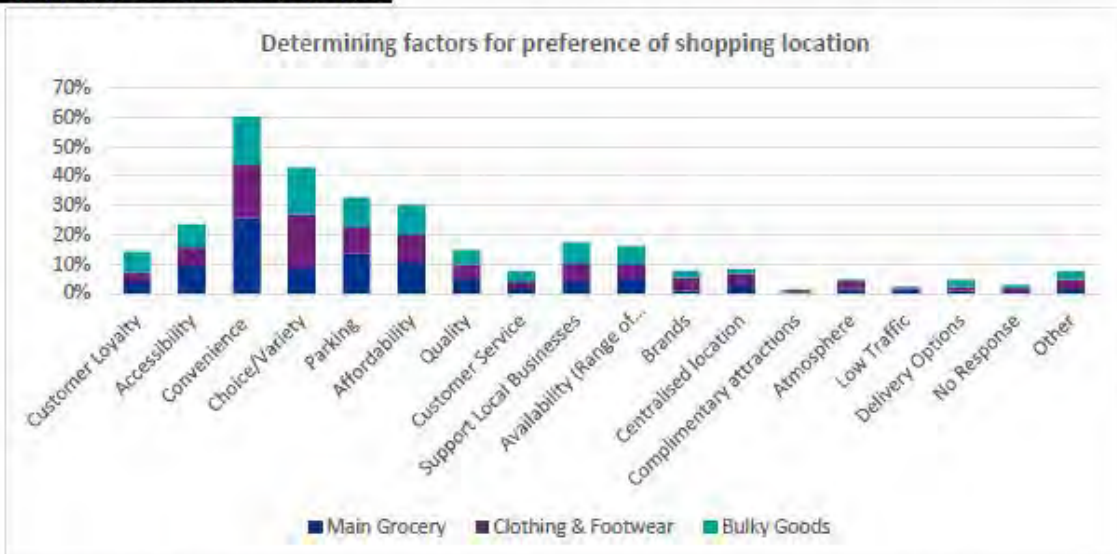

Nearly 70% of all respondents would do a weekly shop for main groceries, with an additional 20% doing so more than once a week. Shopping for clothing & footwear (73%) and bulky goods (87%) are mostly done as and when required. 59% of respondents would do top-up shopping more than once a week, with the majority (75%) of top up shopping expenditure below €25. 82% of main grocery shopping expenditure is between €50 and €200, with 45% of this in the €100-€200 bracket. The majority of expenditure on bulky goods ranges from below €100 to €400.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

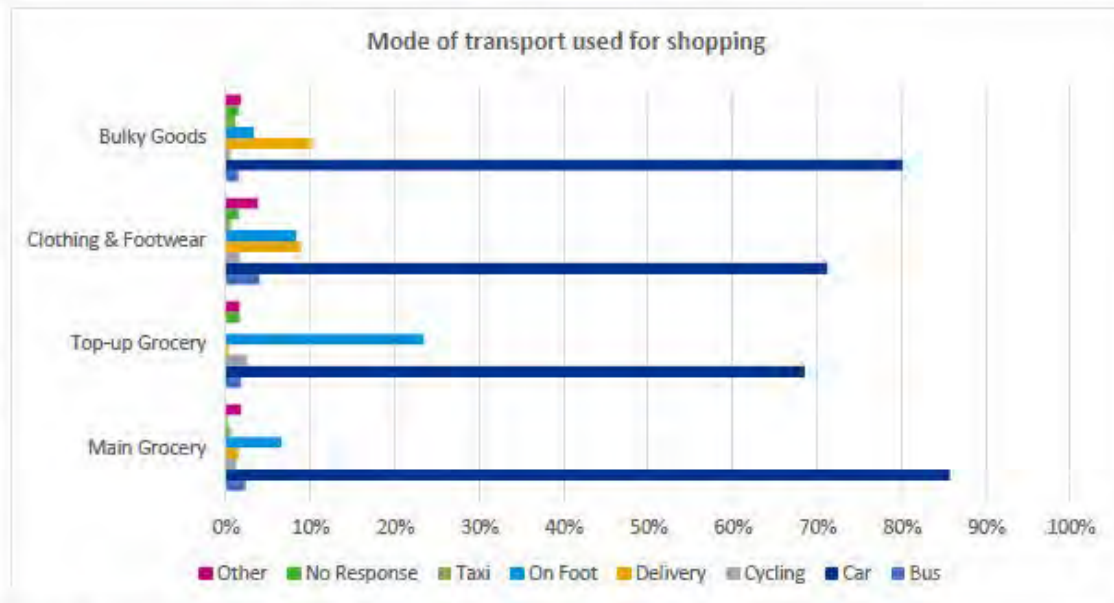

Shopping Location & Transport

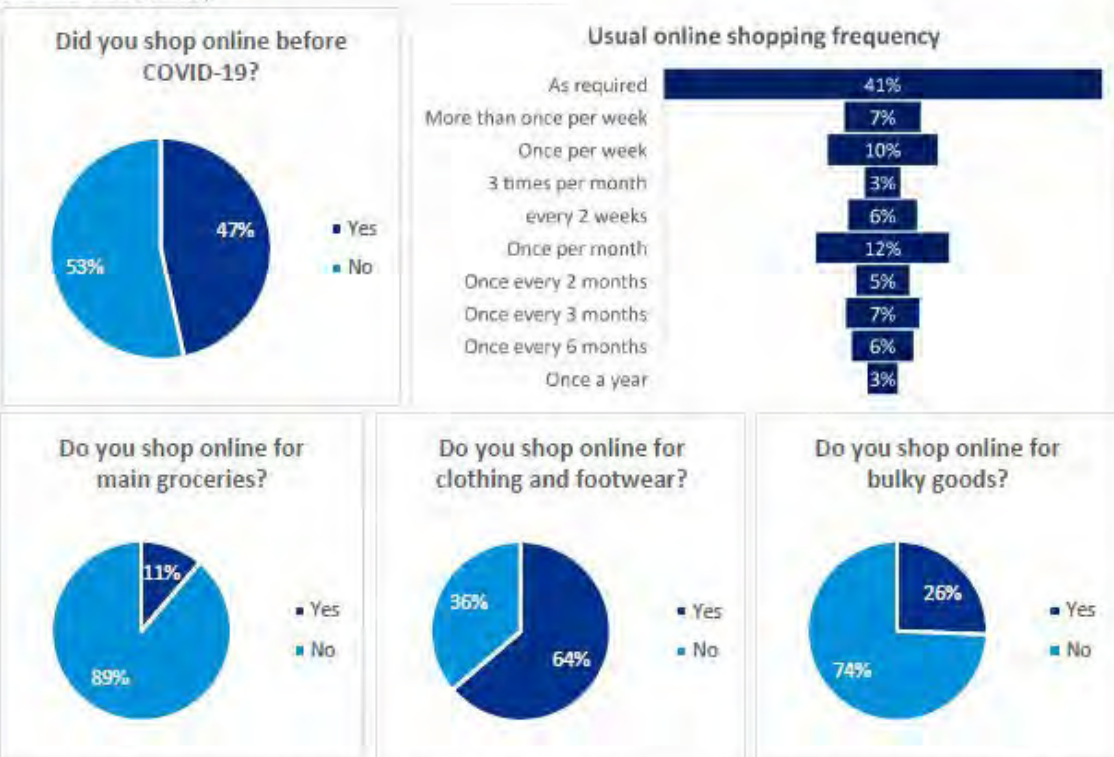

Choice (variety) and convenience were both recorded in equal measure as important factors in the preference of shopping location for clothing & footwear (18%) and bulky goods (16%). In comparison, convenience was listed by 26% of respondents as an important factor in deciding where to do main grocery shopping. Connected to convenience, parking facilities are considered important at 33% of all respondent votes, with affordability closely behind at 30%. Car travel was listed as the main mode of transport for all types of shopping for respondents in Limerick, despite the 23% of respondents who would walk when doing top-up grocery shopping. Delivery options were mostly considered for clothing & footwear or bulky goods shopping, although still low at 9% and 10% respectively.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

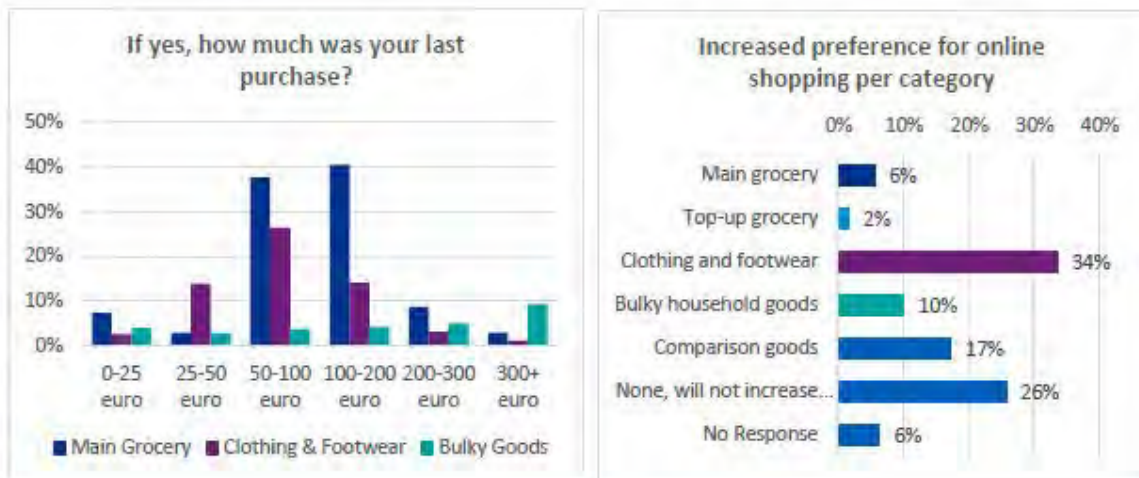

Online Shopping

Only 47% of respondents in Limerick admitted to actively using online shopping before the onset of COVID-19, although 61% of respondents indicated that they will do more online shopping going forward. Reflecting the low use of online shopping for main groceries and bulky goods, 41% respondents indicated that online shopping is only used as/when required. 10% did however indicate that online shopping is used weekly, which is in line with the 11% of respondents using this method for main grocery shopping. While the majority of respondents still would not prefer online shopping for groceries or bulky goods, 64% do shop online for clothing & footwear. For those who do shop online, expenditure on clothing and footwear is quite disparate, while expenditure on groceries is relatively similar using online shopping compared to shopping at location.

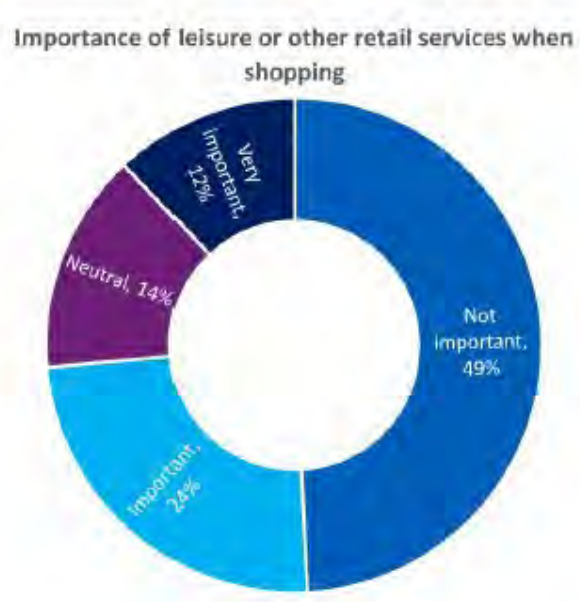
Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Despite the convenience (including delivery options), variety, and health and safety benefits of online shopping as highlighted by respondents, only 6% would increase their use of online shopping for main groceries, compared to the 34% (and additional 17%) who would shop more online for clothing & footwear and other comparison goods.

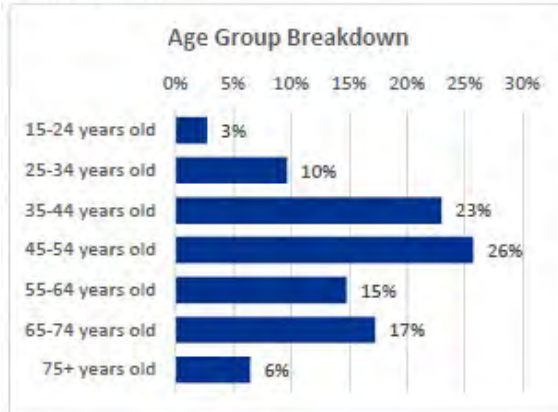
Generally, respondents still prefer physical shopping for groceries and bulky goods, with 26% of respondents considering no change or increase in their online shopping habits.

The majority of survey respondents indicated that the availability of leisure or other retail services when shopping has no importance (49%), or are indifferent to it (14%), while only 12% thought it was very important.

4.3.2 Dobharcheantar Luimnigh

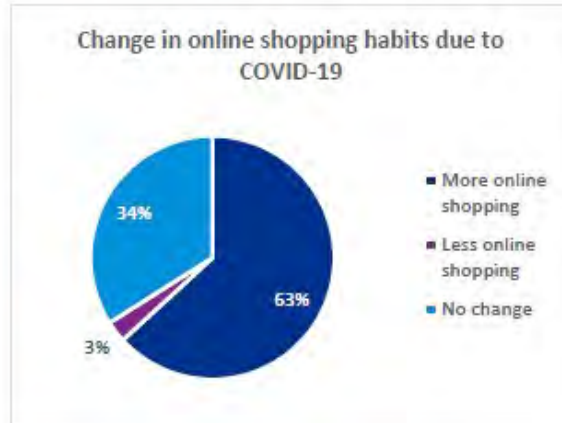
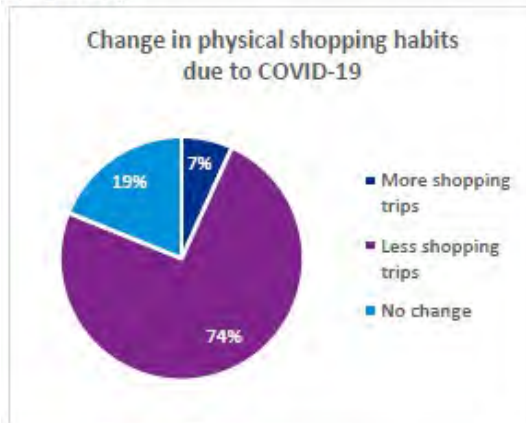
Demography

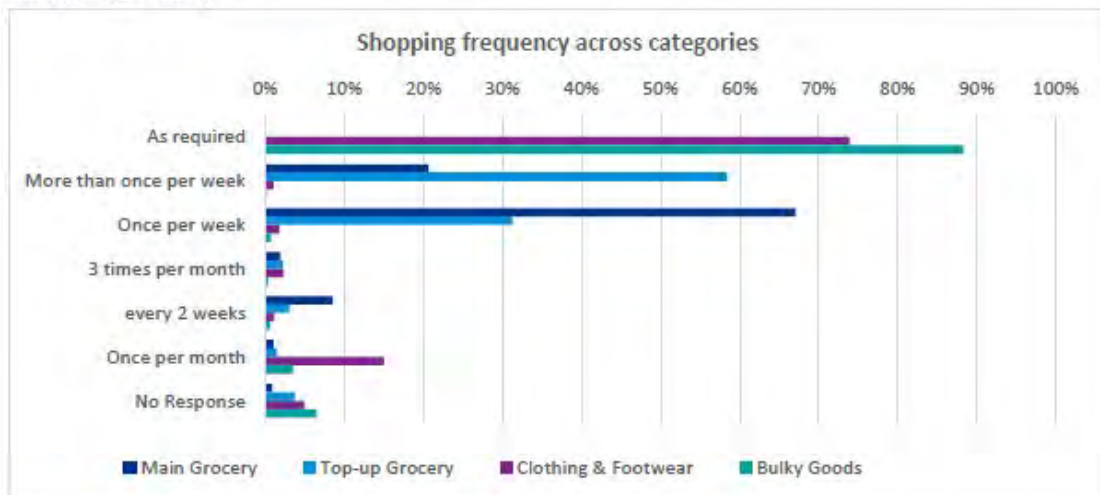
Survey Method	#	%
Phone	381	55%
Online	316	45%
Total	697	

59% of the survey respondents from the Limerick Catchment Area are between 25 and 54 years, with 17% over the age of 65, giving a representative demographic split. Although 19% mentioned no change in their shopping habits, 74% of all respondents have been on less shopping trips (better planned trips, larger basket sizes), with 63% opting for more online shopping during the pandemic.

COVID-19

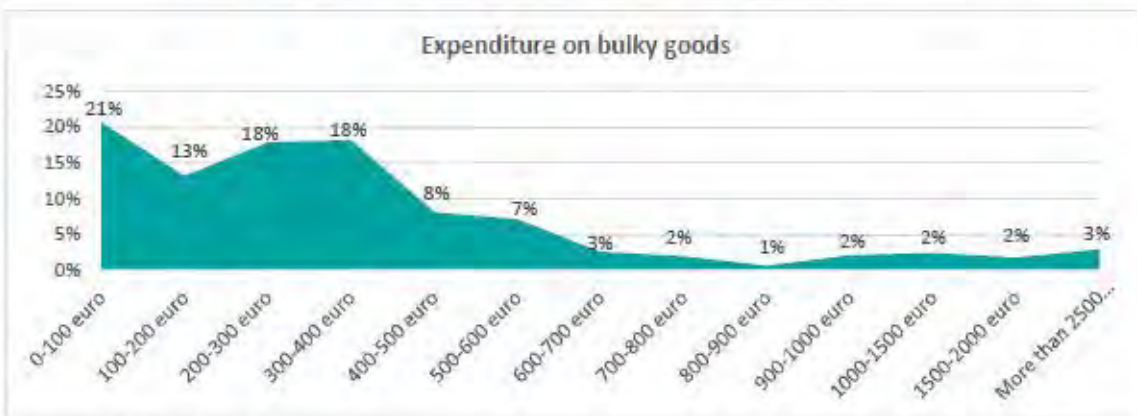
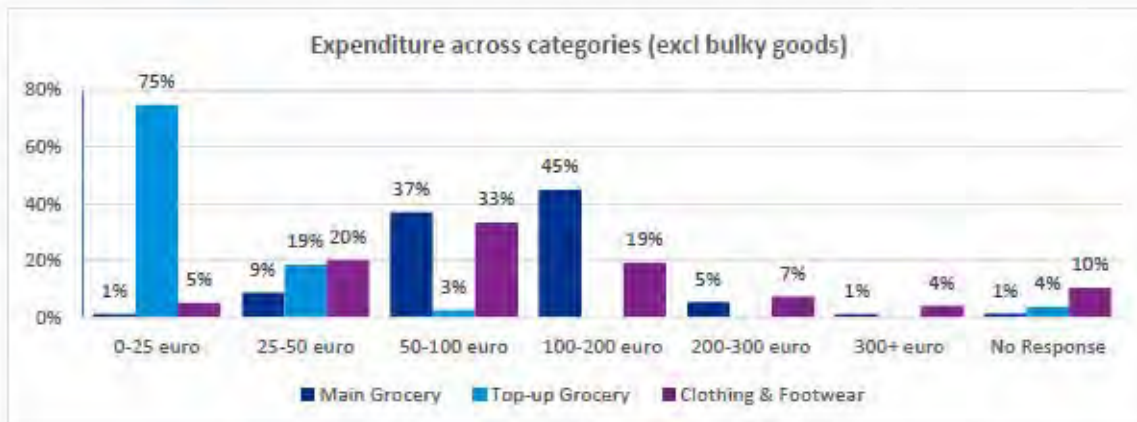

Shopping Habits

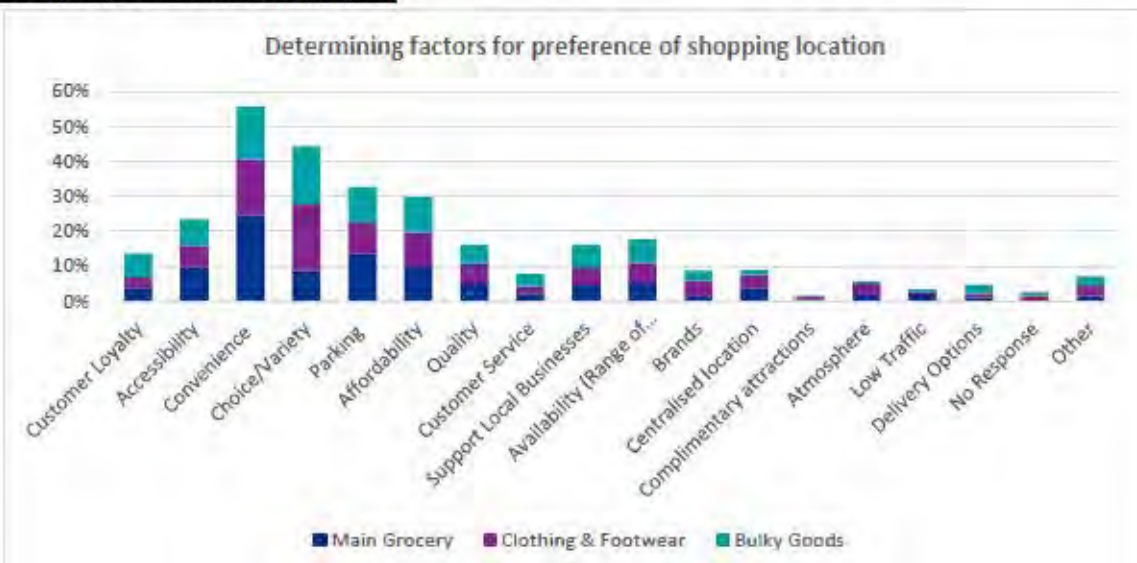

Shopping for clothing, footwear, and bulky goods are mostly done as and when required, with 15% of respondents indicating a monthly shop for clothing & footwear. 67% of shopping for main groceries is done at least weekly, with 58% of respondents doing an additional top-up shop more than once a week. The majority of top-up shopping does not exceed a value of €25, with 37% of respondents spending €50-€100 and 45% spending €100-€200 on main groceries. Similarly, majority of expenditure on clothing and footwear was also between €50 and €200. In turn, 70% of expenditure on bulky goods ranged between less than €100 to €400.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

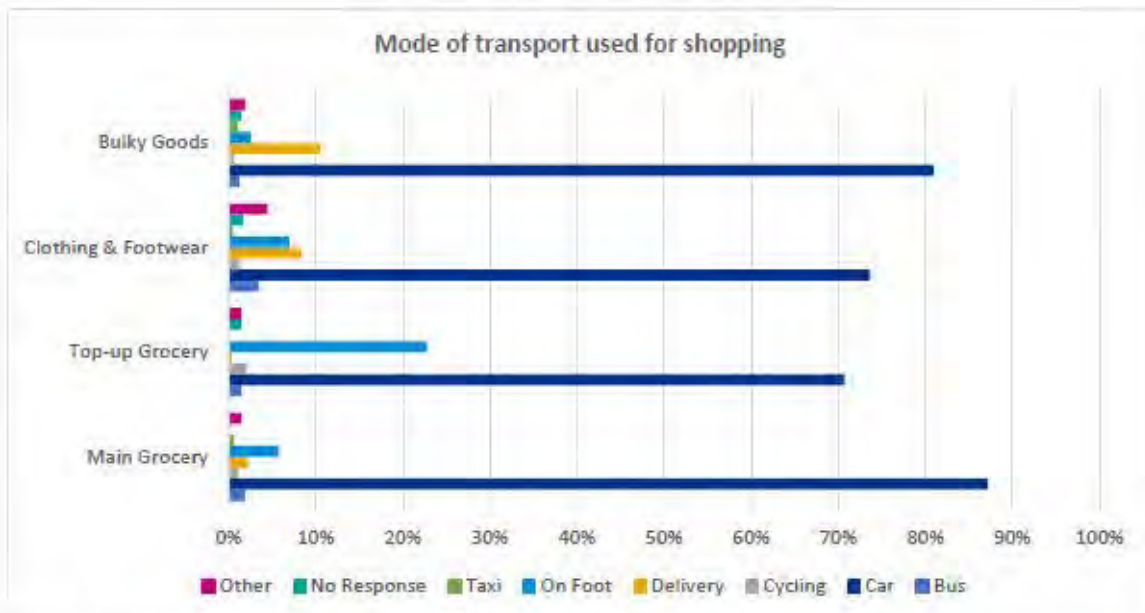

Shopping Location & Transport

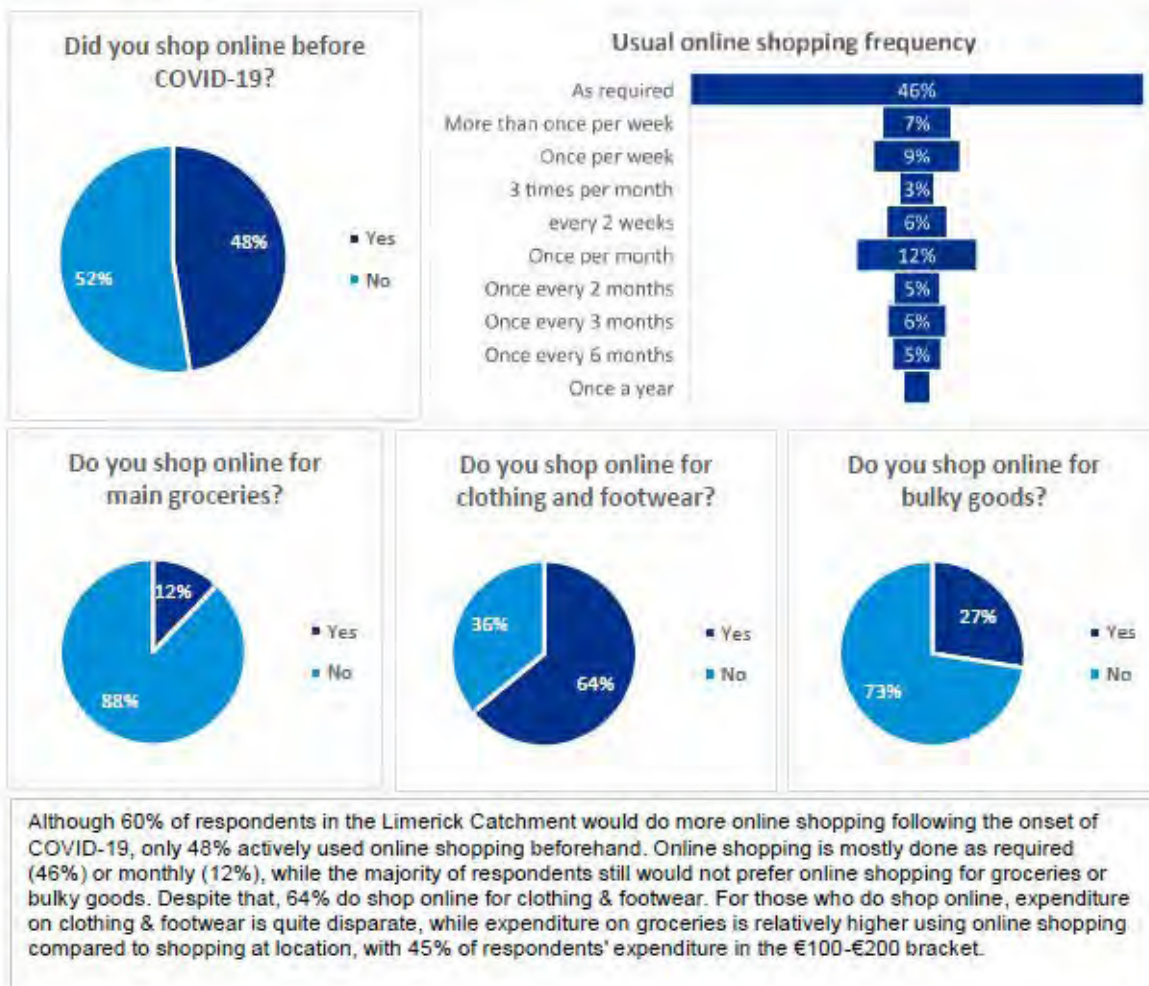

Convenience and choice (variety) were marked as the most important determining factors for preference of a shopping location across all three shopping categories. Approximately 20% of respondents indicated that variety drives shopping location preference for clothing & footwear shopping, while convenience (24%), parking (14%), and accessibility (10%) were recorded as the most important factors for grocery shopping location. Affordability was rated equally important across categories, while the support of local business and availability of products were noted for all three shopping categories. Car travel was listed as the main mode of transport for all types of shopping, although 23% of respondents would do top-up shopping, and 7% do clothing & footwear shopping on foot.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
 Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

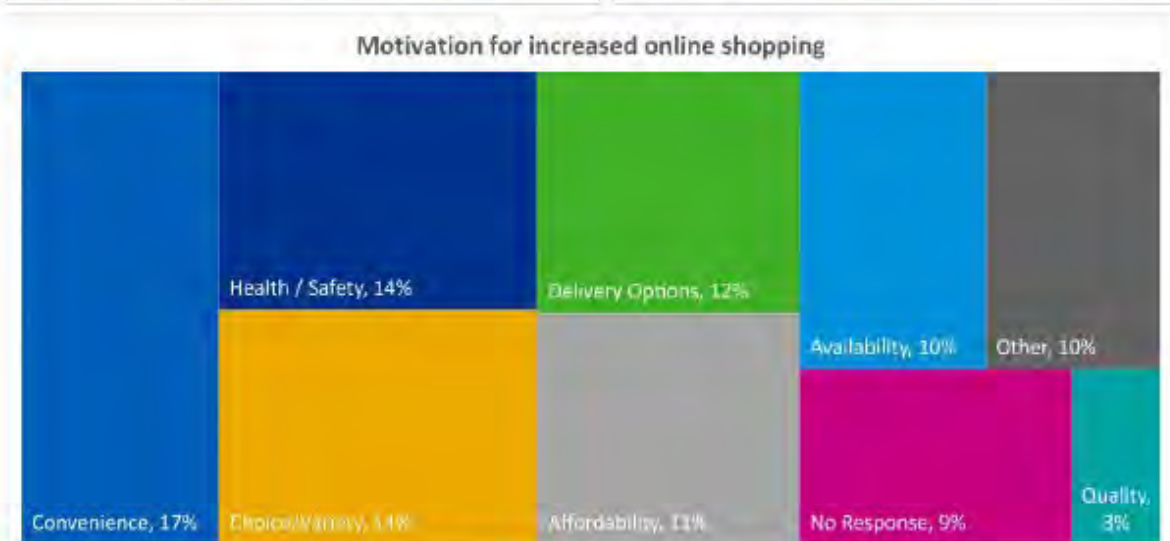
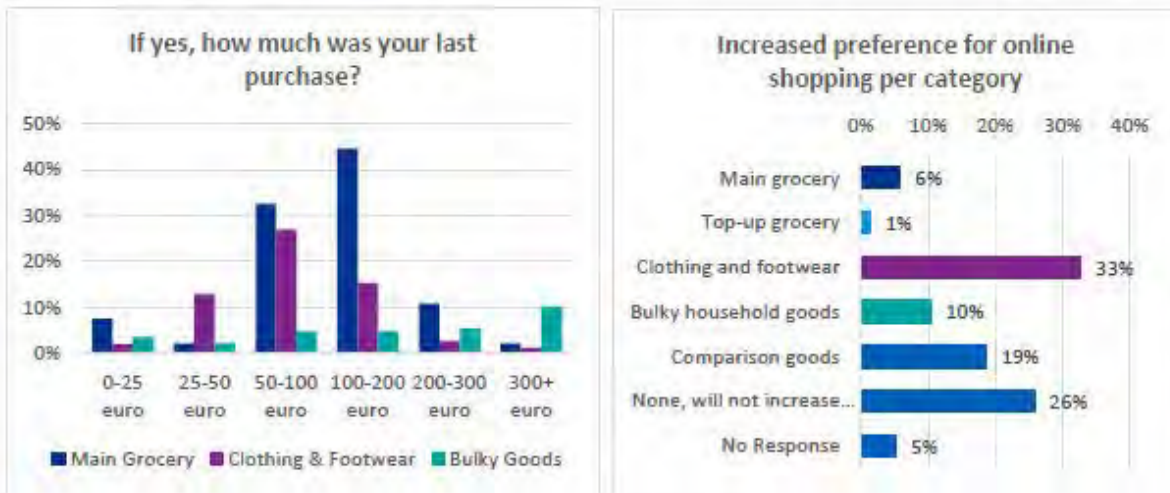

Online Shopping

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

For those opting to shop online, the convenience, variety, and health and safety aspects it provides were highlighted as motivation for its increased use. Other motivations were the ease of being to shop 'anywhere at anytime' with the prospect of delivery, and being able to compare prices over a large variety and availability of goods.

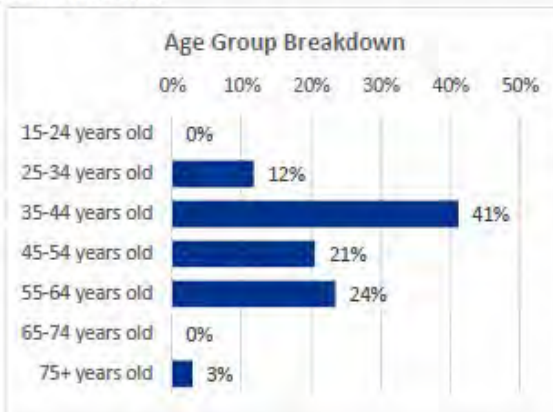
Results from the catchment indicate that 33% of respondents intend to increased online shopping for clothing & footwear, Only 6% of respondents would shop more online for main groceries, with 26% not changing their tendency for online shopping.

39% of survey respondents indicated that the availability of leisure or other retail services when shopping has a level of important, while 46% do not see its importance.

4.3.3 Dobharcheantar an Chaisleáin Nua

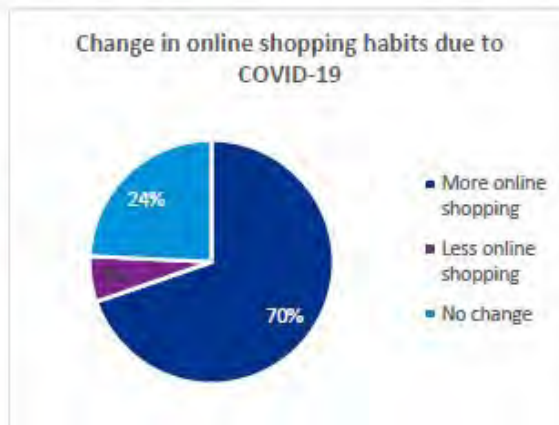
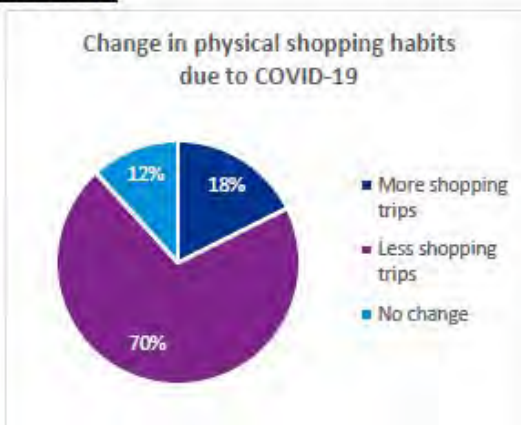
Demography

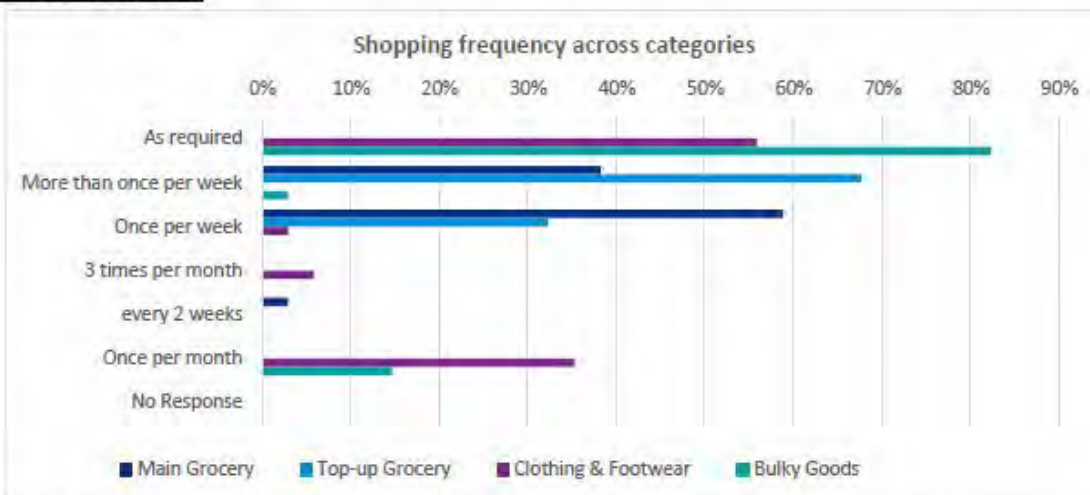
Survey Method	#	%
Phone	28	48%
Online	30	52%
Total	58	
Co. Limerick	550	

62% of respondents from Newcastle West recorded their age between 35 and 54 years, with an additional 24% in the 55-64 age cohort. 70% of all respondents admitted to doing less shopping trips due to COVID-19, with the same percentage increase in online shopping as an alternative. 24% of respondents however indicated that the onset of COVID-19 had not changed their online shopping habits.

COVID-19

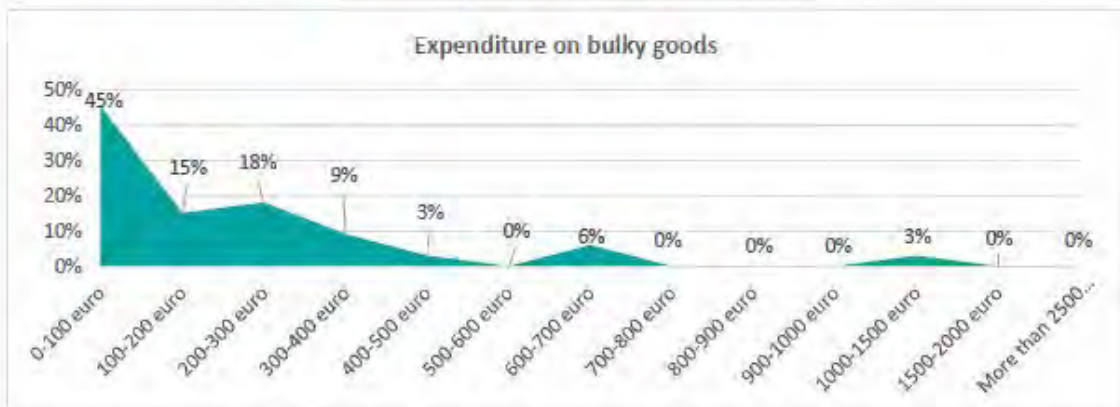
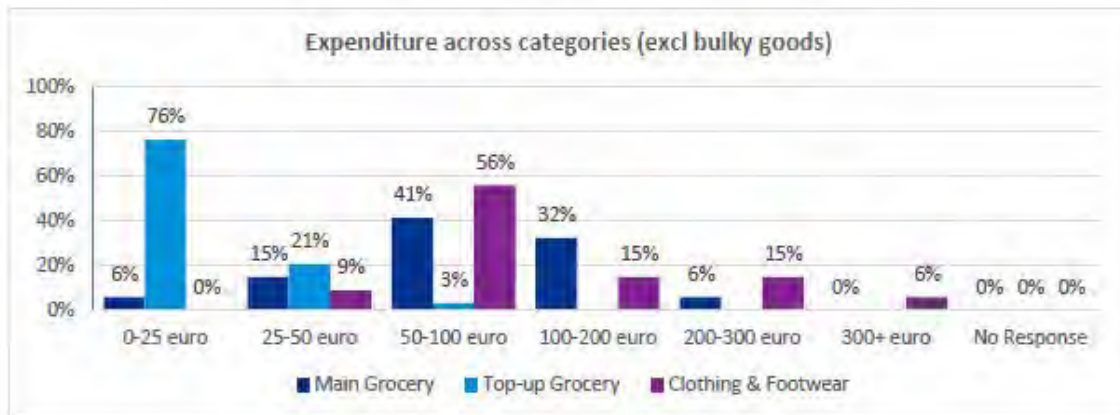

Shopping Habits

While 97% of shopping for main groceries is done at least weekly, 59% of respondents do so multiple times during a week. Shopping for clothing, footwear, and bulky goods are mostly done as and when required. Expenditure on main groceries and clothing and footwear are mainly between €50-€100, with 76% respondents doing top-up shopping to a value of up to €25. In turn, 45% of expenditure on bulky goods are in the lowest cohort of €0-€100, with 30% between €200 and €500.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

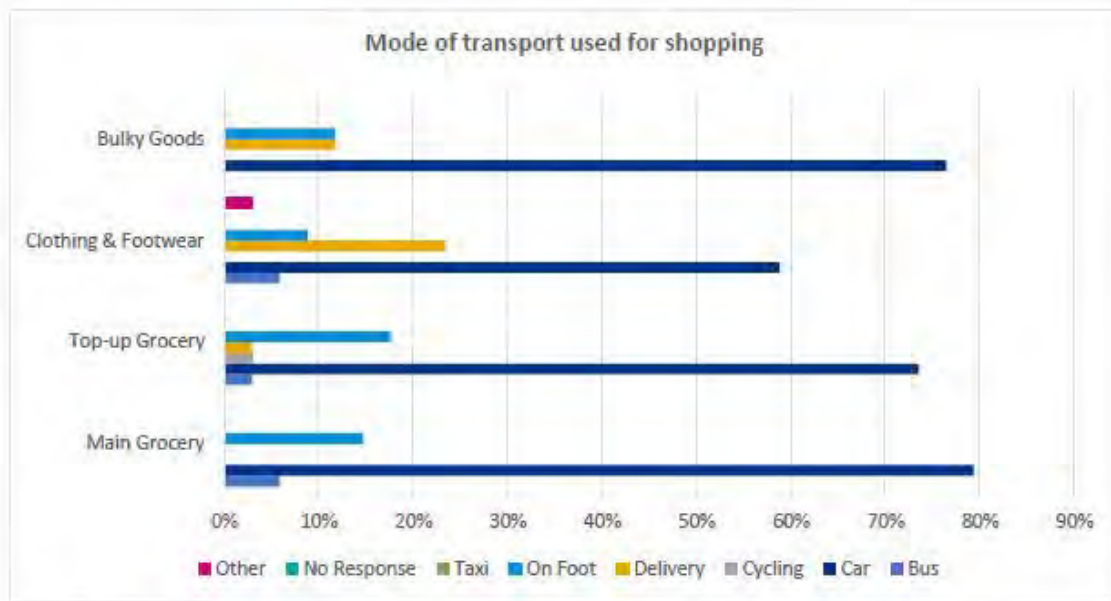

Shopping Location & Transport

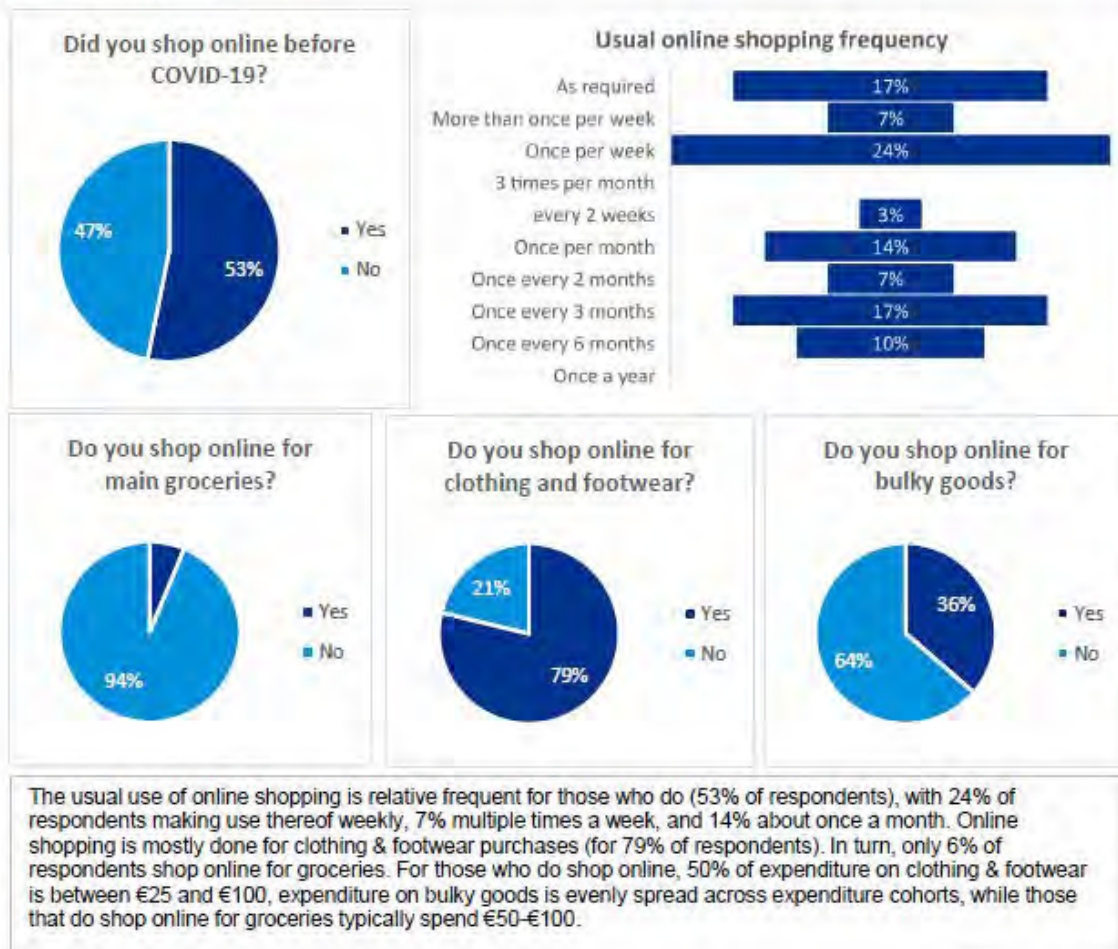

Across all shopping categories, convenience was indicated by 80% of respondents as a main determining factor in the preference of shopping locations. More specifically, 38% of respondents mentioned that convenience drives preference for grocery shopping location, while 36% of respondents mentioned choice (variety) as the most important factor when choosing where to shop for clothing & footwear. 23% of respondents also referenced convenience as important in bulky goods shopping locations. Although car travel was listed as the main mode of transport for all types of shopping for respondents in Newcastle West, an average of 14% of respondents would walk to go shopping. The use of delivery options for clothing & footwear was also prominent at 24% of responses.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Online Shopping

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

For those opting to shop online and increase the use thereof, the convenience (26%) and health and safety (19%) aspects thereof are regarded the main motivators. As seen in overall results, the intent for online shopping for clothing and footwear is set to increase with 40%, while 19% are not expected to change their tendency for online shopping.

Generally, respondents still prefer physical shopping for groceries, with only 6% considering increasing online shopping for these items.

48% of survey respondents indicated that the availability of leisure or other retail services when shopping has no importance to them, while 33% do attach a level of importance to it.

4.3.4 Achoimre ar Príomh-Thorthaí an tSuirbhé

Tugann an chuid seo a leanas forbheathnú ar na príomhphointí a aibhsíodh ó thorthaí an tsuirbhé ar fud gach Contae agus na ceantair roghnaithe.

Déimeagrafaíocht

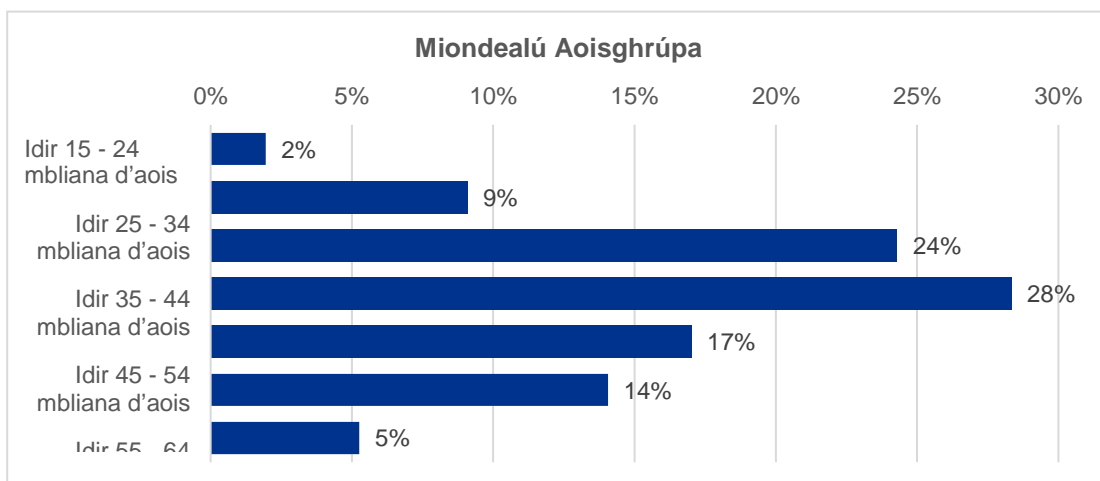
Achoimre

Bailíodh suim de 1,394 torthaí suirbhé le chéile ag baint úsáide as modhanna suirbhé teileafóin agus ar líne. Sna suirbhéanna a rinneadh, tuairiscíodh gur tháinig formhór thorthaí an tsuirbhé (97%) ó fhreagróirí i limistéir feidhme Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Chomhairle Contae an Chláir, agus scaipeadh an 3% eile de thorthaí thar 11 chontae eile (lena n-áirítear Corcaigh, Tiobraid Árann agus Gaillimh). Tugann an tábla thíos forbheathnú ar líon na bhfreagraí suirbhé i gContae Luimnigh agus i gContaetha eile.

Tábla 4.1: Líon na bhfreagraí suirbhé in aghaidh an Chontae

Modh Suirbhé	Co. Luimnigh	Contaetha Eile
Teileafón	336	269
Ar líne	214	575
Fo-iomlán	550	844
Iomlán	1394	

Soláthraíonn miondealú aoisghrúpa freagróirí an tsuirbhé ionadaíocht mhaith d'aoisghrúpaí, le 61% de na freagróirí idir 25 agus 54 bliain d'aois agus 31% idir 55 agus 74 bliain d'aois. Soláthraíonn an figiúr thíos miondealú aoisghrúpa do na freagróirí go léir ar fud na 13 Chontae a ndearnadh ionadaíocht orthu.

Figiúr 4-1: Miondealú ar aoisghrúpa freagróirí suirbhé

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Léargas Bhuntábhachtacha:

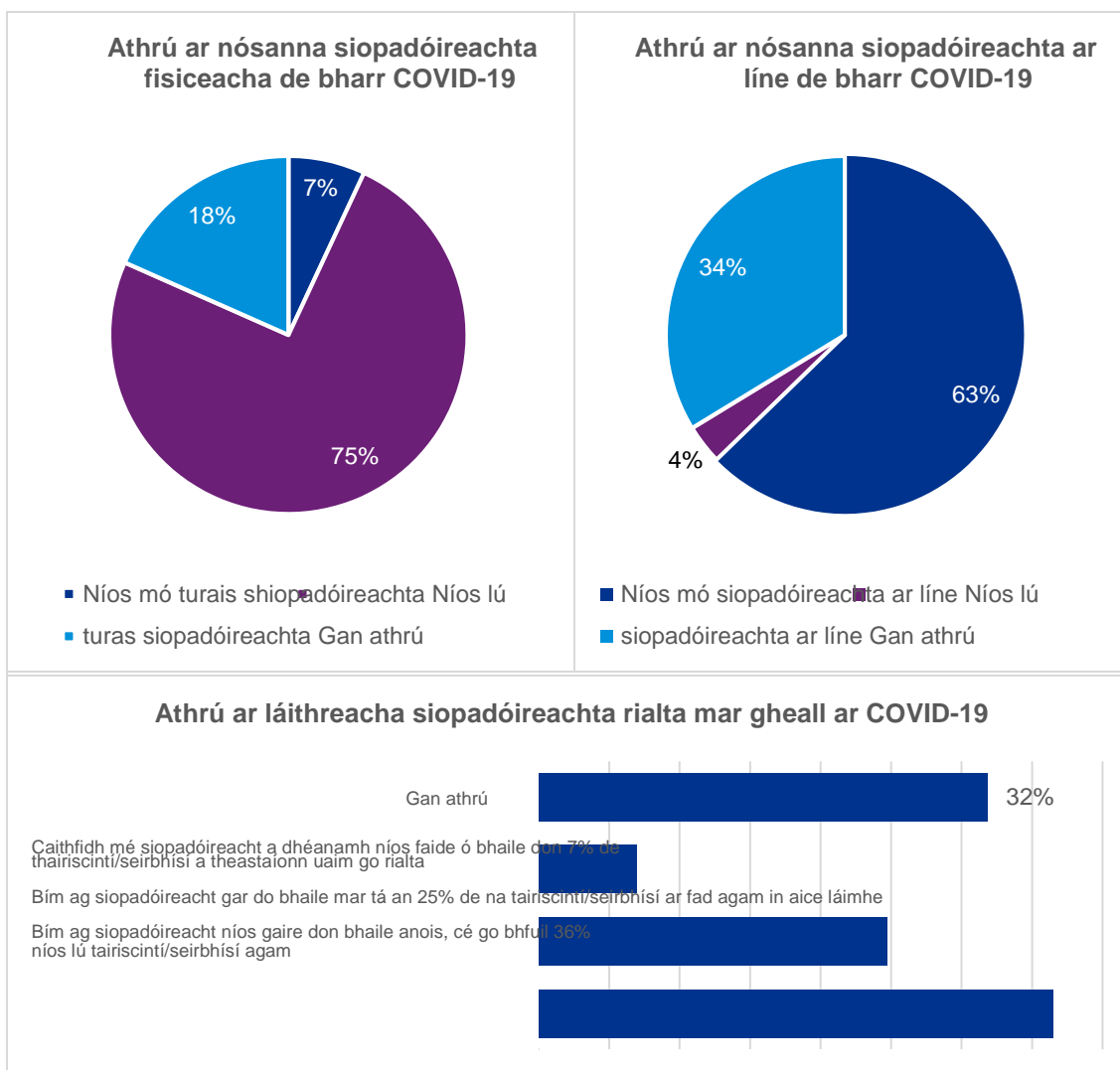
Tá miondealú aoisghrúpa na bhfreagróirí suirbhé cosúil go ginearálta ag leibhéal an Chontae, le thart ar leath de na freagróirí idir 35 agus 54 bliain d’aois.

Ina dhiaidh sin, bhí 53% de na freagróirí ón gCaisleán Nua idir 25 agus 44 bliain d’aois.

COVID-19

Achoimre

D'iarr sraith ceisteanna aiseolas ó fhreagróirí ar an tionchar a bhí ag bearta réamhchúraim COVID-19 le déanaí a chuir an Rialtas i bhfeidhm ar a nósanna siopadóireachta ginearálta. Tugann na figiúirí seo a leanas forbheathnú ar na freagraí a fuarthas.

Figiúr 4-2: Athrú ar mhinicíocht agus suíomh siopadóireachta rialta

Mar phríomhthionchair ag bearta réamhchúraim de bharr COVID-19 tharla bogadh ar shiúl ó shiopadóireacht fhisiciúil i dtreo roghanna eile ar líne. Léiríodh é seo san aistriú 75% i dtreo turais siopadóireachta laghdaithe (turais eagraithe níos fearr, le méideanna ciseán níos mó

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

de ghnáth). Dá réir sin, tháinig méadú de 63% ar chlaonadh na bhfreagróirí roghanna siopadóireachta ar líne a úsáid. Go háirithe, thug thart ar an tríú cuid de na freagróirí le fios nach raibh aon athrú ar nósanna siopadóireachta ar líne, rud a léirigh úsáid choitianta agus reatha de roghanna siopadóireachta ar líne.

Cé gur thug 32% de na freagróirí le fios nár tháinig aon athrú ar a ngnáthrogha láithreacha siopadóireachta mar fhreagra ar bhearta réamhchúraim COVID-19, léirigh 36% d'fhreagróirí eile ciorrú ar a ngluaiseachtaí siopadóireachta agus go raibh claonadh acu siopadóireacht a dhéanamh níos gaire don bhaile, cé nach raibh rochtain acu ar na tairiscintí nó na seirbhísí go léir mar a bhí roimhe seo.

Léirigh aiseolas cáilíochtúil ó phróiseas an tsuirbhé gutháin nach raibh na freagróirí den tuairim go raibh gá le suirbhé miondíola a chomhlánú mura raibh cead acu siopadóireacht a dhéanamh mar is gnách. Tugadh suntas ginearálta diúltach faoi deara idir bearta réamhchúraim COVID-19 agus an ghníomhaíocht mhiondíola, agus thug iliomad freagróirí aiseolas 'gan fhreagra' ar cheisteanna agus chuir siad an easpa aiseolais i leith a n-eispéiris ar shiopadóireacht faoi na bearta réamhchúraim COVID-19 a chuir srian ar thrádáil mhiondíola.

Léargais Bhuntábhachtacha:

Nósanna Fisiciúla Siopadóireachta:

- Léiríonn torthaí ag leibhéal an Chontae agus an Cheantair Uirbigh gur laghdaigh 70%-75% de fhreagróirí a líon turais siopadóireachta fisiceacha mar gheall ar bhearta réamhchúraim COVID-19 a cuireadh i bhfeidhm. Laghdaíodh turais siopadóireachta, tháinig méadú ar mhéid na gciseán agus rinneadh pleanáil níos fearr ar ghníomhaíochtaí miondíola.
- Bhí na freagraí ag an leibhéal áitiúil an-difriúil. Thug 18% de na freagróirí sa Chaisleán Nua Thiar le fios gur mhéadaigh siad líon na dturas fisiceach siopadóireachta faoi bhearta réamhchúraim COVID-19.
- Cé go bhfuil roinnt difríochta ann ar an leibhéal áitiúil maidir le tionchar beart réamhchúraim COVID-19, thug freagróirí le fios nach raibh aon tionchar ag na bearta ar a ngnáthaimh siopadóireachta fisiceacha. Chonacthas torthaí cosúla do Chathair Luimnigh agus na Bruachbhailte (25%), an Ceantar Uirbeach (23%) agus ceantair eile i gContae Luimnigh (20%).

Nósanna Siopadóireachta Ar Líne:

- Ar leibhéal an Chontae, mhéadaigh thart ar dhá thrian de na freagróirí a gcuid siopadóireachta ar líne, i gcomparáid le trian de na freagróirí nach raibh tionchar ag bearta réamhchúraim COVID-19 ar a nósanna siopadóireachta ar líne.
- Thug 70% de na freagróirí sa Chaisleán Nua le fios gur tháinig méadú ar úsáid na siopadóireachta ar líne.

Nósanna Siopadóireachta

Rinneadh anailís ar na torthaí ó shraith ceisteanna chun nósanna siopadóireachta a aibhsiú ó thaobh minicíochta agus caiteachais.

Achoimre

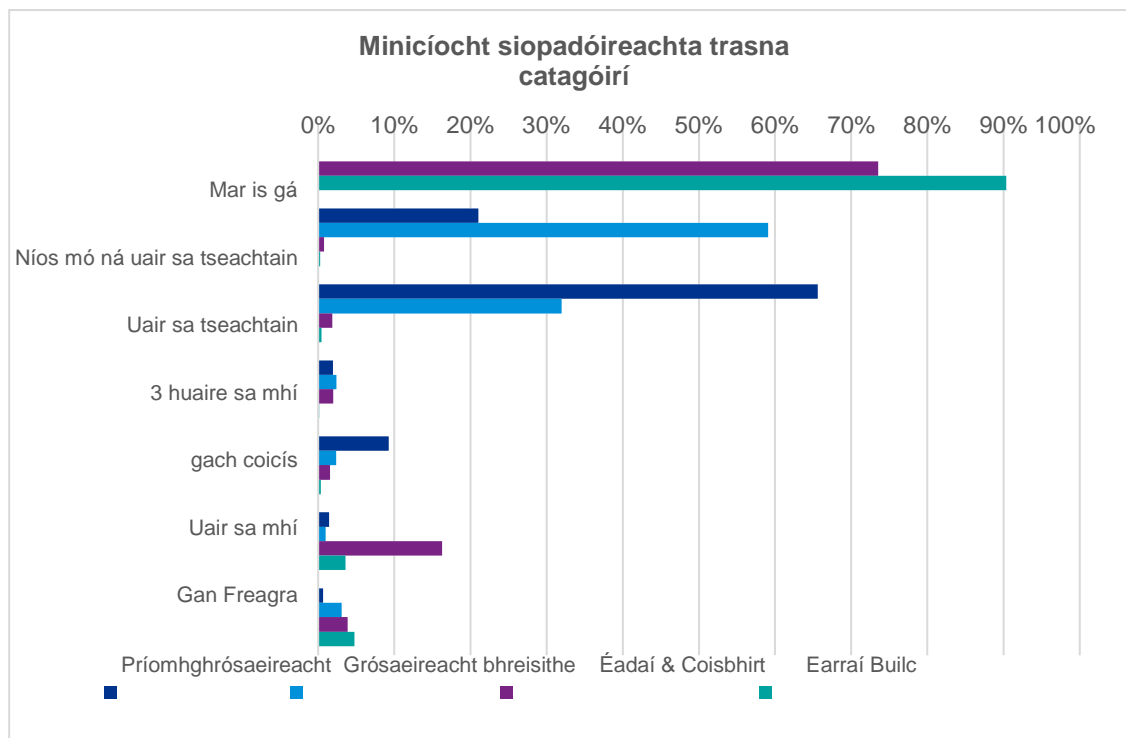
Mar a fheictear i bhFigiúr 4-3, thug tromlach na bhfreagróirí le fios go gceannaítear éadaí agus coisbheart agus earraí toirtiúla de ghnáth de réir mar is gá. Thug 16% de na freagróirí le fios, áfach, go ndéantar siopadóireacht éadaí agus coisbhirt ar bhonn míosúil de ghnáth.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

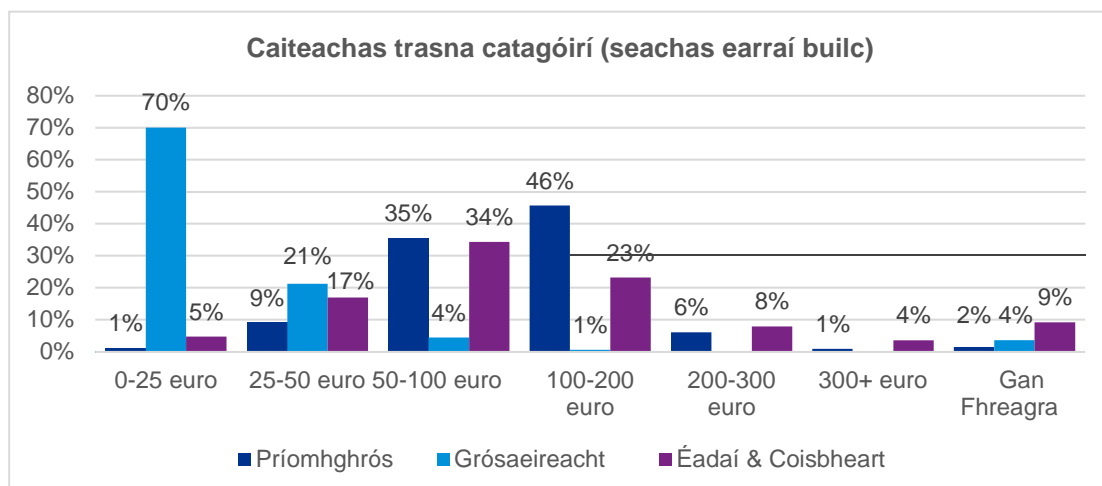
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

I gcomparáid leis seo agus mar a bheifí ag súil leis, déantar príomhshíopadóireacht grósaeireachta agus síopadóireacht breisithe uair sa tseachtain den chuid is mó agus níos mó ná uair sa tseachtain, faoi seach.

Figiúr 4-3: Minicíocht síopadóireachta trasna catagóirí

Ag teacht leis an minicíocht síopadóireachta, tugtar faoi deara go ndéantar síopadóireacht breisithe go minic agus go príomha ar luach ciseán nach mó ná €25. Léirítear caiteachas ar éadaí agus coisbheart i ngach ceann de na lúbíní caiteachais, le 57% idir €50 agus €200. Thug níos mó ná 80% de na freagróirí le fios go raibh caiteachas idir €50 agus €200 ar phríomh-earraí grósaeireachta, agus 46% de sin idir €100 agus €200.

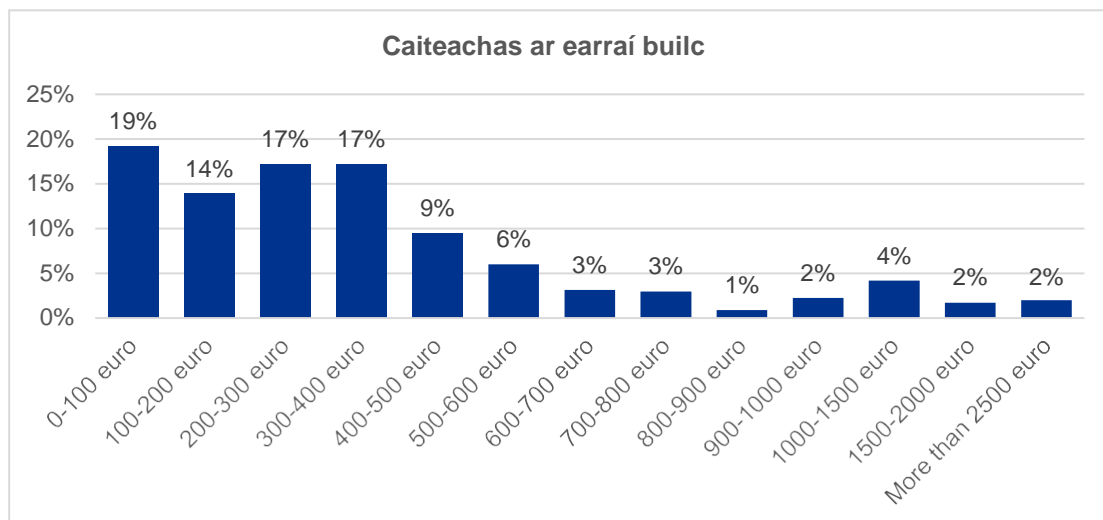

Figiúr 4-4: Caiteachas trasna catagóirí (seachas earraí builc)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Ina dhiaidh sin, tá luach idir €200 agus €400 ar 34% den chaiteachas ar earraí builc tí, agus sháraigh 8% €1,000.

Figióir 4-5: Caiteachas ar earraí builc

Léargais Bhuntábhachtacha:

Minicíocht:

- Ar leibhéal an Chontae agus an Cheantair Uirbigh, léirigh torthaí suirbhéanna go ginearálta go ndéantar siopadóireacht le haghaidh éadaí agus coisbhirt agus earraí builc de réir mar is gá.
- Mar sin féin, bheadh thart ar 35% de fhreagróirí ón gCaisleán Nua ag siopadóireacht le haghaidh éadaí agus coisbhirt ar bhonn míosúil.

Caiteachas:

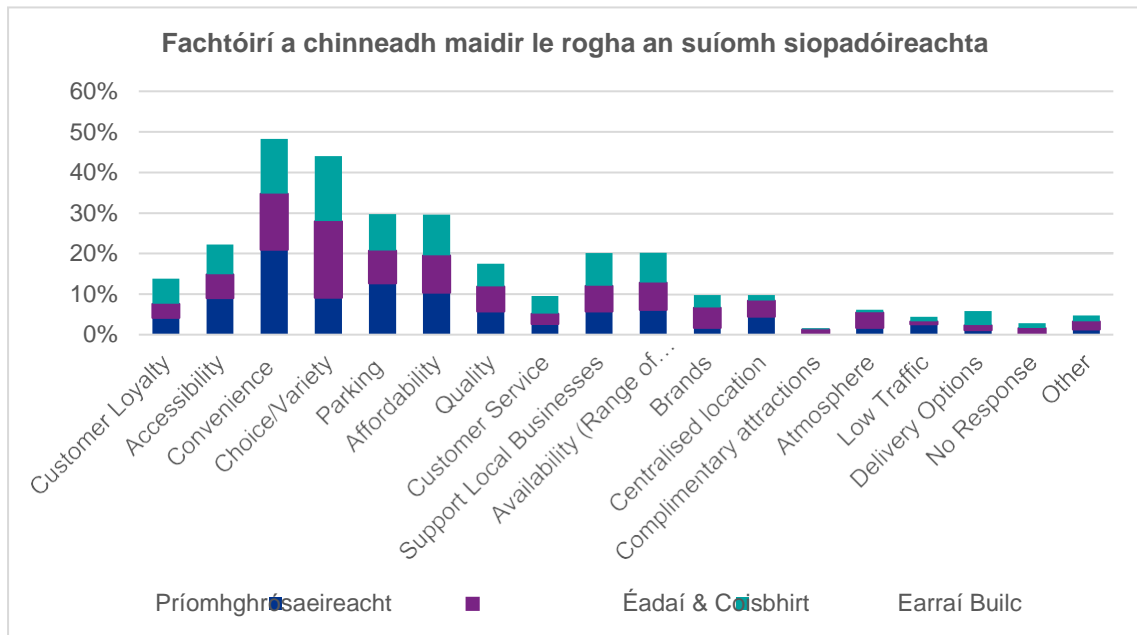
- Go hiondúil ní bheadh idir 60% agus 70% de chaiteachas na bhfreagróirí ar shiopadóireacht bhreise níos mó ná €25.
- Nuair a fheictear siopadóireacht grósaeireachta níos minice, caitheann níos mó freagróirí níos lú ná €25 ar earraí grósaeireachta breise.
- Mar a fheictear sa chlaonadh atá acu ar shiopadóireacht mhíosúil ar éadaí agus coisbhirt, caitheann 56% de fhreagróirí ón gCaisleán Nua €50-€100 de ghnáth.
- Tá an caiteachas ar earraí builc níos lú ná €100 go €400 go príomha, le roinnt buaicchaiteachais sa lúibín €1,000-€1,500.

Suíomh Siopadóireachta agus Iompar

Achoimre

Mar a fheictear i bhFigióir 4-6, is iad na comhfhachtóirí is coitianta a chinneann an tosaíocht i suíomh siopadóireachta thar chatagóirí áise agus comparáide ná áisiúlacht agus rogha (éagsúlacht). Agus siopadóireacht grósaeireachta á bhreithniú, cuireann suíomh áisiúil an chinn scríbe siopadóireachta agus an rochtain ar áiseanna páirceála dóthanacha an rogha (éagsúlacht) de na táirgí a chuirtear ar fáil ag an suíomh sin. Tá sé seo ag teacht leis na sonraí ar mhinicíocht na siopadóireachta grósaeireachta, agus an mhinicíocht a éilíonn rochtain éifeachtach agus áisiúil ar láithreacha siopadóireachta.

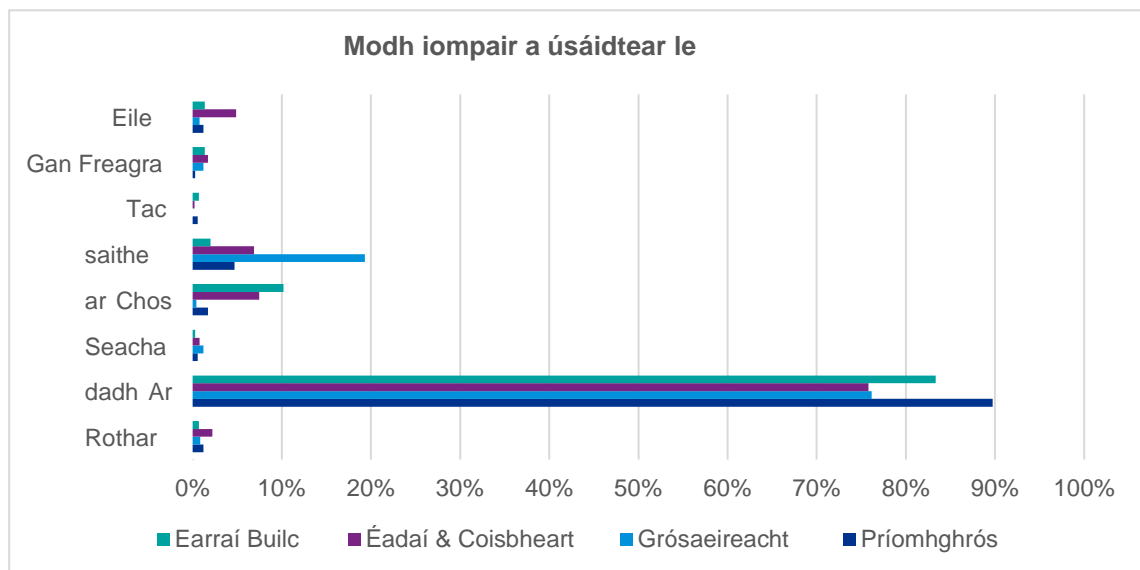
Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 4-6: Factóirí a chinneadh maidir le rogha an suíomh siopadóireachta

Ina dhiaidh sin, thug freagróirí le fios go bhfuil rogha (éagsúlacht) ina príomhfhachtóir agus iad ag siopadóireacht le haghaidh éadaí agus coisbheart agus earraí builc. Go háirithe, áfach, meastar go bhfuil inacmhainneacht chomh tábhachtach céanna do gach cineál siopadóireachta. San iomlán, thug 20% de na freagróirí faoi deara go bhfuil tacaíocht ó ghnólachtaí áitiúla ina fhachtóir tábhachtach chun suíomh siopadóireachta a chinneadh.

Ar an meán, thaifeadh 81% de na freagróirí taisteal i gcarr mar an modh iompair ab fhearr le haghaidh gach cineál siopadóireachta, agus smaoiníodh roinnt acu ar thaisteal de chois le haghaidh grósaeireachta breise nó siopadóireacht éadaí agus coisbheart. Úsáidtear roghanna seachadta freisin, ach go príomha le haghaidh earraí builc (10%) agus siopadóireacht éadaí agus coisbheart (7%). Tugann an figiúr seo a leanas forbheathnú ar na staitisticí a thaifeadh.

Figiúr 4-7: An rogha tosaíochta iompair le linn siopadóireachta

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Léargas Bhuntábhachtacha:

Cé go raibh méideanna difriúla ar fud leibhéal an Chontae agus an Cheantair Uirbigh, leagadh béim ar áisiúlacht (rochtain áisiúil ar shaoráid siopadóireachta gar don bhaile nó d'ionad oibre/scoil/coláiste) mar an phríomhfhachtóir cinnitheach a imríonn tionchar ar rogha an ionaid siopadóireachta.

Go sonrach, leagtar béim ar áisiúlacht mar phríomhchinntitheach do shuíomh siopadóireachta grósaeireachta, agus aibhsítear rogha (éagsúlacht) mar an príomhchinntitheach maidir le héadaí agus coisbhirte agus láthair siopadóireachta earraí builc.

Léiríonn rogha iomlán na bhfreagróirí agus a spleáchas dealraitheach ar iompar pearsanta gluaistean le haghaidh siopadóireachta an tábhacht a bhaineann le páirceáil (éascaíocht pháirceála, costais pháirceála, cóngarach na páirce do shiopaí) agus inrochtaineacht (rochtain áisiúil, cáilíocht bóithre, bealach sábháilte do choisithe/rothaithe, inrochtaineacht. cúnamh do phátrúin faoi mhíchumas) maidir le rogha ionaid siopadóireachta.

Tá inacmhainneacht sa tríú háit sna cúig factóir is tábhachtaí maidir le rogha láthair siopadóireachta, thar gach catagóir siopadóireachta agus leibhéal anailíse suirbhé. Is iad na 5 factóir is tábhachtaí ná:

- Áise;
- Rogha (éagsúlacht);
- Páirceáil agus Inacmhainneacht;
- Inrochtaineacht;
- Tacaíocht do ghnóthaí áitiúla; agus
- Infhaighteacht (réimse táirgí).

Siopadóireacht Ar Líne

Achoimre

Iarradh ar fhreagróirí an tsuirbhé aiseolas a thabhairt ar a nósanna siopadóireachta ar líne, conas a d'athraigh siad seo le tosú COVID-19 agus cad a fheiceann siad a d'fhéadfadh a bheith ina nósanna siopadóireachta ar líne amach anseo.

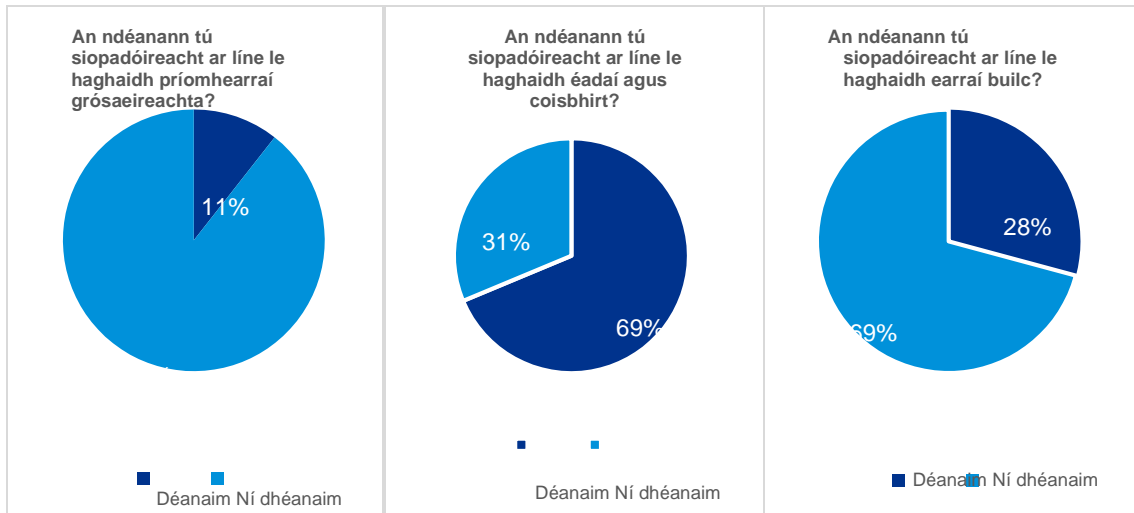

Figiúr 4-8: Nósanna siopadóireachta ar líne agus minicíocht

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

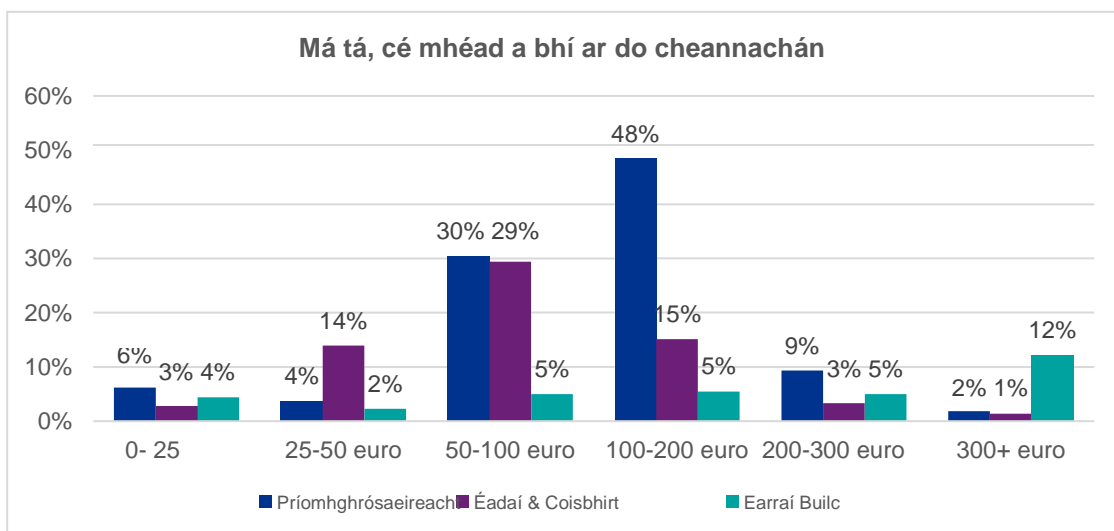
Mar atá le feiceáil i bhFigiúr 4-8, dúirt díreach os cionn leath de na freagróirí go raibh siopadóireacht gníomhach acu ar líne roimh na srianta agus na rialacháin maidir le COVID-19, cé go raibh minicíocht na siopadóireachta den chuid is mó mar agus nuair a bhí táirge ag teastáil. Taifeadh go raibh siopadóireacht ar líne le haghaidh earraí grósaíreachta agus builc an-íseal, agus ní raibh ach 11% agus 28%, faoi seach, de na freagróirí ag siopadóireacht ar líne le haghaidh na n-earraí sin. I gcomparáid leis sin, bheadh níos mó ná dhá thrían de na freagróirí ag siopadóireacht go gníomhach ar líne le haghaidh éadaí agus coisbhirt, mar a léirítear i Figiúr 4-9 thíos:

Figiúr 4-9: Rogha siopadóireachta ar líne de réir catagóire

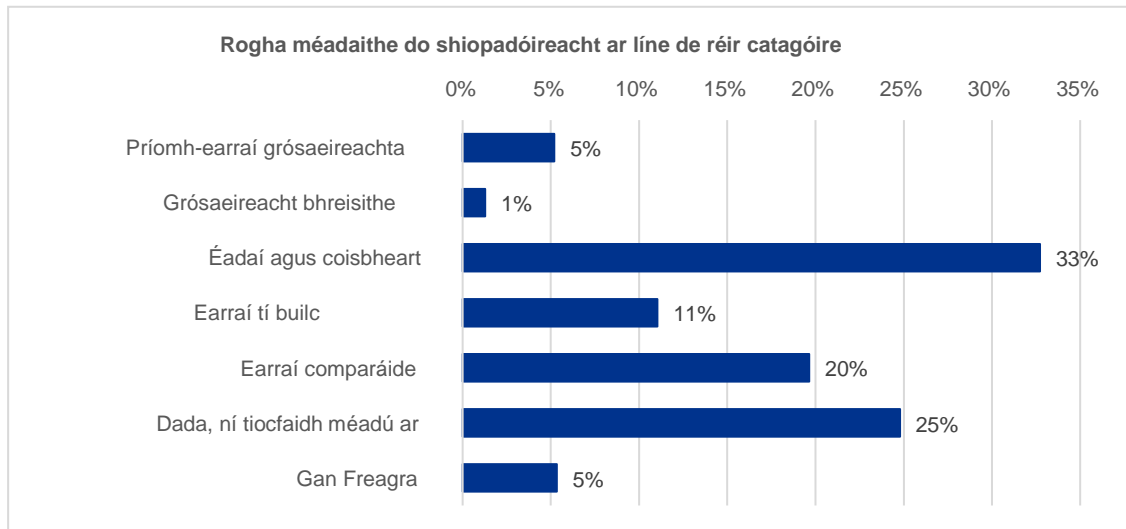
Cosúil le siopadóireacht fhísiciúil, chaitheadh thart ar 80% de na freagróirí idir €50 agus €200 ar shiopadóireacht ar líne le haghaidh earraí grósaíreachta. Ina dhiaidh sin, tarlaíonn céatadán an-bheag de shiopadóireacht sna trí chatagóir ag díolacháin faoi €50. Tá caiteachas siopadóireachta ar líne ar earraí builc scaipthe go measartha cothrom, le buaic 12% sa chaiteachas os cionn €300. Thug 29% de na freagróirí le fios go raibh caiteachas deiridh idir €50 agus €100 ar éadaí agus coisbhirt, agus 29% eile den chaiteachas le chéile idir €25-

€50 (14%) agus €100-€200 (15%), mar atá le feiceáil san fhiúir thíos:

Figiúr 4-10: Caiteachas deireanach ar shiopadóireacht ar líne

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 4-11: Rogha tosaíochta méadaithe do shiopadóireacht ar líne

Nuair a fiafraíodh de cé acu an mbeadh tosaíocht mhéadaithe ag freagróirí ar shiopadóireacht ar líne tar éis COVID-19 agus coigeartú nósanna siopadóireachta rialta ina dhiaidh sin, thug an ceathrú cuid de na freagróirí le fios fós nach dtiocfadh méadú ar a gcuid siopadóireachta ar líne, mar atá le feiceáil i bhFigiúr 4-11. In ainneoin an 25% de na freagróirí nach ndéanfadh siopadóireacht ar líne níos minice, thug 33% le fios, áfach, gurbh fhearr leo siopadóireacht a dhéanamh ar líne d'éadaí agus coisbheart. Tacaíonn sé seo freisin le claonadh na bhfreagróirí siopadóireacht a dhéanamh ar líne le haghaidh éadaí agus coisbhirt fiú roimh thús na gcatalaíoch d'athrú iompraíochta seachtracha amhail COVID-19. Ina theannta sin, léirigh 20% de na freagraí gurbh fhearr níos mó siopadóireacht a dhéanamh ar líne le haghaidh earraí comparáide eile (fearais bheaga, earraí leighis, leabhair, srl.). Go háirithe, is beag an méadú ar shiopadóireacht ar líne do phríomh-earraí grósaeireachta agus breisithe. Léirítear é seo freisin san easpa ginearálta siopadóireachta ar líne sa chatagóir seo (89% mar a fheictear i bhFigiúr 4-9) agus an tábhacht a bhaineann le háisiúlacht, páirceáil agus inrochtaineacht (mar a fheictear i bhFigiúr 4-6(b) do fhreagróirí le haghaidh siopadóireacht grósaeireachta.

Figiúr 4-12: Spreagadh chun siopadóireacht ar líne méadaithe

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Do na freagróirí sin a d'fhéadfadh cur lena rogha siopadóireachta ar líne, léirítear i bhFigiúr 4-12 na fachtóirí a mbíonn tionchar acu ar an spreagadh don mhéadú. Mar a fheictear san fhiigiúr thuas, seachas an áisiúlacht agus an rogha (éagsúlacht) a bhaineann go ginearálta le siopadóireacht ar líne, is léir gur spreagadh mór é an tsláinte agus an tsábháilteacht phearsanta a chuireann siopadóireacht ar líne ar fáil. Ina theannta sin, de bharr raon na dtáirgí atá ar fáil ar líne agus rochtain ar phraghsáil iomaíoch agus chomparáideach, chomh maith le háisiúlacht an tseachadta, is rogha tarraingteach siopadóireachta é siopadóireacht ar líne.

Léargais Bhuntábhachtacha:

- Ó thorthaí an tsuirbhé a bailíodh, bhain 47% de fhreagróirí ó Chontae Luimnigh úsáid ghníomhach as siopadóireacht ar líne sular thosaigh bearta réamhchúraim COVID-19.
- Cé nach n-úsáideann formhór na bhfreagróirí thar na leibhéil éagsúla anailíse suirbhé ach siopadóireacht ar líne amháin mar is gá, úsáideann 31% de fhreagróirí ón gCaisleán Nua é ar a laghad uair sa tseachtain, agus úsáideann 7% acu níos mó ná uair sa tseachtain é. Thug freagróirí eile le fios freisin go n-úsáidtear é uair sa mhí (14%) nó gach trí mhí (17%).
- In ainneoin go mbaineann freagróirí an Chaisleáin Nua úsáid níos minice as siopadóireacht ar líne, ní úsáideann ach 6% é chun siopadóireacht a dhéanamh do phríomhghraí grósaeireachta, i gcomparáid le 79% a úsáideann é le haghaidh siopadóireachta éadaí agus coisbhirt.
- Is mó éileamh ar shiopadóireacht ar líne maidir le héadaí agus coisbheart, go háirithe i measc freagróirí sa Chaisleán Nua (79%). Taifeadadh figiúirí idir 70% agus 75% i lonnaithe eile freisin, agus ní raibh ach 62% de na freagróirí sa Cheantar Uirbeach ag siopadóireacht ar líne le haghaidh éadaí agus coisbheart.
- Tar éis maireachtáil agus siopadóireacht a choigeartú le bearta réamhchúraim COVID-19, méadóidh thart ar thrian de na freagróirí go léir siopadóireacht ar líne le haghaidh éadaí agus coisbheart (40% de na freagróirí sa Chaisleán Nua). Ar an iomlán, níl sé beartaithe ach ag 4%-6% de na freagróirí siopadóireacht ar líne le haghaidh earraí grósaeireachta a mhéadú.
- Is dócha go dtiocfaidh méadú freisin ar shiopadóireacht ar líne le haghaidh earraí comparáide eile, le harduithe ar shiopadóireacht earraí builc mar a léirigh freagróirí ó Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne (9%) agus an Chaisleán Nua (17%).
- Cé go méadóidh siopadóireacht ar líne do roinnt daoine, ní mhéadóidh 28% de fhreagróirí ó Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne (29% ó Chathair Luimnigh agus na Bruachbhailte; 31% ón tSionainn) a gclaonadh chun siopadóireacht a dhéanamh ar líne.
- Ina dhiaidh sin, ní mhéadóidh ach 19% de fhreagróirí ón gCaisleán Nua a n-úsáid as siopadóireacht ar líne, i gcomparáid leis an 76% a dhéanadh, agus tugadh faoi deara méaduithe ar fud na gcatagóirí siopadóireachta go léir.
- Go coitianta, ba é áisiúlacht na siopadóireachta ar líne (a bheith in ann é sin a dhéanamh ó áit ar bith beagnach ag am ar bith) an spreagadh is mó dá úsáid mhéadaithe.
- Leagtar béim go ginearálta ar an rogha seachadta a bhaineann leis an gcuid is mó de shiopadóireacht ar líne, cé go bhfuil an rogha (éagsúlacht) agus an cumas comparáide praghsais a chuirtear ar fáil trí shiopadóireacht ar líne mar fhactóir bhuachana.
- Chuir coinníollacha le déanaí faoi bhearta réamhchúraim COVID-19 béim freisin ar an ngné sláinte agus sábháilteachta a chuirtear ar fáil trí úsáid a bhaint as siopadóireacht ar líne, go háirithe béim ar fhreagróirí sa Chaisleán Nua (19%) agus i gCeantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne (13%).

4.3.5 Insreabhadh agus Eis-sreabhadh

Cinntear an ráta insreafa agus eis-sreafa daoine chuig agus ó dhobharcheantair mhiondíola ag an anailís ar fhreagraí ionadaíoch freagróirí an tsuirbhé ar a rogha láthair siopadóireachta le haghaidh earraí sna trí chatagóir miondíola spéise. Iarradh ar fhreagróirí an tsuirbhé a gceantar cónaithe a dheimhniú chomh maith leis na láithreacha siopadóireachta is fearr leo le haghaidh earraí éagsúla, a ndearnadh measúnú orthu agus tugtar léiriú ar thoilteanas, rogha agus riachtanas daoine taisteal le haghaidh siopadóireachta miondíola. Múnlaíodh na torthaí chun ráta insreafa agus eis-sreafa agus sceite ó dhobharcheantair a sholáthar le haghaidh siopadóireacht áise, comparáide agus earraí builc.

4.3.5.1 Príomh-insreabhadh, Eis-sreabhadh agus Sceitheadh

Tagraíonn príomh-eis-sreabhadh do ghluaiseacht na bhfreagróirí suirbhé (a bhfuil cónaí orthu in aon cheann de na dobharcheantair laistigh de Chontae Luimnigh nó de Chontae an Chláir – nuair is cuí do Dhobharcheantar Luimnigh) amach ó dhobharcheantar measúnaithe amháin go ceann eile le haghaidh siopadóireachta, agus tagraíonn sceitheadh do ghluaiseacht fhreagróirí suirbhé cónaitheoirí chuig saoráidí miondíola eile lasmuigh de theorainneacha ceachtar den dá Chontae nó de dhobharcheantar (i.e. aistriú go saoráidí miondíola na gContaetha eile le haghaidh siopadóireachta). Tagraíonn príomh-insreabhadh do líon na bhfreagróirí suirbhé a léirigh gluaiseacht isteach i ndobharcheantar eile (nach bhfuil cónaí orthu ann) chun críche siopadóireachta, agus san áireamh freisin gluaiseacht fhreagróirí suirbhé, a bhfuil cónaí orthu i gContaetha eile, isteach i ndobharcheantar measúnaithe i gContae Luimnigh.¹⁴

Sa tábla seo a leanas, tugtar achoimre ar an insreabhadh, eis-sreabhadh agus sceitheadh do gach dobharcheantar, arna ríomh ó thorthaí suirbhé a fuarthas:

Tábla 4.2: Achoimre ar an bPríomh-Insreabhadh, Eis-sreabhadh agus Sceitheadh

Dobharcheantair Chontae Luimnigh			
	Ceantar	Luimneach (Uirbeach san áireamh)	An Caisleán Nua
Áise	<i>Eis-sreabhadh</i>	0.0%	13.0%
	<i>Insreabhadh</i>	5.8%	1.4%
	<i>Statach</i>	100.0%	87.0%
Comparáide	<i>Eis-sreabhadh</i>	9.5%	60.0%
	<i>Insreabhadh</i>	32.4%	3.2%
	<i>Statach</i>	90.5%	40.0%
Builc	<i>Eis-sreabhadh</i>	8.6%	40.0%
	<i>Insreabhadh</i>	30.3%	13.3%
	<i>Statach</i>	91.4%	60.0%

Mar atá le feiceáil sa tábla thuas, léirigh sonraí freagartha an tsuirbhé torthaí difriúla i ngluaiseacht measta daoine do na trí chineál spéise miondíola. Thug freagróirí a bhfuil cónaí orthu

¹⁴ Cuireadh athruithe ar an gcéatadán insreabhadh agus eis-sreabhadh do 2020 agus 2021 i bhfeidhm de réir Innéacs Díolacháin Miondíola an CSO agus figiúirí Bhanc Ceannais na hÉireann chun cuntas a thabhairt ar na hathruithe ar ghluaiseacht agus ar dhíolacháin mhiondíola a tháinig chun cinn de bharr COVID-19.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

i nDobharcheantar Luimnigh le fios go raibh claonadh ginearálta ag siopadóireacht laistigh den dobharcheantar le haghaidh earraí áise, comparáide agus builc, rud a léiríodh sa chéatadán ard de fhreagraí 'statacha'. Ní raibh aon eis-sreabhadh taifeadta freagróirí do shiopadóireacht áise lasmuigh de Dhobharcheantar Luimnigh, cé go raibh eis-sreabhadh teoranta ann le haghaidh earraí comparáide (9.5%) agus builc (8.6%). B'ionann insreabhadh isteach i nDobharcheantar Luimnigh agus 32.4% d'earraí comparáide agus 30.3% d'earraí builc, sin sa bhreis ar na freagróirí statacha i ngach ceann de na catagóirí thuasluaite os cionn 90%.

Léirítear suíomh Chathair agus Bhruachbhailte Luimnigh agus an Cheantair Uirbeach san ordlathas miondíola, mar aon le leitheadúlacht nóid mhiondíola lár na Cathrach agus ionaid siopadóireachta seanbhunaithe i dtorthaí insreafa-eis-sreafa an tsuirbhé. Cruthaíonn leitheadúlacht na n-áiseanna seanbhunaithe agus éagsúlacht leathan d'áiseanna miondíola na leibhéil arda d'fhreagróirí 'statach' agus leibhéil shuntasacha insreafa do shiopadóireacht isteach sa dobharcheantar.

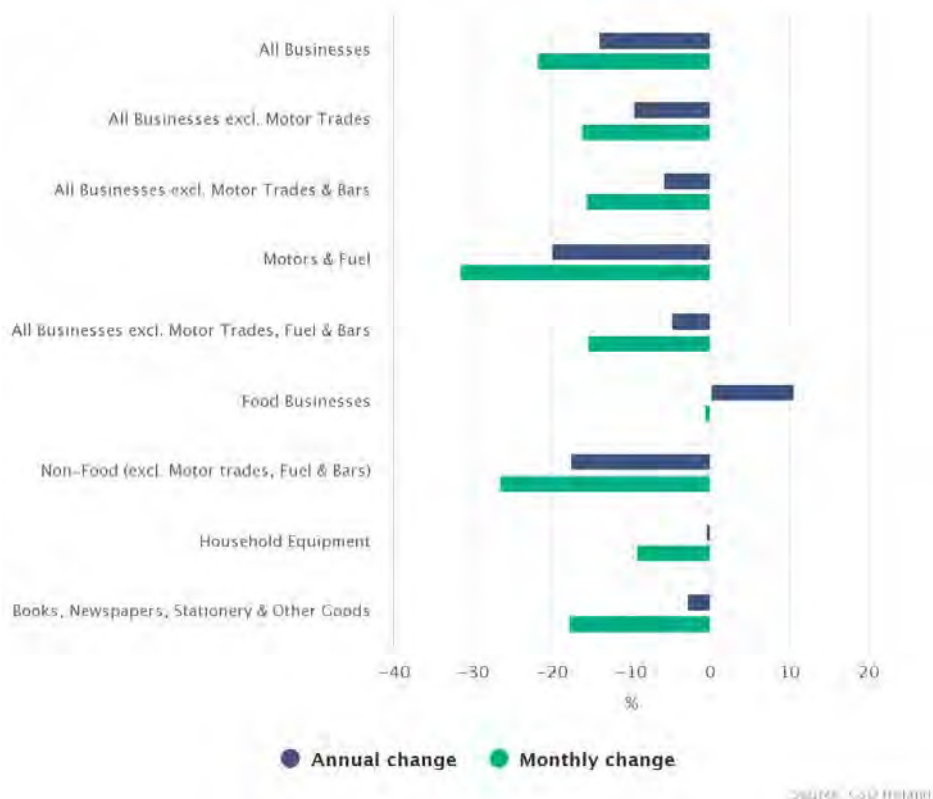
I gcomparáid leis sin, bhí eis-sreabhadh suntasach ó Dhobharcheantar an Chaisleáin Nua do shiopadóireacht earraí comparáide, le 60% de na freagróirí ag lua nach mbíonn siad ag siopadóireacht le haghaidh earraí comparáide laistigh den dobharcheantar. Taifeadadh eis-sreabhadh suntasach do shiopadóireacht earraí builc freisin (40%), cé go bhfanann 60% de na freagróirí sa dobharcheantar le hinsreabhadh 13.3% le haghaidh siopadóireachta earraí builc. Fanann formhór na bhfreagróirí ó Dhobharcheantar an Chaisleáin Nua laistigh den dobharcheantar le haghaidh siopadóireachta áise (87%).

4.3.5.2 *Eis-sreabhadh Caiteachais Siopadóireachta Ar Líne*

Sonraí arna bhfoilsíú ag Innéacs Díolacháin Miondíola an CSO¹⁵ maidir leis an tionchar ar an earnáil mhiondíola de bharr géarchéimeanna COVID-19, léirítear gur tháinig laghdú de 21.8% ar líon na ndíolachán miondíola i mí Eanáir 2021 i gcomparáid le mí na Nollag 2020 ar bhonn coigeartaithe séasúrach. Ar bhonn bliantúil, bhí méideanna miondíola 14.1% níos ísle i mí Eanáir 2021 i gcomparáid le Eanáir 2020. Thit díolacháin mhiondíola thar gach catagóir, cé is moite d'Earraí Leictreacha a mhéadaigh le 1.3% i gcomparáid le mí na Nollag na bliana roimhe sin. Bhí díolacháin mhiondíola i mí Eanáir 2021 13.6% níos ísle ná mar a bhí i mí Feabhra 2020 sular thosaigh an ghéarchéim.

Nuair a dhéantar comparáid idir méid na ndíolachán miondíola ar fad ó Eanáir 2021 go dtí an bhliain roimhe (Figiúr 4-13), níor tháinig méadú (10.7%) ach ar Ghnólachtaí Bia (comhionann le háisiúlacht), le Neamh-Bhia (gan Trádáil Mhótair, Breosla agus Tithe Tábhaine san áireamh) titim -17.6% agus Leabhair, Nuachtáin, Páipéarachas agus Earraí eile ag titim -3%. Is ionann an dá cheann agus earraí comparáide den chuid is mó (le roinnt forluí maidir le háisiúlacht).

¹⁵ [Innéacs Díolachán Miondíola Eanáir 2021 - CSO - An Phríomh-Oifig Staidrimh](#)

Figióir 4-13: Méid Bliantúil agus Míosúil % Athruithe ar Dhíolacháin Mhiondiola Eanáir 2021 vs. Eanáir 2020 – CSO (Márta 2021)

Léiríonn na sonraí seo gabháil shuntasach in idirbhearta earraí fisiceacha le linn na tréimhse. Mar sin féin, ní ghabhtar miondiól ar líne leo.

Tháinig méadú ar chéatadán na ndíolachán miondiola a rinneadh ar líne (ó chuideachtaí cláraithe in Éirinn) go 10.9% i mí Eanáir 2021 ó 5.8% i mí na Nollag 2020.

Go deimhin, tá dlúthbhaint ag an gcor chun feabhais seo le bearta dianghlása a chuireann srian le hoscailt áitribh mhiondiola ar feadh cuid mhór de 2020 agus 2021 (tráth scríofa). Mar sin féin, b'ionann comhréir na ndíolachán ar líne ó chuideachtaí cláraithe in Éirinn do Ghnóthaí Bia agus 3.3% i mí Eanáir 2021, méadú ó 1.7% an bhliain roimhe sin. B'ionann an bia agus an neamhbhia (gan trádáil mhótair agus tithe tábhairne san áireamh) agus 26.1%, méadú ó 7% an bhliain roimhe sin. Tháinig méadú freisin ar threalamh tí go 15% de dhíolacháin ar líne, méadú ó 6.4%¹⁶.

Nuair a chuirtear i dteannta leis na leibhéil anaithnide de shiopadóireacht idirnáisiúnta ar fud an dá chatagóir agus go háirithe i gcás foirmeacha atá ag teacht chun cinn (de sholáthraithe seirbhíse bailithe pointe go pointe lasmuigh de na siopaí áise iad féin, m.sh. Deliveroo le Aldi agus Buymie le Lidl), is féidir glacadh leis go réalaíoch go raibh leibhéil ann i bhfad ní b'airde – go háirithe le linn tréimhsí dianghlása.

Dá bhrí sin, tá comhpháirt idirnáisiúnta toimhdithe curtha i bhfeidhm maidir le breithniú a dhéanamh ar rátaí iomchuí miondiola ar líne (nó foirmeacha speisialta trádála/SFT), mar eis-sreafaí chuig an gcaiteachas measúnaithe (atá leagtha amach i gCaibidil 6). Tacaítear leo seo ag sonraí tuairiscithe ón bPríomh-Oifig Staidrimh

¹⁶ Tábla 7, [Innéacs Díolachán Miondiola Eanáir 2021 - CSO - An Phríomh-Oifig Staidrimh](#)

(a thosaigh á rianú i mí na Samhna 2019) chomh maith leis an meon a léirigh an suirbhé ar theaghlach a rinneadh ar nósanna siopadóireachta ar líne roimh agus tar éis COVID-19.

Is iad seo a leanas na rátaí a úsáideadh do 2019, 2020, 2021 agus ó 2022 go deireadh na tréimhse:

Tábla 4.3: Rátaí Eis-sreafa Ar Líne Curtha i bhFeidhm - Arna chur ar an eolas ag Nósanna Siopadóireachta an Phríomh-Oifig Staidrimh Stairiúla agus Réamh-Mheasta sa Todhchaí

Bliain	Áise	Comparáide	Builc
2019	5.70% CSO Eanáir '20 1.7% + 4% idirnáisiúnta glactha leis	15.20% CSO Eanáir '20 10.2% + 5% idirnáisiúnta glactha leis	11.40% CSO Eanáir '20 6.4% + 5% idirnáisiúnta glactha leis
2020	8.70% CSO Nollaig '20 2.7% + 6% idirnáisiúnta glactha leis	24.50% CSO Nollaig '20 14.5% + 10% idirnáisiúnta glactha leis	21.80% CSO Nollaig '20 11.8% + 10% idirnáisiúnta glactha leis
2021	8.70% Leanúint de 2020	24.50% Leanúint de 2020	21.80% Leanúint de 2020
2022+	6.00% 2% Intíre glactha leis 4% idirnáisiúnta	12.00% 4% Intíre glactha leis 8% idirnáisiúnta	10.00% 4% Intíre glactha leis 6% idirnáisiúnta

4.3.5.3 *Insreabhadh Caiteachais Turasoíreachta*

Bhí tionchar díréireach ag COVID-19 ar earnáil na turasoíreachta agus is dúshlán suntasach é d'inmharthanacht de go leor gnóthaí miondíola i bhfoirmeacha áise agus comparáide mar gheall ar chaillteanas eatramhach na foinse ríthábhachtach caiteachais seo isteach sa limistéar staidéir. Go deimhin, léiríonn na staitisticí is déanaí a bhí ar fáil agus an staidéar seo á ullmhú go raibh tionchar seismeach ar líon iomlán na hearnála, ar chuairoteoirí agus ar ioncam dá réir.

Agus an CSO ag tabhairt faoi deara gur tháinig -95.5%¹⁷ laghdú ar theacht isteach ó thaistealaithe thar lear in Eanáir 2020 vs 2021. Ar ndóigh tá cailteanas comhcineál sa mhargadh intíre. Ní haon ionadh é seo ó tharla go raibh dúnadh suntasach nó dúnadh iomlán de dhíth ar an earnáil le linn cuid mhór de 2020 agus 2021 mar gheall ar chur chun feidhme na mbeart riachtanach sláinte agus sábháilteachta.

Agus an clár náisiúnta vacsaínithe á rolladh amach, i gcomhthráth le cláir chomhchosúla go hidirnáisiúnta – agus go ríthábhachtach i bpríomh-mhargáí thar lear, tá ionchas maith ann don

¹⁷ [Staidrimh Taisteal Aer agus Farraige Feabhra 2021 - CSO - An Phríomh-Oifig Staidrimh](#)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

chás téarnaimh sa insreabhadh turasóireachta intíre agus thar lear araon sa gheilleagar áitiúil.

In ainneoin na dtréimhsí thar a bheith deacair seo, tá sé tábhachtach a bheith ar an airdeall go bhfuil éileamh suntasach fós ar thaisteal, mar atá ioncam indiúscartha tógtha (>€11bn, ar féidir €5bn de a chaitheamh a luaithe a athosclaíonn an geilleagar)¹⁸. Nuair a thagann deireadh le srianta taistil agus oibríochta agus a fhanann an earnáil oscailte go hinbhuanaithe, léiríonn an dearcadh coiteann go bhfuil fonn láidir ann fillleadh ar na leibhéil a raibh ann roimh COVID-19.

I mí an Mheithimh 2020, d'fhoilsigh Cónaidhm Thionscal Turasóireachta na hÉireann (ITIC) a chéad Phlean Athbheochana Thionscal na Turasóireachta, ina leagtar amach conair don téarnamh ag brath ar fhorbairtí cúram sláinte. I mí Eanáir 2021 athbhreithníodh é seo¹⁹ chun cuntas a thabhairt ar thús na gclár vacsaíne, mar an chéad chéim mhór i dtreo an téarnamh sin a bhaint amach.

Cé nach ionann na dúshlán a bhaineann leis an earnáil a athoscailt, go geografach ná de réir an chineáil tionscail, tá dearcadh cuimsitheach curtha le chéile ag an ITIC bunaithe ar anailís roghanna atá bunaithe ar fhianaise ar na conairí dóchúlá i dtreo an téarnaimh ag tosú in 2021.

Cuireann trí chás – Dóchasach, Bunúsach agus Diúltach, sraith de bhealaí féideartha nó sochreidte chuig an téarnamh i láthair bunaithe ar an bhfaisnéis, na toimhdí agus na rioscaí atá ar fáil faoi láthair (féach Figiúr 4-14).

	Scenario A: <i>OPTIMISTIC</i>	Scenario B: <i>BASE CASE</i>	Scenario C: <i>DOWNSIDE</i>
ASSUMPTIONS			
Vaccine	<ul style="list-style-type: none"> - Rollout effected to 60%/70% population in Ireland & most source markets by Q3'21 	<ul style="list-style-type: none"> - Rollout effected by Q4'21/Q1'22 - Uneven distribution 	<ul style="list-style-type: none"> - Delayed effective roll-out; low take-up, or proven ineffectiveness.
Safe travel protocols	<ul style="list-style-type: none"> - Test & trace: comprehensive system in place by Q3 - International agreement on facilitation, e.g. secure health passport system; app. 	<ul style="list-style-type: none"> - Testing : less than adequate system until late 2021 - Fragmented approach with varied standards 	<ul style="list-style-type: none"> - Testing: Absence of, or lack of confidence in system - Haphazard approach without credible norms
Connectivity (Air services vs. S2019)	<ul style="list-style-type: none"> - Short haul capacity: min. 40% 2H'21 rising to >75% S'22 & >90% by S23 - Long haul: min. 35% 2H'21 rising to >65/75% S'22 & >90% by S24 	<ul style="list-style-type: none"> - Short haul min. 35% in Q4'21 rising to >75% by S23 & > 90% by S24 - Long haul 35% Q4'21 rising to 70% by S'23 & >80% by S24 	<ul style="list-style-type: none"> - Short haul < 35% in Q4'21 recovering to >75% by S24 - Long haul <35% Q4'21 gradual increase to 75% by S24
Economy	<ul style="list-style-type: none"> - Global GDP close to +5% in 2021 - Developed economies to pre-Covid growth by '22 - Increased level of consumer savings in target markets - Oil prices remain low in short term months 	<ul style="list-style-type: none"> - Global GDP close to +5% in 2021 - Developed economies to pre-Covid growth by '22 - Increased level of consumer savings in target markets - Oil prices remain low in short term months 	<ul style="list-style-type: none"> - Slower global growth due to continued economic disruption due to coronavirus - Consumer hesitancy re spending - Unemployment & inflation
Demand restart	<ul style="list-style-type: none"> - VFR: Fast rebound from 2H'21 - Leisure: Re-starts <35% from Q3'21 into '22 - Business: 40% level from 2H'21 	<ul style="list-style-type: none"> - VFR: Rebound from Sept./ Oct.'21 - Leisure: hesitant < 25% from Sept.'21 - Business: <40% from Q3'21 	<ul style="list-style-type: none"> - VFR: restarts Q4'21 into '22 - Leisure: restart delayed to S22 - Business: <20% from Q4'21

Figiúr 4-14: Dearnadh ITIC ar chásanna téarnaimh san earnáil turasóireachta (ITIC, Eanáir 2021)

¹⁸ [Imleabhar 2021, Uimh.4, Saving during the pandemic: Waiting out the storm? \(Reamonn Lydon agus Tara McIndoe-Calder\) \(centralbank.ie\)](#)

¹⁹ [ITIC – Treochlár um Théarnamh an Tionscail – Conas is féidir le turasóireacht na hÉireann téarnamh ó ghéarchéim eiseach](#)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Go hachomair, i ngach cás glactar an méid seo a leanas²⁰:

- A. **Cás A – Dóchasach:** Bainfear srianta taistil faoi Iúil 2021, tar éis rolladh amach éifeachtach agus de réir sceidil na vacsaíne in Éirinn agus i margaí na bpríomhfhoinsí, mar aon le comhaontú iltaobhach comhordaithe agus cur chun feidhme prótacail taistil shábháilte lena n-áirítear tástáil agus fíorú vacsaínithe.
- B. **Cás B – Bunlíne/ Is Dóchúla:** Bunaithe ar na coinníollacha reatha – ní raibh aon sreabhadh idirnáisiúnta turasóireachta ann roimh Mheán Fómhair/Deireadh Fómhair 2021 le freagairt mheasctha ar an margadh mar gheall ar rolladh amach vacsaínithe míchothrom agus moilleanna maidir le prótacail taistil shábháilte uilíocha a bhunú. Cuireadh moill ar aisghabháil éifeachtach go dtí 2022.
- C. **Cás C – Diúltach:** Tuilleadh moille ar atosú mar gheall ar bhorradh víreas nó faitíos ar earr-rioscaí, éifeachtúlacht vacsaíne curtha i gcontúirt ag leaganacha nua agus/nó teip prótacail taistil shábháilte uilíoch a bhunú.

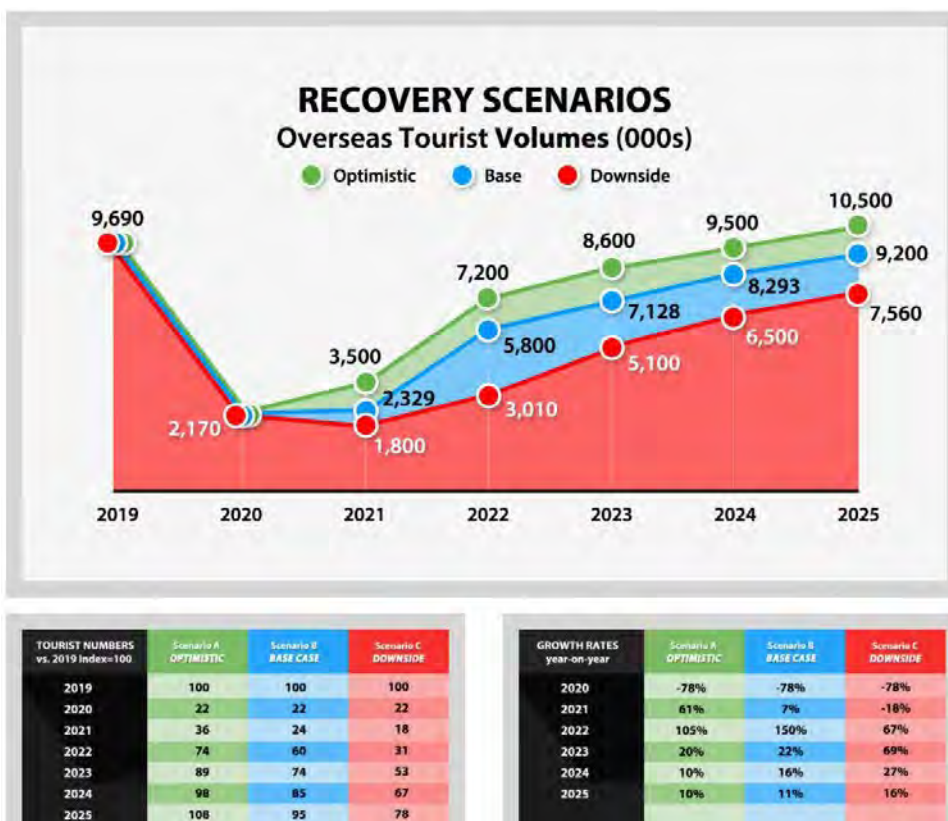
Chun críocha an staidéir seo, rinneamar iarracht iarratas a dhéanamh **Cás B** – a mheastar mar an bealach is dóichí i dtreo téarnaimh faoi 2025.

I bhFigiúr 4-15 agus i bhFigiúr 4-16 na réamhaisnéisí seo a thaispeáint ar an leibhéal náisiúnta maidir le líon na dturasóirí agus ioncam araon.

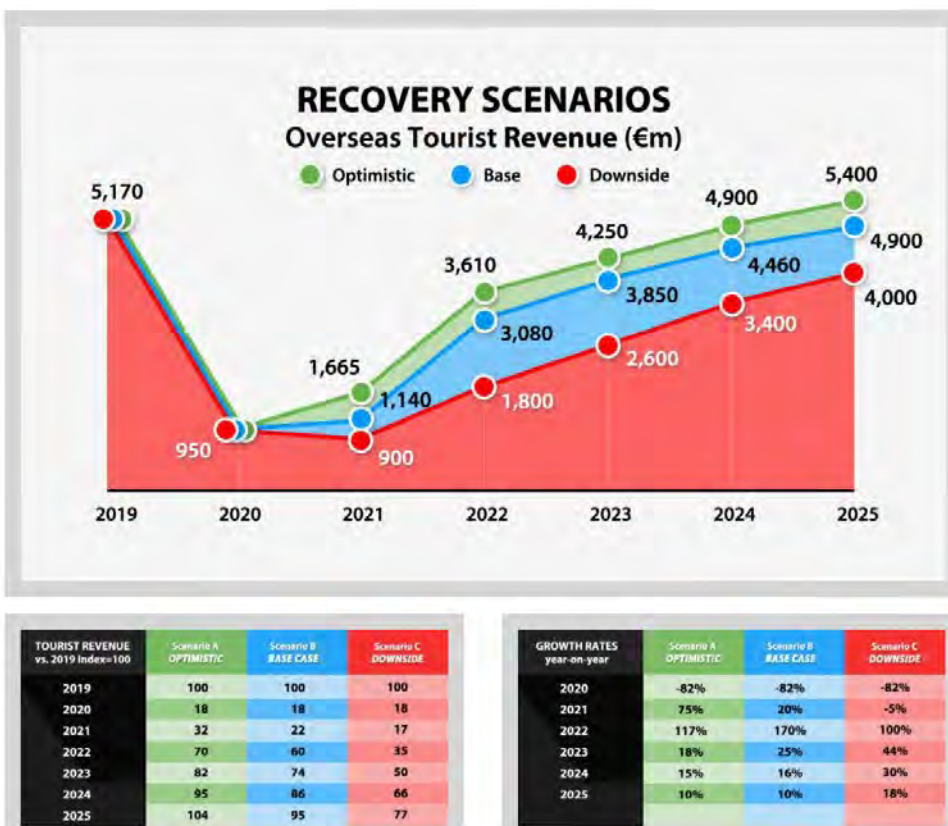
---

²⁰ Foinsí tagartha: IATA; EuroControl; ACI; McKinsey; UNWTO; WTTC; HSBC; Bain & Company; Eacnamaíocht Turasóireachta; OAG. Agallaimh dhomhain le 10 bpríomhfheidhmeannach tionscail (lár mhí na Nollag '20-lár Eanáir'21); Suirbhé ITIC ar bhalleagraíocht (lár mhí na Nollag'20)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 4-15: Dearcadh ITIC ar chásanna téarnaimh – líon na dturasóirí (000í)

Figiúr 4-16: Dearcadh ITIC ar chásanna téarnaimh – ioncam ó thurasóirí (€m)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Tá sé ríthábhachtach tionchar an chaiteachais insreafa a thagann ó thurasóireacht go háitiúil a thomhas chun riachtanais spáis urláir a shamhaltú amach anseo. Tá ionchorprú leibhéil chaiteachais toimhdithe leagtha amach i gCaibidil 6 maidir leis seo, áfach, d'fhonn cás téarnaimh ITIC a logánú chuig an limistéar staidéir áitiúil féin, sonraí stairiúla ar líon na gcuartheanna ó thurasóirí ón gcoigríoch agus ón mbaile agus meastacháin ioncaim ar leibhéal an chontae curtha le chéile.

Faightear na sonraí seo trí mheascán d'fhoilseacháin ón bPríomh-Oifig Staidrimh, Fáilte Éireann agus foinsí eile. Go sonrath, bunlíne do na blianta stairiúla 2013 go 2017²¹, 2018 i bpáirt²² agus do 2019²³ curtha le chéile ag scála Contae ar fud an limistéir staidéir.

Cuartheanna Turasóireachta in 2019:

- Cathair agus Contae Luimnigh:
  - 602,000 cuairt ón gcoigríoch | 349,000 cuairt intíre | 951,000 san iomlán.

Ioncam Turasóireachta in 2019:

- Cathair agus Contae Luimnigh:
  - Caiteachas ón gcoigríoch €254m | €51m de chaiteachas intíre | €305m san iomlán.

Cuireadh cás ITIC i bhfeidhm ansin chun an toradh ar ioncam idir 2020 agus 2025 a mheas. Thar 2025, ionchorpraíodh ráta fáis toimhdithe 5% do chuartheoirí agus ioncam ón gcoigríoch. Léirigh sé seo dearcadh coimeádach, tacaíthe ag meánrátaí fáis stairiúil de 6-7% i gcuartheoirí agus 5-11% in ioncam ar fud an limistéir staidéir.

Ó thaobh intíre de, mar gheall ar an ard-éagsúlacht i gcuartheanna turasóireachta agus ioncam go stairiúil, chomh maith leis an easpa cás téarnaimh soiléir a d'fhoilsigh an tionscal ag an am seo, glacadh le haisghabháil céimnithe coimeádach de 33% de leibhéal 2019 faoi 2022, 75% faoi 2022 agus 95% faoi 2023. Léiríonn sé seo go nglacfar le tréimhsí turasóireachta tar éis rolladh amach an chláir vacsaínithe, chomh maith le leibhéal an ioncaim indiúscartha fabhráithe atá ar fáil do theaghlaigh mar a thuairiscigh an Banc Ceannais.²⁴ Glactar leis go mbeidh ráta coimeádach fáis bliantúil de 1.5% ó 2024, arna thacú ag rátaí fáis stairiúla de 7-9% i gcuartheoirí agus ~5% ioncam ar fud an limistéir staidéir.

Léiríonn na príomhfhigiúirí seo meastachán ar chaiteachas iomlán na turasóireachta, áfach, chun críocha an staidéir seo, ní thugtar ach cuid ar aghaidh lena bhreithniú mar insreabhadh a bhaineann le measúnú ar riachtanais spáis urláir mhiondíola sa todhchaí, go sonrath caiteachas ar earraí áise agus comparáide neamhbhuilc.

In 2019, tá thart ar 13% den chaiteachas turasóireachta ar 'shiopadóireacht', agus 37% eile ar 'bhia agus deoch eile'.²⁵ Ag glacadh leis nach ndéanfaí níos mó ná an tríú cuid den chaiteachas sa chatagóir bia agus dí eile ar asraonta áise (vs. bialanna agus tithe tábhairne, srl.),

²¹ *Straitéis Forbartha Turasóireachta Luimnigh: Tuarascáil um Anailís ar Staid 2019-2023*. Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

²² Ní raibh figiúr do 2018 ar fáil ag tráth an ullmhúcháin do Luimneach

²³ Cuireadh figiúirí 2019 ar fáil go díreach le buíochas d'Fháilte Éireann.

²⁴ [Imleabhar 2021, Uimh.4, Saving during the pandemic: Waiting out the storm? \(Reamonn Lydon agus Tara McIndoe-Calder\) \(centralbank.ie\)](#)

²⁵ [Key-Tourism-Facts-2019. Fáilte Éireann](#)

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Táirgeadh laghdú ar chaiteachas iomlán ar fud an limistéir staidéir chun meastachán a bhunú ar insreabhadh caiteachais do na catagóirí úis miondíola amháin.

Ar deireadh, forbraíodh dáileadh toimhdithe chun an caiteachas seo a logánú anuas go scála do bharcheantar miondíola ar leith. Bhí na figiúirí mar atá leagtha amach i dTábla 4.4 bunaithe ar athbhreithniú ar nithe is díol spéise do thurasóirí i ngach do bharcheantar, chomh maith le hordú an ordlathais lonnaíochta, m.sh. tionchar agus tarraingt chuig ceantair uirbeacha, lena n-áirítear Cathair Luimnigh, agus ag aithint roinnt de na láithreacha turasóireachta sa Chlár. Cé nach féidir tacú leis seo mar gheall ar easpa sonraí gráinneacha a foilsíodh go hoifigiúil, creidtear go dtugann sé léiriú réalaíoch ar cad a d'fhéadfadh an dáileadh bheith cosúil le amhail 2019.

Tábla 4.4: Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis de réir Dobharcheantar

Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis de réir Dobharcheantar		
Dobharcheantar	% den loncam a bhaineann le Turasóireacht	
	% den Chlár	% de Luimneach
Dobharcheantar Luimnigh (agus roinnt codanna de <i>Chontae an Chláir, féach Cuid 6.1.2</i>)	20%	80%
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	-	20%
loncam iomlán a nGlactar leis	20%	100%

Tá miondealú ar na figiúirí seo, chomh maith leis na comhréireanna a úsáidtear in aghaidh an do bharcheantair in aghaidh na bliana thar thréimhse an Phlean, leagtha amach níos mine in Aguisín A.7.

5 Seiceálacha Shláinte Lár an Bhaile

5.1 Forbhreathnú

Sa chaibidil seo, tugtar anailís mhionsonraithe ar gach ceann de na lonnaíochtaí limistéir staidéir i gContae Luimnigh agus i gCeantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne mar a shaináithnítear san ordlathas miondíola. Is iad sin Cathair Luimnigh, an tSionainn agus An Caisleán Nua. Ina theannta sin, déantar measúnú freisin ar an Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’, Ionad Siopadóireachta Parkway, Páirc Mhiondíola Parkway, Páirc Mhiondíola Childer’s, Páirc Ghnó an Phointe Thoir, Páirc Miondíola na Cathrach Thoir, Ionad Siopadóireachta Jetland, Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh agus Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh i bhfianaise a dtábhacht ceantair mar gheall ar a suíomh geografach agus feidhm mhiondíola. Trí úsáid a bhaint as modhanna cáilíochtúla agus cainníochtúla araon, cuireann na seiceálacha sláinte léargas úsáideach ar fáil ar gach ceann de Lárionaid Bhaile na lonnaíochtaí, le béim shonrach ar fheidhmíocht agus ar acmhainneacht miondíola. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go ndearnadh na seiceálacha sláinte le linn an tionchair a bhí ag Paidéim COVID-19 ar gheilleagar na hÉireann.

Bainfidh na seiceálacha sláinte úsáid as na táscairí inmharthanachta agus beogachta seo a leanas mar atá leagtha síos sna Treoirínte Pleanála Miondíola (2012):

- Tarraingteachtaí;
- Inrochtaineacht;
- Cáilíocht agus Taitneamhacht Timpeallachta;
- Dearcadh Sábháilteachta agus teagmhais choireachta;
- Éagsúlacht úsáidí;
- Ilionadaíocht;
- Leibhéil na nÁitreabh Folamh; agus
- Cíosanna Siopadóireachta agus Torthaí Tráchtála.

Sna seiceálacha sláinte do na limistéir staidéir, áiríodh sraith moltaí le haghaidh gníomhartha chun feidhmíocht gach baile a chothú agus a fheabhsú maidir le hearnáil shláintiúil mhiondíola a chothú. Baineadh úsáid as suirbhéanna ar úsáid talún a rinneadh mar chuid den straitéis seo chun anailís a dhéanamh ar tháscairí mar éagsúlacht úsáidí, ionadaíocht iolraí agus leibhéil folúntais. Tá sásra curtha ar fáil aige freisin chun méid na gcineálacha siopadóireachta miondíola (comparáid, áisiúlacht, earraí builc) laistigh de na limistéir staidéir bailte a chainníochtú, chomh maith le candam úsáidí tráchtála agus folúntais eile.

Chomh maith leis na buneilimintí den Anailís Scrúdaithe Sláinte dá dtagraítear thuas, tá torthaí na gcomhairliúchán a réachtáladh le miondíoltóirí agus grúpaí ionadaíocha ó gach ceann de na limistéir staidéir. Soláthraíonn torthaí suirbhéanna teileafóin agus ar líne táscaire tábhachtach freisin ar bheogacht, ar bheocht agus ar thaithí an chustaiméara sna hionaid mhiondíola. Tá sé seo fíor go háirithe i gcás na straitéise seo, toisc go raibh an cumas chun tabhairt faoi agallaimh le tomhaltóirí ar an tsráid agus comhaireamh coisithe á dhiúltú de bharr ‘dianghlasála’ ar fhorchur an rialtas ar ghluaiseacht, rud a chuir isteach go háirithe ar oibriú miondíola. Baineadh úsáid as na torthaí a tháinig as an dá chomhairliúchán chun bonn eolais a thabhairt do na

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

moltaí leagtha amach do gach baile agus chun a dheimhniú agus/nó a ath-shainmhíniú an chroilimistéar miondíola, sainaitheint láithreán deise agus foirmlíú beartas pleanála mar atá leagtha amach i gCuid 7.

5.2 Comhairliúchán

Agus an staidéar seo á ullmhú, chuathas i gcomhairle le roinnt páirtithe leasmhara le grúpaí miondíola Lár an Bhaile, le forbróirí miondíola tráchtála, le hionadaithe na Comhairle agus le speisialtóirí sa mhargadh miondíola don cheantar.

Tugadh na tuairimí seo a leanas faoi deara:

- D'aontaigh na ranníocóirí go léir go ríthábhachtach é Lár Chathair Luimnigh beoga faoi bhláth do gheilleagar ginearálta an réigiúin chomh maith le hinfheistíocht a mhealladh.
- Tá Lár na Cathrach tarraingteach ag teastáil do na páirtithe leasmhara go léir, ní hamháin i gcúrsaí miondíola, ach don tionscal agus dá bhfostaithe a dhéanann cinntí infheistíochta chun lonnú sa Chathair agus timpeall uirthi.
- Is beag forbairt a rinneadh ar mhiondíol le 10 mbliana anuas. Rinneadh infheistíocht den chuid is mó i mbia agus dí (áis).
- Bhí dúshlán shuntasacha roimh gach miondíol áise mar thoradh ar bhearta dianghlasála agus cosc ar thrádáil fhisiciúil.
- Bhí rath ar mhiondíoltóirí áise le linn na dianghlasála.
- Tá lárionad miondíola príomha an-bheag i Lár Chathair Luimnigh bunaithe ar 2 bhloc ancaire (Penneys agus Brown Thomas).
- Toisc cíosa ná ísle agus costais tógála arda a bheith i dteannta a chéile, ní féidir forbairt a dhéanamh ar shuíomhanna tánaisteacha den chuid is mó.
- Sa ghearrthéarma, is éard atá i gceist le coinníollacha an mhargaidh dhomhanda ná go mbeidh sé dúshlánach infheistíocht a dhéanamh i bhforbairt shuntasach nua miondíola bunaithe ar ancaire in aon láthair. Is dócha go laghdófar an céatadán de spás urláir miondíola i bhfabhar forbartha ilchineálaí le hábhar cónaithe agus seirbhísí níos airde go háirithe.
- Tá Lár Chathair Luimnigh an-inrochtana agus tá páirceáil mhaith ann. Mar sin féin, tá sé ró-theoranta ina uaireanta gníomhaíochta. Go páirteach mar thoradh ar éascaíocht comaitéireachta chuig ceantar leathan, éiríonn Lár na Cathrach folamh tar éis an lae oibre.
- Ní mór do Lár na Cathrach a ról a leathnú mar cheann scríbe ilfheidhmeach le haghaidh maireachtála/stíl mhaireachtála, fóillíochta, cultúir, bia agus dí, seirbhísí agus oideachais.
- Tá gá le tionscnaimh ghearrthéarmacha láithreacha chun daoine a spreagadh chun cuairt a thabhairt ar Lár na Cathrach agus na mBaile, go háirithe bia agus dí amuigh faoin aer agus tairiscint ar an margadh sráide.
- Ní mór sráideanna coisithe a chur ag obair san áit ina bhfuil siad ag feidhmiú sula leathnófar iad. Ní mheastar go bhfuil coisithe fairsinge riachtanach do mhiondíol Lár na Cathrach.
- Teastaíonn féiniúlacht níos fearr ó na sráideanna maidir lena bhfeidhm agus lena gcarachtar. Tá ról suntasach ag oibreoirí neamhspleácha maidir le carachtar agus saineiúlacht thairiscint Lár na Cathrach a fhorbairt.
- Tá dearcadh athléimneach ag miondíoltóirí Chathair Luimnigh agus ag grúpaí gnó agus tá comhpháirtíocht éifeachtach agus breathnitheach acu a chuireann in oiriúint do dhúshlán agus riachtanais ar bhealach réamhghníomhach. Tá forbairt na comhpháirtíochta agus caidreamh feabhsaithe leis an Údarás Áitiúil ríthábhachtach amach anseo.
- Ba cheart do mhiondíoltóirí agus tiarnaí talún páirt a ghlacadh in ullmhú 'Cairt Mhiondíola' shimplí nuair a bhunaítear é agus go n-aontaíonn oibreoirí nua leis na cáilíochtaí agus leis na caihdeáin.
- Is gá an geilleagar tráthnóna agus oíche a fheabhsú.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- Tá fás daonra cónaithe riachtanach do bheogacht agus sláinte Lár na Cathrach.
- Dúshláin chaomhantais – Ba chóir go mbeadh an tÚdarás Áitiúil réamhghníomhach ag cabhrú le daoine infheistíocht a dhéanamh i maoin Lár na Cathrach (go háirithe maoin stairiúil) agus bearta agus tacaíocht indéanta a thabhairt isteach chun aghaidh a thabhairt ar rialacháin dóiteáin agus srianta caomhantais chun tacú le maireachtáil i Lár na Cathrach.
- Tá €116m de mhaoiniú URDF faighte ag Lár Chathair Luimnigh – infheistíocht shuntasach phoiblí a spreagfaidh maireachtáil agus infheistíocht i Lár na Cathrach.
- Bhí meath ag teacht ar Pháirceanna Miondíola suas go dtí 2020, ach i gcásanna áirithe chuidigh an phaindéim agus an dianghlasáil ghaolmhar leis na hoibreoírí sin trí ‘cliceáil agus bailiú’.
- Níl comharsanachtaí illárnacha ann ina gcónaíonn daoine, ina n-oibríonn agus ina mbíonn siad ag siopadóireacht.
- Tá gá le ligean d'uasghrádú agus leathnú teoranta ar an Ionad Siopadóireachta Réigiúnach agus Dúiche. Dhéanfadh teorainneacha iomlána ar spás urláir miondíola dochar toisc go gcuireann sé cosc ar infheistíocht.
- Ní chiallaíonn srian ar infheistíocht miondíola/tráchtála in aon láthair amháin go dtarlóidh sé go huathoibríoch i Lár na Cathrach.
- Roimh an bpaindéim agus an dianghlasáil ghaolmhar, léirigh sonraí ón bPríomh-Oifig Staidrimh go raibh fás measartha sláintiúil tagtha ar chaiteachas miondíola in Éirinn.
- Le caiteachas íseal tomhaltóra i gcomparáid leis an mbliain seo caite tá seans níos mó ann go ndéanfaí ‘preabthéarnamh’ miondíola.
- Nuair a d’athosclaíodh miondíol tar éis an dianghlasála in 2020, d’fhill leibhéal suntasach díolacháin ar líne láithreach go siopaí fisiceacha (bunaithe ar shonraí Revolut). Meastar go raibh líon na gcusatiméirí ag 80% de na gnáthleibhéil. Léiríonn sé seo gur fhan an ghlúin níos sine sa bhaile. Léiríonn sé freisin go bhfuil gné sóisialta agus pobail ag baint le turais siopadóireachta. Tugann sé seo le tuiscint gur féidir leis an trádáil téarnamh nuair a bhaintear an dianghlasáil.
- Tá gné thaithí an mhiondíola fhisiciúil (le haghaidh comparáide) fós an-tábhachtach do thomhaltóirí.
- Tá an miondíol ag éirí níos uile-chainéil.
- Is féidir le miondíoltóirí áitiúla oibriú go maith. Go háirithe iad siúd a d’oiriúnaigh do bhealaí nua ar líne agus seachadta.
- Sa Chaisleán Nua is ionad seirbhíse tábhachtach é an croí miondíola. Tá miondíol ‘boutique’ tagtha chun cinn.

5.3 Contae Luimnigh agus Ceantar Cathrach Luimnigh na Sionainne

5.3.1 Cathair Luimnigh

5.3.1.1 Réamhrá

Tá Cathair Luimnigh suite ar an tSionainn agus is í an lonnáocht uirbeach is mó laistigh de réigiún an Mheán-Iarthair agus in daonáireamh 2016 taifeadh daonra de 94,192. Tá croílár stairiúil na Cathrach suite ar Oileán an Rí atá teorantach le hAbhainn na Sionainne agus le hAbhainn na Mainistreach. Tá an Chathair suite ag bun Inbhear na Sionainne agus tá naisc iompair phoiblí den scoth aici a nascann an Chathair le lonnáochtaí sa réigiún trí naisc iarnróid agus bus. Tá struchtúr stairiúil eangaí ag Lár na Cathrach.

Figiúr 5-1: Ionad Siopadóireachta Dunnes Stores (Cé Harvey) ó Rae Bedford (Foinse Film.limerick.ie)

Tá an croilimistéar miondíola suite ó dheas d'Abhainn na Sionainne agus tá Cé Charlotte ar an taobh thuaidh, Cé Hairbhí/Cé an Easpaig siar, ó dheas ag Sráid Mala agus síneann sé amach siar chomh fada le Plás na hArdeaglaise. Is í Sráid Uí Chonaill an phríomhshráid laistigh de Lár na Cathrach a thrasnaíonn an limistéar staidéir. I measc na sráideanna miondíola suntasacha sa cheantar tá Sráid Anraí, Sráid an Róistigh, Sráid an tSáirséalaigh agus Sráid Liam. Is éard atá sa soláthar miondíola i Lár na Cathrach go príomha ná earraí comparáide agus tá níos mó siopaí aonair ann ná aon ionad eile i réigiún an Mheán-Iarthair. Tá Rae Bedford (Figiúr 5-1), Sráid Thomáis (ó thuaidh) agus Sráid Chaitríona Bheag (Figiúr 5-2) éirithe go hiomlán do choisithe. Chuidigh éadanais ghníomhacha na sráideanna seo, ríocht phoiblí feabhsaithe agus meascán úsáidí le beogacht na sráideanna seo.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 5-2: Sráid Chaitríona Bheag (Foinse Scannán.limerick.ie)

5.3.1.2 *Tarraingteachtaí*

Mar an t-ionad miondíola agus tráchtála is tábhachtaí sa Chontae, tá iliomad fachtóirí mealltacha ag Luimneach. Cinntíonn an raon leathan miondíola (áis agus comparáide) agus tairiscintí tráchtála laistigh de Lár na Cathrach go bhfeidhmíonn sé mar phríomhionad seirbhíse, do mhuintir na háite agus do chónaitheoirí ó na bailte agus na lonnaíochtaí máguaird. Is sampla suntasach é an Margadh Baine a mheallann go leor miondíoltóirí áitiúla agus cuairteoirí agus tá sé ann ón mbliain 1852 i leith. Soláthraíonn an bonn iontaofa tomhaltóirí seo bonn láidir do ghníomhaíochtaí miondíola agus tráchtála na Cathrach le linn uaireanta gnó.

Is díol spéise eile é an geilleagar tráthnóna agus oíche do Chathair Luimnigh, agus aithníodh é seo nuair a bronnadh stádas um Bratach Chorcra uirthi²⁶ in 2017. Tá fócas an tsaoil oíche seo dírithe go príomha ar Cheathrú Mhargaidh na Cathrach, ach cuireann na tithe tábhairne, na bialanna agus na hamharclanna éagsúla atá scaipthe ar fud na Cathrach lena dintiúir mar ionad tráthnóna freisin. Is díol spéise freisin iad oidhreacht shaibhir chultúrtha na Cathrach agus an domhan bia agus fíona.

Tá go leor spásanna oscailte poiblí ardchaighdeáin ar fáil sa Chathair do chuairteoirí agus do mhuintir na háite chun taitneamh a bhaint astu agus is áit siúlóide a bhfuil an-tóir uirthi. Tá go leor áiteanna scithe feadh na céanna agus roinnt áiteanna suí mar aon le tírdhreachtú tarraingteach, troscán sráide agus soilsiú. Tá feabhsuithe ar an ríocht phoiblí le déanaí dírithe ar eispéireas Lár na Cathrach a athbheochan agus ar acmhainneacht an éadanas uisce a bharrfeabhsú agus is dea-shamplaí iad Rae Bedford agus Cé Hairbhí

²⁶ <https://limerickchamber.ie/lets-paint-the-town-purple-as-limerick-awarded-prestigious-purple-flag-for-evening-and-night-time-economy/>

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

. Is páirceanna tarraingteacha iad Páirc an Phobail agus Páirc Ché Artúir a mbaineann go leor daoine áitiúla agus turasóirí úsáid astu.

Feidhmíonn na hamharclanna Belltable agus Limetree araon mar mhealltóirí chuig Lár na Cathrach agus cuidíonn siad le cáilíocht thairiscint ceoil agus ealaíne na Cathrach a léiriú. Sa bhreis orthu seo tá Músaem Hunt, Músaem Luimnigh agus Teach Ormston, gailearaí ealaíne comhaimseartha agus ionad acmhainní cultúir agus Dánlann Chathair Luimnigh, atá lonnaithe i bhfoirgneamh de chuid na hAthbheochana Rómhánaí agus ina bhfuil ealaíontóirí, dealbhóirí agus déantúsóirí ceardaíochta.

I measc na nithe eile is díol spéise tá Caisleán Luimnigh (Figiúr 5-3). Tá an caisleán seo ón 13^ú haois suite cois Abhainn na Sionainne agus is díol spéise do thurasóirí é laistigh den Chathair. Feidhmíonn codanna den choimpléasc mar sheomraí taispeántais anois. Ina theannta sin, tá fístaispeántas, faisnéis faoi thochailt tithe Lochlannacha, oibreacha cosanta agus tolláin léigir. Is príomhionad spóirt í Páirc Thuamhan i Luimneach atá mar cheanncheathrú do Rugbaí na Mumhan. Rinneadh athfhorbairt ar an ionad cáiliúil, a bhfuil cáil idirnáisiúnta air as a stair agus a atmaisféar uathúil, in 2007 agus tá toilleadh de 25,600 aige anois chomh maith le raon leathan áiseanna comhdhála agus féasta.

Figiúr 5-3: Caisleán Luimnigh (Foinse: Irish Times)

5.3.1.3 *Inrochtaineacht agus Sreafaí Coisithe*

Tá Cathair Luimnigh nasctha le Baile Átha Cliath ag an M7/N7, Corcaigh ag an N20/M20 agus Gaillimh ag an N18/M18/M6. Tá an Chathair ceangailte freisin le cathracha agus le lonnaíochtaí eile trí ghréasáin iarnróid agus bus. Soláthraíonn an gréasán iarnróid idirchathrach rochtain ar na lonnaíochtaí in aice láimhe Inis, Gaillimh, Trá Lí, Cill Árne, Corcaigh agus Port Láirge. Soláthraíonn an tseirbhís nasc díreach go Baile Átha Cliath freisin. Soláthraíonn Bus Éireann bealaí iomadúla isteach agus amach as an gCathair, á nascadh le lonnaíochtaí iomadúla ar fud na hÉireann. Soláthraíonn an Nasc Áitiúil seirbhís réigiúnach bus do Chontae Luimnigh agus nascann sé an Chathair le go leor áiteanna tuaithe.

Tá roinnt gnólachtaí tacsáí agus fruilcharr i bhfeidhm sa Chathair freisin. Tá an soláthar páirceála laistigh de Lár na Cathrach comhdhéanta de mheascán de pháirceáil ar an tsráid, carrchlóis ar an dromchla agus carrchlóis ilstóir ar fud na Cathrach. I measc na gcarrchlóis shuntasacha tá carrchlós Cé Uí Uallaigh, Q-park Cé Hairbhí agus carrchlós Cé Artúir.

Tá roinnt sráideanna lánscoite do choisithe rud a mhéadaigh inrochtaineacht coisithe idir go leor sráideanna laistigh den chroílár uirbeach. Tá Rae Bedford, Sráid Thomáis agus Sráid Chaitríona Bheag teoranta do choisithe anois, rud a chruthaigh limistéar bríomhar idirnasctha le haghaidh siopadóireachta agus bia.

Ní raibh sonraí faoin líon daoine ar fáil mar gheall ar shrianta dianghlasála an rialtais ar ghnáthoibriú an mhiondíola le linn na tréimhse staidéir.

5.3.1.4 *Cáilíocht agus Taitneamhacht Timpeallachta*

Feabhsaíodh an ríocht phoiblí ar fud Chathair Luimnigh le blianta beaga anuas, le feabhsúcháin déanta ar shráideanna, spásanna oscailte agus imeall na farraige. I measc na gceantar suntasach tá Rae Bedford, Sráid Thomáis, Sráid Uí Chonail, Cé Hairbhí, Cé an Easpaig, Páirc an Phobail agus Páirc Ché Artúir.

Is gnéithe nádúrtha tábhachtacha iad an tSionainn, Abbey River agus canáil na Cathrach agus chabhraigh siad le struchtúr spásúlachta Luimnigh a shainiú. Sainmhíonann Abhainn na Sionainne an teorainn thoir thuaidh agus leanann sí ó dheas chun an Chathair a roinnt ina dhá leath, ag cruthú an phríomhghné tírdhreacha fisiceach trí lár na Cathrach. Soláthraíonn na huiscebhealaí ar fud na Cathrach go leor feidhmeanna lena n-áirítear:

- Taitneamhacht amhairc don Chathair ina hiomláine;
- Cead a thabhairt do sholáthar agus feabhsú spás oscailte, taitneamhachtaí poiblí agus naisc;
- Cuirtear soláthar ar fáil do chaomhnú agus d'fheabhsú gnáthóga fiadhúlra agus conairí nádúrtha;
- Cuirtear deiseanna ar fáil le haghaidh forbairtí cois uisce, áiseanna nua áineasa agus gníomhaíochtaí fóillíochta;
- Cuirtear deiseanna ar fáil d'fhorbairt a bhaineann le turasóireacht;
- Cuirtear soláthar ar fáil do dhraenáil agus do stóráil uisce tuile.

Tá láithreach láidir bonneagair ghlais sa Chathair freisin agus cuireann go leor crann agus páirceanna go mór le tírdhreach, taitneamhacht áitiúil radhairc agus bithéagsúlacht Chathair Luimnigh. Chabhraigh an bonneagar glas atá ionchorpraithe sa Chathair le dé-ocsaíd charbóin a laghdú chomh maith le feabhas a chur ar aeistéitic na timpeallachta tógtha agus na ríochta poiblí laistigh den Chathair.

Tá sráid-dreach tarraingteach taitneamhach ag na príomhshráideanna miondíola agus tá formhór na n-aghaidheanna siopaí sa chroílímistéar miondíola léirithe go maith le meascán d'Éadanais Siopaí de stíl chomhaimseartha agus thraidisiúnta araon. Cuireann feiceálacht na bhfoirgneamh eaglasta ar fud Lár na Cathrach le carachtar ailtireachta Chathair Luimnigh, rud a chuireann le tarraingteacht agus le cáilíocht chomhshaoil Lár na Cathrach. I measc na samplaí cáiliúla tá Eaglais Chathair Luimnigh ar Shráid Doimínic agus Ardeaglais Naomh Eoin ar Bhóthar Gharraí Eoin.

5.3.1.5 *Dearcadh Sábháilteachta*

Ar an lá a rinneadh an tseiceáil sláinte, mothaíodh go raibh Lár Chathair Luimnigh ina thimpeallacht shábháilte chun nascleanúint a dhéanamh. Déantar suirbhéireacht mhaith ar na príomhshráideanna agus na sráideanna éagsúla a shíneann amach uathu le linn uaireanta gnó an lae. Mar sin féin, cosúil le gach Lár Cathrach, tá leibhéal laghdaithe faireachais nádúrtha ag roinnt sráideanna tánaisteacha nach bhfuil láithreach láidir mhiondíola acu.

Tá roinnt pasáistí coisithe a mbaintear dea-úsáid astu ar fud Lár na Cathrach. Mar sin féin, tá go leor cúlsráideanna cúnga sa Chathair ar nós Sráid Liam Bheag agus Lána an Amharclann, nach bhfuil mórán éadanais ghníomhacha acu chun faireachas a sholáthar.

5.3.1.6 *Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht*

Léiríonn suirbhé foirgneamh na n-aonad mhiondíola don straitéis seo go bhfuil éagsúlacht mhaith d'úsáidí mhiondíola i gCathair Luimnigh. Is é miondíol comparáide an ceann is mó ar na cineálacha úsáide mhiondíola (de réir aonaid) sa bhaile agus é i 73% de na haonaid go léir a ndearnadh suirbhé orthu. Tá 26% de na haonaid áitithe ag siopaí earraí áise mhiondíola agus 1% ag díol earraí builc.

I réim i lár na cathrach tá aonaid bheaga mhiondíola chomparáide, ach tá miondíoltóirí comparáide móra mar Brown Thomas Department, Penneys agus Dunnes Stores san áireamh freisin. Tá iliomad aonad mhiondíola comparáide beaga ag Ionad Siopadóireachta Ché Artúir agus tá mar shiopa ancaire aige tá ollsiopa Tesco. Tá raon maith mhiondíola agus seirbhísí ar fáil sa Chathair. I measc na seirbhísí tá bainc, oifigí poist, óstáin, bialanna agus beáir. Mar sin féin, i gcomparáid le cathracha cúigeacha eile tá tairiscint mhiondíola sách teoranta aige.

Tábla 5.1: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Lár Chathair Luimnigh

Lár Chathair Luimnigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	2	1%
Comparáide	136	73%
Áise	48	26%
Móriomlán	186	100%

Tábla 5.2: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Lár Chathair Luimnigh

Lár Chathair Luimnigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	220	22%
Aonaid Iomlána	1,014	100%

5.3.1.7 *Leibhéal na nÁitreabh Folamh*

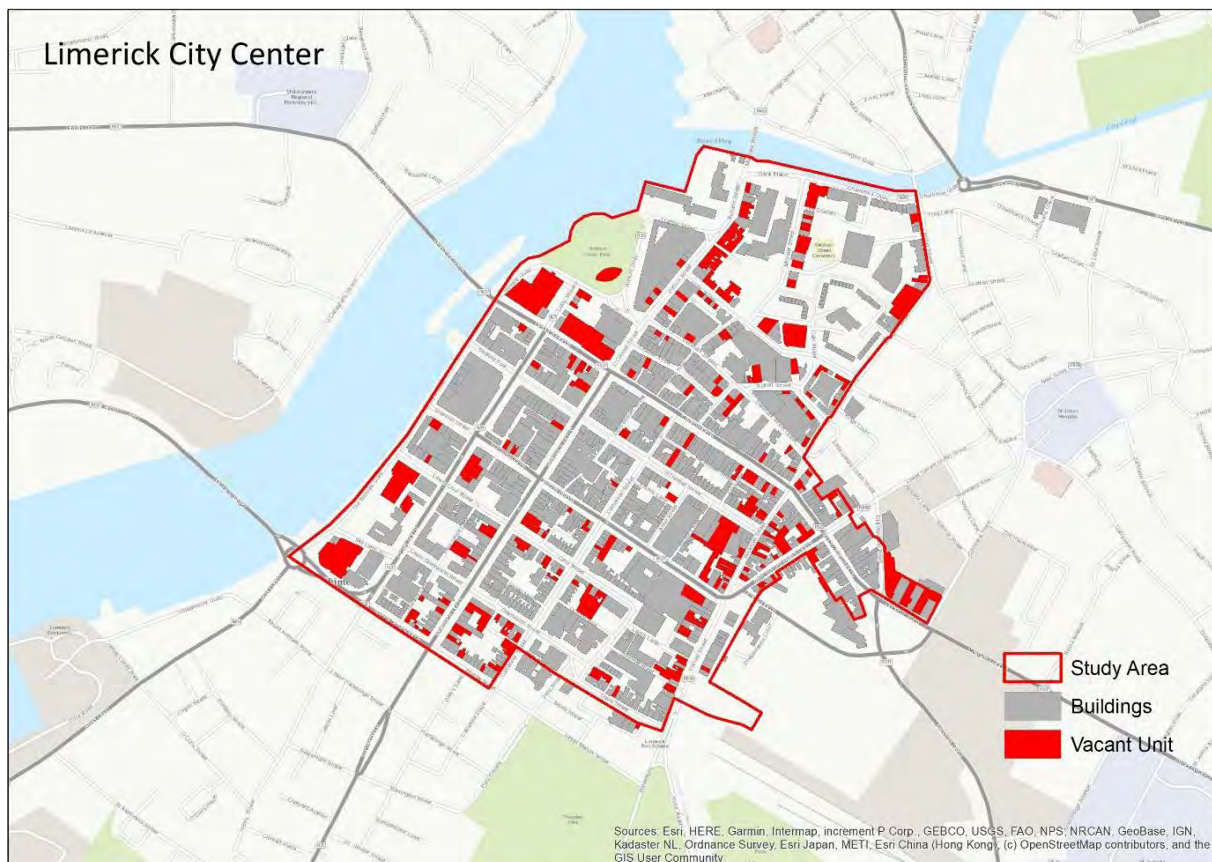
Tá ráta áitreabh folamh de 22% faoi láthair i limistéar staidéir mhiondíola Lár Chathair Luimnigh mar a léirítear ar Fhigiúr 5-4. Tá roinnt áitreabh folamh i mbeagnach gach sráid i Lár na Cathrach. Tá formhór na láithreán folamh ar scála beag, ach tá roinnt láithreán mór folamh

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

lena n-áirítear seanláithreán Debenhams feadh Shráid Uí Chonaill. Is cosúil go bhfuil rátaí áitreabh folamh níos airde ar imill an limistéir staidéir. Agus an tairiscint mhiondíola á chomhdhlúthú, ba cheart glacadh le beartais phleanála cuí le fócas ar mhéadú a dhéanamh ar an acmhainneacht d'áitíocht na n-aonad folamh laistigh den limistéar staidéir.

Figióir 5-4: Aonaid mhiondíola fholmha i gCathair Luimnigh

5.3.1.8 Cíosanna Siopadóireachta agus Torthaí Tráchtála

Meastar go mbainfidh aonaid mhiondíola atá suite laistigh de na príomhshráideanna miondíola ‘Crios A’ cíosanna de thart ar €870 in aghaidh an mhéadair chearnaigh amach, bunaithe ar anailís ar an margadh i R1 2021. Bheadh toradh tráchtála de thart ar 8% ag aonaid tipiciúla ar an bpríomhshráid.²⁷ Is féidir le fachtóirí sonracha eile cosúil le méid, tréithe agus líon na dtionóntaí a roinneann an foirgneamh srl. tionchar breise a bheith acu ar luachanna.

5.3.1.9 Príomhghníomhartha agus moltaí

Tríd is tríd, ag cur cúinsí domhanda san áireamh, is cosúil go bhfuil Cathair Luimnigh ag feidhmiú go sásúil agus ag comhlíonadh a ról mar phríomhionad miondíola an Chontae. Cuireann sráideanna coisithe timpeallacht thaitneamhach siopadóireachta ar fáil agus tá rogha measartha maith d’asraonta miondíola áise agus comparáide ar fáil do thomhaltóirí. Ach, féadtar feabhsuithe a dhéanamh, áfach, chun beogacht agus inmharthanacht Lár na Cathrach a choinneáil mar atá leagtha amach thíos:

²⁷ Foinse: Cushman & Wakefield Research R1 2021

- Breithniú a dhéanamh ar choisithe agus feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí (tírdhreachú crua tarraingteach nua) chun gníomhaíocht choisithe a spreagadh laistigh den chroílímistéar miondíola. D'fhéadfaí é seo a thriail ar dtús chun a rathúlacht a chinneadh.
- Beogacht agus inmharthanacht Lár Chathair Luimnigh a choinneáil tríd an croílímistéar miondíola a chomhdhlúthú lena chinntiú go ndírítear aon fhorbairt miondíola amach anseo i dtreo an cheantair seo ar an gcéad dul síos.
- Athúsáid foirgnimh fholmha nó láithreáin tearcúsáidte ar fud Lár na Cathrach a spreagadh agus a éascú, le fócas ar láithreáin athfhorbraíochta.
- Breithniú a dhéanamh ar ar fheabhsuithe ar an ríocht phoiblí laistigh de Lár na Cathrach, cois uisce agus machnamh a dhéanamh ar naisc choisithe a fheabhsú chun timpeallacht níos fearr do choisithe a chruthú.
- Rochtain ar chroílár stairiúil Luimnigh a chur chun cinn trí chomharthaíocht/léarscáileanna sráide feabhsaithe chun cuairteoirí a chur ar an eolas faoin láithreach agus faoin suíomh.
- Dreasú a dhéanamh d'úinéirí feabhsúcháin a dhéanamh ar a gcuid foirgneamh/aghaidheanna siopaí laistigh den chroílár miondíola trí mhaoiniú deontais tríd an 'Scéim Dreasachta Gnó agus Miondíola'.
- Clár píolótach a ghlacadh chun uaireanta oscailte a leathnú chun siopadóireacht dhéanach san oíche a cheadú laistigh den chroílár miondíola. Don tionscadal píolótach, d'fhéadfaí é seo a sceidealú le bheith ar siúl taobh le ceann d'fhéile/imeachtaí móra na Cathrach, rud a thacódh leis an ngeilleagar oíche.
- Iniúchadh rochtana a dhéanamh ar an timpeallacht thógtha chun feabhas a chur ar inrochtaineacht laistigh den Chathair do dhaoine faoi mhíchumas.
- Tacú leis an gcairt mhiondíola d'oibreoirí agus tiarnaí talún le clárú le haghaidh spriocanna ardchaighdeán miondíola i Lár na Cathrach.
- Tacú le sineirgíocht le húsáidí neamh-mhiondíola a mheallann líon na ndaoine go Lár na Cathrach.
- Oibriú chun limistéir charachtair a shainiú agus infheistíocht a dhéanamh i bhfeachtais mhargaíochta chun eispéireas leathan Lár na Cathrach a chur in iúl chun cuairteoirí agus tomhaltóirí a mhealladh.
- Sineirgíocht ilchainéil a fhorbairt idir miondíola, seirbhís agus tairiscint chultúrtha Lár na Cathrach.

5.3.2 An Caisleán Nua

5.3.2.1 Réamhrá

Is é An Caisleán Nua baile Contae Luimnigh, atá suite timpeall 45km siar ó dheas ó Chathair Luimnigh. Tá an Caisleán Nua suite ar Abhainn Ara agus in aice le Ciarraí Thuaidh. Trasnaíonn an bealach náisiúnta, an bóthar N21 Luimneach go Cill Áirne, an baile. Tá infheistíocht faighte ag an gCaisleán Nua ó chuideachtaí a mhéadóidh daonra agus a chuirfidh borradh faoi mhiondíol sa bhaile. Tá fás láidir tagtha ar dhaonra an bhaile ó 1991 le méadú de 54% go 6,619 faoi 2016.

Forbraíodh an baile ar bhruach na hAbhainn Ara. Sa lá atá inniu ann, tá lár an bhaile bríomhar sa Chaisleán Nua le margaí ar siúl sa chearnóg seanbhunaithe. Tá stíl ailtireachta cosúil leis an gcearnóg ag na sráideanna mórthimpeall, le bailedhreach traidisiúnta leanúnach d'fhoirgnimh 2-3 stór.

5.3.2.2 *Tarraingteachtaí*

Freastalaíonn an Caisleán Nua ar dhobharcheantar leathan mar lárionad seirbhíse a fheidhmíonn mar phríomh-mhealltóir. Chuige sin, feidhmíonn sé feidhm an-tábhachtach, ag freastal ar riachtanais na mór-chúlchríoch tuaithe máguaird.

Is baile tarraingteach é An Caisleán Nua le fearann páirce Diméin an Chaisleáin os cionn 100 acra suite in áit iarghúlta laistigh d’achar siúlóide ó Lár an Bhaile. Ar an Diméin, cuirtear éagsúlacht áiseanna fóillíochta, súgartha agus spóirt ar fáil, ar féidir le gach duine taitneamh a bhaint astu.

Laistigh den bhaile, tá an coimpléasc meánaoiseach athchóirithe ar a dtugtar Halla Desmond (caisleán ón 13^ú haois). Ina theannta sin, is conair áineasa mórélímh é Féarbhealach Luimnigh atá oiriúnach le haghaidh siúlóide, rothaíochta agus fánaíochta. Ceanglaíonn an féarbhealach seo de 40km An Caisleán Nua le lonnaíochtaí Ráth Caola agus Mainistir na Féile agus síneann sé isteach i gCiarraí.

5.3.2.3 *Inrochtaineacht*

Freastalaíonn an bealach náisiúnta N21 Luimneach go Trá Lí ar an gCaisleán Nua ar bhruach thuaidh Abhainn Ara. Ceanglaíonn an bóthar náisiúnta seo freisin An Caisleán Nua le bailte Áth Dara, Ráth Caola, Mainistir na Féile agus Oileán Ciarraí. Soláthraíonn bóithre réigiúnacha rochtain ar lonnaíochtaí in aice láimhe laistigh de Luimneach agus Corcaigh lena n-áirítear Faing (R521), Cill Mocheallóg (R520) agus An Ráth (R522).

Feidhmíonn Bus Éireann trí bhealach a fhreastalaíonn ar an gCaisleán Nua faoi láthair. Ceanglaíonn na bealaí seo An Caisleán Nua le lonnaíochtaí laistigh de Chontae Luimnigh agus de Chontae Chiarraí lena n-áirítear Cathair Luimnigh, Áth Dara, Cill Árne agus Trá Lí. Feidhmíonn an líonra bus Nasc Áitiúil mar atá léirithe ar Fhigiúir 5-5 ón gCaisleán Nua, a nascann an baile le go leor lonnaíochtaí ar fud Luimnigh. Soláthraíonn ceantar seirbhíse Nasc Áitiúil Luimnigh naisc chuig lonnaíochtaí i gContae Chorcaí.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

mar spás don mhargadh áitiúil. Suiteáladh an séadchomhartha in 2005 agus 'déanann sé comóradh ar oidhreacht shaibhir an Chaisleáin Nua, agus aird ar leith á tabhairt ar na margaí eallaigh agus ime a bhíodh ar siúl laistigh den Chearnóg tráth. Tá dealbh mín-chré-umha ar cheann de bhuaicphointí maisiúla an tséadchomhartha seo, ag teilgean íomhá spéisiúil de shaol tuaithe in Éirinn'.

28

Figiúr 5-6: Séadchomhartha suite ar Chearnóg an Mhargaidh (Foinse Fardal Náisiúnta na hOidhreachta Ailtireachta)

Tríd is tríd, tá atmaisféar bríomhar sa bhaile agus tá sé réasúnta saor ó bhruscar, ach tá go leor aonad folamh i Sráid na Maighdine, cuid acu imithe i léig. Téann an tsráid chùng seo díreach go dtí cearnóg an mhargaidh agus tá gá le hathnuachan uirbeach uirthi.

5.3.2.5 Dearcadh Sábháilteachta

Ar an lá a rinneadh an tseiceáil sláinte, bhí cuma an-bhríomhar ar an gCaisleán Nua agus mar sin bhí an dearcadh maidir le sábháilteacht agus faireachas ard. Breathnaíodh go maith ar Chearnóg an Mhargaidh agus ar Phlás an Mhargaidh le linn uaireanta gnó an lae, agus cinntíonn na tairiscintí caifé/bialainne comhlántacha ar fud an bhaile go gcoimeádtar faireachas air sa tráthnóna. Mar sin féin, mar atá i ngach Lárionad Baile, ar roinnt sráideanna tánaisteacha

²⁸ <https://www.buildingsofireland.ie/buildings-search/building/21837031/cailin-deas-cruite-na-mbo-ella-the-buttermaker-the-square-gortboy-newcastle-west-limerick>

níl láithreachtaí láidir miondíola acu, tá leibhéal laghdaithe faireachais nádúrtha acu.

5.3.2.6 Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht

Tá an croílímistéar miondíola suite timpeall na cearnóige, Sráid an Droichid, Sráid an Easpaig agus Sráid na Maighdine. Baineann an baile leas as raon leathan siopaí miondíola agus seirbhísí a thacaíonn leis an daonra áitiúil. Baintear úsáid tráchtála/miondíola go príomha as Lár an Bhaile agus áitribh chónaithe timpeall air. Tá raon leathan de shiopaí comparáide ag an gCaisleán Nua. Tá roinnt aonad ar an mbóthar seo agus ar Shráid na Maighdine fós folamh le tamall fada. Tá stór mór Tesco, Aldi agus Supervalu suite laistigh de lonnaithe an bhaile.

Baineann an t-ionad leas freisin as earnáil fhairsing seirbhíse lena n-áirítear gruagaireacht, tirimghlantóirí, gníomhairí taistil agus earnáil fhairsing tráchtála. Tá raon maith bialann agus tithe tábhairne ann freisin, rud a thugann cuma shaibhir ar an mbaile.

Tábla 5.3: Éagsúlacht úsáidí laistigh den Chaisleán Nua

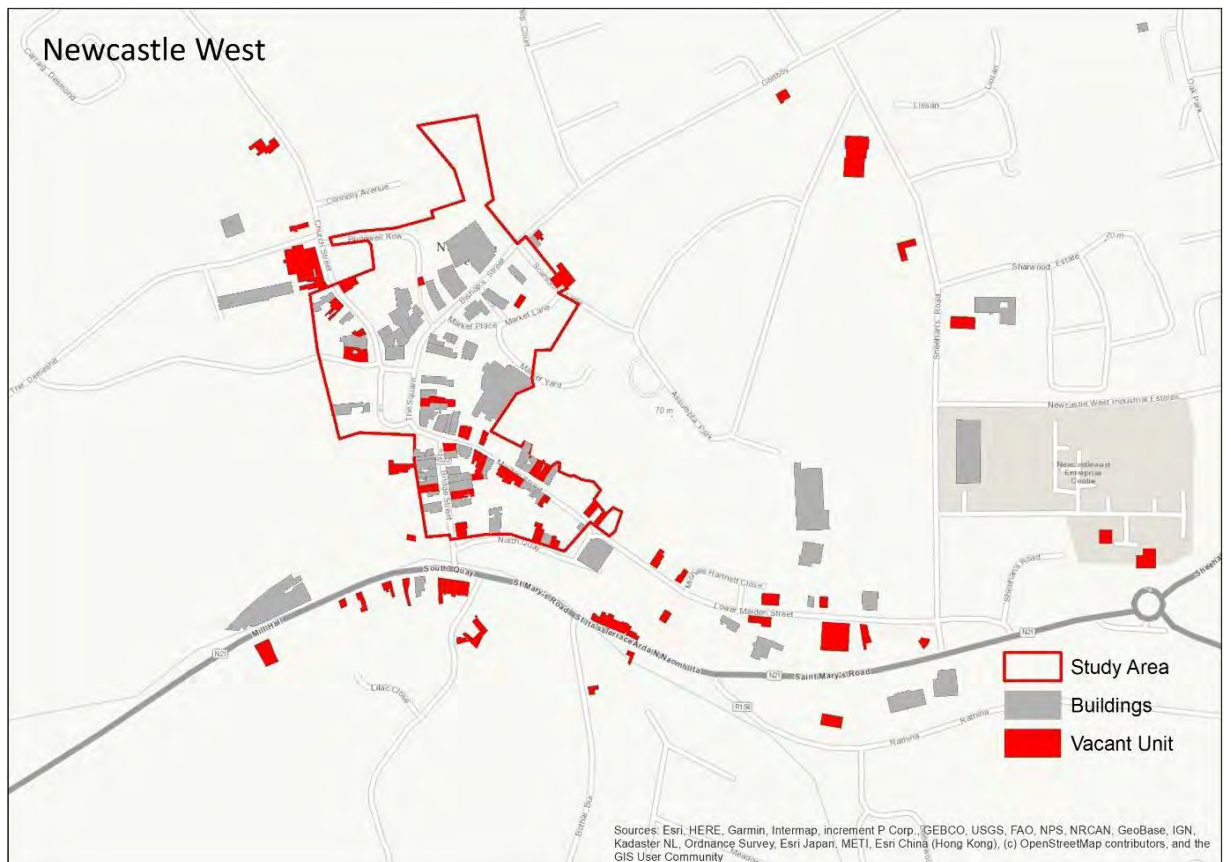
An Caisleán Nua	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	3	6%
Comparáide	37	69%
Áise	14	26%
Móriomlán	54	100%

Tábla 5.4: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh den Chaisleán Nua

An Caisleán Nua	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	29	12%
Aonaid Iomlána	235	100%

5.3.2.7 Leibhéal na nÁitreabh Folamh

Tá cnuasaigh d'áitribh fholmha feiceálach ag an gCaisleán Nua ar Shráid na Maighdine, mar a thaispeántar i Figiúr 5-7. Ar Shráid na Maighdine, bhí comharthaí ann go raibh go leor foirgneamh tréigthe, rud a fhágann go raibh an tsráid imithe i léig i gcomparáid leis an gcuid eile de Lár an Bhaile. Tá ráta áitreabh folamh iomlán de 12% ag an gCaisleán Nua agus tá leibhéal ísle d'áitribh fholmha i gCearnóg an Mhargaidh agus soir ó thuaidh den bhaile.

Figióir 5-7: Aonaid Mhiondíola Fholmha sa Chaisleán Nua

5.3.2.8 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Is cosúil go bhfuil earnáil mhiondíola sách athléimneach ag an gCaisleán Nua le tairiscint láidir agus dea-cháil ar mhiondíol comparáide. Tá ríocht poiblí thaitneamhach dea-choimeáda ag an gCaisleán Nua, ach tá gá le hathnuachan a dhéanamh ar roinnt áiteanna laistigh de Lár an Bhaile, go háirithe feadh Shráid na Maighdine. Leagtar amach thíos moltaí chun tarraingteacht agus meallacht an Chaisleáin Nua mar cheann scríbe miondíola a fheabhsú tuilleadh:

- Athúsáid láithreán tréigthe sa Chaisleán Nua a spreagadh.
- Tógáil ar an tairiscint Boutique agus caidreamh an bhaile lena dhobharcheantar áitiúil.
- Smaoineamh ar Scéim Dreasachta Gnó a thabhairt isteach chun úsáid áitribh fholmha tráchtála sa Chaisleán Nua a spreagadh. Féachfaidh an scéim dreasachta seo le cabhrú le gnólachtaí tráchtála nua bunú i moil traidisiúnta miondíola, tráchtála an bhaile.
- Feabhas a chur ar cháilíocht na ríochta poiblí ag Cearnóg an Mhargaidh, trí bhreithniú a dhéanamh ar roinnt spásanna páirceála a bhaint agus tuilleadh binsí poiblí a sholáthar don chearnóg chun ligean scíthe a spreagadh.
- Clár glantacháin agus cothabhála bliantúil sonracha a chur i bhfeidhm do spásanna poiblí laistigh den chroilimistéar miondíola chun eispéireas na gcoisithe a fheabhsú (guma a bhaint, pábháil a níochán le hardbhrú srl.).
- Leanúint ar aghaidh ag tacú leis na féilte agus imeachtaí seanbhunaithe a bhíonn ar siúl sa Chaisleán Nua agus deiseanna le haghaidh imeachtaí breise a bhreithniú.

- Breithniú a dhéanamh ar imeachtaí agus ar mhargaí aníos a úsáid (ag an gcearnóg) chun beocht a chruthú timpeall Lár an Bhaile.
- Tacú le hobair agus le cuspóirí fhoireann Bhaile Slachtmhara an Chaisleáin Nua.

5.3.3 Sionainn

5.3.3.1 Réamhrá

Is é an tSionainn an baile is mó i Contae an Chláir le daonra de 9,729 de réir an Daonáirimh de 2016. Tá an baile suite ar an tSionainn, atá mar chuid de theorainn theas an Chontae. Forbraíodh Baile na Sionainne sna 1960idí mar fhreagra ar fhás Aerfort Idirnáisiúnta na Sionainne agus Limistéar Neamhchustaim na Sionainne. Tá naisc láidre inrochtaineachta ag an mbaile le cathracha Luimnigh, Chorcaí agus na Gaillimhe agus tá sé thart ar leath bealaigh idir Luimneach agus Inis, an dá cheann scríbe siopadóireachta is mó i Réigiún an Mheán-Iarthair.

5.3.3.2 Tarraingteachtaí

Tá an poitínseal ag an tSionainn do thurasóireacht feabhsaithe mar gheall ar a shuíomh tarraingteach feadh chonair an Atlantaigh agus inrochtaineacht Aerfort Idirnáisiúnta na Sionainne. Is díol spéise do thurasóirí é an t-ionad Atlantic Air Adventures sa bhaile agus is ionad do chuirteoirí oideachais eitlíochta agus insamhalta eitilte é. Cuimsítear raon leathan pacáistí lena n-áirítear laethanta teaghlaigh, turais agus aistir scoile, chomh maith le cuairteoirí aonair, cóisirí lá breithe, imeachtaí corparáideacha a éascú agus oiliúint insamhlóir eitilte, turais allamuigh agus taispeántais eitlíochta. Cuireann an t-ionad oiliúint seirbhísí teicniúla aerárthach ar fáil freisin i gcomhar le hInstitiúid Teicneolaíochta Luimnigh.

I measc na nithe is díol spéise sa cheantar tá Ionad Ceardaíochta agus Dearaidh Bhaile Ó gCathasaigh, Club Gailf na Sionainne agus pictiúrlann nua Omniplex, atá lonnaithe ag an Ionad Siopadóireachta Skycourt.

5.3.3.3 Inrochtaineacht

Sa ghréasán bóithre a fhreastalaíonn ar an tSionainn Príomhbhealaí Náisiúnta, tá an N19 agus an N18 a nascann an baile le Cathair Luimnigh, Inis agus Gaillimh. Ceanglaíonn an R471 réigiúnach an tSionainn le Droichead Abhann Ó gCearnaigh. Tá rochtain feabhsaithe ag Tollán Luimnigh idir an tSionainn agus Cathair Luimnigh ó osclaíodh é in 2010. Tá droichead dola ar an tollán seo.

Tá naisc bus iompair phoiblí ar ardchaighdeán ag nascadh an bhaile le mórionaid uirbeacha agus le cinn scríbe áitiúla sa Chontae. Soláthraíonn Bus Éireann bus áitiúil le dhá bhealach a fhreastalaíonn ar an tSionainn. Reáchtálann Bus Éireann na seirbhísí díreacha leis an minicíocht is airde chuig Aerfort na Sionainne agus uaidh le breis agus 130 seirbhís ag dul tríd an aerfort gach lá. Soláthraíonn na bealaí seo rochtain dhíreach ar lonnaíochtaí Luimnigh, Chorcaí, na Gaillimhe agus na hInse. Ceanglaíonn na seirbhísí bus naisc Áitiúil an tSionainn le lonnaíochtaí na hInse, na Scairbhe, Caisleán an Chláir, Cora Chaitlín, An Fhiacail, Lúbán Díge, Droichead Abhann Ó gCearnaigh, Tuaim Gréine agus Áth Leathan.

Tá go leor páirceála laistigh de Lár Bhaile na Sionainne. Tá páirceáil comhchruinnithe thart ar Ionad Siopadóireachta Skycourt, ina bhfuil carrchlós ilstóir. Tá páirceáil ar fáil freisin laistigh den Pháirc Ghnó Elite.

Tá Aerfort Idirnáisiúnta na Sionainne ar an tríú háit is gnóthaí in Éirinn agus taifeadadh líon paisinéirí de 3.6 milliún ag an mbuaicphointe. Soláthraíonn an t-aerfort bealach isteach chuig an tSionainn agus go hiarthar na hÉireann. Soláthraíonn an t-aerfort go leor bealaí idirnáisiúnta, lena n-áirítear na

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

bealaí coitianta is mó san Eoraip agus i Meiriceá Thuaidh. Tá stair cheannródaíoch ag an aerfort san eitlíocht dhomhanda leis an gcéad eitilt trasatlantach i 1945 agus bhí an chéad stór saor ó dhleacht ar domhan ann freisin. Tá carrchlós mór ag Aerfort Idirnáisiúnta na Sionainne chomh maith le níos mó ná 5,000 spás agus tá carr ar cíos ar fáil.

Figiúr 5-8: Aerfort na Sionainne (Foinse Clare FM)

Ní raibh sonraí faoin líon daoine ar fáil mar gheall ar shrianta dianghlasála an rialtais ar ghnáthoibriú an mhiondíola le linn na tréimhse staidéir.

5.3.3.4 *Cáilíocht agus Taitneamhacht Timpeallachta*

Bíonn tionchar ag spásanna oscailte tarraingteacha agus tírdhreachtú ar cháilíocht chomhshaoil na Sionainne. I measc samplaí de ghnéithe dearfacha de cháilíocht chomhshaoil tá Ceantar Coillearnach Lár an Bhaile agus Inbhear na Sionainne. Is spás tábhachtach é limistéar na coillearnaí agus is cuid é de bhealach cúrsaíochta, a nascann Lár an Bhaile leis an scoil agus ionad fóillíochta agus freisin Inbhear na Sionainne tríd an limistéar bogaigh. Tacaíonn an suíomh anois le hacmhainn shuntasach coillearnaí de chrainn dhuillsilteacha aibí. Soláthraíonn Inbhear na Sionainne gnáthóg thábhachtach d'éin fhiáine agus lapairí geimhrithe. I measc na ngnáthóg eile tá inbhir, murlaigh, salicornia agus plandaí bhliantúla eile a choilíníonn láib agus gaineamh, móinéir salainn Atlantacha agus móinéir salainn na Meánmhara.

I measc na spásanna taitneamhachta tábhachtacha eile tá Cuibrinn na Sionainne agus tailte i gcóngaracht Teachín Hastings, Cnoc Dhroim Gaibhle agus an limistéar spáis oscailte/coillte siar ó Chluain Airne. Tá roinnt áiseanna pobail laistigh den tSionainn lena n-áirítear Club Camógaíochta AFC Shannon Town United, Club Lúthchleasaíochta, Club Peile Rugbaí San Seanán, CLG Aras Wolfe Tones na Sionna, Club Eitilte Samhla na Sionainne agus páirceanna sacair.

5.3.3.5 Dearcadh Sábháilteachta

Ar an lá a rinneadh an tseiceáil sláinte, bhí an chuma ar an scéal go raibh taithí mhaith agus timpeallacht shlán baile á thairiscint ag an tSionainn. Bhí leibhéal ard faireachais ag an bpríomhcheantar siopadóireachta, rud a laghdaigh beagán ó Lár an Bhaile.

5.3.3.6 Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht

Is é Ionad Siopadóireachta Skycourt an croícheantar miondíola laistigh de Bhaile na Sionainne. Is ceann scríbe siopadóireachta comparáide é go príomha le raon sách fairsing de shiopaí comparáide. Tá Dunnes Stores mór mar ancaire ag an ionad siopadóireachta a fheidhmíonn mar phríomhcheann scríbe siopadóireachta bia agus a dhíolann raon leathan éadaí freisin. Tá ollmhargadh Lidl suite i gceantar siopadóireachta Skycourt. Chomh maith le siopadóireacht, cuireann an t-ionad áiseanna baincúireachta, leabharlann, oifig an phoist agus bialanna ar fáil.

Tá deiseanna ann chun Lár an Bhaile a athfhorbairt. Is féidir cur le méid agus cáilíocht an mhiondíola atá ar fáil trí fhorbairt bhreise miondíola a chur ar fáil. Tá Máistirphlean curtha le chéile ag Comhairle Contae an Chláir a mholann leathnú a dhéanamh ar Lár an Bhaile ó thuaidh de Skycourt. Soláthróidh an ceantar nua seo ar a dtugtar Ceantar Forbartha Speisialta na Sionainne breis miondíola agus seirbhísí mar chomhlánú ar Ionad Siopadóireachta Skycourt atá ann cheana féin.

Tábla 5.5: Éagsúlacht úsáidí laistigh den tSionainn

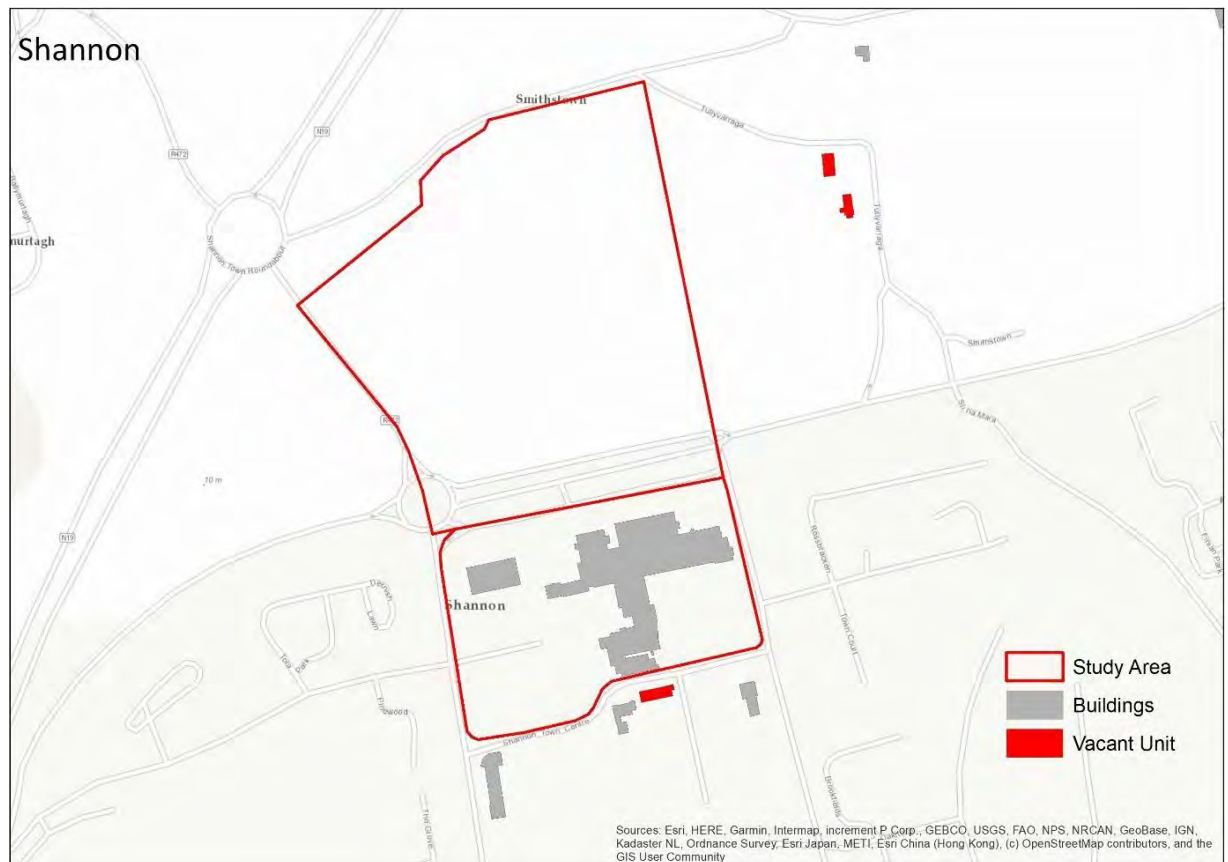
Ionad Siopadóireachta Skycourt	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	1	5%
Comparáide	13	68%
Áise	5	26%
Móriomlán	19	100%

Tábla 5.6: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh den tSionainn

Ionad Siopadóireachta Skycourt	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	17	34%
Aonaid Iomlána	50	100%

5.3.3.7 Leibhéal na nÁitreabh Folamh

Thuiriscigh Ionad Siopadóireachta Skycourt leibhéal arda d'áitribh fholmha. Ar an iomlán, bhí 17 aonad folamh taifeadta laistigh den ionad siopadóireachta. Bhí roinnt conairí laistigh den ionad siopadóireachta folamh den chuid is mó agus siopaí eile curtha ar bord agus clúdaithe le saothar ealaíne. Tugann sé seo le fios go bhfuil siad folamh le tamall fada. Mar a fheictear i bhFigiúir 5-9, níor cheadaigh an measúnú deisce tosaigh ar Limistéar Staidéir na Sionainne idirdhealú agus sainaitheant ar aonaid fholmha aonair. Deimhníodh na háitribh fholmha ina dhiaidh sin trí iniúchtaí fisiceacha suímh.

Figióir 5-9: Aonaid mhiondíola fholmha sa tSionainn

5.3.3.8 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

- Beogacht agus inmharthanacht Ionad Siopadóireachta Skycourt a chothabháil trí infheistíocht san ionad siopadóireachta a chomhdhlúthú.
- Athúsáid aonad/suíomh folamh ar fud an bhaile agus an ionaid siopadóireachta a spreagadh agus a éascú.
- Tacaíocht a thabhairt do chuspóirí Cheantar Forbartha Speisialta na Sionainne chun Lár Baile neartaithe inmharthana agus bríomhar a chruthú ag tacú le tairiscint mhiondíola ilghnéitheach ardchaighdeán le cuma fhisiciúil feabhsaithe, nascacht agus forbairt ‘sráid-dreach’.
- Breithniú a dhéanamh ar Nóta Treorach Pleanála ‘Scéim Feabhsúcháin Aghaidh Siopa’ a ghlacadh ina leagfar amach incháilitheacht, maoiniú deontais, critéir phrionsabail dearaidh srl. chun úsáid na scéime a spreagadh.

5.4 **Lárionad Dúiche agus Páirceanna Miondíola**

Cuireann an rannán seo i láthair torthaí shraith mionmheasúnuithe seiceála sláinte a rinneadh do na hIonaid Cheantair, lena n-áirítear Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’, Ionad Siopadóireachta Parkway, Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh, Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh, agus Ionad Siopadóireachta Jetland (Cathair Dháibhín) agus na Páirceanna Miondíola, Páirc Miondíola Parkway, Páirc Miondíola Childers, Páirc Ghnó an Phointe Thoir, Páirc Mhiondíola Oirthear na Cathrach.

5.4.1 Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’)

5.4.1.1 Réamhrá

Tá Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’) suite gar do Lár Chathair Luimnigh feadh an R526. Rinneadh an t-ionad siopadóireachta tarraingteach nua-aimseartha seo a mhéadú go leor uaireanta ó osclaíodh é i 1973 agus cuireann sé 37,000m² de spás miondíola agus 2,500 spás páirceála ar fáil. Freastalaíonn an t-ionad siopadóireachta suntasach seo ar an daonra áitiúil agus ar na ceantair máguaird.

5.4.1.2 Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht

Tá 80 miondíoltóir san ionad tarraingteach miondíola seo agus tá na siopaí cosúil le Next, Zara, H&M, Superdry agus River Island ann. Is iad Tesco, Penneys agus Shaws príomh-ancairí an ‘Crescent’. Is éard atá san ionad go príomha ná siopadóireacht chomparáide agus sonraítear go soláthraíonn 84% de na haonaid feidhm mhiondíola chomparáide. Tá pictiúrlann, ionaid bia agus Tesco mór san ionad freisin. Tá seirbhísí san ionad, bainc go príomha, cé go bhfuil an leabharlann áitiúil suite díreach taobh amuigh den ionad sa charrchlós. Níor taifeadadh aon aonad miondíola comparáide builc.

Tábla 5.7: Éagsúlacht úsáidí laistigh d’Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’

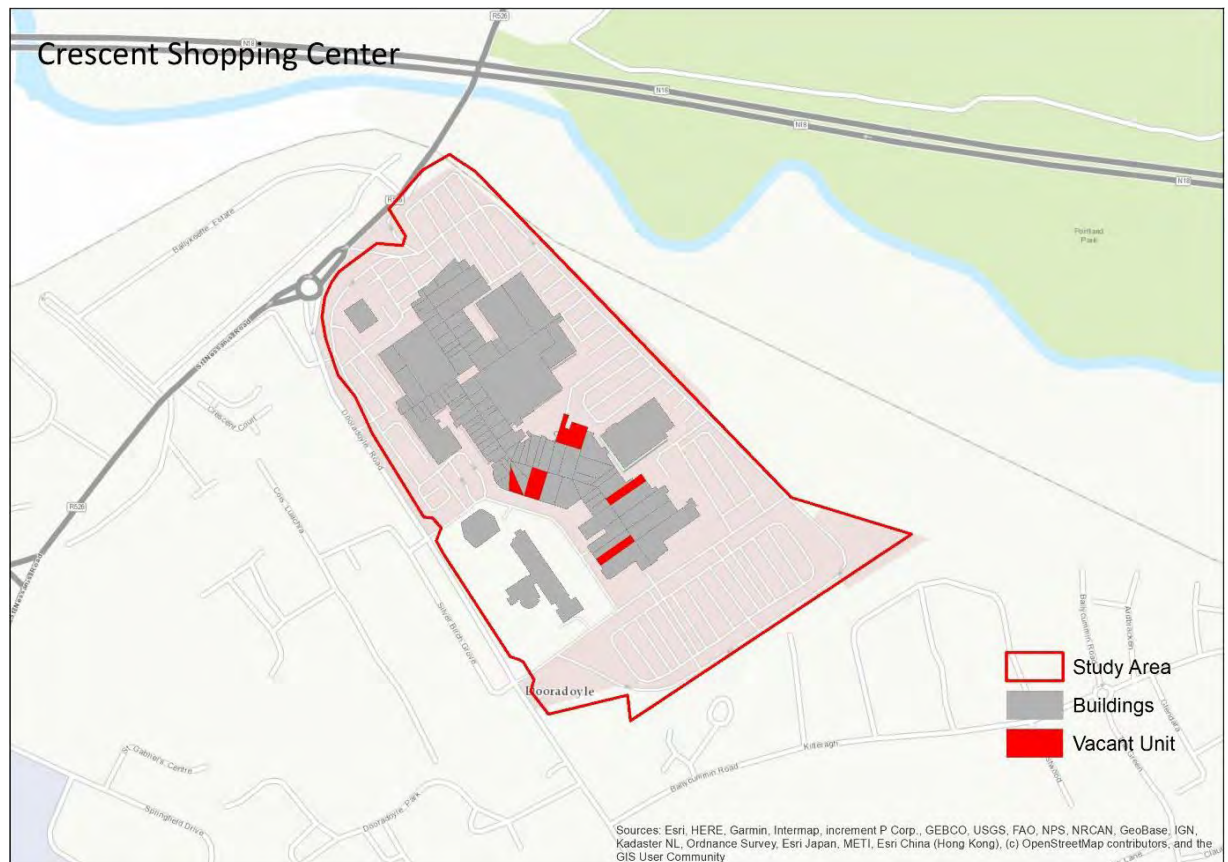
Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	0	0%
Comparáide	43	84%
Áise	8	16%
Iomlán	51	100%

Tábla 5.8: Aonaid fholmha fhoriomlána laistigh den Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’

Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	5	5%
Aonaid Iomlána	97	100%

5.4.1.3 Leibhéil na nÁitreabh Folamh

Bhí ráta iomlán íseal de 5% maidir le háitribh fholmha ag Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’. San iomlán, tugadh faoi deara go raibh 5 aonad folamh as iomlán de 97 mar a thaispeántar i bhFigiúr 5-10. Bhí an ráta ab ísle d’áitribh fholmha ag an ionad seo as na limistéir staidéir go léir a ndearnadh anailís orthu.

Figúir 5-10: Aonaid fholmha in Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’

5.4.1.4 Cíosanna Siopadóireachta agus Torthaí Tráchtála

Meastar go bhfuil aonaid mhiondíola i gCrios A laistigh d’Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’ thart ar €1,550 in aghaidh an mhéadair chearnaigh, bunaithe ar anailís ar an margadh i R1 2021. Bheadh toradh tráchtála thart ar 8% ag aonaid tipiciúil ionad siopadóireachta, laistigh den réigiún céanna le mórshráideanna laistigh de Chathair Luimnigh.²⁹ D’fhéadfadh luachanna insroichte beagán coigeartaithe a bheith mar thoradh ar fhachtóirí sonracha eile ar nós méid, tréithe agus líon na dtionóntaí comhroinnte ach tugann an méid thuas léargas eolasach ar an margadh áitiúil amhail R1 2021.

5.4.1.5 Príomhghníomhartha agus moltaí

Ceann scríbe a bhfuil an-éileamh air is ea an tIonad Siopadóireachta ‘Crescent’ agus tá ról tábhachtach aige le fada an lá in ordlathas miondíola na Cathrach. Cuireann sé eispéireas miondíola an-láidir ar fáil atá i gcodarsnacht leis na húsáidí agus na feidhmeanna iolracha a sholáthraíonn Lár Chathair Luimnigh. Ní mheastar go bhfuil sé cuí tacú le fairsingiú suntasach ar spás urláir miondíola san ionad siopadóireachta. Mar sin féin, níor cheart go gcuirfeadh beartas pleanála srian ar an lárionad dul in oiriúint do dhúshláin chomhaimseartha agus ag teacht chun cinn i dtéarmaí a fheidhmiúlachta.

— Breathnú ar an leathnú teoranta nuair nach mbíonn drochthionchar aige ar Lár Chathair Luimnigh.

²⁹ Foinse: Cushman & Wakefield Research R1 2021

- Cead a thabhairt do nuachóirí agus oiriúnú an ionaid chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais nua-aimseartha.

5.4.2 Limistéar Staidéir Pháirc Miondíola Bhóthar Childer/Bhóthar Bhéal Átha Síomoin – Páirc Miondíola Childer/Páirc Mhiondíola Oirthear na Cathrach agus Páirc Ghnó an Phoainte Thoir

5.4.2.1 Réamhrá

I Limistéar Staidéir Pháirc Mhiondíola Bhóthar Childer/Bóthar Bhéal Átha Síomoin, áirítear Páirc Mhiondíola Bhóthar Childer, Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach agus Páirc Ghnó an Phoainte Thoir. Tá Páirc Mhiondíola Bhóthar Childer suite díreach taobh ó dheas de Pháirc Mhiondíola Parkway. Tá rochtain ar Pháirc Mhiondíola Bhóthar Childer tríd an R509 (Bóthar Childers). Tá carrchlós mór dromchla sa pháirc mhiondíola seo a bhfuil móréilimh uirthi.

Tá Páirc Ghnó an Phoainte Thoir suite ó dheas ó Pháirc Mhiondíola Bhóthar Childer agus tá Páirc Mhiondíola Oirthear na Cathrach suite díreach soir ó Pháirc Ghnó an Phoainte Thoir, agus rochtain ag an bpéire acu ó Bhóthar Bhéal Átha Síomoin. Síneann an dá pháirc mhiondíola seo le chéile níos mó ná 1.5km agus is sainairionna iad trádstórais mhóra a chuimsíonn cuid mhór de Bhóthar Bhéal Átha Síomoin, idir Timpeallán Thiobraid Árann agus Timpeallán an Gharraí Ghlais. Tá na páirceanna miondíola tarraingteach do mhiondíoltóirí mar tá inrochtaineacht mhaith acu agus iad cóngarach do Lár Chathair Luimnigh.

5.4.2.2 Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht

Is scéim trádstórais mhiondíola nua-aimseartha í Páirc Miondíola Childer a sholáthraíonn il-aonaid mhiondíola a ndíolann go leor acu earraí comparáide. Is iad siopaí Dunnes príomh-ancaire na páirce miondíola. Tá Boots, Sports Direct, Next, Lifestyle Sports, The Range agus Harry Corry Interiors ar fad lonnaithe ar an suíomh. Tá asraonta bia agus dí ina n-aonad laistigh den charrchlós.

Soláthraíonn Páirc Ghnó an Phoainte Thoir agus Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach raon seirbhísí agus tugtar faoi deara gurb iad an príomhlímistéar le haghaidh aonaid mhiondíola builci gCeantar Uirbeach Luimnigh. I measc na miondíoltóirí suntasacha sa cheantar tá J&B Furniture, Cash & Carry Kitchens, Harvey Norman agus B&Q.

Tábla 5.9: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Cheantar Staidéir Bhóthar Childers/Bhóthar Bhéal Átha Síomoin

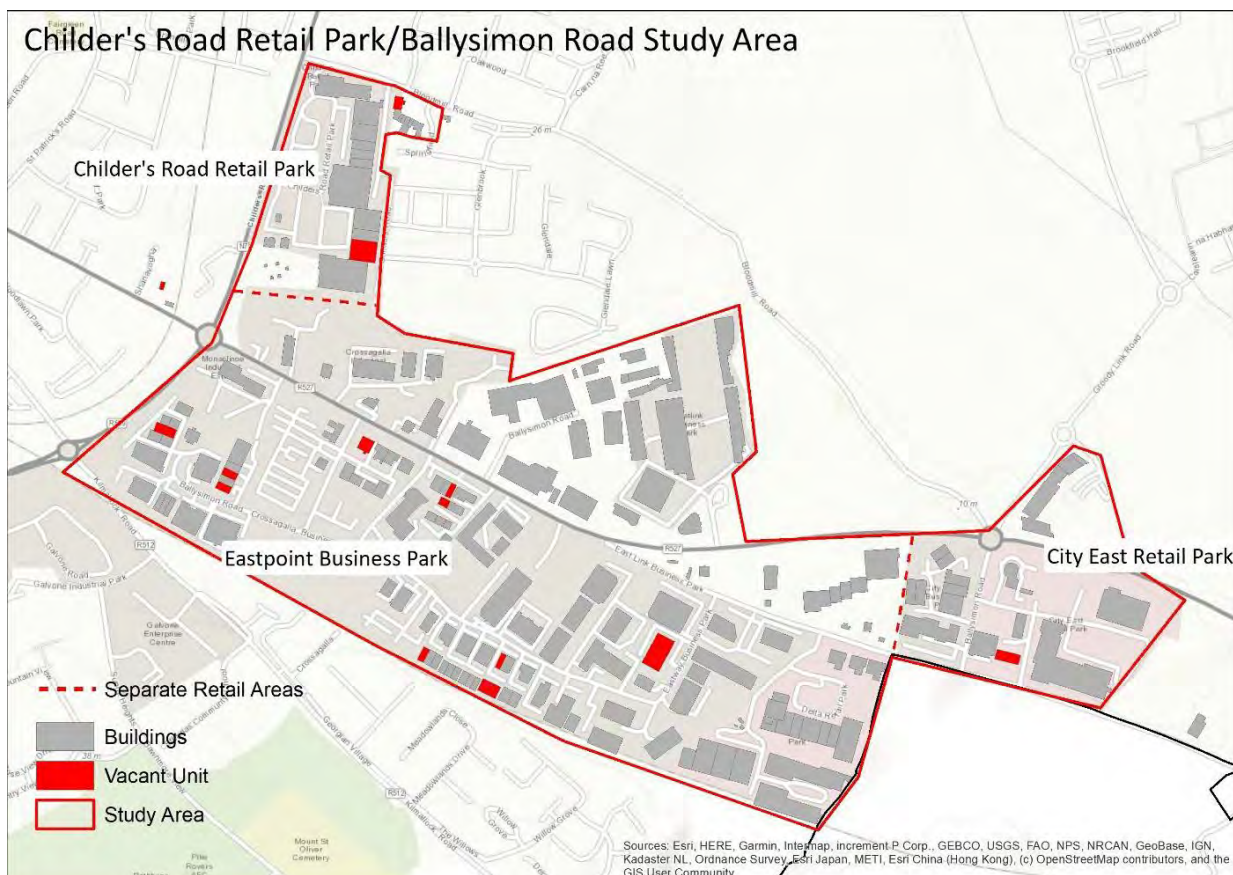
	Páirc Miondíola Childer's		Páirc Ghnó an Phoainte Thoir		Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach	
	Líon na nAonad	Aonad (%)	Líon na nAonad	Aonad (%)	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	0	0%	13	42%	1	20%
Comparáide	8	80%	15	48%	3	60%
Áise	2	20%	5	10%	1	20%
Iomlán	10	100%	31	100%	5	100%

Tábla 5.10: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Pháirc Mhiondíola Bhóthar Childer/Bóthar Bhéal Átha Síomoin

	Páirc Miondíola Childers		Páirc Ghnó an Phointe Thoir		Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach	
	Líon na nAonad	Aonad (%)	Líon na nAonad	Aonad (%)	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	2	7%	14	9%	1	6%
Aonaid Iomlána	30		158		18	

5.4.2.3 Leibhéal na nÁitreabh Folamh

Bhí an ráta iomlán d'áitribh fholmha laistigh de Pháirc Miondíola Childer, Páirc Ghnó an Phointe Thoir agus Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach measartha íseal ag 8%. Mar a léirítear i bhFigiúir 5-11 thíos, is fíorbheagán aonad folamh atá sna dtrí pháirc. Agus é a mhiondealú ina n-aonar, i dTábla 5.10 luaitear go raibh ráta d'áitribh fholmha de 7% i bPáirc Miondíola Childer, go raibh ráta d'áitribh fholmha de 9% ag Páirc Ghnó an Phointe Thoir agus go raibh an ráta d'áitribh fholmha ab ísle de 6% ag Páirc Mhiondíola Oirthear na Cathrach.

Figiúr 5-11: Aonaid fholmha laistigh de Limistéar Staidéir Bhóthar Childer/Bhóthar Bhéal Átha Síomoin

5.4.2.4 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Tá ag éirí go maith le Páirc Mhiondíola Bhóthar Childer, Páirc Ghnó an Phointe Thoir agus Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach agus taifeadadh leibhéal ísle d'áitribh fholmha.

- Breithniú a dhéanamh ar leathnú teoranta na bpáirceanna miondíola mura mbíonn drochthionchar ag an bhforbairt a bheartaítear ar Lár Chathair Luimnigh.
- Beogacht agus inmharthanacht na n-ionad miondíola seo a choinneáil.

5.4.3 Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce/Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce

5.4.3.1 *Réamhrá*

Tá Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce Luimnigh agus Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce suite 2km soir ó Lár Chathair Luimnigh feadh Bhóthar Bhaile Átha Cliath. Tá na hionaid mhiondíola seo tarraingteach do mhiondíoltóirí mar tá inrochtaineacht mhaith acu agus iad cóngarach do Lár Chathair Luimnigh. Soláthraíonn Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce díreach os cionn 12,500m² agus 700 spás páirceála.

5.4.3.2 *Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht*

Is é Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce an t-ionad is mó agus tá sé eagraithe timpeall Dunnes Stores, a sholáthraíonn feidhmeanna áise agus comparáide araon. I measc na miondíoltóirí suntasacha laistigh den ionad siopadóireachta tá Easons, Gamestop, Homecare Medical agus Eurogiant. Miondíol comparáide atá san ionad go príomha ach tá bialanna agus seirbhísí mar NDSL agus BSL ann freisin.

Tá Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce suite díreach os comhair Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce agus tá sí comhdhéanta go príomha de mhiondíol comparáide agus áirítear ann earraí builc mar Homebase, JYSK agus Carpetright. Tá bialann suite ar an suíomh. Bhí miondíol builc freagrach as 14% de na haonaid mhiondíola iomlána agus b'ionann miondíol chomparáide agus 86% de na haonaid iomlána.

Tábla 5.11: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Bhealach na Páirce

Bealach na Páirce	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	3	14%
Comparáide	16	76%
Folamh	2	10%
Iomlán	21	100%

Tábla 5.12: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Bhealach na Páirce

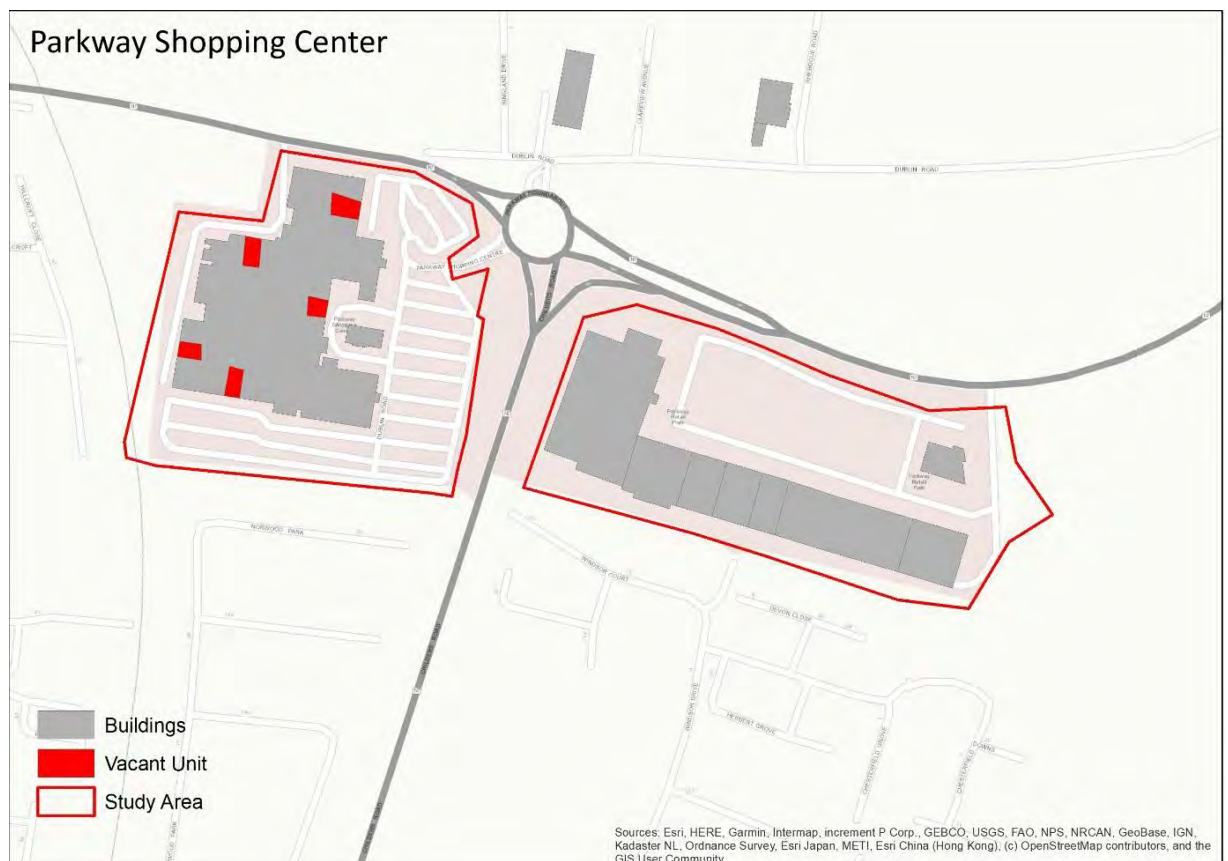
Bealach na Páirce	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	5	15%

Aonaid Iomlána	34	100%
-----------------------	-----------	-------------

5.4.3.3 *Leibhéil na nÁitreabh Fola*

Bhí ráta folúntais de 15% ag Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce agus ag Páirc Miondíola Bhealach na Páirce. Níor thaifead Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce aon aonaid fholmha. Mar a fheictear i bhFigiúir 5-12, níor cheadaigh an measúnú deisce tosaigh ar Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce ná ar Pháirc Miondíola Bhealach na Páirce idirdhealú agus sainathint ar aonaid fholmha aonair. Deimhníodh na háitribh fholmha ina dhiaidh sin trí iniúchtaí fisiceacha suímh.

Figiúr 5-12: Aonaid fholmha Bhealach na Páirce

5.4.3.4 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Tá Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce agus Páirc Miondíola Bhealach na Páirce ag comhlíonadh a bpríomhfheidhm chun tacú leis an dobharcheantar cónaithe. Ní shamhlaítear spás urláir breise faoin bplean seo.

- Breithnú a dhéanamh ar leathnú teoranta Ionad Siopadóireachta Parkway/Páirc Mhiondíola ag cinntiú nach mbeidh aon tionchar diúltach díreach aige ar Lár Chathair Luimnigh.

5.4.4 Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh

5.4.4.1 Réamhrá

Tá Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh suite soir ó dheas ó Lár Chathair Luimnigh ar an gcuarbhóthar istigh. Is féidir teacht ar an ionad siopadóireachta tríd an R509 agus an R511. Tá aghaidh an ionaid siopadóireachta as dáta agus níl sé chomh tarraingteach céanna ná na hionaid mhiondíola eile laistigh de Cheantar Uirbeach Luimnigh.

5.4.4.2 Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht

Is é ollmhargadh Tesco príomh-ancaire an ionaid siopadóireachta, ag soláthar miondíola áise. Tá aonaid mhiondíola chomparáide teoranta. San ionad freisin tá asraonta bia, áiseanna baincéireachta, seirbhísí cúram sláinte, oifig an phoist agus Circle K suite ó dheas ón ionad miondíola. Níor taifeadh aon aonad builc.

Tábla 5.13: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Bhaile an Róistigh

Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	0	0%
Comparáide	2	40%
Áise	3	60%
Iomlán	100	100%

Tábla 5.14: Aonaid fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Bhaile an Róistigh

Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	13	45%
Aonaid Iomlána	29	100%

5.4.4.3 Leibhéal na nÁitreabh Folaímh

Thaifead Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh leibhéal arda d'áitribh fholmha mar a léirítear i bhFigiúir 5-13 le beagnach gach aonad inmheánach taifeadta mar fholmha. Bhí ráta d'áitribh fholmha íseal ag aonaid sheachtracha. Bhí ráta d'áitribh fholmha iomlán de 45% ag an ionad.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figúir 5-13: Aonaid fholmha in Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh

5.4.4.4 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Is cosúil go bhfuil Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh as dáta agus go mbainfidh sé leas as athnuachan chun tarraingteacht a mhéadú agus chun folúntais a laghdú. Níl aon spás urláir breise beartaithe.

- Breithniú a dhéanamh ar ionad siopadóireachta Bhaile an Róistigh a athnuachan.
- Is dócha go bhfanfaidh príomhfheidhm Bhaile an Róistigh mar áis den chuid is mó gan aon ról inaitheanta mar cheann scríbe miondíola comparáide.

5.4.5 Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh

5.4.5.1 *Réamhrá*

Tá Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh suite thart ar. 4.5km soir ó Lár Chathair Luimnigh agus é suite ar an taobh theas de Bhóthar Bhaile Átha Cliath. Is féidir teacht ar an ionad feadh Bhóthar Chill Mhuire agus tá neart páirceála ann.

5.4.5.2 *Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht*

Tá éagsúlacht mhaith miondíoltóirí comparáide san ionad siopadóireachta agus d'fhás sé go dtí os cionn 30 aonad. I measc na miondíoltóirí comparáide tá Tech Star, Meadows and Byrne, Specsavers agus The Card Company. Tá pictiúrlann agus McDonald's san ionad freisin. Tá siopa mór Supervalu suite laistigh den ionad siopadóireachta agus is é an príomhaonad

áise é laistigh d'Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh. Tá Lidl suite ó thuaidh ón ionad siopadóireachta ar an taobh thuaidh de Bhóthar Bhaile Átha Cliath.

Tábla 5.15: Éagsúlacht úsáidí in Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh

Ionad Chaladh an Treoigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	1	6%
Comparáide	7	41%
Áise	9	53%
Iomlán	17	100%

Tábla 5.16: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh d'Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh

Ionad Chaladh an Treoigh	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	5	14%
Aonaid Iomlána	36	100%

5.4.5.3 *Leibhéil na nÁitreabh Fola*

Tá ráta d'áitribh fholmha tráchtála de 14% faoi láthair ag limistéar staidéir mhiondíola Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh. Mar a fheictear i bhFigiúir 5-14, níor cheadaigh an measúnú tosaigh deisce ar Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh idirdhealú agus sainathint a dhéanamh ar aonaid fholmha aonair. Deimhníodh na háitribh fholmha ina dhiaidh sin trí iniúchtaí fisiceacha suímh.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 5-14: Miondíol agus Aonaid Fholmha Chaladh an Treoigh

5.4.5.4 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Feidhmíonn Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh mar Lárionad Dúiche tábhachtach.

- Ba cheart go bhfanadh Caladh an Treoigh mar mhiondíol áise den chuid is mó agus níor cheart go bhforbródh sé ina cheann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha.

5.4.6 **Cathair Dháibhín (Ionad Siopadóireachta Jetland)**

5.4.6.1 *Réamhrá*

Áirítear i gceantar bruachbhailte Chathair Dháibhín Ionad Siopadóireachta Jetland agus Crosaire Ó Cuanach. Is ionad siopadóireachta nua-aimseartha saintógtha é Ionad Siopadóireachta Jetland atá suite timpeall 2.5km siar ó Lár Chathair Luimnigh feadh Bhóthar na hInse. Tá sé suite i gceantar cónaithe seanbhunaithe laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh agus tá sé cóngarach do Staidiam na dTailte Gaelacha. Tá Ionad Miondíola Bhóthar na hInse cóngarach don ionad siopadóireachta.

5.4.6.2 *Éagsúlacht Úsáidí agus Ilionadaíocht*

Cuireann Ionad Siopadóireachta Jetland timpeallacht nua-aimseartha, fairsing ar fáil do mhiondíoltóirí. Is é Dunnes Stores an príomh-mhiondíoltóir áise laistigh den ionad siopadóireachta. Is é miondíol comparáide an príomhfhoirm miondíola in Jetland. San ionad chomh maith tá halla bia den scoth le suíocháin agus áirítear leis McDonald's carrsheirbhíse. Díreach in aice le hIonad Siopadóireachta Jetland tá Páirc Mhiondíola Bhóthar na hInse

Cuimsíonn sé aonaid mhiondíola comparáide agus builc agus an phictiúrlann Vue. Ina theannta sin, taobh amuigh d'Ionad Siopadóireachta Jetland ar an taobh thuaidh de Bhóthar na hInse tá ollmhargadh Lidl.

Tábla 5.17: Éagsúlacht úsáidí laistigh de Jetland SC

Ionad Siopadóireachta Jetland	Líon na nAonad	Aonad (%)
Builc	1	8%
Comparáide	8	67%
Áise	3	25%
Iomlán	12	100%

Tábla 5.18: Áitribh fholmha mhiondíola fhoriomlána laistigh de Jetland SC

Ionad Siopadóireachta Jetland	Líon na nAonad	Aonad (%)
Aonaid Fholmha	8	25%
Aonaid Iomlána	32	100%

5.4.6.3 *Leibhéil na nÁitreabh Folamh*

Bhí ráta d'áitribh fholmha iomlán de 25% ag na trí ionad miondíola. Cé go bhfuil d'áitribh fholmha laistigh den Ionad Siopadóireachta Jetland, sa mheasúnú tosaigh deisce (mar a fheictear i Figiúir 5-15(c) níor ceadaíodh d'irdhealú ná do shainaitint ar aonaid fholmha aonair. Deimhníodh na háitribh fholmha ina dhiaidh sin trí iniúchtaí fisiceacha suímh.

Figiúr 5-15: Aonaid fholmha laistigh den Ionad Siopadóireachta Jetland

5.4.6.4 *Príomhghníomhartha agus moltaí*

Ní bhreithneofar Ionad Siopadóireachta Jetland ach le haghaidh fairsingiú teoranta nuair is cuí. Níor cheart go bhforbródh an t-ionad ina cheann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha.

- Níor cheart Ionad Siopadóireachta Jetland a leathnú ach amháin nuair nach mbíonn tionchar diúltach ag an bhforbairt bheartaithe ar Lár Chathair Luimnigh.

6 Riachtanais Spás Urláir Mhiondíola Réamh-Mheasta

6.1 Réamhrá

Sa rannán seo, tugtar forbhreathnú ar an measúnú cainníochtúil ar spás urláir miondíola sna limistéir staidéir, chun samhail a dhéanamh do riachtanais spáis urláir dóchúla amach anseo ar fud an Cheantair Uirbigh agus Chontae Luimnigh do thréimhse an phlean (2022-2028). Sa mheasúnú, cuirtear san áireamh treochtaí atá ag teacht chun cinn sa mhargadh miondíola (mar a pléadh i gCuid 3), meastacháin ar éileamh sa todhchaí, athruithe réamh-mheasta ar an daonra, caiteachas tomhaltóirí, giniúint láimhdeachais reatha agus an cumas d'acmhainneacht spáis urláir amach anseo.

Déantar an measúnú ar spás urláir miondíola don trí chineál spéise miondíola:

1) Áis; 2) Comparáid Neamhbhuilc (dá ngairtear 'comparáid'); agus 3) Comparáid Builc (dá ngairtear 'builc'). Tá bonnbhliain an mheasúnaithe socraithe ag 2021, mura sonraítear a mhalairt, le figiúirí slánaithe go dtí an tslánuimhir is gaire nuair is cuí. Díorthaítear an poitéinseal spáis urláir miondíola measta sa todhchaí do cheantar mhiondíola Chontae Luimnigh agus cuirtear an tsuim chomhiomlán sin ar fáil freisin d'iomlán Contae. Tá soláthar speisialta déanta do Dhobharcheantar Luimnigh agus é ag síneadh lastuaidh den Cheantar Cathrach isteach i gContae an Chláir. Tá an measúnú ar dhaonra, caiteachas, spás urláir miondíola agus ionchuir eile a úsáidtear chun riachtanais spás urláir sa todhchaí a chinneadh bunaithe sa dobharcheantar ina iomláine (agus leathnaíonn an chuid go Contae an Chláir).

Níl i gceist leis na riachtanais spáis urláir mheasta sa todhchaí arna ríomh tríd an bpróiseas samhaltaithe ach treoirínthe leathana a sholáthar maidir le leithroinnt spáis urláir bhreise ar an lorg reatha spáis urláir áise, comparáide agus builc. Mar sin, níor cheart na figiúirí seo a léirmhíniú mar fhiigiúirí ró-shaintreoracha ná níor chóir go gcuirfidís bac ar iomaíocht – mar atá luaite i gceanglais na dTreoirínthe Pleanála Miondíola (2012).

6.1.1 Cur Chuige Modheolaíoch

Déanann an cur chuige seo a leanas cur síos ar an modheolaíocht céim ar chéim a úsáidtear sa mheasúnú ar acmhainn spás urláir miondíola reatha agus amach anseo trasna na ndobharcheantair:

Céim 1: Dobharcheantair mheasúnaithe a bhunú agus úsáid a bhaint as na réamhaisnéisí daonra comhaontaithe sna bonnbhlianta, i mblianta na tréimhse agus sna blianta dearaidh;

Céim 2: Meastachán a dhéanamh ar an gcaiteachas atá ar fáil in aghaidh an duine do gach ceann de na catagóirí miondíola (earraí áise, comparáide agus builc) sa bhonnbhliain agus sa bhliain dearaidh;

Céim 3: Réamh-mheastachán a thiomsú ar an gcaiteachas iomlán atá ar fáil sa bhonnbhliain agus sa bhliain dearaidh do chónaitheoirí chun insreafaí agus eis-sreafaí caiteachais toimhdithe a cheadú;

Céim 4: Tabhairt faoi réamh-mheastachán ar an athrú ionchais ar an gcaiteachas atá ar fáil (ag tabhairt cuntas ar insreafaí agus eis-sreafaí sainaitheanta) a thacóidh le soláthar spáis urláir bhreise;

Céim 5: Meastachán a dhéanamh ar láimhdeachas tascach an spáis urláir reatha in earraí áise, comparáide agus builc;

Céim 6: Meastachán a dhéanamh ar láimhdeachas ionadaíoch an spáis urláir reatha in earraí áise, comparáide agus builc;

Céim 7: Miondealú ar spás urláir folamh a thiomsú agus meastachán a dhéanamh ar an leithdháileadh miondíola a mheastar;

Céim 8: An barrachas iarmharach nó an t-easnamh a dhíorthú idir caiteachas coigeartaithe atá ar fáil agus láimhdeachas toimhdithe sa todhchaí;

Céim 9: Achoimre a dhéanamh ar an acmhainn acmhainneachta do spás urláir breise thar gach ceann de na trí chatagóir miondíola agus áitribh fholmha á gcur san áireamh.

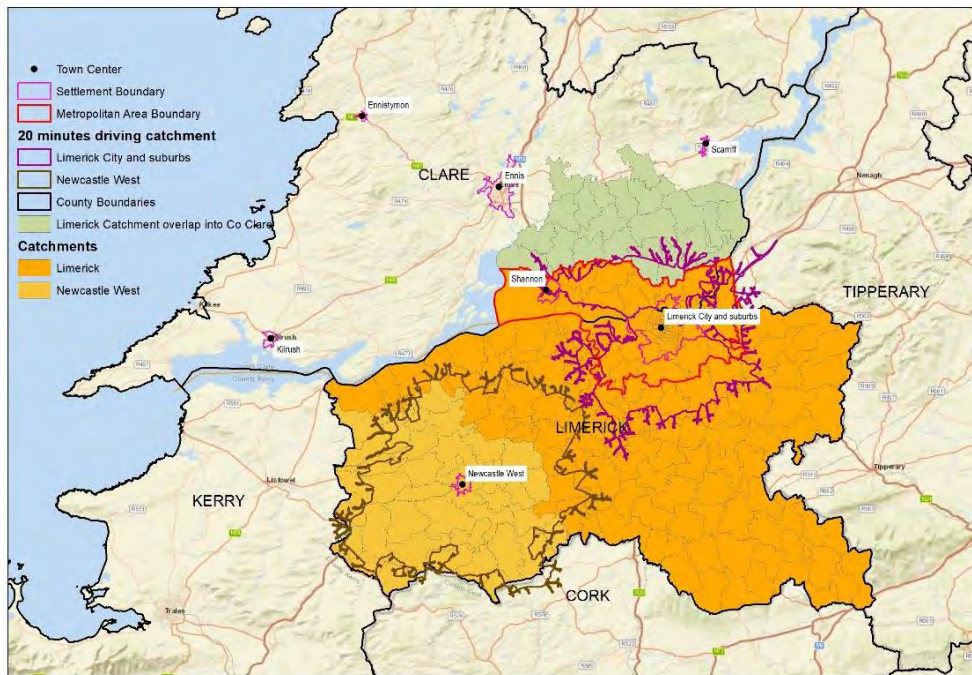
6.1.2 Staidéir agus Dobharcheantair a Shainmhíniú

Chun críche an mheasúnaithe seo tá Contaetha Luimnigh agus an Chláir foroinnte sa dá dhobharcheantar seo a leanas:

- Dobharcheantar Luimnigh (lena n-áirítear Ceantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne agus forluí ar an dobharcheantar isteach i gContae an Chláir);
- Dobharcheantar an Chaisleáin Nua.

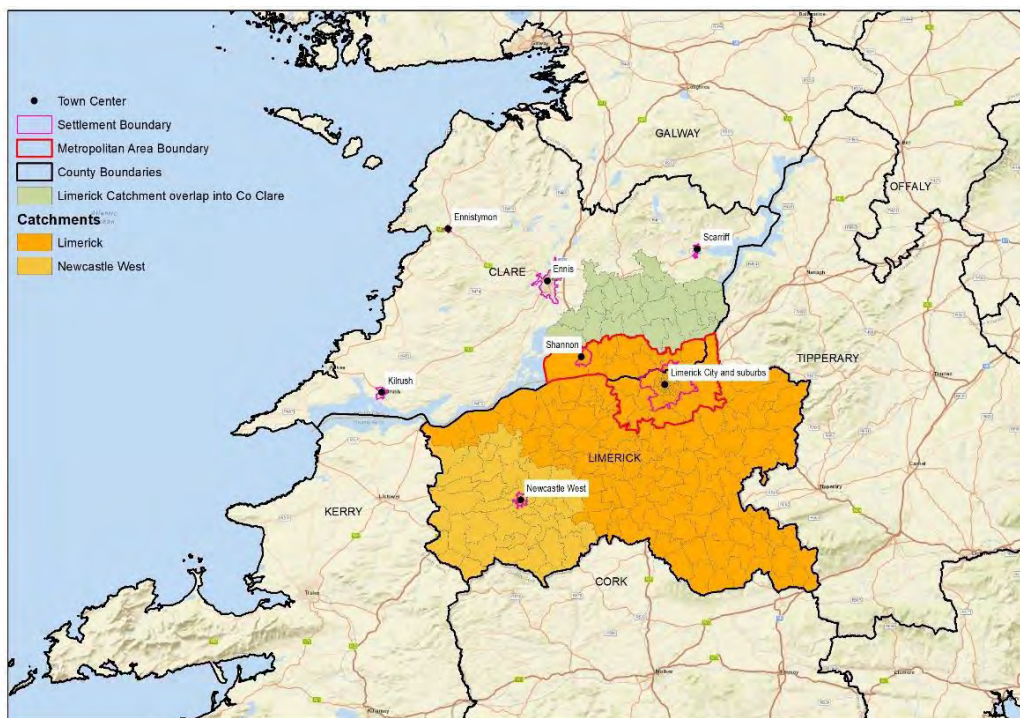
Sainmhíniú na dobharcheantair trí úsáid a bhaint as measúnú ar inrochtaineacht am tiomána, ag síneadh amach ó na príomhbhailte i ngach ceann de na dobharcheantair. Baineadh úsáid as tairseacha ama iolracha i measúnú na ndobharcheantair, agus ina dhiaidh sin roghnaíodh an tairseach de 20 nóiméad mar an rianaitheoir is fearr a oireann mar go laghdaítear an forluí leis, agus ag an am céanna uasmhéadaítear an sroicheadh daonra laistigh de thréimhse ama inrochtana. Sa mheasúnú inrochtaineachta ar am tiomána, déantar breithniú ar fhachtóirí cosúil le tíreolaíocht agus an gréasán bóithre atá ann cheana féin agus ordlathas a mheas nuair a bhíonn achar á chinneadh. Léirítear san fhiigiúr seo a leanas inrochtaineacht am tiomána ó na príomhbhailte sna dobharcheantair.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
 Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 6-1: Ceann scríbe laistigh de 20 nóiméad tiomána ó Phríomhbhaile i nDobharcheantair

Chun na dobharcheantair a shainiú níos fearr, rinneadh measúnú ar leibhéal na dtoghroinne (TR) ag baint úsáide as 'cur chuige is feiliúnaí' chun toghcheantair a shannadh do gach dobharcheantar, mar bhonn do ríomhanna daonra. Sa léarscáil seo a leanas, tugtar forbhreathnú ar na dobharcheantair i ngach Contae ag leibhéal an Toghroinne.

Figiúr 6-2: Dobharcheantair Staidéir Mhiondiola

Laistigh de gach dobharcheantar, leagadh amach limistéir áirithe spéise mar limistéir mhiondíola staidéir. Áirítear leis na limistéir staidéir seo limistéir a bhfuil láithreach nódúil miondíola acu cheana féin, cibé acu i bhfoirm ionad siopadóireachta nó saoráidí siopadóireachta eile ar an mórshráid (féach léarscáileanna in Aguisín A.1). Chomh maith leis na limistéir staidéir imlínte, breithníodh áiseanna miondíola eile lasmuigh de na nóid mhiondíola a bhfuil tionchar fós acu ar an timpeallacht mhiondíola agus ar dhinimic laistigh de gach dobharcheantar. Áiríodh na háiseanna miondíola seo sa samhaltú spás urláir chomh maith leis na háiseanna miondíola a aithníodh sna limistéir staidéir.

6.2 Daonra

Ríomhadh daonraí na ndobharcheantar do thréimhse an phlean ó bhunshonraí na Príomh-Oifige Staidrimh in 2016, réamh-mheasta ar aghaidh go dtí 2028 le spriocdhaonra an NPF a leagadh amach do lonnaíochtaí.

6.2.1 Daonra Dhobharcheantar Luimnigh

Áirítear i ndaonra Dhobharcheantar Luimnigh an iliomad ceantar lonnaíochta CSO agus ceantair lonnaíochta eile atá catagóirithe mar ‘tuaithe’. Rinneadh daonra lonnaíochta Dhaonáireamh 2016 do na ceantair a chomhlánú agus a chur i gcomparáid le spriocdhaonra 2028 do lonnaíochtaí mar atá leagtha amach ag an NPF. Baineadh úsáid as modh líneach réamh-mheastacháin daonra chun na hiomláin daonra bliantúla do gach bliain ó 2016 go 2028 a ríomh agus go sonrach do thréimhse an phlean ó 2022-2028. Rinneadh breithniú ar an gcuid de Dhobharcheantar Luimnigh a fhorluíonn isteach i gContae an Chláir. Bhí meastacháin daonra na coda seo bunaithe ar mhéadú comhréireach go dtí 2028³⁰, le fás líneach bliantúil comhchosúil i bhfeidhm.

Soláthraíonn an tábla seo a leanas miondealú ar an daonra do Dhobharcheantar Luimnigh, lena n-áirítear an chuid atá ag forluí isteach i gContae an Chláir, chomh maith le Dobharcheantar an Chaisleáin Nua.

Tábla 6.1: Réamh-mheastacháin Daonra Dobharcheantair

Daonra i ngach Dobharcheantar					
Bliain	Daonáireamh	Daonra Dobharcheantair arna leithdháileadh faoi ailínithe NPF			
		2016	2022	2024	2026
Dobharcheantar Luimnigh					
Daonra	209,413	234,642	243,051	251,461	259,767
Athrú # ó 2016	-	25,229	33,638	42,048	50,354
Athrú (%) ó 2016	-	12.0%	16.1%	20.0%	24%
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua					
Daonra	27,043	29,172	29,882	30,591	31,301
Athrú # ó 2016	-	2,129	2,839	3,548	4,258

³⁰ Forbraíodh é seo i gcomhaontú le Comhairle Contae an Chláir.

Athrú % ó 2016	-	7.9%	10.5%	13.1%	15.7%
-----------------------	---	------	-------	-------	-------

6.3 Meastacháin Chaiteachais

D'fhonn an caiteachas a bhí ar fáil do gach dobharcheantar a chinneadh, chuathas i gcomhairle le Fiosrúchán Seirbhísí Bliantúil an CSO (ASI) chun athbhreithniú a dhéanamh ar na sonraí caiteachais ina aghaidh an duine arna bhfoilsíú ag leibhéal an Chontae. Amhail ó dháta ullmhaithe an mheasúnaithe seo, foilsíodh na figiúirí ASI is déanaí i mí Feabhra 2021 agus léiríonn siad léargas scagtha ar shonraí cuntas náisiúnta go dtí 2018. Soláthraítear sna sonraí a foilsíodh meastacháin chomhlána ar chaiteachas i ngach ceann de na hearnálacha miondíola ábhartha (mar atá leagtha amach sna Treoirínte Pleanála Miondíola), sna príomh-chomhiomláin trádála ar an leibhéal náisiúnta. Léirítear sa tábla seo a leanas na comhiomláin láimhdeachais roghnaithe a bhaineann leis na hearnálacha miondíola a rinneadh a chatagóiriú go sonrath mar earraí áise, comparáide nó builc ar leibhéal an Stáit³¹.

Tábla 6.2: Cinneadh de Láimhdeachas Díolacháin Miondíola Comparáide agus Áise ar Leibhéal Stáit

(Stáit) Láimhdeachas Díolacháin Miondíola Áise agus Comparáide a Chinneadh			
Earraí Miondíola (Stát: 2018 an Bhliain is Deireanaí)	Láimhdeachas gan CBL san áireamh (€000) - 2018	CBL ar Láimhdeachas (€000) - 2018	Láimhdeachas le CBL san áireamh (€000) - 2018
Earraí Áise			
Díolacháin Earraí Áise i Siopaí Neamhspeisialaithe	€15,633,106	€2,642,708	€18,275,814
Díolacháin Earraí Áise i Siopaí Speisialaithe	€1,767,221	€403,922	€2,171,143
Miondíol trí sheastáin agus margáí	€59,241	€8,130	€67,371
Iomlán na nEarraí Áise	€17,459,568	€3,054,760	€20,514,328
Earraí Comparáide			
Díolacháin Earraí Comparáide i Siopaí Neamhspeisialaithe	€1,737,012	€293,634	€2,030,646
Díolacháin Earraí Comparáide i Siopaí Speisialaithe	€17,142,417	€4,123,024	€21,265,441
Miondíol trí sheastáin agus margáí	€59,241	€8,130	€67,371
Iomlán na nEarraí Comparáide	€18,938,669	€4,424,788	€23,363,458
Foriomlán	€36,398,237	€7,479,548	€43,877,785

³¹ Ionchorpraíodh scoilteadh díolacháin mhiondíola i siopaí neamhspeisialaithe idir áisiúlacht agus comparáid ar bhonn scoilte 85:15 i dtreo áise. Cuireadh é seo ar an eolas ag miondealuithe sonracha breise ar dhíolacháin mhiondíola ag an bPríomh-Oifig Staidrimh, rud a d'aonraigh Stórais Roinne ó dhíolacháin áise.

Leis na sonraí i dTábla 6.2 ar fáil ag leibhéal an Stáit, déantar coigeartú ioncaim in aghaidh an duine ar leibhéal Contae do Chontaetha Luimnigh agus an Chláir (ar leithligh, bunaithe ar chaiteachas in aghaidh an duine gach Contae don bhonnbhliain 2018) trí úsáid a bhaint as foilseachán na Príomh-Oifige Staidrimh ar Ioncam Indiúscartha Contae agus OTI Réigiúnach (arna fhoilsiú i bhFeabhra 2021), inar tugadh le fios go raibh ioncam in aghaidh an duine i gContae Luimnigh thart ar 109.5% ar ioncam an Stáit in 2018. Úsáidtear an tInnéacs Díolacháin Miondíola (RSI) mar bhonn eolais do dhíolacháin mhiondíola agus cuirtear boilsciú i bhfeidhm ar fhiúirí 2018 chun é a thabhairt ar aghaidh go dtí 2021.

In úsáid na bhfiúirí RSI, cuirtear san áireamh na héifeachtaí stairiúla agus garthéarmacha le déanaí a bhí ag COVID-19 ar dhíolacháin mhiondíola. Don bhonnbhliain 2021, meastar gurb é an caiteachas in aghaidh an duine ar earraí áise agus comparáide i limistéar feidhme Chomhairle Chathair agus Contae Luimnigh ná €4,752 agus €5,344, faoi seach.

Tábla 6.3: Meastacháin Caiteachais in aghaidh an Duine ar Earraí Áise agus Comparáide - Luimneach

(Contae) Caiteachas in aghaidh an Duine ar Earraí Miondíola Áise agus Comparáide a Chinneadh					
Bliain	Fás Bliantúil Ráta (%)*		Caiteachas In aghaidh an Duine (€)		Boilsciú go 2021
	Áise	Comparáide	Áise	Comparáide	HICP
2018	<i>Innéacsaithe ag 109.55% den Stát</i>		€4,627	€5,270	-
2019	2.51%	2.51%	€4,786	€5,451	0.9%
2020	10.00%	-15.00%	€5,238	€4,610	-0.5%
2021	-10.00%	15.00%	€4,752	€5,344	0.8%
2022	1.00%	3.00%	€4,800	€5,504	-
2023	1.00%	3.00%	€4,848	€5,669	-
2024	1.00%	3.00%	€4,896	€5,839	-
2025	1.00%	3.00%	€4,945	€6,014	-
2026	1.00%	3.00%	€4,994	€6,195	-
2027	1.00%	3.00%	€5,044	€6,381	-
2028	1.00%	3.00%	€5,095	€6,572	-

Mar a fheictear i dTábla 6.3, léiríodh san foilseacháin is déanaí ón RSI gur tháinig méadú de 10% ar an gcaiteachas ar earraí áise ó 2019 go 2020 le tosú COVID-19, agus gur tháinig laghdú suntasach ar chaiteachas siopadóireachta comparáide 15%.

Táthar ag súil, áfach, go n-aisiompófar an luaineacht seo in 2021 le dearcadh ar shiopadóireacht mhiondíola ag fillleadh ar an ‘gnáth’ agus caiteachas ar earraí comparáide, ina dhiaidh sin, ag méadú le 15% agus táthar ag súil go laghdóidh caiteachas ar earraí áise de réir mar a bheidh saoráidí miondíola eile mar bhialanna agus tithe tábhairne oscailte arís.

6.4 Caiteachas Iomlán ar Fáil

Ríomhtar an caiteachas iomlán atá ar fáil do gach limistéar staidéir trí dhaonra an dobharcheantair a iolrú faoin gcaiteachas in aghaidh an duine in aghaidh na catagóire miondíola, do gach bliain.

Mar sin féin, soláthraíonn sonraí atá ar fáil ón ASI figiúirí caiteachais d'earraí áise agus comparáide, gan idirdhealú idir earraí neamhbhuilc agus builc.

Toisc gur fachtóir de chaiteachas daonra agus de réir catagóire é an caiteachas iomlán atá ar fáil, tá sé tábhachtach céatadán den chaiteachas ar earraí comparáide a leithdháileadh ar earraí neamhbhuilc agus builc.

Agus Suirbhé Buiséid Teaghlaigh na Príomh-Oifige Staidrimh (2016), an ASI agus foinsí margaidh breise á gcur san áireamh, réamh-mheastar go ndéanfar thart ar 80% den chaiteachas ar fad ar earraí comparáide a chionroinnt ar earraí neamhbhuilc, agus 20% ag dul chuig earraí builc.

Tá sé tábhachtach an deighilt chomhréireach caiteachais seo ar earraí comparáide a bhreithniú mar gheall ar na leibhéil láimhdeachais atá thar bheith difriúil de bharr díolachán earraí comparáide amhail éadaí, coisbhirt agus earraí marthanacha tí níos lú, i gcomparáid le earraí builc tí (fearais mhóra, troscán). a dhíoltar i stórais mhiondíola.

Tábla 6.4: Caiteachas Iomlán ar Fáil (Praghsanna Réamh-Mheasta 2021)

Caiteachas Iomlán ar Fáil (Ag Praghsanna Réamh-Mheasta 2021)			
Bliain	Caiteachas Áise Iomlán ar Fáil (€)	Scaradh Comparáide Caiteachas Iomlán ar Fáil - Earraí Neamh-Bhuilc (€) (0.8%)	Scaradh Comparáide Caiteachas Iomlán atá ar Fáil - Earraí Builc (€) (0.2%)
Dobharcheantar Luimnigh			
2021	1,095,034,285	985,097,244	246,274,311
2022	1,126,165,540	1,033,164,493	258,291,123
2024	1,189,974,566	1,135,367,921	283,841,980
2026	1,255,893,733	1,246,187,915	311,546,979
2028	1,323,454,719	1,365,750,696	341,437,674
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
2021	136,938,485	123,190,412	30,797,603
2022	140,010,807	128,448,429	32,112,107
2024	146,299,356	139,585,837	34,896,459
2026	152,784,140	151,603,391	37,900,848
2028	159,470,505	164,566,985	41,141,746

Léirítear le figiúirí sa tábla thuas fás comhsheasmhach i gcaiteachas ar earraí áise agus comparáide le linn thréimhse an phlean, don dá cheantar. Meastar go dtiocfaidh méadú de €704m (30.3%) ar chaiteachas i nDobharcheantar Luimnigh ó 2022 go 2028, arb é atá ann méadú de 21% agus 30% ar chaiteachas áise agus comparáide faoi seach. Ina dhiaidh sin, tá méadú 26% ar an gcaiteachas i nDobharcheantar an Chaisleáin Nua, le rátaí fáis áise de 16% agus ráta fáis de 34% ar chaiteachas earraí comparáide.

6.5 Caiteachas Coigeartaithe

Ní mór an caiteachas iomlán atá ar fáil a choigeartú chun sreafaí trádála áitiúla (cibé acu fisiceach nó ar líne) agus sceitheadh amach as an dobharcheantar a chur san áireamh. Faightear an bonn eolais don ‘insreabhadh agus eis-sreafaí’ nó na coigeartuithe seo trí mheasúnú a dhéanamh ar thorthaí an tsuirbhé, sonraí tuairiscithe ar nósanna caiteachais agus athruithe tuartha. Déantar iad a tharraingt mar sciar céatadáin do gach cineál miondíola a úsáidtear chun an caiteachas iomlán atá ar fáil a mhodhnú (trí thógáil uaidh nó cur leis) do gach dobharcheantar (féach Cuid 4.3.6 le haghaidh tuilleadh eolais ar na hinsreafaí agus na heis-sreafaí sin).

Déanann na coigeartuithe a cuireadh i bhfeidhm modhnú ar an méid caiteachais atá ar fáil i ndobharcheantar bunaithe ar rogha fhreagróirí suirbhé maidir le suíomh siopadóireachta. Chun críche an mheasúnaithe seo agus ar feadh ré an Phlean, coinnítear na sreafaí éagsúla socraithe óna bpointe cinnte. Áirítear leis na coigeartuithe a rinneadh ar an gcaiteachas iomlán méadú céatadáin don insreabhadh lárnach agus méadú ar luach do chaiteachas turasóireachta, agus cuirtear laghduithe i bhfeidhm ar an bpríomh-eis-sreabhadh agus ar eis-sreabhadh mar thoradh ar shiopadóireacht ar líne. Leagtar amach sna táblaí thíos na hinsreafaí, na heis-sreafaí agus an sceitheadh a cuireadh i bhfeidhm ar an gcaiteachas iomlán atá ar fáil i ngach catagóir miondíola chun an caiteachas iomlán coigeartaithe atá ar fáil a úsáideadh chun láimhdeachas a mheasúnú.

Tábla 6.5: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Áise

Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Áise						
Bliain	Caiteachas Iomlán ar Fáil (€)	Eis-sreabhadh (%)	Insreabhadh (%)	Eis-sreabhadh Ar Líne (%)	Insreabhadh Caiteachais Turasóireachta (€)	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)
Dobharcheantar Luimnigh						
2019	1,062,584,126	0.00%	5.81%	5.70%	36,385,800	1,100,180,777
2022	1,126,165,540	0.00%	5.81%	6.00%	22,930,380	1,147,000,729
2024	1,189,974,566	0.00%	5.81%	6.00%	32,063,460	1,219,824,120
2026	1,255,893,733	0.00%	5.81%	6.00%	36,312,540	1,289,869,726
2028	1,323,454,719	0.00%	5.81%	6.00%	39,535,980	1,360,528,457
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua						
2019	134,517,316	13.04%	1.45%	5.70%	7,448,100	118,701,718
2022	140,010,807	13.04%	1.45%	6.00%	4,639,800	120,016,822
2024	146,299,356	13.04%	1.45%	6.00%	6,520,140	127,079,291
2026	152,784,140	13.04%	1.45%	6.00%	7,423,680	133,326,668
2028	159,470,505	13.04%	1.45%	6.00%	8,107,440	139,520,381

Tar éis sreafaí a bhreithniú, meastar go dtiocfaidh méadú de 23.7% ar an gcaiteachas coigeartaithe ar earraí áise thar an tréimhse i nDobharcheantar Luimnigh faoi 2028 ar leibhéal roimh COVID 2019 (24.6% roimh choigeartú) agus 17.5% faoi 2028 i nDobharcheantar an Chaisleáin Nua (18.6% roimh choigeartú).

Tá athruithe réamh-mheasta i gcaiteachas neamh-thoirtíúil comparáide socraithe le harduithe de 44% a fheiceáil do Dhobharcheantar Luimnigh ar leibhéal 2019 (41.1% réamhchoigeartú) agus 42% do Dhobharcheantar an Chaisleáin Nua (34.3% réamhchoigeartú).

Níl sé tuartha go mbainfidh earraí builc comparáide leas as aischur na turasóireachta, murab ionann agus earraí áise agus comparáide neamh-bhuilc, áfach, ar leibhéal 2019, meastar go dtiocfaidh méadú 42.9% ar Dhobharcheantar Luimnigh faoi 2028 (41.1% réamhchoigeartú) agus 37.3% don Chaisleán Nua (34.3% réamhchoigeartú).

Tábla 6.6: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Comparáide

Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Comparáide (Neamh-Bhuilc)						
Bliain	Caiteachas Iomlán ar Fáil (€)	Eis-sreabhadh (%)	Insreabhadh (%)	Eis-sreabhadh Ar Líne (%)	Insreabhadh Caiteachais Turasóireachta (€)	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)
Dobharcheantar Luimnigh						
2019	968,128,799	9.55%	32.36%	15.20%	38,740,000	1,080,596,977
2022	1,033,164,493	9.55%	32.36%	12.00%	24,414,000	1,169,320,750
2024	1,135,367,921	9.55%	32.36%	12.00%	34,138,000	1,292,302,024
2026	1,246,187,915	9.55%	32.36%	12.00%	38,662,000	1,419,631,792
2028	1,365,750,696	9.55%	32.36%	12.00%	42,094,000	1,555,557,927
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua						
2019	122,559,790	60.00%	3.23%	15.20%	7,930,000	42,278,370
2022	128,448,429	60.00%	3.23%	12.00%	4,940,000	45,049,058
2024	139,585,837	60.00%	3.23%	12.00%	6,942,000	50,528,803
2026	151,603,391	60.00%	3.23%	12.00%	7,904,000	55,243,381
2028	164,566,985	60.00%	3.23%	12.00%	8,632,000	60,019,368

Tábla 6.7: Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Builc

Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil - Earraí Comparáide (Builc)					
Bliain	Caiteachas Iomlán ar Fáil (€)	Eis-sreabhadh (%)	Insreabhadh (%)	Eis-sreabhadh Ar Líne (%)	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)
Dobharcheantar Luimnigh					
2019	242,032,200	8.58%	30.26%	11.40%	266,920,003
2022	258,291,123	8.58%	30.26%	10.00%	288,466,882
2024	283,841,980	8.58%	30.26%	10.00%	317,002,807
2026	311,546,979	8.58%	30.26%	10.00%	347,944,538
2028	341,437,674	8.58%	30.26%	10.00%	381,327,318
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua					
2019	30,639,948	40.00%	13.33%	11.40%	18,976,341

2022	32,112,107	40.00%	13.33%	10.00%	20,337,668
2024	34,896,459	40.00%	13.33%	10.00%	22,101,091
2026	37,900,848	40.00%	13.33%	10.00%	24,003,870
2028	41,141,746	40.00%	13.33%	10.00%	26,056,439

6.6 Measúnuithe ar Spás Urláir Miondíola

6.6.1 Spás urláir atá ann faoi láthair agus Cóimheasa Comhlána go Glan

I dTábla 6.8 cuirtear spás urláir miondíola i láthair mar a ríomhtar do gach ceantar. Cuireadh cóimheas spás urláir comhlán go glan i bhfeidhm ar an ollspás urláir do gach limistéar staidéir (agus cuimsiú breise) chun glanspás urláir trádála áitribh i ngach ceann de na príomhchatagóirí miondíola a ríomh. Bhí na cóimheasa a cuireadh i bhfeidhm bunaithe ar thaighde áitiúil agus idirnáisiúnta, le hathbhreithniú sonrach ar na cóimheasa a cuireadh i bhfeidhm i straitéisí miondíola contae eile (ar scálaí éagsúla) agus an straitéis miondíola roimhe seo do Réigiún an Mheán-Iarthair (lena n-áirítear Contaetha Luimnigh, an Chláir agus Thiobraid Árann). Seiceáladh na cóimheasa seo ansin le hoibreoírí éagsúla laistigh den earnáil agus fuarthas go raibh siad comhsheasmhach. I gcomhréir leis na tagarmharcanna seo, leagtar amach thíos na cóimheasa comhlán go glan a chuirtear i bhfeidhm sa straitéis seo:

- Earraí Áise – 75:100 glan go comhlán;
- Earraí Comparáide Neamh-Bhuilc – 75:100 glan go comhlán;
- Earraí Comparáide Builc – 85:100 glan go comhlán.

Tá céatadán an spáis urláir mhiondíola in aghaidh an chatagóire bunaithe ar ollspás urláir iomlán gach cineál laistigh den Limistéar Staidéir (lena n-áirítear) de gach baile a ndearnadh measúnú air. Chun críche na tuarascála seo déantar na measúnuithe spáis urláir a chomhdhlúthú de réir abhantrach miondíola gach limistéir a ndéantar measúnú orthu. Mar sin, tá na ceantair mhiondíola do LCCC comhdhéanta de Dhobharcheantar an Chaisleáin Nua agus Dobharcheantar Luimnigh.

Chomh maith le spás urláir measúnaithe, rinneadh breithniú ar mhiondíol breise lasmuigh de na limistéir suirbhé (ach laistigh de gach abhantrach) freisin, ionas gur cuireadh meastachán de 10% áisiúlacht bhreise leis an spás urláir a breathnaíodh sa dá dhobharcheantar i Luimneach agus sa Chaisleán Nua, 2% comparáide breise neamhbhuilc agus 3% earraí builc comparáide breise. Ligeann sé seo do mheastachán ar spás urláir breise ar fud an dobharcheantair ar fad le cuntas a thabhairt ar bhealach réasúnta maidir le spásanna urláir bailíochtaithe laistigh de na limistéir staidéir (agus cuimsithe). Tá Tábla 6.8 leagta amach leis na meastacháin seo ionchorpraithe.

Tábla 6.8: Spás Urláir Miondíola Iomlán laistigh de Dhobharcheantar

Spás Urláir Miondíola Reatha (Ollachar go Glanachar)				
Cineálacha Earraí Miondíola	2021			
	Spás Urláir Comhlán	Cóimheas Comhlán go Glan	Glanspás Urláir	Achar mar % den Achar Iomlán
Dobharcheantar Luimnigh				
Áise	112,902	0.75	84,677	29.6%

Spás Urláir Miondíola Reatha (Ollachar go Glanachar)				
Cineálacha Earraí Miondíola	2021			
	Spás Urláir Comhlán	Cóimheas Comhlán go Glan	Glanspás Urláir	Achar mar % den Achar Iomlán
Comparáide- Neamh-Bhuilc	214,329	0.75	160,747	56.2%
Comparáid - Builc	54,019	0.85	45,916	14.2%
Foriomlán	381,250	-	291,339	100.0%
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua				
Áise	12,080	0.75	9,060	36.9%
Comparáide- Neamh-Bhuilc	12,797	0.75	9,598	39.1%
Comparáid - Builc	7,876	0.85	6,694	24.0%
Foriomlán	32,753	-	25,352	100.0%

6.6.2 Spás Urláir Folamh a Breathnaíodh

Rinneadh cuntas ar áitribh fholmha a breathnaíodh le linn an mheasúnaithe ar spás urláir miondíola a bhí ag teacht leis na trí chatagóir spéise. Tá leibhéal breathnaithe gach dobharcheantair d'áitribh fholmha (in ollspás urláir arna mheasúnú trí athbheithniú deisce) leagtha amach i dTábla 6.9.

Mar gheall ar choinníollacha trádála srianta tráth an tsuirbhé, is dócha nach raibh líon na n-áitreabh dúnta a breathnaíodh mar gheall ar fhíorfolúntas. Dá bhrí sin, moltar a bheith cúramach maidir le húsáid na bhfigiúirí breathnaithe.

Agus áitribh fholmha á mbreithniú maidir le riachtanais mhiondíola sa todhchaí, tá sé tábhachtach aird a thabhairt ar an bhfíric nach mbeidh gach spás urláir folamh áitithe ag na catagóirí miondíola spéise. Beidh cuid den spás urláir seo áitithe ag seirbhísí miondíola agus úsáidí eile. Áirítear leis na hionaid measúnaithe de réir a nádúir meascán leathan d'úsáidí miondíola agus neamh-mhiondíola agus rinneadh an pointe seo a mheas agus úsáid fhéideartha folúntas inbhraite á mheas. Ghlac an staidéar seo leis go mbeidh ráta úsáide coimeádach de 25% den fholúntas iomlán le leithdháileadh le haghaidh úsáide miondíola amach anseo. Mar sin, tá 25% de na háitribh fholmha iomlána i ngach dobharcheantar aitheanta. Tá sé seo leagtha amach thíos agus déantar é a mheas tuilleadh i gCuid 6.13.

Tábla 6.9: Spás Urláir Miondíola Folamh laistigh de Cheantair Staidéir

Spás Urláir Folamh agus Ráta Úsáide Toimhdithe	
Spás Urláir Folamh	Spás Urláir Comhlán m ²
Dobharcheantar Luimnigh	
Iomlán Spás Urláir Folamh	174,274.83
Ráta Úsáide a nGlactar leis	25%
Spás Urláir Folamh Coigeartaithe	43,568.71
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Iomlán Spás Urláir Folaímh	20,935.00
Ráta Úsáide a nGlactar leis	25%
Spás Urláir Folaímh Coigeartaithe	5,233.75

6.7 Láimhdeachas Reatha Táscach

Leis an láimhdeachas táscach reatha, tugtar meastachán ar an láimhdeachas reatha ginte ag an spás urláir miondíola atá ann cheana féin de réir catagóire, bunaithe ar an gcaiteachas coigeartaithe atá ar fáil i ngach ceantar. Ríomhtar an láimhdeachas táscach seo tríd an gcaiteachas coigeartaithe atá ar fáil a roinnt ar an spás urláir reatha, do gach catagóir mhiondíola.

Tábla 6.10: Láimhdeachas Táscach arna Ghiniúint ag Spás Urláir Miondíola Reatha

Spás Urláir Miondíola <u>Reatha</u> agus Láimhdeachas Miondíola <u>Táscach</u>			
Cineálacha Earraí Miondíola	2021	2019 réamh-Covid	
	Glanspás urláir (m ²)	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)	Láimhdeachas Táscach in aghaidh an m ² (€)
Dobharcheantar Luimnigh			
Áise	84,677	€1,100,180,777	€12,992.72
Comparáide- Neamh-Bhuilc	160,747	€1,080,596,977	€6,722.36
Comparáid - Builc	45,916	€266,920,003	€5,813.23
Foriomlán	291,339	€2,447,697,757	-
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
Áise	9,060	€118,701,718	€13,101.66
Comparáide- Neamh-Bhuilc	9,598	€42,278,370	€4,404.96
Comparáid - Builc	6,694	€18,976,341	€2,834.68
Foriomlán	25,352	€179,956,429	-

Léiríonn na figiúirí sa tábla thuas go bhfuil trádáil mhiondíola sna trí phríomhchatagóir sláintiúil go ginearálta. Tá leibhéal trádála i nDobharcheantar Luimnigh an-láidir, leis an earnáil áise ag feidmiú le cóimheas láimhdeachais de €12,993 in aghaidh an m², trádáil chomparáide neamhbhuilc ag €6,722 an m² ar an meán agus trádáil comparáide builc ag meán de €5,800 in aghaidh an m². I gcomparáid leis sin, tá trádáil earraí comparáide neamhbhuilc agus builc i nDobharcheantar an Chaisleáin Nua Thiar níos, ach fós ar aon dul leis na figiúirí a tugadh faoi deara do chontaetha eile in Éirinn. Léiríonn measúnú ginearálta ar fheidhmíocht trádála miondíola i gcontaetha eile lena n-áirítear Corcaigh, Ceatharlach, Cill Chainnigh, Port Láirge, Ros Comáin, Sligeach, Lú, Loch Garman, Muineachán agus Baile Átha Cliath, go bhfuil an trádáil tháscach i nDobharcheantair Luimnigh agus an Chaisleáin Nua ar par.

Ach foláíonn na láimhdeachais táschacha na difríochtaí i gcineálacha agus scála na n-áiseanna miondíola atá ar fáil i ngach ceann de na ceantair. Go ginearálta, is féidir le hionaid mhiondíola níos mó a tógadh le sainchuspóir nó le saoráidí miondíola i suíomhanna príomha laistigh de nóid siopadóireachta na figiúirí ag leibhéal ísle a shaobhadh. Mar sin, beidh láimhdeachas comhréireach níos airde ag siopaí i bpríomhláithreacha

in aghaidh an m² ná stórais atá lonnaithe in ionaid nó láithreacha tráchta is lú minice nó níos ísle. Bíonn tionchar freisin ag feiceálacht branda agus sciar den mhargadh ar leibhéal trádála. Is iondúil go mbíonn láimhdeachais táscacha na miondíoltóirí neamhspleácha i bhfad níos ísle ná ollmhargaí nó slabhraí móra, agus tá an cumas ag an gceann deireanach trádáil a dhéanamh ag méideanna arda, fiú ag corrlaigh bhrabúis níos ísle, chun an sciar den mhargadh a rialú thar thréimhse fhada.

6.8 Láimhdeachas Reatha Ionadaíoch

Toisc nach dócha go mbeidh gach saoráid mhiondíola i ngach dobharcheantar ag trádáil go cothrom, ní bhainfeadh na figiúirí láimhdeachais táscacha curtha i láthair i dTábla 6.10 le gach miondíol. Chun figiúirí láimhdeachais a mhaolú agus maidir le haon ró-thrádáil nó tearc-thrádáil go toilleadh, cuirtear láimhdeachas ionadaíoch i bhfeidhm ina ionad sin ar an spás urláir atá ann cheana féin. Tá an láimhdeachas ionadaíoch bunaithe ar fheidhmíocht gach catagóir miondíola i ngach ceantar agus ar ionadaí na gceantar comparáideach i gcontaetha eile. I gcásanna áirithe, déantar rátaí láimhdeachais táscacha a choigeartú síos go dtí an ráta ionadaíoch, agus i gcásanna eile déantar an láimhdeachas táscach a choigeartú aníos. Tá achoimre ar na choigeartuithe i láthair thíos.

— Dobharcheantar Luimnigh:

- Toisc go bhféadfadh an láimhdeachas táscach áise in aghaidh an m² a bheith ina asluiteach, tá sé coigeartaithe síos go dtí an figiúr ionadaíoch de €12,000/m².
- Rinneadh maolú beag ar láimhdeachas comparáide agus earraí builc go dtí an figiúr ionadaíoch de €7,000/m² agus €6,000/m² faoi seach.

— Dobharcheantar an Chaisleáin Nua:

- Agus an láimhdeachas táscach áise sách ard, tá sé coigeartaithe síos go dtí an figiúr ionadaíoch de €12,000/m².
- Tá láimhdeachas comparáide táscach coigeartaithe suas go €5,000/m², agus maolaíodh an láimhdeachas builc táscach beagán suas go dtí €3,000/m².

Léirítear sa tábla seo a leanas an láimhdeachas ionadaíoch ar fad den spás urláir reatha in aghaidh an dobharcheantair.

Tábla 6.11: Láimhdeachas Ionadaíoch an Spáis Urláir Mhiondíola Reatha

Láimhdeachas Ionadaíoch an Spáis Urláir Mhiondíola Reatha		
Cineálacha Earraí Miondíola	Láimhdeachas Ionadaíoch in aghaidh an m ² (€)	Láimhdeachas Ionadaíoch na Miondíol Reatha (€)
Dobharcheantar Luimnigh		
Áise	€12,000.00	€1,016,120,840
Comparáide- Neamh-Bhuilc	€7,000.00	€1,125,226,359
Comparáid - Builc	€6,000.00	€275,495,746
Foriomlán	-	€2,416,842,946
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua		
Áise	€12,000.00	€108,720,662
Comparáide- Neamh-Bhuilc	€5,000.00	€47,989,555

Comparáid - Builc	€3,000.00	€20,083,051
Foriomlán	-	€176,793,268

In ainneoin na gcoigeartuithe a rinneadh ar fhiigiúirí láimhdeachais táscacha, tá an láimhdeachas ionadaíoch a úsáideadh sa samhltú fós i láthair ag trádáil mhiondíola sláintiúil thar cineálacha miondíola i ngach ceantar. Trí leas a bhaint as an gcoigeartú seo, ní bhíonn tionchar ag méaduithe measta ar éifeachtúlacht láimhdeachais ar ríomh an toillte spáis urláir iarmharaigh, ach ina ionad sin déantar an toilleadh sistéamach de spás urláir breise a shainathint dá mbeadh an toilleadh spáis urláir reatha ag trádáil ar leibhéal sláintiúil.

6.9 Láimhdeachas Todhchaí a nGlactar leis

Chun na riachtanais do spás urláir miondíola breise i ngach dobharcheantar a ríomh, tá sé tábhachtach an láimhdeachas in aghaidh an m² de spás urláir miondíola sa todhchaí a chur san áireamh. Chun críche an mheasúnaithe seo, baineadh úsáid as láimhdeachas ionadaíoch gach dobharcheantair (de réir catagóire miondíola) don mheasúnú spáis urláir amach anseo – gan aon athrú measta thar thréimhse an Phlean. Cuirtear na láimhdeachais a úsáideadh i láthair i dTábla 6.11.

6.10 Acmhainn Iarmharach

Ríomhtar na riachtanais spáis urláir mhiondíola sa todhchaí ag baint úsáide as na hionchuir éagsúla mar atá leagtha amach sna fo-ailt roimhe seo. San anailís agus samhltú na n-ionchur, soláthraítear an poitéinseal acmhainne iarmharach i gcaiteachas, a thugann bonn eolas ina dhiaidh sin do na híosriachtanais spáis urláir bhreise do gach dobharcheantar thar shaolré na straitéise miondíola.

Sainithnítear acmhainn iarmharach an spáis urláir mhiondíola trí bharrachas nó easnamh a ríomh, is é sin an difríocht idir an caiteachas coigeartaithe atá ar fáil agus iomlán an láimhdeachais ionadaíoch is féidir a ghiniúint ón spás urláir atá ann cheana i ngach catagóir. Mar sin, tugann difríocht dhearfach le fios go bhfuil barrachas caiteachais ann, rud a léiríonn an cumas féideartha do spás urláir nua chun an caiteachas atá ar fáil a ghabháil. Dá réir sin, tugann difríocht dhiúltach le fios go bhfuil easnamh sa chaiteachas, rud nach gcuirfeadh chun cinn forbairt spáis urláir breise go dtí go bhfillfeadh an caiteachas ar bharrachas. D'fhéadfadh difríocht dhiúltach a thabhairt le fios freisin go bhfuil ró-sholáthar spáis urláir miondíola sa chatagóir miondíola ábhartha, nó cóimheas láimhdeachais trádála míshláintiúil den spás urláir atá ann cheana féin.

Fuarthas an barrachas/easnamh iarmharach do spás urláir miondíola breise laistigh de gach dobharcheantar trí iomláin ionadaíocha an chaiteachais ar earraí áise, comparáide agus builc a dhealú, mar atá leagtha amach i dTábla 6.11, tríd an gcaiteachas iomlán coigeartaithe atá ar fáil mar atá leagtha amach i dTábla 6.5, i dTábla 6.6 agus i dTábla 6.7. Tá achoimre air seo (neamhchoigeartaithe ag spás urláir folamh) sna táblaí thíos (ina dtaispeántar gach cineál miondíola).

6.10.1 Earraí Áise

Ó Tábla 6.12 is léir go sáraíonn na leibhéil caiteachais ar earraí áise i nDobharcheantair Luimnigh agus an Chaisleáin Nua acmhainn an tsoláthair spás urláir earraí áise atá ann faoi láthair agus mar sin bheadh gá le spás urláir áise breise i ngach dobharcheantar. Cé go bhfuil an riachtanas breise tosaigh do spás urláir earraí áise sa Chaisleán Nua an-íseal, d'fhéadfadh an fás seasta ar chaiteachas atá ar fáil idir 2022 agus 2028 an gá atá le 2,567m² de spás urláir áise breise a bhaint amach sa dobharcheantar. Mar an gcéanna le méadú ar chaiteachas i nDobharcheantar Luimnigh ó 2022 go 2028 bheadh gá le spás urláir áise breise níos mó ná faoi thrí mura dtabharfaí aghaidh air.

Tábla 6.12: Caiteachas ar Fáil ar Mhiondíol Nua - Earraí Áise (Barachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)

Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua (Barrachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)					
Earraí Áise					
Caiteachas Iarmharach				Cumas Spás Urláir	
Bliain	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)	Láimhdeachas Ionadaíoch Iomlán an Spáis Urláir Reatha (€)	Barrachas / Easnamh Iarmharach (€)	Láimhdeachas in aghaidh an m ² de Mhiondíol sa Todhchaí Spás Urláir (€)	Riachtanais Spás Urláir Breise (Carnach, m ²)
Dobharcheantar Luimnigh					
2019	1,100,180,777	1,016,120,840	84,059,937	12,000	7,005
2024	1,219,824,120	1,016,120,840	203,703,280	12,000	16,975
2026	1,289,869,726	1,016,120,840	273,748,886	12,000	22,812
2028	1,360,528,457	1,016,120,840	344,407,617	12,000	28,701
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua					
2019	118,701,718	108,720,662	9,981,057	12,000	832
2024	127,079,291	108,720,662	18,358,629	12,000	1,530
2026	133,326,668	108,720,662	24,606,007	12,000	2,051
2028	139,520,381	108,720,662	30,799,719	12,000	2,567

6.10.2 Earraí Comparáide

I dTábla 6.13 leagtar amach thíos acmhainn iarmharach an mhiondíola comparáide neamhbhuilc. Feictear ón tábla go raibh barrachas iarmharach tosaigh de spás urláir miondíola ag an dá dhobharcheantar, cé gur cheart go gcruthódh fás réamh-mheasta ar an gcaiteachas iomlán coigeartaithe atá ar fáil ó 2022 go 2028 barrachas iarmharach a spreagfadh méadú ar acmhainn spáis urláir earraí comparáide.

Is ionann an fás réamh-mheasta ar chaiteachas i nDobharcheantar Luimnigh agus barrachas de €430.3m in 2028, a thacódh le 61,476m² breise de spás urláir miondíola faoi dheireadh thréimhse an Phlean. Síneann an t-easnamh iarmharach i gcaiteachas ar earraí comparáide i ndobharcheantar an Chaisleáin Nua ó 2019 go dtí 2022, áfach, agus léiríonn figiúirí réamh-mheasta do 2024 barrachas de €2.53m arís, rud a léiríonn mionriachtanas de 508m² (ó bharrachas de -1,142m² in 2019). . Leanann an fás ar chaiteachas go dtí 2028, rud a fhágann go bhfuil riachtanas de 2,406m² de spás urláir miondíola comparáide.

Tábla 6.13: Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua - Earraí Comparáide (Barrachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)

Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua (Barrachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)					
Earraí <u>Comparáide Neamh-Bhuilc</u>					
Bliain	Caiteachas Iarmharach			Cumas Spás Urláir	
	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)	Láimhdeachas Ionadaíoch Iomlán an Spáis Urláir Reatha (€)	Barrachas / Easnamh Iarmharach (€)	Láimhdeachas in aghaidh an m ² de Spás Urláir Miondíola sa Todhchaí (€)	Riachtanais Spás Urláir Breise (Carnach, m ²)
Dobharcheantar Luimnigh					
2019	1,080,596,977	1,125,226,359	-44,629,382	7,000	-6,376
2024	1,292,302,024	1,125,226,359	167,075,665	7,000	23,868
2026	1,419,631,792	1,125,226,359	294,405,433	7,000	42,058
2028	1,555,557,927	1,125,226,359	430,331,568	7,000	61,476
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua					
2019	42,278,370	47,989,555	-5,711,186	5,000	-1,142
2024	50,528,803	47,989,555	2,539,248	5,000	508
2026	55,243,381	47,989,555	7,253,826	5,000	1,451
2028	60,019,368	47,989,555	12,029,813	5,000	2,406

6.10.3 Earraí Builc

Mar a fheictear le caiteachas earraí comparáide i dTábla 6.13, bhí an caiteachas ar earraí builc (Tábla 6.14) freisin ina easnamh tosaigh in 2019 do Dhobharcheantar Luimnigh agus do Dhobharcheantar an Chaisleáin Nua. In ainneoin na méaduithe móra bliantúla i gcaiteachas ar earraí builc i nDobharcheantar Luimnigh, go háirithe idir 2024 agus 2028, bhí riachtanas breise le haghaidh spás urláir earraí toirtiúla sách íseal ag 17,593m² in 2028. Cé go bhfuil fás réamh-mheasta freisin ar chaiteachas earraí builc i nDobharcheantar an Chaisleáin Nua, méadaíonn an barrachas iarmharach go mall. Méadaíonn sé le linn thréimhse an Phlean, in éineacht le fás sa chaiteachas atá ar fáil, ag baint amach €5.97m in 2028 le riachtanas beag de 1,991m² de spás urláir earraí builc.

Tábla 6.14: Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua - Earraí Builc (Barachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)

Caiteachas ar Fáil do Mhiondíol Nua (Barrachas Iarmharach agus Acmhainn Spás Urláir)					
Earraí <u>Comparáide Builc</u>					
Caiteachas Iarmharach				Cumas Spás Urláir	
Bliain	Caiteachas Iomlán Coigeartaithe Ar Fáil (€)	Láimhdeachas Ionadaíoch Iomlán an Spáis Urláir Reatha (€)	Barrachas / Easnamh Iarmharach (€)	Láimhdeachas in aghaidh an m ² de Mhiondíol sa Toghcháin Spás Urláir (€)	Riachtanais Spás Urláir Breise (Carnach, m ² m ²)
Dobharcheantar Luimnigh					
2019	270,909,519	275,495,746	-4,586,228	6,000	-764
2024	318,717,143	275,495,746	43,221,396	6,000	7,204
2026	348,654,043	275,495,746	73,158,297	6,000	12,193
2028	381,055,197	275,495,746	105,559,450	6,000	17,593
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua					
2019	18,976,341	20,083,051	-1,106,710	3,000	-369
2024	22,101,091	20,083,051	2,018,040	3,000	673
2026	24,003,870	20,083,051	3,920,819	3,000	1,307
2028	26,056,439	20,083,051	5,973,388	3,000	1,991

6.11 Acmhainneacht Spás Urláir sa Toghcháin – Neamhchoigeartaithe d’Áitribh Fholmha

Bunaithe ar chur i bhfeidhm na rátaí láimhdeachais toimhdithe sa toghcháin i gCuid 6.10, tá an t-iarmharach sa chaiteachas thar gach catagóir miondíola leagtha amach i dTáblaí 6.15-6.17. Tríd an iarmhar seo a roinnt ar an ráta láimhdeachais toimhdithe amach anseo, is féidir na riachtanais spáis urláir sa toghcháin a chinneadh ina méadair chearnacha.

Tá achoimre ar na figiúirí seo leagtha amach i dTábla 6.15. Ba chóir a thabhairt faoi deara nach bhfuil spás urláir “píblíne” san áireamh sna figiúirí, i.e. iarratais mhiondíola atá ceadaithe cheana féin ach nach bhfuil tógtha ag am ullmhú na straitéise miondíola. Ní thugann na figiúirí aird ach an oiread ar mhéid an spáis urláir fholamh atá le feiceáil faoi láthair. Pléitear méid an spáis urláir neamhfheidhmithe i gCuid 6.15. Déantar iniúchadh ar mhéid an

spás urláir folamh i gCodanna 6.6.3, 6.12 agus 6.13 (mar chuntas ar úsáid spás urláir folamh).

Tábla 6.15: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tháscach sa Todhchaí (Carnach)

Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tháscach sa Todhchaí (Carnach)			
Cineál Earraí Miondíola	Acmhainn Spás Urláir (m ²)		
	2024	2026	2028
Dobharcheantar Luimnigh			
Earraí Áise	16,975	22,812	28,701
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	23,868	42,058	61,476
Earraí Comparáide (Builc)	6,918	12,075	17,639
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	47,761	76,945	107,815
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
Earraí Áise	1,530	2,051	2,567
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	508	1,451	2,406
Earraí Comparáide (Builc)	673	1,307	1,991
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	2,710	4,808	6,964

Léiríonn na figiúirí a thagann dá bharr nach bhfuil coigeartaithe maidir le háitribh fholmha, go bhfuil an méid seo a leanas ag Dobharcheantar Luimnigh:

- Acmhainn iarmharach do spás urláir áise breise in 2024 de 16,975m², ag méadú go 28,701m² faoi 2028, mura dtugtar aghaidh air.
- Léiríonn acmhainn iarmharach do spás urláir comparáide neamhbhuilc breise de 23,868m² in 2024. Méadaíonn sé seo go tapa thar an tréimhse go 61,476m² faoi 2028.
- Léirítear acmhainn iarmharach de 6,918m² de spás urláir builc comparáide in 2024. Méadóidh sé seo thar an tréimhse go 17,639m² faoi 2028, mura dtugtar aghaidh air.

Léiríonn na figiúirí atá mar thoradh air sin go bhfuil an méid seo a leanas ag Dobharcheantar an Chaisleáin Nua:

- Acmhainn iarmharach do spás urláir áise in 2024 de 1,530m², ag méadú go 2,567m² faoi 2028.
- Acmhainn iarmharach do spás urláir neamhbhuilc comparáide de 508m² in 2024, ag méadú go 2,406m² faoi 2028.
- Acmhainn iarmharach do spás urláir builc comparáide de 673m² in 2024, ag méadú go 1,991m² faoi 2028.

6.12 Glanspás Urláir Folamh a nGlactar leis

Mar a leagtar amach i gCuid 6.6.2, breathnaíodh spás urláir folamh i ngach ceantar le linn suirbhé 2021 ar mhiondíol. Agus folúntas á mbreithniú tá sé tábhachtach aird a thabhairt ar an bhfíric nach mbeidh spás urláir miondíola áitithe ag gach spás urláir atá folamh. Beidh cuid den spás urláir seo áitithe ag seirbhísí miondíola agus úsáidí eile. Glactar leis go n-úsáidfead 75% den

spás urláir sainaitheanta ag úsáidí tráchtála eile (nó chun ró-mheasúnú ar áitribh a dúnadh mar gheall ar COVID-19, ach nach bhfuil fíor-fholamh) a léiriú, rud a fhágfaidh 25% le leithdháileadh thar dháileadh measta áise, comparáide neamhbhuilc. agus comparáid builc. Léirítear an méid seo a leanas le toimhde maidir le húsáid spás urláir folamh a leithdháileadh ar fud na gcatagóirí miondíola: 10% ag glacadh le miondíol áise, glacadh de 45% ag earraí neamhbhuilc comparáide agus 45% eile earraí builc comparáide. Léiríonn na rátaí seo breithniú ar an úsáid spáis urláir níos airde ag gnólachtaí atá ag filleadh ar bhearta dianghlasála iar-COVID i.e. is iondúil go mbainfeadh miondíoltóir earraí builc aonair ag filleadh 2-3 huairé ar mhiondíoltóir áise. I gcomparáid leis sin, bhí neamh-bhuilc freagrach as tromlach na miondíoltóirí dúnta nuair a dhéantar measúnú orthu (dá bhrí sin bhíothas ag roinnt an luchtú cothrom le hearraí builc).

Nuair a chuirtear san áireamh é in aghaidh an spáis urláir choigeartaithe fholaimh (ag 25% san iomlán), déantar dáileadh ar gach ceann de na trí chatagóir miondíola de thorthaí úis. Laghdaítear é seo ansin ó chomhlán go glan ag baint úsáide as na cóimheasa céanna a leagtar amach i gCuid 6.6.2. Tá an spás urláir choigeartaithe folamh mar a shanntar do gach cineál miondíola lena bhreithniú i gcoinne riachtanais na todhchaí leagtha amach thíos.

Tábla 6.16: Spás Urláir Folamh Coigeartaithe de réir Leithdháileadh Catagóire Miondíola a nGlactar leis

Spás Urláir Folamh Coigeartaithe de réir Leithdháileadh Catagóire Miondíola a nGlactar leis (lena n-áirítear Comhlán go Glan)				
Catagóir Miondíola	Leithdháileadh a nGlactar leis	Leithdháilte Folamh Comhlán	Laghdú Comhlán go Glan	Glanfholamh Leithdháilte
	%	m ²	Cóimheasa	m ²
Dobharcheantar Luimnigh				
Áise	10.0%	4,356.87	0.75	3,267.65
Comparáide- Neamh-Bhuilc	45.0%	19,605.92	0.75	14,704.44
Comparáid - Builc	45.0%	19,605.92	0.85	16,665.03
Spás Urláir Folamh Coigeartaithe	100.0%	43,568.71	-	34,637.12
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua				
Áise	10.0%	523.38	0.75	392.53
Comparáide- Neamh-Bhuilc	45.0%	2,355.19	0.75	1,766.39
Comparáid - Builc	45.0%	2,355.19	0.85	2,001.91
Spás Urláir Folamh Coigeartaithe	100.0%	5,233.75	-	4,160.83

Nuair a aicmítear é ar an mbealach seo, féadtar an spás urláir folamh a nglactar leis a chur san áireamh in aghaidh an acmhainneacht spáis urláir mhiondíola a shaináithnítear sa todhchaí, féachaint cén méid a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil le candam laghdaithe de spás urláir mar gheall ar an toilleadh breise atá ann cheana féin.

Nuair is féidir díreofar ar riachtanais spáis urláir mhiondíola laistigh den acmhainn spás urláir atá folamh ar thailte criosaithe cuí. Maidir le hiarratais mhiondíola ar scála mór, beidh an dualgas ar an iarratasóir a léiriú mar chuid den mheasúnú tástála seicheamhach nach bhfuil na haonaid fholmha laistigh den chroílár miondíola oiriúnach, inmharthana agus ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

6.13 Acmhainneacht Spás Urláir sa Todhchaí – Coigeartaithe d'Áitribh Fholmha

Tá líon an spáis urláir aitheanta amach anseo leagtha amach i dTábla 6.15 agus i dTábla 6.17. Mar sin féin, agus breithniú á dhéanamh ar éifeacht maolaithe an spáis urláir fholmha atá ann cheana féin i ngach dobharcheantar, nuashonraíodh na figiúirí seo i dTábla 6.17 thíos.

Ba chóir a thabhairt faoi deara, cé go dtugann na figiúirí cuntas anois do spás urláir folamh, ní áirítear leo “soláthar píblíne”. Pléitear méid an spáis urláir neamhfheidhmithe i gCuid 6.15 agus cuirtear san áireamh é sna ceanglais i gCuid 6.16.

Tábla 6.17: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tásach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh

Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Tásach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh			
Cineál Earraí Miondíola	Acmhainn Spás Urláir (m²)		
	2024	2026	2028
Dobharcheantar Luimnigh			
Earraí Áise	13,708	19,545	25,433
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	9,164	27,353	46,771
Earraí Comparáide (Builc)	-9,747	-4,590	974
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	13,124	42,308	73,178
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
Earraí Áise	1,137	1,658	2,174
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	-1,259	-316	640
Earraí Comparáide (Builc)	-1,329	-695	-11
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	-1,450	647	2,803

Léiríonn na figiúirí a thagann as sin gur tar éis cuntas a thabhairt ar áitribh fholmha i nDobharcheantar Luimnigh :

- Beidh méadú ar acmhainn bhreise do spás urláir áise, ag méadú ó 13,708m² in 2024, go 25,433m² faoi 2028.
- Beidh méadú ar an acmhainn bhreise do spás urláir comparáide neamhbhuilc, ag méadú ó 9,164m² in 2024, go 46,771m² faoi 2028.
- Ní bheidh aon ghá breise le spás urláir comparáide builc faoi 2024. Athraíonn sé seo de réir a chéile thar an tréimhse, le acmhainn de 974m² ag eascairt faoi 2028.

Léiríonn na figiúirí a thagann as sin gur tar éis cuntas a thabhairt ar áitribh fholmha i nDobharcheantar an Chaisleáin Nua :

- Tá gá beag breise le spás urláir áise in 2024 de 1,137m², ag méadú go 2,174m² faoi 2028.
- Níl aon acmhainn bhreise ann do spás urláir comparáide neamhbhuilc in 2024. Athraíonn sé seo thar an tréimhse, le méadú measartha de 640m² faoi 2028.
- Níl aon acmhainn bhreise ann do spás urláir comparáide builc thar an tréimhse.

6.14 Soláthar ar na Bacáin sa Todhchaí

Ní thugann na táblaí atá leagtha amach sa chuid roimhe seo cuntas ar “sholáthar ar na bacáin”, i.e. ceadanna pleanála atá ar marthain atá ceadaithe ach nár cuireadh tús leo nó nár críochnaíodh tráth ullmhúcháin na Straitéise Miondíola.

Chuathas i mbun cleachtaidh chun iarratais phleanála a deonaíodh agus a bhí fós laistigh dá dtréimhse cheadaithe a aithint agus a athbhreithniú (le nó gan gníomhaíocht, mar atá léirithe ag aon fhógra tosaithe gaolmhar). Tá achoimre thíos ar mhéid an spáis urláir neamhfheidhmithe seo.

Baineadh úsáid as dáta scoite de mhí Feabhra 2021 agus an t-athbhreithniú seo ar cheadanna pleanála á dhéanamh. Tá na figiúirí aicmthe de réir na n-iarratas sin nár cuireadh tús leo go fóill (Tábla 6.18) agus na hiarratais sin a tosnaíodh, ach nach bhfuil críochnaithe fós (Tábla 6.19).

I dTábla 6.18 leagtaramach go bhfuil 12,039.5m² ceadaithe ach nach bhfuil tús curtha leis fós laistigh de Dhobharcheantair Luimnigh agus an Chaisleáin Nua. Tá an chuid is mó den spás urláir molta laistigh de limistéar MASP de Dhobharcheantar Luimnigh, agus níl ach 325m² breise de spás miondíola comparáide ceadaithe ag Dobharcheantar an Chaisleáin Nua faoi láthair.

I DTábla 6.19 luaitear go bhfuil tús curtha le 2,577m² den spás urláir iomlán ach nach bhfuil sé críochnaithe go hiomlán fós. I bhFigiúir 6-3 agus i bhFigiúir 6-4 léirítear suíomh na bhforbairtí molta.

Tábla 6.18: Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Mhiondíola Deonaithe ach NACH bhfuil Tosaithe

Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Mhiondíola Deonaithe ach NACH bhfuil Tosaithe			
	Dobharcheantar Luimnigh	Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	An Dhá Dhobharcheantar
Deonaithe ach GAN BHEITH Tosaithe	m ²		

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

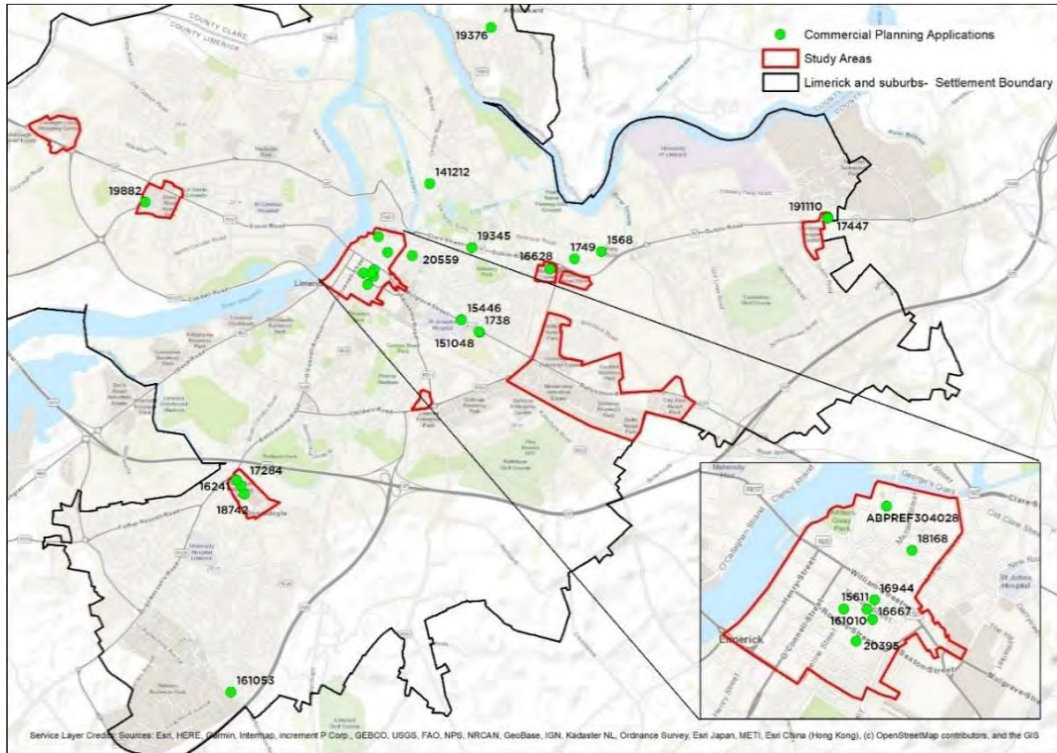
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

	11,714.5	325	12,039.5
Miondealú de réir chineál Miondíola			
Áise	6,088.5	0	6,088.5
Comparáide- Neamh-Bhuilc	595.4	325	920.4
Comparáide - Builc	0	0	0
Cineálach	5,030.6	0	5,030.6

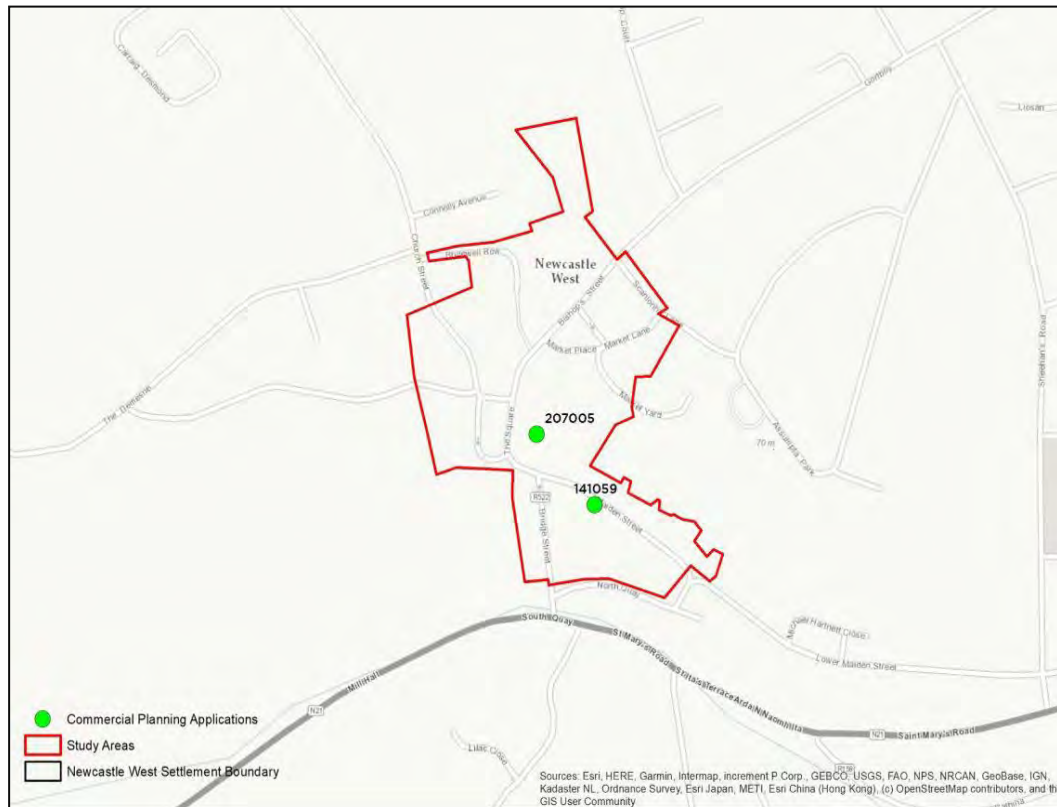
Tábla 6.19: Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Miondíola Tosaithe ach Nach bhfuil Críochnaithe

Spás urláir iomlán d'Iarratais Phleanála Miondíola Tosaithe ach Nach bhfuil Críochnaithe			
	Dobharcheantar Luimnigh	Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	An Dhá Dhobharcheantar
Deonaithe agus Tosaithe	m ²		
	2,577	0	2,577
Áise	359	0	359
Comparáide- Neamh-Bhuilc	2,218	0	2,218
Comparáide - Builc	0	0	0
Cineálach	0	0	0

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
 Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 6-3: Iarratais Pleanála Tráchtála i MASP

Figiúr 6-4: Iarratais Pleanála Tráchtála sa Chaisleán Nua

6.15 Acmhainneacht Spás Urláir sa Todhchaí – Coigeartaithe d’Fholúntas agus Soláthar ar na Bacáin

Cé gurb é spás urláir folamh sainaitheanta an réiteach is dóichí ar riachtanais sa todhchaí, féadfar soláthar ar na bacáin a mheas freisin, cé go bhfuil níos lú cinnteachta ag baint leis, toisc go bhfuil sé faoi réir iliomad fachtóirí seachadta, a d’fhéadfadh moill a chur air nó cosc a chur air a bhaint amach go hiomlán laistigh de shaolré na Straitéise Mhiondíola. Dá gcuirfí i gcrích iad, bheadh tionchar ag roinnt de na scéimeanna ceadaithe seo ar na ceanglais aitheanta atá leagtha amach i gCuid 6.11 (do cheanglais neamhchoigeartaithe) agus i gCuid 6.13 (do riachtanais arna gcoigeartú de réir áitreabh folamh). I gcásanna áirithe, mhéadódh sé seo an barrachas iarmharach spáis urláir a shainaitheann sa chaoi is nach bhfuil gá le tuilleadh spáis urláir, agus i gcásanna eile laghdódh sé riachtanais dá réir.

Agus tionchar an tsoláthair ar na bacáin á iniúchadh, glacadh ráta seachadta measta de 50% de cheadanna atá ar marthain agus tá na ceanglais, arna gcoigeartú d’fholúntais, coigeartaithe tuilleadh thíos leis an 50% seo san áireamh. Tá cheadanna ar marthain atá aicmithe mar ‘Miondíol Cineálach’ (i gcás nár sonraíodh an cineál sonrath miondíola) scaipthe ar fud na gcineálacha miondíola agus úsáid á baint as an ráta measta dáileacháin a chuirtear i bhfeidhm ar úsáid toimhdithe an spáis urláir fholaimh i gCuid 6.12. I dTábla 6.20 leagtar amach thíos an spás urláir breise maidir leis seo.

Tábla 6.20: Cheadanna Leithdháilte atá ar Marthain - Breithniú ar Phiblíne Pleanála

Cheadanna Leithdháilte atá ar Marthain - Glactar leis Ráta Seachadta 50% Piblíne agus Leithdháilte de ‘Spás Urláir Miondíola Cineálach’						
Cineál Miondíola	Deonaithe m ²	Tosaithe m ²	50%	Rátaí	Miondíol Cineálach Leithdháilte m ²	Leithdháilte Iomlán ar Marthain Cheadanna m ²
Dobharcheantar Luimnigh						
Áise Earraí	6,089	359	3,224	10%	252	3,475.28
Earraí Comparáide (Neamh-Bhuilc)	595	2,218	1,407	45%	1,132	2,538.59
Earraí Comparáide (Builc)	0	0	0	45%	1,132	1,131.89
Miondíol Cineálach	5,031	0	2,515	100%	2,515	7,145.75
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua						
Áise Earraí	0	0	0	10%	0	0.00
Earraí Comparáide (Neamh-Bhuilc)	325	0	163	45%	0	162.50
Earraí Comparáide (Builc)	0	0	0	45%	0	0.00
Miondíol Cineálach	0	0	0	100%	0	162.50

Leagadh amach candam na hacmhainne breise spáis urláir amach anseo, arna choigeartú d'áitribh fholmha i dTábla 6.17. Tá sé seo curtha in oiriúint chun an éifeacht mhaolaithe a bhaineann le seachadadh measta de 50% de cheadanna aitheanta atá ar marthain amhail Feabhra 2021 ar fud na ndobharcheantar, thar thréimhse an phlean, a chuimsiú. I dTábla 6.21, leagadh amach na figiúirí i dTábla 6.20 thíos, mar na riachtanais táscacha spáis urláir don todhchaí arna gcoigeartú d'áitribh fholmha agus don phíblíne pleanála.

Tábla 6.21: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Táscach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh agus Píblíne

Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Táscach sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe do Spás Folamh agus Píblíne			
Cineál Earraí Miondíola	Acmhainn Spás Urláir (m ²)		
	2024	2026	2028
Dobharcheantar Luimnigh			
Earraí Áise	10,136	15,973	21,862
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	6,568	24,758	44,176
Earraí Comparáide (Builc)	-11,183	-6,026	-462
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	5,521	34,705	65,575
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
Earraí Áise	1,137	1,658	2,174
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	-1,421	-478	477
Earraí Comparáide (Builc)	-1,329	-695	-11
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	-1,613	485	2,640

6.16 Acmhainneacht Deiridh Spás Urláir sa Todhchaí

Tar éis candam an toilleadh spáis urláir a aithint i ngach dobharcheantar (Tábla 6.15), tar éis breithniú a dhéanamh freisin ar áitribh fholmha bhreathnaithe a úsáid mar fhachtóir maolaithe ar na ceanglais sin (Tábla 6.17(b) agus ar deireadh, tar éis coigeartú a dhéanamh maidir le spás urláir toimhdithe inréadaithe sa píblíne pleanála (Tábla 6.21), is féidir an acmhainneacht spáis urláir coigeartaithe deiridh do gach dobharcheantar a leagan amach.

6.16.1 Leithdháileadh laistigh de Cheantar Miondíola Dobharcheantar Luimnigh

Bhí gá le breithniú sonrach a dhéanamh ar na riachtanais aitheanta do dhobharcheantar miondíola Luimnigh, chun cuntas a thabhairt ar na teorainneacha ábhartha idir an dá limistéar Údarás Áitiúil, is é sin ceantar roinnte an dobharcheantair le Contae an Chláir.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Comhaontaíodh leithdháileadh idir an dá dhlínse, ag léiriú athbhreithniú ar cheithre phríomhfhachtóir: *sciar den daonra, ordlathas miondíola, meascán miondíola agus úsáid talún/acmhainn* trasna an dobharcheantair.

Mar thoradh air sin, comhaontaíodh go ndéanfaí 75% d'acmhainneacht spás urláir aitheanta agus coigeartaithe Dhobharcheantar Luimnigh go dtí 2028 a leithdháileadh ar Chathair agus Chontae Luimnigh, agus 25% de riachtanais iomlána dobharcheantair leithdháilte ar Chontae an Chláir.

Forbraíodh fo-leithdháiltí na gcandam spáis urláir mar thoradh air sin ar bhonn na dtrí chineál chatagóir miondíola agus idir na codanna Uirbeacha agus neamh-Chathrach de Dhobharcheantar Luimnigh (i.e. ní áirítear Dobharcheantar an Chaisleáin Nua).

Don chuid de Dhobharcheantar Luimnigh a chlúdaíonn an Ceantar Uirbeach (i Luimneach), sannadh leithdháileadh de 60% den acmhainneacht miondíola áise dá bharr, agus 40% don chuid a chlúdaíonn Limistéir Neamh-Uirbeach Luimnigh, an 'fuílleach' do Dhobharcheantar (Iasmuigh den Cheantar Uirbeach i Luimneach, ach gan Dobharcheantar an Chaisleáin Nua a áireamh).

Mar an gcéanna, sannadh 65% d'earraí comparáide neamh-bhuilc don Cheantar Uirbeach, le 35% don chuid eile agus ar deireadh, tugadh sannadh de 50% d'earraí comparáide builc.

Leis na fo-leithdháiltí seo, léiríodh arís an t-athbhreithniú ar na ceithre thoisc atá leagtha amach thuas.

6.16.2 Acmhainneacht Deiridh (Leithdháilte) Spás Urláir sa Todhchaí

Ag cur san áireamh na leithdháiltí comhaontaithe, tá na hacmhainneachtaí deiridh spáis urláir sa todhchaí de réir catagóire miondíola leagtha amach i dTábla 6.22 maidir le hacmhainn iarmharach achomair – arna choigeartú d'áitribh fholmha agus forbairt cheadaithe inréadaithe toimhdithe tráth an dréachtaithe.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Tábla 6.22: Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Deiridh sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe d'Áitribh Fholmha agus Píblíne

Acmhainneacht Spás Urláir Miondíola Deiridh sa Todhchaí (Carnach) - Coigeartaithe d'Áitribh Fholmha agus Píblíne			
Cineál Earraí Miondíola	Acmhainn Spás Urláir (m ²)		
	2024	2026	2028
[1] Dobharcheantar Luimnigh - MASP			
Earraí Áise	4,561	7,188	9,838
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	3,202	12,069	21,536
Earraí Comparáide (Builc)	-4,193	-2,260	-173
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	3,570	16,998	31,200
[2] Dobharcheantar Luimnigh - Fuilleach an Chontae			
Earraí Áise	3,041	4,792	6,558
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	1,724	6,499	11,596
Earraí Comparáide (Builc)	-4,193	-2,260	-173
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	571	9,031	17,981
[3] Dobharcheantar an Chaisleáin Nua			
Earraí Áise	1,137	1,658	2,174
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	-1,421	-478	477
Earraí Comparáide (Builc)	-1,329	-695	-11
Acmhainneacht Iomlán do Spás Urláir Miondíola	-1,613	485	2,640
[1]+[2]+[3] Contae Luimnigh Iomlán (gan Forluí Dobharcheantar Luimnigh isteach sa Chlár gan áireamh)			
Earraí Áise	8,740	13,638	18,570
Earraí Comparáide (Neamhbhuilc)	3,505	18,090	33,609
Earraí Comparáide (Builc)	-9,716	-5,214	-357
Acmhainneacht Contae Iomlán do Spás Urláir Miondíola	2,528	26,514	51,822

6.16.3 Leithdháileadh Spás Urláir laistigh de Chathair Luimnigh agus Lárionaid Dúiche

Léirítear san ordlathas miondíola faoi Thábla 2.4 agus 7.2 treoir maidir le leithdháileadh spás urláir miondíola sa todhchaí laistigh den Cheantar Uirbeach. Cruthaíodh an fho-ordlathas seo, ag roinnt níos mó Ceantar Uirbeach Luimnigh-na Sionainne i Sraith 1 (Lárnach Chathair Luimnigh) agus Sraith 2 (ionaid mhiondíola suntasacha eile ar nós Tuar an Daill agus Caladh an Treoigh). Déanfar rialú cúramach ar leathnú miondíola amach anseo laistigh de na Lárionaid Dúiche fo-uirbeacha ionas go bhforbróidh siad de réir a chéile agus nach mbeidh aon drochthionchar acu ar Lár Chathair Luimnigh.

6.16.3.1 *Lár Chathair Luimnigh*

Tá sé riachtanach beogacht agus inmhathanacht Lár Chathair Luimnigh a choinneáil tríd an croílímistéar miondíola a chomhdhlúthú lena chinntiú go ndírítear aon fhorbairt miondíola amach anseo i dtreo an cheantair seo ar an gcéad dul síos. Cabhróidh éascú le hathúsáid foirgnimh fholmha nó láithreáin tearcúsáidte ar fud Lár na Cathrach agus breithniú ar fheabhsuithe ar an ríocht phoiblí laistigh de Lár na Cathrach le hearnáil mhiondíola bhríomhar a bhaint amach a thacaíonn le hinfheistíocht agus athnuachan sa chroícheantar. Cuirfidh sé seo lena stádas mar phríomhionad miondíola sa réigiún. Príomhaidhm thar shaolré an phlean seo is ea leathnú an tsoláthair mhiondíola laistigh den chroílímistéar miondíola.

6.16.3.2 *Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’*

Beidh leathnú amach anseo ar an Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’ faoi réir cur chuige comhordaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh mar go dtugann an t-ionad seo eispéireas miondíola an-láidir atá i gcodarsnacht leis na húsáidí agus na feidhmeanna iolracha a chuireann Lár Chathair Luimnigh ar fáil. Ní mheastar go bhfuil sé cuí tacú le fairsingiú suntasach ar spás urláir miondíola san ionad siopadóireachta ach ba chóir breathnú ar leathnú teoranta nuair nach mbíonn drochthionchar aige ar Lár Chathair Luimnigh. Mar sin féin, níor cheart go gcuirfeadh beartas pleanála srian ar an lárionad dul in oiriúint do dhúshláin chomhaimseartha agus ag teacht chun cinn i dtéarmaí a fheidhmiúlachta.

6.16.3.3 *Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce/Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce*

Ní shamhlaítear spás urláir breise faoin bplean seo le haghaidh Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce/Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce. Mar sin féin, ba chóir don chomhairle machnamh a dhéanamh ar leathnú teoranta Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce/Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce ag cinntiú nach mbeidh aon tionchar diúltach díreach ar Lár Chathair Luimnigh.

6.16.3.4 *Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh*

Is í an tosaíocht atá ag Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh ná na leibhéil d’áitribh fholmhaa atá ann faoi láthair a laghdú agus an t-ionad atá ann a athnuachan chun tarraingteacht a mhéadú. Níl aon spás urláir breise beartaithe agus is í an phríomhfheidhm ná fanacht mar áis den chuid is mó gan aon ról inaitheanta mar cheann scríbe miondíola comparáide.

6.16.3.5 *Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh*

Ba cheart go bhfanfadh Caladh an Treoigh mar mhiondíol áise den chuid is mó agus níor cheart go bhforbróidh sé ina cheann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha. Níl aon mhéadú suntasach ar spás urláir comparáide in ionad siopadóireachta Chaladh an Treoigh thar shaolré an phlean seo.

Mar sin féin, breithneofar an t-ionad le haghaidh fairsingiú teoranta nuair nach mbíonn drochthionchar aige ar Lár Chathair Luimnigh.

6.16.3.6 Cathair Dháibhín (Ionad Siopadóireachta Jetland)

Ní bhreithneofar Cathair Dháibhín maidir le fairsingiú teoranta ach amháin nuair is cuí. Níor cheart go bhforbródh an t-ionad ina cheann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha. Níor cheart an t-ionad Siopadóireachta Jetland a leathnú ach amháin nuair nach mbíonn tionchar diúltach ag an bhforbairt a bheartaítear ar Lár Chathair Luimnigh.

Mar a tugadh faoi deara i dTábla 6.22 tá acmhainn spáis urláir de 31,258 m² ag dobharcheantar MASP Luimnigh go dtí 2028. Cé go ndíreofar an chuid is mó den spás urláir seo i dtreo lár na cathrach beidh gá ann le spás urláir a mhéadú laistigh de na hionaid dúiche chun freastal ar an daonra atá ag fás laistigh de na bruachbhailte. Ina theannta sin, tá sé mar thosaíocht teorainn a chur le leathnú ar mhiondíol comparáide laistigh de na hláronaid dúiche chun beogacht agus inmharthanacht chroílár miondíola Lár Chathair Luimnigh a fheabhsú.

7 Beartais agus Critéir Pleanála Miondíola chun Forbairt Mhiondíola a Mheasúnú

Baintear leas sa chaibidil seo as an anailís cháilíochtúil agus chainníochtúil chun treoir agus treoir bheartais a sholáthar atá le cur san áireamh i bPlean Forbartha Luimnigh 2022-2028. San OrdLathas Miondíola a aithníodh i gCuid 7.1, tugtar treoir maidir le scála agus cineál miondíola sa chontae. Tá na Croí-Cheantair Mhiondíola do gach ceann de na lonnaíochtaí laistigh den OrdLathas Miondíola mapáilte, sainaithear Láithreáin Deise. Bhain an anailís seo leas as pleananna forbartha ábhartha agus as Pleananna Limistéir Áitiúil chun láithreáin deise a aithint.

7.1 OrdLathas Lonnaíochta Miondíola

Mar a leagtar amach i gCuid 2, is é cuspóir an OrdLathais Mhiondíola ná leibhéal agus foirm na gníomhaíochta miondíola atá oiriúnach do na lárionaid uirbeacha éagsúla sa chontae a léiriú, le ar chumas na Comhairle beogacht agus inmharthanacht iomlán gach lárionaid a chosaint, agus ligean do gach lárionad a fheidhm iomlán a chomhlíonadh laistigh den réigiún. ordlathas lonnaíochta an chontae.

Tá an t-ordlathas miondíola do Luimneach – Ceantar Cathrach na Sionainne agus Contae Luimnigh 2022-2028 leagtha amach i dTábla 7.1 agus Tábla 7.2:

Tábla 7.1: OrdLathas Miondíola Luimnigh

Sraith	Leibhéal	Suíomh	Stádas
Sraith 1 - Lár na Cathrach	-	Lár Chathair Luimnigh	Lár na Cathrach
Sraith 2 - Lárionaid Mhóra na mBailte	-	An Caisleán Nua	Príomhbhaile Seirbhíse
Sraith 3 - Lár na mBailte	Leibhéal 1	Mainistir na Féile	Baile Seirbhíse
	Leibhéal 2	Áth Dara	Baile Seirbhíse
		Cill Mocheallóg	Baile Seirbhíse
		Ráth Caola	Baile Seirbhíse
Sraith 4 - Sráidbhailte Móra	Leibhéal 1	Caisleán Uí Chonaill	Sráidbhailte Móra
		Cathair Chinn Lis	Sráidbhailte Móra
	Leibhéal 2	Eas Géitine	Sráidbhailte Móra
Sraith 5 – Siopaí Áitiúla/Cúinne	-	Sráidbhailte/crosbhóthar níos lú – siopaí tuaithe (oifigí poist, uachtarlanna, tithe tábhairne, stáisiúin líonta, srl.)	Siopaí Cúinne/Áitiúla

Tábla 7.2: Ordlathas Miondíola Luimnigh - na Sionainne

Sraith	Leibhéal	Suíomh	Stádas
Sraith 1 - Lár na Cathrach	-	Lár Chathair Luimnigh	Lár na Cathrach
Sraith 2 - Lárionaid Mhóra na mBailte	Leibhéal 1	Tuar an Daill (Ionad siopadóireachta 'Crescent')	Lár an Cheantair
		An Sionainn (Ionad siopadóireachta Skycourt)	Baile Chathrach
		Cathair Dháibhín (Ionad Siopadóireachta Jetland)	Lár an Cheantair
		Caladh an Treoigh	Lár an Cheantair
		Bealach na Páirce	Lár an Cheantair
		Baile an Róistigh	Lár an Cheantair
		Maigh Rois	Lár an Cheantair

7.2 Croílimistéir Mhiondíola agus Láithreáin Deise Miondíola

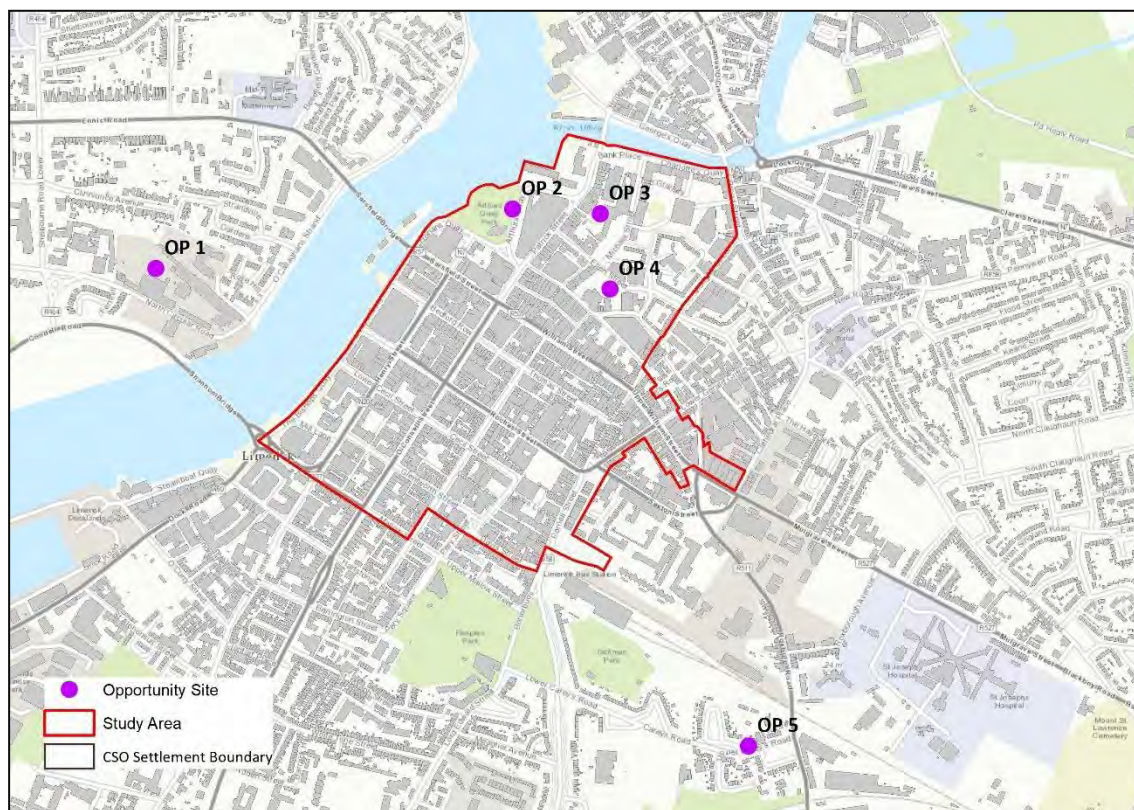
Sainmhínítear sna Treoirínte Pleanála Miondíola (2012) limistéar miondíola mar “an chuid sin de Lár an Bhaile atá dírithe go príomha ar shiopadóireacht”. Cuimsíonn príomhcheantair mhiondíola na príomhshráideanna miondíola de lár ina dtarlaíonn an príomhchruinniú de ghníomhaíocht mhiondíola. Tabharfar tosaíocht d'fhorbairt mhiondíola nua agus spreagfar é laistigh de na príomhcheantair mhiondíola, le béim ar na príomhshráideanna miondíola go háirithe le coinneáil mar phríomhshuímh d'fhorbairt miondíola.

De réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola (2012) tá sé riachtanach freisin 'Láithreáin Deise' a aithint a mheastar a bheith cuí d'fhorbairt miondíola sa todhchaí laistigh de nó in aice leis na limistéir mhiondíola lárnaacha agus tánaisteacha laistigh de na lonnaíochtaí aitheanta. Feabhsófar agus coimeádfar sainathint suíomhanna oiriúnacha deiseanna níos mó le beogacht agus inmharthanacht phríomhionaid mhiondíola an chontae, má thagann iarratais ar fhorbairt miondíola i gcrích sa todhchaí.

Ina theannta sin, ba cheart na láithreáin seo a scrúdú agus aghaidh a thabhairt orthu i gcur chuige seicheamhach sula moltar aon láithreán níos faide ón lárionad miondíola a bhreithniú. Ag teacht leis an gcur chuige seicheamhach, ba cheart tús áite a thabhairt ar an gcéad dul síos d'fhócas ar áitíocht miondíola áitribh fholmha atá suite laistigh den chroílár miondíola a spreagadh. D'fhéadfadh nó nach bhféadfadh láithreáin deise a bheith ag teastáil i roinnt lonnaíochtaí ag brath ar thorthaí an tsuirbhé ar spás urláir a léireoidh cá bhfuil gá le forbairt miondíola breise.

7.2.1 Luimneach

Léirítear i bhFigiúir 7.1 na láithreáin deise a aithníodh le haghaidh forbairt mhiondíola fhéideartha i gCathair Luimnigh. Laistigh de Chathair Luimnigh sainadhníodh 5 láithreán deise mar láithreáin deise d’fhorbairt miondíola. Freagraíonn Tábla 7.3 do Fhigiúir 7-1 agus cuireann sé cur síos féideartha forbartha ar fáil do gach ceann de na láithreáin deise aonair.

Figiúr 7-1: Láithreáin Deise Luimnigh

Tábla 7.3: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise Luimnigh

Lonnaíocht	Láithreán Deise	Acmhainneacht Forbartha
Luimneach		
	OP1 Campas Cois Abhann Cleeves	Tá Campas Cois Abhann Cleeves beartaithe ag iarshuíomh monarchan Cleeves in aice le Trá Uí Challacháin i gCathair Luimnigh. Cuimseoidh forbairt an champais ionad cónaithe agus oifige measctha ar mhórsála, áis oideachais agus cultúir/ cuairteoirí ar láithreán athfhorbraíochta atá críosaithe i Lár na Cathrach.
	OP2 Cé Artúir	Faoi Phlean Luimnigh 2030, déanfar Cé Artúir a bhunathrú trí mhór-athfhorbairt a dhéanamh ar Ché Artúir atá ann cheana féin.

Lonnaíocht	Láithreán Deise	Acmhainneacht Forbartha
		<p>Ionad Siopadóireachta agus tailte in aice leis, chun forbairt nua miondíola, cónaithe, fóillíochta agus oifige a sholáthar. Cruthófar Cearnóg na Cathrach nua a nascfaidh trasna Sráid Uí Chonaill le Sráid an Chrúisigh. Cinnteoidh athfhorbairt Ché Artúir ról na Cathrach mar cheann scríbe miondíola den scoth, ag méadú líon na gcuairteoirí, líon na ndaoine agus buntáistí seachthorthaí do bhialanna, óstáin, turasóireachta agus cultúir.</p>
	<p>OP3 Carrchlós Dromchla Shráid Eibhlín</p>	<p>Tá an láithreán athfhorbraíochta atá criosaithe do Lár na Cathrach suite i bpríomhshuíomh Lár na Cathrach, os comhair an tSuímh Opera. Chuideodh forbairt na dtailte tearcúsáidte seo le hathbheochan iomlán an cheantair seo den Chathair, a d'fhulaing de bharr tréigthe agus meath le blianta beaga anuas. D'éascódh forbairt an tsuímh seo feabhsúcháin ar thaitneamhachtaí amhairc Shráid Ellen, ar príomhbhealach turasóireachta é a nascann Sráid Uí Chonaill leis an Margadh Baine.</p>
	<p>OP4 Láithreán Opera</p>	<p>Tionscadal Opera ar 1.62ha. Beidh suíomh criosaithe Lár na Cathrach ina fhorbairt shuntasach tráchtála. Tá tús curtha le hoibreacha ar an bhforbairt a chuimseoidh go príomha oifigí tráchtála arna dtacú ag raon seirbhísí miondíola agus neamh-mhiondíola, Árastán agus Leabharlann Cathrach nua i Halla an Bhaile Seoirseach stairiúil.</p>
	<p>OP5 Ceathrú Cholbaird</p>	<p>Tá an Ghníomhaireacht Forbartha Talún ag ullmhú pleananna d'fhorbairt Cheathrún molta do Stáisiún Cholbaird. Beidh sé mar aidhm ag Creat-Straitéis Creata Spáis Stáisiún Cholbaird 2021 – 2041, atá á hullmhú faoi láthair, láithreán athfhorbraíochta de 69 heicteár a fhorbairt a bheidh criosaithe i Lár na Cathrach. Tá acmhainn ag suíomh Stáisiún Cholbaird forbairt a dhéanamh ar chomharsanacht insiúlta de thithe nua do 6,300 duine, áiseanna fostaíochta, oideachais, miondíola, sláinte, iompair agus fóillíochta, le ríocht phoiblí nasctha agus dearadh ailtireachta ardchaighdeán chun an limistéar a shaintréithe agus a shainiú.</p>

7.2.2 Sionainn

Léirítear i bhFigiúir 7.2 teorainn lonnaíochta na Sionainne mar atá sainmhínithe ag an bPríomh-Oifig Staidrimh. Tá lonnaíocht an bhaile in aice le Limistéar Neamhchustaim na Sionainne agus Aerfort Idirnáisiúnta na Sionainne. Sainithníodh láithreán deise amháin sa tSionainn. Tugtar an ‘Crios Forbartha Speisialta’ ar an láithreán seo agus tá cur síos ar fhorbairt ionchasach i dTábla 7.4.

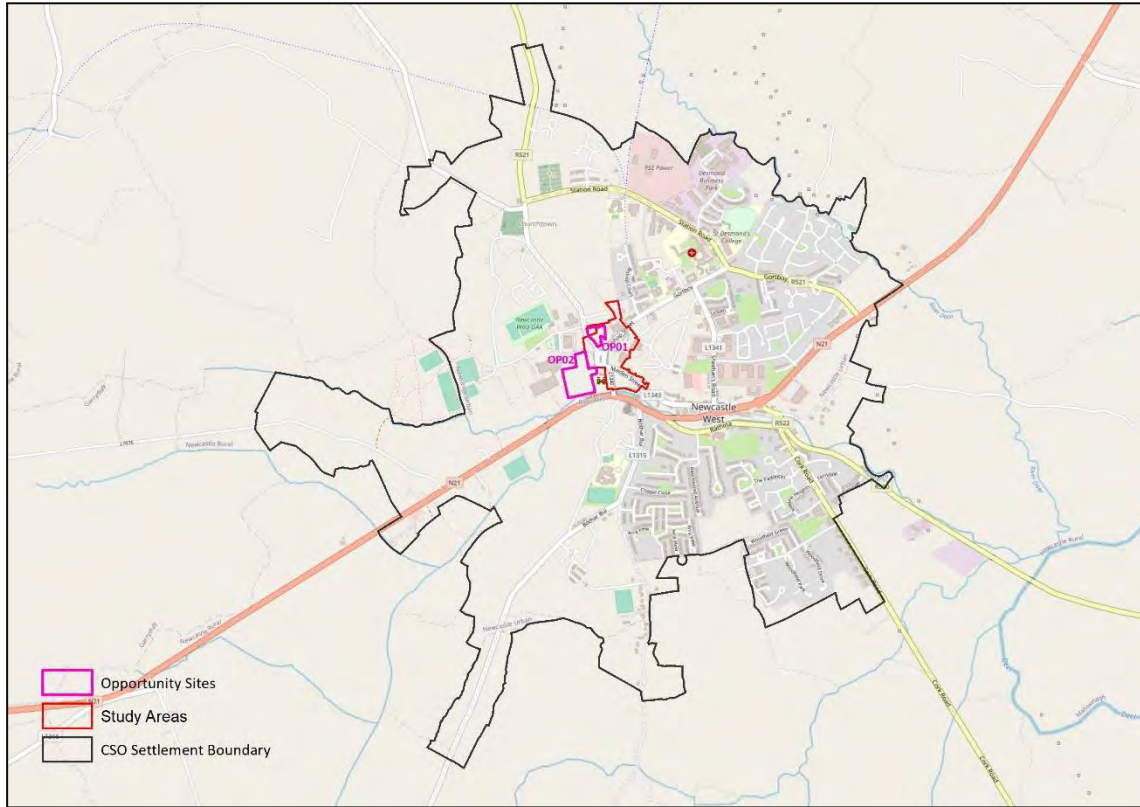
Figiúr 7-2: Láithreáin deise na Sionainne

Tábla 7.4: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise na Sionainne

Lonnaíocht	Láithreán Deise	Acmhainneacht Forbartha
Sionainn	OP1 Crios Forbartha Speisialta na Sionainne	Is ionann an suíomh mór seo agus lárcheantar miondíola leathnaithe Lár an Bhaile lastuaidh den Bhothar Mór. Meastar go bhfuil gá le foirgneamh ar scála mór anseo chun infheictheacht a chinntiú ón N19 agus chun sainchomhartha tábhachtach agus pointe tagartha a sholáthar do Lár an Bhaile. Samhlaítear freisin go gcruthódh tionónta(i) cuí don fhoirgneamh mór seo líon suntasach daoine isteach agus amach uaidh agus go Lár an Bhaile mar atá laisteanas den Bothar Mór.

7.2.3 An Caisleán Nua

Léirítear teorainn lonnaithe an Chaisleáin Nua i bhFigiúir 7.3. Sainithníodh dhá láithreán deise a bhfuil an cumas acu tacú le forbairt mhiondiola. Imlínítear i dTábla 7.5 an acmhainneacht forbartha don dá láithreán deise.

Figiúr 7-3: Láithreáin deise sa Chaisleán Nua

Tábla 7.5: Acmhainneacht Forbartha Láithreáin Deise an Chaisleáin Nua

Lonnaitheacht	Láithreán Deise	Acmhainneacht Forbartha
An Caisleán Nua	OP1 Tailte ar chúl Shráid na hEaglaise agus Sráid an Easpaig	Ba cheart go n-uasmhéadóidh aon mholadh an deis rochtana do choisithe ar Lána a Smachtlainne agus rochtain ar an gcarrchlós atá ann faoi láthair. Áirítear le hathfhorbairt inmhianaithe an láithreáin, meascán d'aonaid chónaithe, seirbhísí a bhaineann le turasóireacht, lóistín turasóireachta ar scála beag, forbairt oifige ar scála beag, miondiól, nó saoráid chathartha do na healaíona mar stiúideonna nó amharclannaíocht bheag. Go ginearálta beidh foirgnimh nua d'aon stóir nó de dhá stór, simplí agus comhsheasmhach i ndearadh leis an sráid-dreach traidisiúnta. Is féidir machnamh a dhéanamh ar dhearadh íogair comhaimseartha.

Lonnaíocht	Láithreán Deise	Acmhainneacht Forbartha
	OP2 Cúlthailte na hAise, An Chearnóg agus Diméin an Diméin	Tá an láithreán críosaithe mar Lár an Bhaile. Mar gheall ar a suíomh straitéiseach maidir leis an gcooilár miondíola agus a mhéid suntasach, tá an acmhainneacht shuntasach ag an suíomh chun úsáid, feidhm agus carachtar Lár an Bhaile a athneartú. Thabharfadh an suíomh deis do mhiondíol suntasach

7.3 Beartais Phleanála, Cuspóirí agus Critéir chun Forbairt Mhiondíola a Mheasúnú

7.3.1 Luimneach

D'fhonn miondíol a mhúnlú agus a threorú sna limistéir staidéir, forbraíodh roinnt cuspóirí miondíola. Agus na cuspóirí seo á gceapadh agus ag cloí leo, féachfaidh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh lena chinntiú go ndéanfar forbairt ar gach spás urláir miondíola amach anseo de réir riachtanais na dTreoirínte Pleanála Miondíola. Ina theannta sin, is féidir breathnú ar na cuspóirí seo mar chreat beartais straitéiseach comhtháite agus comhsheasmhaigh aonair (le Comhairle Contae an Chláir), a chinnteoidh go ndéanfar gach forbairt laistigh de Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne de réir phrionsabail na forbartha inbhuanaithe.

Tá na cuspóirí atá leagtha amach thíos tar éis tógáil orthu siúd a bhí sa Straitéis Mhiondíola roimhe seo agus cruthaíodh iad leis an aidhm tacú le méadú ar thairiscint mhiondíola Chontae Luimnigh agus Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne ar bhealach inbhuanaithe. Tá siad ceaptha chun:

- I. A chinntiú go bhfuil creat beartais soiléir ag Contae Luimnigh agus i gCeantar Uirbeach Luimnigh na Sionainne a bheidh mar bhonn eolais do cheapadh agus do mheasúnú tograí forbartha miondíola agus a chuideoidh le cinntiú go bhfreastalaítear ar riachtanais miondíola áise agus comparáide straitéiseacha agus áitiúla an Chontae;
- II. Iomaíochas reatha miondíola i gCathair Luimnigh agus sna príomhbhailte a chothabháil agus nuair is féidir é a fheabhsú, trí fhorbairt spás urláir miondíola breise a éascú nuair is féidir a chruthú go soiléir go mbeidh feabhsuithe inláimhsithe ar thairiscint miondíola Ceantair Uirbigh Luimnigh na Sionainne mar thoradh ar fhorbairt dá leithéid;
- III. Aitheantas a thabhairt do thábhacht na n-ionad siopadóireachta ceantair maidir le raon leathan de shiopadóireacht áise agus chomparáide a sholáthar in áiteanna atá gar d'ionaid daonra;
- IV. Aitheantas a thabhairt don tábhacht a bhaineann le lonnaíochtaí seirbhíse, sráidbhailte, lonnaíochtaí seirbhísithe tuaithe agus cúlchríche i suíomhanna fo-uirbeacha agus tuaithe chun freastal ar riachtanais siopadóireachta áitiúla. Spreagadh a thabhairt d'fheabhsú dearaí na n-ionad miondíola áitiúla i gceantair bhruachbhailteacha agus sráidbhailte tuaithe, lena n-áirítear soláthar áiseanna sa ríocht phoiblí;

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- V. Spreagadh a thabhairt do laghdúithe ar spás urláir folamh, ag cur san áireamh oiriúnachta, dífheidhmeachta agus sainaithe úsáidí malartacha do spás urláir atá folamh faoi láthair laistigh d'ionaid uirbeacha an Chontae;
- VI. Spreagadh agus éascú a dhéanamh ar athúsáid agus ar athnuachan talún agus foirgnimh thréigthe le haghaidh úsáidí miondíola, agus aird chuig á thabhairt ar an gCur Chuige Seicheamhach mar atá léirithe sna Treoirínte Pleanála Miondíola;
- VII. Aghaidh a thabhairt ar sceitheadh caiteachais mhiondíola ón gContae chuig ionaid iomaíochta trí mhodhanna a sholáthar chun raon agus cáilíocht a thairiscint mhiondíola a neartú; agus,
- VIII. Dul i dteagmháil leis na páirtithe leasmhara ábhartha agus dreasachtaí a thabhairt lena chinntiú go gcuirtear feabhas ar tharraingteacht chomhshaoil Láir Bhailte/Áitiúla.

7.3.1.1 Straitéis Ghinearálta

Is iad na cuspóirí ginearálta pleanála miondíola don Chontae agus do Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne:

Cuspóir LCC01: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle go dtacódh forbairt miondíola le baint amach Cuspóirí an Chreata Pleanála Náisiúnta NPO 5 chun cathracha agus bailte ar scála agus ar cháilíocht imleor a fhorbairt chun dul san iomaíocht go hidirnáisiúnta agus le bheith ina dtiománaithe fáis náisiúnta agus réigiúnaigh, infheistíocht agus rathúnas agus NPO 6 chun cathracha, bailte agus sráidbhailte de gach cineál agus scála a athbheochan agus a athnuachan mar shócmhainní comhshaoil, ar féidir leo freastal ar ról agus feidhmeanna athraitheacha, daonra cónaithe méadaithe agus fostaíocht.

Cuspóir LCC02: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle earnáil miondíola bhríomhar a chosaint agus a chur chun cinn mar chuid lárnach de gheilleagar Lár Chathair Luimnigh, a thacaíonn le hinfeistíocht agus athnuachan sa chroícheantar agus a chuireann feabhas ar a stádas mar phríomhionad miondíola sa réigiún.

Cuspóir LCC03: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle a chinntiú go dtagann gach forbairt mhiondíola a cheadaítear leis na ceanglais agus na critéir ábhartha mar atá leagtha síos sna Treoirínte Pleanála Miondíola d'Údaráis Phleanála 2012 agus sa Straitéis Mhiondíola do Limistéar Cathrach Luimnigh na Sionainne agus Contae Luimnigh 2022-2028.

Cuspóir LCC04: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle forbairt miondíola a cheadú laistigh de Lár na Cathrach agus na mBailte ar mhéid agus ar scála atá oiriúnach do leibhéal na lonnaithe, lena n-áirítear a dhaoine, mar atá sainmhínithe laistigh den ordlathas miondíola.

Cuspóir LCC05: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle príomhcheantair mhiondíola Lár Chathair Luimnigh agus na príomhbhailte a chur chun cinn agus a chosaint mar na suíomhanna is fearr le haghaidh forbairt mhiondíola.

Cuspóir LCC06: Is é an suíomh is fearr le haghaidh forbairt mhiondíola nua nuair is indéanta agus inmharthana ná laistigh de Lár Bhaile atá ann cheana féin (Lárionaid Dúiche nó Shráidbhaile san áireamh).

Cuspóir LCC07: Cuirfidh an Chomhairle úsáid na bhfoirgneamh tráchtála atá folamh i láithreacha Lár na Cathrach agus an Bhaile chun cinn mar shuíomh roghnaithe le haghaidh infheistíochta miondíola nua. Cuirfidh an Chomhairle cur chuige cruthaitheach agus réamhghníomhach chun cinn maidir le méadú aonad agus cónascadh chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais mhiondíola nua-aimseartha.

Cuspóir LCC08: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle cosc a chur ar fhorbairt mhiondíola nua dá mbeidís diúltach (astu féin nó go carnach le forbairtí eile).

tionchar ar bheogacht agus inmharthanacht na n-ionad miondíola atá ann cheana féin laistigh den Chontae agus de Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne.

Cuspóir LCC09: Agus iarratais phleanála miondíola á measúnú, beidh sé mar chuspóir ag an gComhairle aird a thabhairt ar thorthaí an mheasúnaithe acmhainne atá sa Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne agus Chontae Luimnigh 2022-2028, lena n-áirítear an cumas chun dul i ngleic le sceitheadh caiteachais. Beidh sé de dhualgas ar aon iarratasóir a léiriú i Measúnú Tionchair Mhiondíola go bhfuil an spás urláir atá beartaithe oiriúnach, ag féachaint don chandam spáis urláir a theastaíonn laistigh den lárionad uirbeach nó den lonnaíocht ar leith sin, chomh maith le fianaise a thabhairt ar gach athróg ábhartha eile, mar a shonraítear laistigh de Threoirlínte Pleanála Miondíola.

Cuspóir LCC10: Cuirfidh an Chomhairle in aghaidh iarratais ar chead pleanála a mbeadh mar thoradh air glanchaillteanas spáis urláir miondíola ag leibhéal na talún ar na príomhshráideanna miondíola laistigh den chroílímistéar miondíola, áit a mbeadh tionchar aige seo ar bheogacht agus inmharthanacht na sráideanna seo. Mar sin féin, breithneofar iarratais ar athrú úsáide go forbairt tráchtála/seirbhíse neamh-mhiondíola d'aonaid fholmha, nuair is léir go gcuireann sé le beogacht agus le tarraingteacht an cheantair.

Cuspóir LCC11: Spreagfaidh an Chomhairle bearta malartacha, gearra nó eatramhacha chun cuma réadmhaoine atá folamh nó tréigthe a fheabhsú, lena n-áirítear úsáid a bhaint as grafaic fhuinneog tarraingteacha, clúdaigh chomhlaí agus clártaigh agus úsáid do ghníomhaíocht tráchtála neamh-mhiondíola atá oiriúnach d'éadanas sráide.

Cuspóir LCC12: Spreagfaidh an Chomhairle comhdhlúthú seirbhísí eile nach bhfuil bunaithe ar mhiondíol laistigh de Lár na mBailte, ag baint úsáide as spás urláir miondíola atá folamh nuair is gá. Cabróidh sé seo le beogacht Lár na mBailte a fheabhsú, agus iad a spreagadh lena ról mar láithreacha fostaíochta a choinneáil chomh maith le laghdú a dhéanamh ar chomhréir an spáis urláir fholmha agus ag aithint an luach a fhéadfaidh úsáidí neamh-mhiondíola a chur leis an ngeilleagar áitiúil, trí fhostaíocht agus leas eacnamaíoch gearrálta a sholáthar.

Cuspóir LCC13: Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle bearta a thabhairt isteach chun feabhas a chur ar inrochtaineacht agus ar thaití Lár na Cathrach agus na mBailte trí thimpeallacht atá oiriúnach do choisithe agus do rothaithe a fhorbairt, a fheabhsaíonn sábháilteacht agus a chuireann srian le forlámhas tráchta gluaisteáin nuair is féidir.

Cuspóir LCC14: De réir na dTreoirlínte Pleanála Miondíola (2012), beidh toimhde ann in aghaidh forbairt trádstórála miondíola lasmuigh den bhaile.

Cuspóir LCC15: Éileoidh an Chomhairle go mbeidh Measúnú Tionchair Mhiondíola ag gabháil le hiarratais ar ollmhargaí nua ar shuímh Ionaid Áitiúla.

Cuspóir LCC16: Ba cheart go dtacódh tograí le haghaidh forbairtí ollmhargadh nua i láithreáin Ionaid Áitiúil/Comharsanachta le huasghrádú inbhuanaithe ar Ionaid agus áiseanna Áitiúla/Comharsanachta agus go léireodh siad go n-éascóidh siad rochtain fheabhsaithe ar iompar poiblí agus/nó rothaíocht agus siúl dá ndobharcheantar de réir na dTreoirlínte Pleanála Miondíola (2012).

Cuspóir LCC17: 'Scéim Feabhsúcháin Aghaidh Siopaí' a fhorbairt chun dearadh, cáilíocht agus comhleanúnachas na comharthaíochta siopaí a fheabhsú do gach Lárionad Baile, cé go gcuireann soláthar treorach agus maoiniú deontais ar chumas úinéirí feabhsúcháin a dhéanamh ar a gcuid foirgneamh/aghaidheanna siopaí.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Cuspóir LCC18: Tacú le miondíoltóirí chun tairiscint seirbhíse ar líne a fhorbairt, straitéisí seachadta do thomhaltóirí, moil bhailiúcháin/dáilte agus cumas cliceáil agus bailithe.

Cuspóir LCC19: Tacú le fás seirbhísí miondíola ‘Cliceáil agus Bailigh’ agus siopadóireacht baile grósaeireachta agus freastal orthu de réir mar is cuí.

7.3.1.2 *Straitéis Lár Chathair Luimnigh*

Cuspóir LCS01: Ról Lár na Cathrach mar Lárionad Cathrach de Shraith 1 Náisiúnta ag barr ordlathas an Mheán-larthair a chosaint agus a chur chun cinn. Is cuid lárnach de gheilleagar na Cathrach é miondíol, ag comhlánú a láidreachtaí dúchasacha lena n-áirítear nuálaíocht, fiontraíocht, turasóireacht, cultúr agus seirbhísí agus tá raon tábhachtach de thaitneamhachtaí, beogacht, slite beatha/cáilíochta beatha agus timpeallacht ardchaighdeán tógtha aige.

Cuspóir LCS02: Tacaíocht agus feabhsú a dhéanamh ar ról Lár Chathair Luimnigh mar phríomhionad miondíola i gCeantar Uirbeach Luimnigh na Sionainne agus Réigiún an Mheán-larthair de réir chuspóirí an Chreata Pleanála Náisiúnta agus na Straitéise Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta do Réigiún an Deiscirt.

Cuspóir LCS03: A chinntiú nach gceadófar tograí a bhainfeadh an bonn de bheogacht agus inmharthanacht Lár Chathair Luimnigh. Déanfar an cur chuige seicheamhach maidir le forbairt miondíola atá leagtha amach sa Phleanáil Miondíola – Treoirlínte d’Údarás Phleanála (2012) a fhorfheidhmiú go docht, ar mhaithe le tacaíocht a thabhairt do Lár na Cathrach ag barr an ordlathais mhiondíola. Cloífidh aon fhorbairt miondíola sna Lárionaid Dúiche nó Áitiúla nó sa chrios Trádstórála Miondíola leis an Straitéis Mhiondíola seo.

Cuspóir LCS04: Spreagadh a thabhairt d’fhorbairt spás urláir nua substaintiúil miondíola i Lár na Cathrach agus sintí air, chun tacú le hathghiniúint Lár na Cathrach i gcomhthráth le tionscnaimh eile.

Cuspóir LCS05: Díriú ar cheantair thraidisiúnta Lár na Cathrach a athnuachan, d’fhonn áiteanna níos tarraingtí, níos inmhianaithe a chruthú ar mian le daoine cónaí iontu agus am a chaitheamh iontu, chun críocha oibre, siopadóireachta nó caitheamh aimsire.

Cuspóir LCS06: Lár Chathair Luimnigh a chur chun cinn mar chroílár uirbeach dlúth, tarraingteach agus insiúlta.

Cuspóir LCS07: Forbairt láithreán deis athfhorbraíochta a shainaithnítear i gCaibidil 3 de Phlean Forbartha Luimnigh 2022-2028 a chur chun cinn.

Cuspóir LCS08: Infheistíocht agus feabhsú sa ríocht poiblí a spreagadh agus a thacú (tírdhreachú crua tarraingteach/pábhála, plandú agus troscán sráide) ag comhlánú infheistíocht URDF faoi phlean Luimnigh 2030 agus infheistíocht sa Cheathrú Seoirseach agus feabhsúcháin Cois Uisce.

Cuspóir LCS09: Spreagadh a thabhairt do leathnú an chroílímistéir mhiondíola, athúsáid foirgnimh fholmha agus/nó suíomhanna tearcúsáidte ar fud Lár na Cathrach agus moltaí cruthaitheacha chun úsáid a ghníomhachtú, go háirithe ar imeall limistéar Lár na Cathrach.

Cuspóir LCS10: I gceantair in aice leis/teagmhálach leis an lárionad miondíola chun tacú le héagsúlacht úsáidí neamh-mhiondíola ag leibhéal na sráide nuair a mheallann úsáidí dá leithéid custaiméirí a chomhlánaíonn beogacht, beocht agus gníomhaíocht a thugann turais nasctha go Lár na Cathrach.

Cuspóir LCS11: Straitéis sráide miondíola a fhorbairt lena sainítear carachtar sráideanna Lár na Cathrach do ghníomhaíochtaí miondíola, seirbhísí agus gníomhaíochtaí cultúrtha ar leith.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Cuspóir LCS12: Go n-oibreodh an Chomhairle i gcomhpháirtíocht le grúpaí gnó agus miondíola Lár na Cathrach, chun tacú le bearta gearrthéarmacha chun beogacht Lár na Cathrach a chur chun cinn agus tionscnaimh chun Lár na Cathrach a mhargú agus a chur chun cinn mar eispéireas miondíola, lena n-áirítear ‘cairt mhiondíola’ a sholáthraíonn tiomantas roinnte chun eispéireas miondíola ardchaighdeán a bhaint amach.

Cuspóir LCS13: ‘Treoir aghaidh siopa’ a fhorbairt chun dearadh agus cáilíocht na comharthaíochta siopaí a fheabhsú ar fud Lár na Cathrach, trí threoir agus maoiniú deontais a sholáthar a chuireann ar chumas úinéirí feabhsúcháin a dhéanamh ar a gcuid foirgneamh/aghaidheanna siopaí.

Cuspóir LCS14: Tacaíocht a thabhairt do mhiondíoltóirí agus do ghnóthaí laistigh de Lár na Cathrach chun an ceantar ‘Bratach Corcra’ a chur chun cinn mar aon le tairiscint éagsúil d’úsáidí stíl mhaireachtála agus seirbhísí a chuireann le heispéireas Lár na Cathrach.

Cuspóir LCS15: Tionscnaimh dhigiteacha a fhorbairt le haghaidh sineirge ilchainéil idir tairiscint mhiondíola, sheirbhíse agus chultúrtha Lár na Cathrach a chhothaíonn eispéireas éagsúil tráchtála agus cultúrtha atá uathúil do Lár na Cathrach, le seirbhísí tacaíochta ar nós clíceáil agus bailiú agus cur chuige comhordaithe i leith rannpháirtíocht sna meáin shóisialta.

7.3.1.3 *Straitéis Cheantar MASP Luimnigh na Sionainne*

Cuspóir MASP01: Spás Urláir Miondíola Áise:

Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle a chinntiú go bhfuil béim fós ar mhiondíol áise ardchaighdeán a mhealladh go Lár na Cathrach. Mar sin féin, tá éileamh ar spás urláir áise nua laistigh de cheantair chónaithe seanbhunaithe agus laistigh de cheantair chomharsanachta ina bhfuil pobail chónaitheacha agus láithreacha athghiniúna atá ag fás. Áireofar leis seo:

- Lár na Cathrach;
- Maigh Rois;
- Béal Átha Síomoin;
- Purláin Theas.

Cuspóir MASP02: Ionaid Chomharsanachta/Áitiúla:

Is é cuspóir na Comhairle:

- a) Gan machnamh a dhéanamh ar mhéadú ar shuíomhanna miondíola Lárionad Áitiúil/Comharsanachta atá ann cheana ach amháin nuair is féidir a thaispeáint go bhfreastalaíonn sé ar dhobharcheantar suntasach cónaithe laistigh d’achar siúil ón lárionad agus go bhfuil leas inláimhsithe athnuachana uirbigh aige don phobal. Ceadáitear go ginearálta go mbeadh suas le 1,800m² de ghlanaspás miondíola in achair urláir oiriúnacha de siopaí nua bia áise sna láithreacha seo.
- b) Forbairt na nIonad Áitiúil/Comharsanachta nua a chur chun cinn ag Mungairit, Béal Átha Síomoin agus Seanbhóthar Chorcaí chun freastal ar dhaonra atá ag fás laistigh dá ndobharcheantar.
- c) A éileamh go léireodh gach forbairt mhiondíola molta in ionaid Áitiúla/Comharsanachta go bhfuiltear ag comhlíonadh na gceanglas maidir le hacmhainn spáis urláir atá leagtha amach sa straitéis seo. Déanfar measúnú tionchair miondíola ar gach forbairt os cionn 1,000m².

Cuspóir MASP03: Tuar an Daill (Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’) (Sraith 2 Leibhéal 1):

- Tacú le hathinfeistíocht, uasghrádú agus comhdhlúthú spás urláir miondíola laistigh d’Ionad Siopadóireachta ‘Crescent’ nuair nach n-athraíonn sé a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an ordlathas miondíola.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- Ceadófar spás urláir agus seirbhísí miondíola teoranta breise agus tacófar le hoibreacha athinfheistíochta agus uasghrádaithe sa ‘Crescent’. Mar sin féin, tá scóip shuntasach ann chun soláthar a dhéanamh do thaitneamhacht chathartha fheabhsaithe.

Cuspóir MASP04: Lárionaid Dúiche (Sraith 2, Leibhéal 2):

- Coimeádfar ról agus scála na Lárionad Dúiche mar ionaid siopadóireachta áise go príomha atá in ann tacú le príomhthuras siopadóireachta bia.
- Tabharfar tacaíocht d’ath-infheistiú agus d’athghiniúint na Lárionad Dúiche atá ann cheana féin, ach ní sholáthrófar iad ach amháin nuair nach n-athraíonn sé a ról agus a scála.
- Ba cheart go bhfanadh Lárionaid Dúiche go príomha mar ionaid earraí áise agus seirbhíse agus níor cheart go bhforbródh siad ina gceann scríbe miondíola earraí comparáide go príomha.
- Níor cheart go gceadófaí do Lárionaid Dúiche leathnú go mór os cionn na tairsí 10,000 méadar cearnach (glan) atá leagtha amach sna Treoirínte Pleanála Miondíola d’Údarás Phleanála.
- Tacú le deiseanna le haghaidh athfhorbairt athfhorbraíochta chun tacú le forbairt uirbeach inbhuanaithe ilchineálach le haghaidh úsáide lae agus tráthnóna, lena n-áirítear úsáidí miondíola, cónaithe, tráchtála, cathartha agus eile. Cinnteofar leis seo go n-éascófar meascán d’úsáidí ag lárionad ar leibhéal an cheantair a chomhlánódh úsáidí Lár na Cathrach, ag féachaint do phrionsabail dlúthfhás, comhdhlúthaithe agus dlúis. Ba cheart go gcuimseodh aon bhreithnithe forbartha den sórt sin ardleibhéal inrochtaineachta, lena n-áirítear coisithe, rothaithe agus iompar poiblí (nuair is féidir).
- Níor cheart tograí miondíola ar leibhéal Lárionad Dúiche a cheadú, a bhainfeadh an bonn de bheogacht agus inmharthanacht Lár Chathair Luimnigh.

Cuspóir MASP05: Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh:

- Tacú le hathnuachan agus uasghrádú Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh go príomha mar cheann scríbe áise.

Cuspóir MASP06: Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh:

- Tacú le hathinfheistíocht, uasghrádú agus comhdhlúthú spás urláir miondíola laistigh d’Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh, áit nach n-athraíonn sé a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an ordlathas miondíola.

Cuspóir MASP06: Ionad Siopadóireachta agus Páirc Mhiondíola Bhealach na Páirce:

- Tacú le hathinfheistíocht, uasghrádú agus comhdhlúthú spás urláir miondíola laistigh d’Ionad Siopadóireachta Páirce, áit nach n-athraíonn sé a ról agus a fheidhm maidir le Lár Chathair Luimnigh agus an ordlathas miondíola.
- Breathnú ar leathnú teoranta Ionad Siopadóireachta/Páirc Mhiondíola Páirce, ag cinntiú nach mbeidh aon tionchar diúltach díreach ar Lár Chathair Luimnigh.

Cuspóir MASP07: An Sionainn:

- Tacú le feabhsú leanúnach na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile na Sionainne trí sheachadadh an mháistirphlean arna ghlacadh.
- Beogacht agus inmharthanacht Lár an Bhaile a fheabhsú agus a iomaíochas le cinn scríbe miondíola eile a mhéadú.

- Tacú le deiseanna athfhorbartha athfhorbraíochta chun tacú le forbairt uirbeach inbhuanaithe ilúsáide.
- I gceantair in aice leis/teagmhálach leis an bpríomhlímistéar miondíola chun tacú le héagsúlacht úsáidí neamh-mhiondíola ag leibhéal na sráide nuair a mheallann úsáidí dá leithéid custaiméirí a chomhlánaíonn beogacht, beocht agus gníomhaíocht a thugann turais nasctha go Lár an Bhaile.
- Beogacht agus inmharthanacht Ionad Siopadóireachta Skycourt a chothabháil trí infheistíocht san ionad siopadóireachta a chomhdhlúthú.
- Athúsáid aonad/suíomh folamh ar fud an bhaile agus an ionaid siopadóireachta a spreagadh agus a éascú.
- Tacaíocht a thabhairt do chuspóirí Cheantar Forbartha Speisialta na Sionainne chun Lár Baile neartaithe inmharthana agus bríomhar a chruthú ag tacú le tairiscint mhiondíola ilghnéitheach ardchaighdeán le cuma fhisiciúil feabhsaithe, nascacht agus forbairt ‘sráid-dreach’.
- Tacaíocht a thabhairt do Nóta Treorach Pleanála ‘Scéim Feabhsúcháin Aghaidh Siopa’ ina leagtar amach incháilitheacht, maoiniú deontais, critéir phrionsabail dearaidh srl. chun úsáid na scéime a spreagadh.

7.3.1.4 An Caisleán Nua

- Tacú le feabhsú na n-áiseanna miondíola i Lár Bhaile an Chaisleáin Nua trí aonaid siopa nua-aimseartha a sholáthar agus fás ar spás urláir.
- Tacú le deiseanna athfhorbartha athfhorbraíochta chun tacú le forbairt uirbeach inbhuanaithe ilúsáide.
- Beogacht agus inmharthanacht Lár an Bhaile a fheabhsú agus a iomaíochas le cinn scríbe miondíola eile a mhéadú.
- I gceantair in aice leis/teagmhálach leis an bpríomhlímistéar miondíola chun tacú le héagsúlacht úsáidí neamh-mhiondíola ag leibhéal na sráide nuair a mheallann úsáidí dá leithéid custaiméirí a chomhlánaíonn beogacht, beocht agus gníomhaíocht a thugann turais nasctha go Lár an Bhaile.

7.4 Critéir chun Forbairt Miondíola a Mheasúnú

De réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola d'Údaráis Phleanála ba chóir gach iarratas ar fhorbairt shuntasach a mheasúnú i gcoinne raon critéar mar atá leagtha amach thíos.

7.4.1 An Triail Sheicheamhach

Beidh gach iarratas ar fhorbairtí miondíola ar imeall an láir nó lasmuigh den lár (i.e. lasmuigh de na croílímistéir mhiondíola sainithe) faoi réir na tástála seicheamhaí. Tá an t-ord tosaíochta d'fhorbairt mhiondíola ceaptha ag Treoirínte Pleanála Miondíola 2012, atá leagtha amach thíos.

Lár na Cathrach agus an Bhaile

“Is é an t-ord tosaíochta don chur chuige seicheamhach ná forbairt mhiondíola a lonnú i lár na cathrach/baile (agus lár an cheantair más cuí) agus gan ach forbairt miondíola a cheadú i suíomhanna ar imeall an láir nó lasmuigh den lár nuair a bhíonn gach rogha eile traochta”.

Láithreáin ar Imeall-an-Láir

“I gcás ina bhfuiltear ag moladh forbairt mhiondíola ar shuíomh ar imeall an lár, ní fhéadtar an láithreán ar imeall an lár a mheas ach amháin nuair is féidir leis an iarratasóir a léiriú agus go bhfuil an tÚdarás Pleanála sásta nach bhfuil aon láithreán nó láithreáin ionchasacha lena n-áirítear aonaid fholmha laistigh de lár cathrach nó baile nó laistigh de

lárionad ceantair ainmnithe atá (a) oiriúnach (b) ar fáil agus (c) inmharthana.”.

Láithreáin Lasmuigh - den - Lár

“I gcás ina bhfuiltear ag moladh forbairt miondíola ar shuíomh lasmuigh den lár, ní fhéadtar an láithreán lasmuigh den lár a mheas ach amháin i gcúinsí eisceachtúla nuair is féidir leis an iarratasóir a léiriú agus go bhfuil an tÚdarás Pleanála sásta nach bhfuil aon láithreán nó suíomhanna féideartha laistigh de lár cathrach, baile nó ainmnithe. lár an cheantair nó ar imeall lár na cathrach/baile/ceantair atá (a) oiriúnach (b) ar fáil agus (c) inmharthana, an féidir an láithreán lasmuigh den lár a mheas”.

7.4.2 Measúnachtaí Tionchair Mhiondíola

Beidh Measúnuithe Tionchair Mhiondíola ag teastáil d'fhorbairt mhiondíola shuntasach nuair a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar bheogacht agus ar inmharthanacht lárionad mar gheall ar a scála agus/nó a shuíomh. Is éard atá i bhforbairt mhiondíola shuntasach ná tograí forbartha le haghaidh forbairt chomparáide agus áise araon:

- Níos mó ná 1,000m² de ghlanaspás urláir lasmuigh de Lár Chathair Luimnigh (laistigh de MASP), na Sionainne agus an Chaisleáin Nua.
- Níos mó ná 500m² i ngach lonnaíocht eile.
- Nó sa chás go measann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh go bhféadfadh tionchar a bheith ag an bhforbairt ar bheogacht agus inmharthanacht Lár na Cathrach nó an Bhaile.

Ullmhófar na measúnuithe seo de réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola atá ann faoi láthair, a éilíonn ar iarratasóir aghaidh a thabhairt ar na critéir seo a leanas agus a léiriú cé acu an mbeadh nó nach mbeadh an méid seo a leanas sa togra:

- Tacú leis an straitéis fhadtéarmach do Lárionaid Chathair/Bhailte mar atá leagtha síos sa Phlean Forbartha agus gan laghdú ábhartha a dhéanamh ar an ionchas maidir le hinfheistíocht ón earnáil phríobháideach a mhealladh isteach i gceann amháin nó níos mó d'ionaid dá leithéid.
- An cumas deiseanna fostaíochta a mhéadú agus athbheochan eacnamaíoch a chur chun cinn.
- An cumas iomaíocht a mhéadú laistigh den cheantar agus mar sin níos mó tomhaltóirí a mhealladh chuig an gceantar.
- Freagairt d'éileamh na dtomhaltóirí ar a thairiscint mhiondíola agus gan laghdú a dhéanamh ar an raon gníomhaíochtaí agus seirbhísí ar féidir le hionad tacú leo.
- Tionchar díobhálach a chur faoi deara ar ionad amháin nó níos mó, go haonarach nó go carnach le forbairtí le déanaí nó le ceadanna pleanála eile atá fós gan réiteach (a bhfuil ionchas réalaíoch forfheidhmithe acu), atá leordhóthanach chun an bonn a bhaint de cháilíocht an ionaid nó dá fheidhm níos leithne maidir le cur chun cinn agus spreagadh feidhm ealaíon, cultúir, fóillíochta, ríocht phoiblí Lár an Bhaile atá rithábhachtach do shaol eacnamaíoch agus sóisialta an phobail.
- Méadú a spreagadh ar líon na maoinne foilmhe sa príomhlimistéar miondíola ar dócha go bhfanfaidh siad folamh san fhadtéarma.
- Ardchaighdeán rochtana a chinntiú ar iompar poiblí, ar shiúl na gcos agus i gcarranna príobháideacha ionas go mbeidh rochtain éasca ag gach cuid den tsochaí ar an togra.

- Nasc éifeachtach a dhéanamh le Lár Chathair/Bhaile atá ann cheana féin ionas gur dócha go mbeidh sineirgíocht tráchtála ann.

7.4.3 Measúnuithe Tráchtála agus Iompair

D'fhéadfadh go mbeadh gá le Measúnú Tráchtála agus Iompair (TTA) d'fhorbairtí miondíola lasmuigh de shuíomhanna Lár an Bhaile thar tairseach ar leith (1,000m²), mar atá leagtha amach sna *Treoirlínte Bainistíochta Tráchtála 2003* agus sna *Treoirlínte Measúnaithe um Iompar Tráchtála 2014*.

Ní mór do TTA scrúdú a dhéanamh ar thionchair iompair na forbartha a bheartaítear, ag ionchorprú aon bhirt ina dhiaidh sin is gá chun a chinntiú go bhfuil bóithre, aomhail agus infrastruchtúr iompair eile i gcomharsanacht na forbartha dóthanach chun freastal ar an bhforbairt a bheartaítear gan moill bhreise a chur ar thrácht bóthair atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo. Níos tábhachtaí fós, tá tábhacht ag baint le TTA maidir le léiriú conas aistriú i dtreo modhanna taistil inbhuanaithe a spreagadh dóibh siúd a úsáideann an fhorbairt miondíola atá i gceist.

Ba chóir d'iarratasóirí ar fhorbairt miondíola a sháraíonn na tairseacha seo breathnú ar na treoirlínte thuas sula gcuirtear isteach iarratas pleanála. I gcás ina bhfuil an méid tráchtála agus iompair ó fhorbairtí miondíola beartaithe faoi na tairseacha le haghaidh TTA atá leagtha amach thuas, ba cheart dul i gcomhairle leis na treoirlínte maidir leis na critéir le haghaidh TTA fo-thairsigh. Ba cheart go dtabharfaí aghaidh sa TTA freisin ar thionchair dearaidh uirbigh na dtograí iompair phoiblí agus phríobháideacha atá beartaithe agus go ndéileálfadh sé freisin le córais seachadta agus monatóireachta do na roghanna éagsúla. Más gá Measúnú Tionchair Timpeallachta (MTT) a dhéanamh don fhorbairt a bheartaítear, ba cheart go mbeadh an measúnú iompair mar chuid den MTT.

7.4.3.1 Caighdeán an Dearaidh

Tá an Lámhleabhar Dearaidh Miondíola (Aibreán 2012) ag gabháil leis na Treoirlínte Pleanála Miondíola 2012. Sa Lámhleabhar, soláthraítear prionsabail cháilíochta atá bunaithe ar fhianaise d'Údarás Phleanála, d'fhorbróirí agus do dhearthóirí lena chinntiú go ndírítear pleanáil don earnáil miondíola amach anseo ar chruthú áiteanna bríomhara ar ardchaighdeán.

7.4.4 Critéir chun Cineálacha Difriúla Forbartha a Mheasúnú

7.4.4.1 Siopaí Móra Áise

Ba chóir go mbeadh siopaí móra áise nua suite laistigh de Lár na Cathrach agus na mBailte nó laistigh de Lárionaid Dúiche ainmnithe a fhreastalaíonn ar phobal mór cónaithe nuair is féidir. D'fhéadfadh go mbeadh suíomhanna imeall an láir d'fhorbairtí dá leithéid oiriúnach nuair atá spás teoranta le fairsingiú laistigh de Lár an Bhaile atá ann cheana féin, toisc nach bhfuil an grán uirbeach i go leor Lár Bailte oiriúnach do shiopaí áise níos mó. Aithnítear é seo sna Treoirlínte um Pleanáil Mhiondíola mar seo a leanas:

"I gcúinsí teoranta áirithe, áfach, b'fhéidir nach mbeifear in ann láithreáin oiriúnacha a thabhairt chun cinn i Lár Cathrach nó Baile nó ar imeall Chathair nó Bhaile mar gheall ar riachtanais láithreáin stórais earraí áise móra, agus mar gheall ar shrianta oidhreacht a mbailte stairiúla, nó toisc go bhfuil an gréasán bóithre ag baint leis. nach bhfuil an cumas acu freastal ar thrácht bhreise agus ar fheithiclí seirbhíse. Sna cásanna seo, ba cheart an cur chuige seicheamhach a úsáid chun na suíomhanna is fearr a aimsiú."

Mar sin féin, teastaíonn measúnú cúramach ar aon tograí lasmuigh den lárionad don chineál seo d'fhorbairt miondíola agus beidh orthu comhlíonadh iomlán na tástála seicheamhach a chomhlíonadh. Tá inrochtaineacht ina príomh-bhreithniú freisin d'fhorbairtí dá leithéid agus dá bhrí sin tá sé ríthábhachtach go mbeidh moltaí le haghaidh stórais áise móra inrochtana ag gach modh iompair, lena n-áirítear coisithe agus iompar poiblí.

Laistigh de MASP Luimnigh/na Sionainne cuirfear teorainn spás urláir miondíola de 3,500m² i bhfeidhm do stórais mhóra áise. Maidir le Contae Luimnigh gan MASP Luimnigh/na Sionainne san áireamh, cuirfear teorainn spás urláir miondíola de 3,000m² i bhfeidhm do stórais mhóra earraí áise. Baineann sé seo le stórais nua chomh maith le síntí ar aonaid mhiondíola atá ann cheana féin. Ní bheidh feidhm ag aon teorainn den sórt sin do thogra mórscála a chuimsíonn earraí áise agus comparáide. Sna cásanna seo, ba cheart go léireofaí go soiléir sna líníochtaí iarratais an spás urláir atá le cur i leith na gcineálacha siopadóireachta áise agus comparáide. Gné ríthábhachtach den mheasúnú ar oiriúnacht an togra forbartha is ea an chothromaíocht idir an ghné áise agus comparáide de na líníochtaí stórais a bheartaítear. Sa chás go gcuirtear in iúl go bhfuil cuid shuntasach den stór le haghaidh earraí comparáide, breithneofar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag an eilimint sin den stór ar stórais earraí comparáide laistigh den dobharcheantar i measúnú an iarratais.

7.4.4.2 *Trádstórais Mhiondíola*

De réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola ba chóir go mbeadh **toimhde in aghaidh tuilleadh forbartha ar pháirceanna miondíola lasmuigh den bhaile** agus tosaíocht do shuímh i Lár na mBailte nó in aice leo, lena chinntiú go bhfuil féidearthacht ann do thurais nasctha agus sineirgíocht tráchtála. I measc na bpríomhchritéir chun iarratais trádstórais mhiondíola a mheasúnú tá scála agus dearadh na forbartha, rochtain oiriúnach d'fheithicilí agus an gá cainníochtúil lena leithéid d'fhorbairt.

De réir na dTreoirínte Pleanála Miondíola cuirfear na caidhpeanna seo a leanas ar spás urláir na forbartha miondíola sin i bhfeidhm (spás urláir comhlán luaite lena n-áirítear ionaid stórála agus gharraíodóireachta):

- Níor cheart go mbeadh aonaid mhiondíola aonair níos lú ná 700m².
- Ní bheidh aonaid mhiondíola aonair níos mó ná 6,000m² i méid (ollspás urláir lena n-áirítear ionaid stórála agus gharraíodóireachta).

Dá réir sin, féadfar breithniú a dhéanamh ar eisceachtaí molta ón teorainn trádstórais miondíola de 6,000m² ar thuillteanas na n-iarratas forbartha aonair i limistéar MASP Luimnigh/na Sionainne. Ní mór d'aon tograí trádstórais mhiondíola ar mhórscála aonair os cionn 6,000m² laistigh de limistéar MASP Luimnigh/na Sionainne a léiriú:

- a) Freastalóidh sé ar earraí builc go príomha faoi aon díon amháin, mar aon le raon áiseanna custaiméara (m.sh. bialann, naíolann), ar scála a éilíonn dobharcheantar daonra réigiúnach, mura náisiúnta é.
- b) Tá sé de réir na dTreoirínte Pleanála ar Phleanáil Spásúlachta agus Bóithre Náisiúnta, sa mhéid is gur féidir leis an togra a léiriú nach mbeidh drochthionchar ag an bhforbairt ar éifeachtúlacht an ghréasáin bóithre náisiúnta agus príomh-acomhail agus acomhail agus gur féidir a léiriú gur féidir méid tráchtála a bheith san áireamh sna toimhdí dearaidh do bhóithre den sórt sin, ag cur san áireamh na deiseanna chun aistriú modha a spreagadh i dtreo modhanna taistil níos inbhuanaithe.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- c) Déanfar freastal orthu ag seirbhísí iompair phoiblí atá ann cheana nó atá beartaithe.
- d) Déanfar foráil imleor dóibh siúd a roghnaíonn seachadadh baile earraí seachas i gcarr príobháideach.
- e) Beidh measúnú tionchair tráchta ag gabháil leis, a léireoidh go bhfuil na critéir thuas á gcomhlíonadh, agus
- f) Cuirfear san áireamh na critéir bheogachta/inmharthanachta maidir le Lár Chathair/Bhaile atá leagtha amach sna Treoirlínte seo agus seachnófar ionchorprú úsáidí agus gníomhaíochtaí, mar chuid den fhorbairt, atá níos oiriúnaí do shuímh Lár na Cathrach agus Baile.

Ina theannta sin, beidh raon na n-earraí a dhíoltar srianta ag coinníoll pleanála d'earraí builc mar atá sainmhínithe in Iarscríbhinn 1 de na Treoirlínte Pleanála Miondíola. Áirítear leo seo, ach níl siad teoranta dóibh, fearais tí, táirgí peataí builc, uirlisí agus trealamh don teach agus don ghairdín, troscán agus feistis.

Laistigh de thograí d'fhorbairt mhiondíola den sórt sin, maidir leis an gcion den spás urláir miondíola coimhdeach a bhainfeadh le hearraí builc, ní sháróidh sé 20% de ghlanaspás urláir miondíola an aonaid. Ba chóir go léireodh líníochtaí an iarratais phleanála go soiléir an soláthar spáis urláir a bhaineann le gach cineál miondíola ionas gur féidir leis an gComhairle measúnú iomlán a dhéanamh.

7.4.4.3 *Siopa Monarcha*

Ba cheart siopaí monarchan, atá suite go coitianta mar chuid den tsaoráid táirgthe nó in aice léi, a shrianadh mar choinníoll le díol táirgí a tháirgeann an mhonarcha gaolmhar, mura bhfuil siad suite laistigh de chroílímistéar miondíola an ionaid ina bhfuil sé suite. D'fhéadfadh go mbeadh tograí le haghaidh siopaí monarchan aonair oiriúnach, ar an gcoinníoll go bhfuil scála an tsiopa oiriúnach dá shuíomh agus nach n-ardaíonn sé aon cheisteanna maidir le beogacht agus inmharthanacht lár uirbeach in aice láimhe.

7.4.4.4 *Ionaid Asraonta*

Sainmhínítear sna Treoirlínte um Pleanáil Miondíola ionaid asraonta mar “grúpaí stórais a dhéanann miondíol earraí deireadh an tséasúir nó earraí scortha ar phraghsanna lascainithe agus a bhíonn lonnaithe go hiondúil i suíomhanna lasmuigh den lár”. Braitheann rathúlacht na n-ionad seo ar chustaiméirí agus cuairteoirí a tharraingt ó dhobharcheantar leathan, lena n-áirítear turasóirí agus mar sin d'fhéadfadh impleachtaí a bheith ann d'ionaid turasóireachta atá ann cheana féin agus do Láir seanbhunaithe Bhailte.

Ba chóir go ndíreodh measúnú ar a leithéid d'fhorbairt mhiondíola ar cibé an bhfuil a leithéid d'fhorbairt suite i suíomh straitéiseach chun caiteachas a gabháil ó dhobharcheantar an-leathan.

Ina theannta sin, tá sé de dhualgas ar an iarratasóir a léiriú nach mbeidh na táirgí a dhíoltar in iomaíocht leo siúd atá ar díol faoi láthair i ngnáthshuímh Lár an Bhaile laistigh den Chontae.

Mar sin féin, is féidir le lárionaid asraonta laistigh nó díreach in aice le Lár Cathrach nó Baile sineirgí tráchtála a ghiniúint leis na hasraonta miondíola seanbhunaithe, rud a ardaíonn próifíl an ionaid agus feabhsaítear láimhdeachas comhiomlán ar earraí miondíola agus ar ghníomhaíochtaí fóillíochta, rud a chruthóidh tairbhí eacnamaíocha don limistéar iomlán.

De réir na dTreoirlínte Pleanála Miondíola, ní cheadófar ionaid asraonta i gContae Luimnigh i suíomhanna níos iargúlta lasmuigh den bhaile.

7.4.5 Siopaí Áitiúla

Tá ról ríthábhachtach ag siopaí áitiúla maidir le freastal ar riachtanais laethúla na gcónaitheoirí in aice láimhe nó na ndaoine a théann thart. Go príomha asraonta áise, cuireann siopaí áitiúla seirbhís inrochtana ar bhunearraí ar fáil, go minic do na daoine is lú soghluaiste sa phobal.

Ba cheart forbairt phleanáilte na siopaí áitiúla sin a spreagadh i ndobharcheantair chónaithe móra nó atá ag fás. Ba cheart forbairtí den sórt sin a dheardh ar ardchaighdeán agus a bheith inrochtana go héasca ag gach ball den tsochaí.

7.4.6 Stáisiún Mhiondíola agus Bhreosla Mótair

Earnáil den mhargadh miondíola atá ag fás is iad siopaí áitiúla atá ceangailte le stáisiún líonta peitрил. Mar sin féin, ba cheart go gcuirfeadh méid an tsiopa a bhaineann le haon stáisiún peitрил san áireamh gur féidir le siopaí móra breis custaiméara a mhealladh, go bhféadfadh líon mór carranna bheith ina chúis le cur isteach agus is i Lár na mBailte an rogha láthair miondíola.

Luaitear sna Treoirlínte Pleanála Miondíola nár chóir go mbeadh méid na n-aonad miondíola sin níos mó ná 100m². Mar sin, nuair a bhíonn iarratais déanta ar aonaid mhiondíola a bhaineann le stáisiún peitрил níos mó ná 100m² beidh feidhm ag an gcur chuige seicheamhach maidir le forbairt mhiondíola.

7.4.7 Miondíol i mBailte Beaga agus i Sráidbhailte

Tá ról tábhachtach ag bailte beaga, sráidbhailte agus ionaid áitiúla san ordlathas miondíola, ag comhlíonadh riachtanais laethúla na bpobal ar a bhfreastalaíonn siad. Ba chóir go mbeadh forbairt mhiondíola dírithe i lár, nó ar imeall lár, na mbailte agus na sráidbhailte beaga seo agus ba chóir go gcomhlánódh sé an soláthar miondíola atá ann cheana féin. Ba chóir go mbeidís lonnaithe freisin i limistéir a bhfuil rochtain ard acu ar na ceantair ar a bhfreastalaíonn siad.

8 Conclúid

Ullmhaíodh an Straitéis Mhiondíola seo i gcomhthéacs urghnách agus uathúil den phaindéim COVID-19, le dúshlán nach bhfuil chomh mór céanna don gheilleagar agus don earnáil seirbhísí go háirithe.

Le fada an lá tá béim curtha ag béim náisiúnta pleanála ar an nasc lárnach idir beogacht Lár na Cathrach/Baile agus earnáil shláintiúil mhiondíola. Sa NPF agus RSES, leagtar béim bhreise ar thábhacht Lár na Cathrach agus na mBailte mar fhócas d'athghiniúint agus chun áiteanna inmhianaithe a sholáthar do dhaoine le maireachtáil, le hoibriú iontu agus le cuairt a thabhairt orthu. Tacaítear leis seo trí infheistíocht shuntasach phoiblí i mbonneagar agus taitneamhachtaí uirbeacha. Aimsíodh sa Straitéis Mhiondíola seo, cé go bhfuil miondíol áise fós láidir, go bhfuil dúshlán shuntasacha ann don earnáil mhiondíola chomparáide sa limistéar staidéir. Mar sin féin, léiríonn an fás réamh-mheasta ar chaiteachas do thréimhse an phlean go bhfuil deis ann d'áiteanna athléimneacha iad féin a chur in oiriúint d'éilimh an mhargaidh mhiondíola chomhaimseartha. Tá Lár Baile agus Cathrach níos éagsúla i gceist leis seo, áit a bhfuil seirbhís dhinimiciúil, tairiscint chultúrtha agus shóisialta ríthábhachtach chun tacú le heispéireas tarraingteach miondíola.

Aithnítear an fás ar chaiteachas a aithníodh sa staidéar seo mar dheis thábhachtach chun infheistíocht mhiondíola agus thráchtála a threorú a aisiompaíonn treocheartaí d'áitribh fholmha agus a thacaíonn le hathghiniúint ár gceantair uirbeacha. Cé go bhfuil nádúr an mhiondíola ag athrú i gcónaí, tá sé fós ina chuid ríthábhachtach de lárionaid uirbeacha inbhuanaithe.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

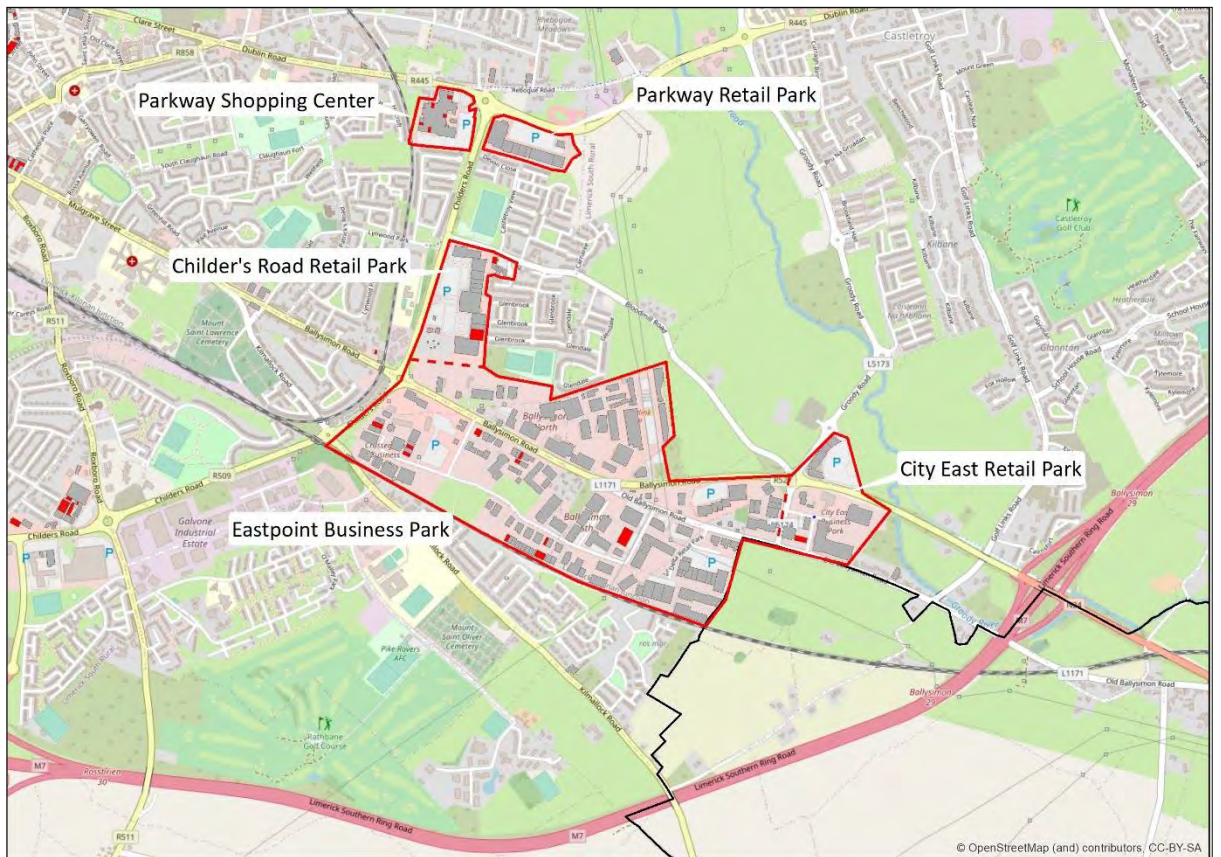
A Aguisín

A.1 Limistéir Staidéir Mhiondíola

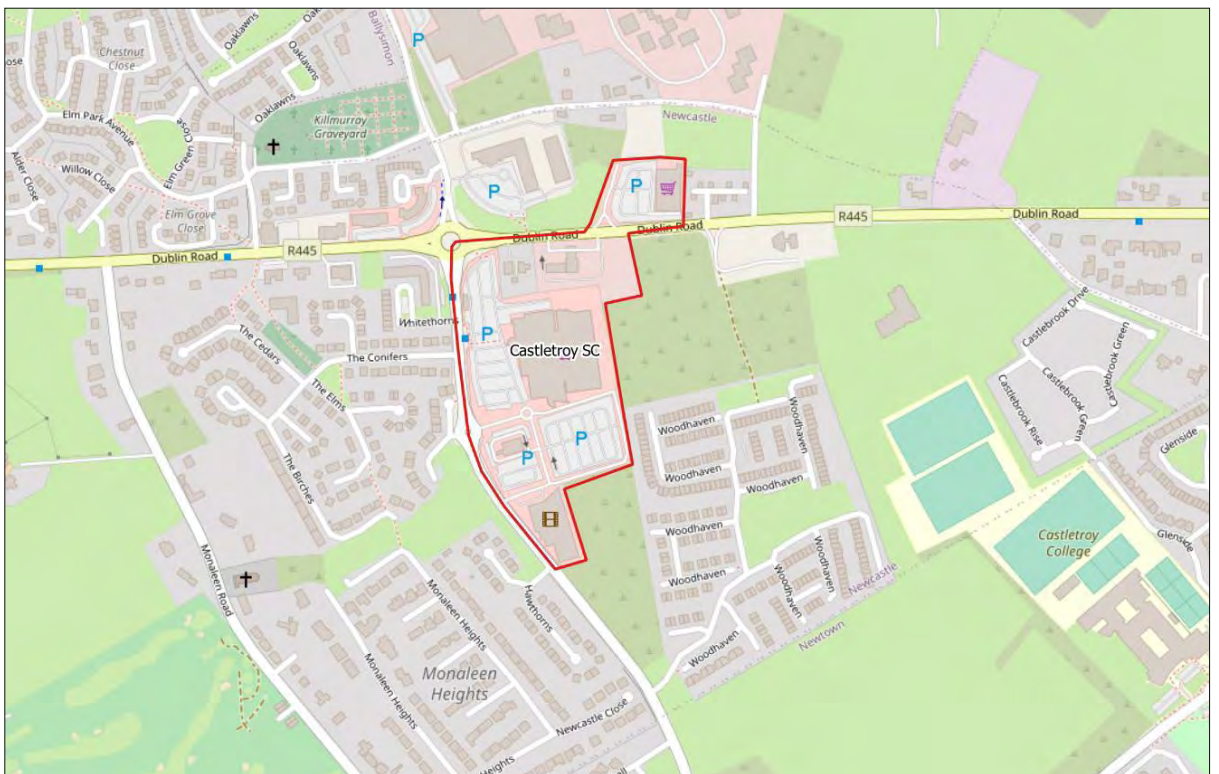

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

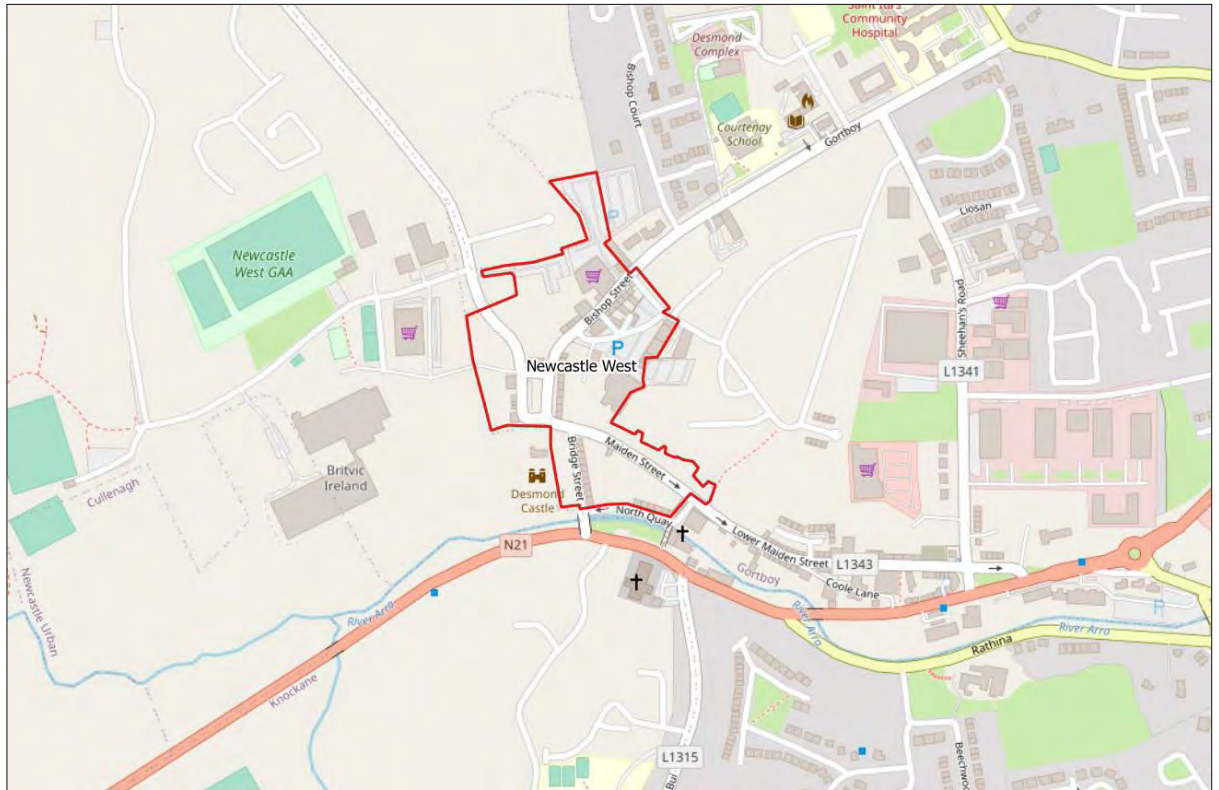
Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

A.2 Measúnú ar Spás Urláir Miondíola

A.2.1 Measúnú Deisce ar Spás Urláir Miondíola - Geo-eolaire

Chun cur chuige comhsheasmhach modheolaíochta a chinntiú sa mheasúnú deisce ar spás urláir miondíola, cuireadh an próiseas céanna i bhfeidhm i ngach ceann de na ceantair (le tagairt mar shampla anseo do Limistéar Staidéir an Chaisleáin Nua). Tiomsaíodh sonraí ó fhoinsí éagsúla i mbogearraí GIS lena n-áirítear breac-chuntas ar Fhoirgnimh an OSI, sonraí áitíochta agus folúntais Geo-eolaire, imlínithe Limistéir Staidéir agus teorainneacha Lonnaíochta an CSO.

Rinneadh catagóirí miondíola áirithe a scagadh ó thacar sonraí Geo-eolaire agus iad a ghrúpáil i gcineálacha miondíola Builc, Áise agus Comparáide. Léirítear sa tábla thíos na gníomhaíochtaí miondíola roghnaithe ar aon dul le cur síos NACE agus a n-aicmiú cineáil miondíola a úsáideadh san anailís ar spás urláir.

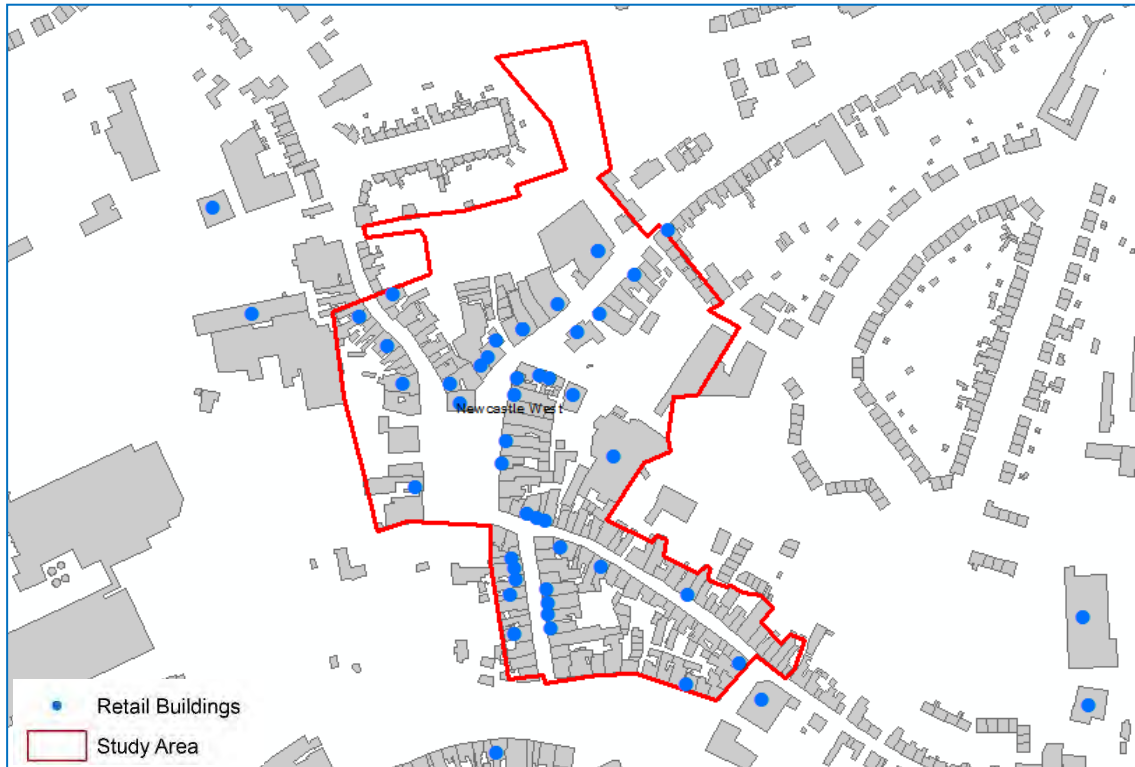
Tábla 8.1: Cur Síos agus Catagóirí Mhiondíol NACE

Retail	TYPE
RETAIL SALE OF CARPETS, RUGS, WALL AND FLOOR COVERINGS IN SPECIALISED STORES	Bulky
RETAIL SALE OF ELECTRICAL HOUSEHOLD APPLIANCES IN SPECIALISED STORES	Bulky
RETAIL SALE OF FURNITURE, LIGHTING EQUIPMENT AND OTHER HOUSEHOLD ARTICLES IN SPECIALISED STORES	Bulky
RETAIL SALE OF HARDWARE, PAINTS AND GLASS IN SPECIALISED STORES	Bulky
RETAIL TRADE OF MOTOR VEHICLE PARTS AND ACCESSORIES	Bulky
SALE OF MOTOR VEHICLE PARTS AND ACCESSORIES	Bulky
RETAIL SALE OF TEXTILES IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF AUDIO AND VIDEO EQUIPMENT IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF BOOKS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF CLOTHING IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF COMPUTERS, PERIPHERAL UNITS AND SOFTWARE IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF COSMETIC AND TOILET ARTICLES IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF FOOTWEAR AND LEATHER GOODS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF GAMES AND TOYS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF INFORMATION AND COMMUNICATION EQUIPMENT IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF MEDICAL AND ORTHOPAEDIC GOODS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF MUSIC AND VIDEO RECORDINGS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF OTHER GOODS IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF SECOND-HAND GOODS IN STORES	Comparison
RETAIL SALE OF SPORTING EQUIPMENT IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF TELECOMMUNICATIONS EQUIPMENT IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE OF WATCHES AND JEWELLERY IN SPECIALISED STORES	Comparison
DISPENSING CHEMIST IN SPECIALISED STORES	Comparison
RETAIL SALE IN NON-SPECIALIZED STORES WITH FOOD, BEVERAGES OR TOBACCO PREDOMINATING	Convenience
RETAIL SALE OF BEVERAGES IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF BREAD, CAKES, FLOUR CONFECTIONERY AND SUGAR CONFECTIONERY IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF FISH, CRUSTACEANS AND MOLLUSCS IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF FLOWERS, PLANTS, SEEDS, FERTILISERS, PET ANIMALS AND PET FOOD IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF FOOD, BEVERAGES AND TOBACCO IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF FRUIT AND VEGETABLES IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF MEAT AND MEAT PRODUCTS IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF NEWSPAPERS AND STATIONERY IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE OF TOBACCO PRODUCTS IN SPECIALISED STORES	Convenience
RETAIL SALE VIA STALLS AND MARKETS	Convenience
OTHER RETAIL SALE IN NON-SPECIALISED STORES	Comparison
OTHER RETAIL SALE OF FOOD IN SPECIALISED STORES	Convenience
OTHER RETAIL SALE OF NEW GOODS IN SPECIALISED STORES	Comparison

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Rinneadh tacair sonraí GIS pholagáin foirgníochta a thrasnú le faisnéis sonraí pointí Geo-eolaire a léirigh na foirgnimh laistigh den limistéar staidéir a aicmíodh le haghaidh úsáide miondíola. Féach ar an léarscáil thíos le haghaidh sampla de shainaitheint foirgneamh miondíola sa Chaisleán Nua.

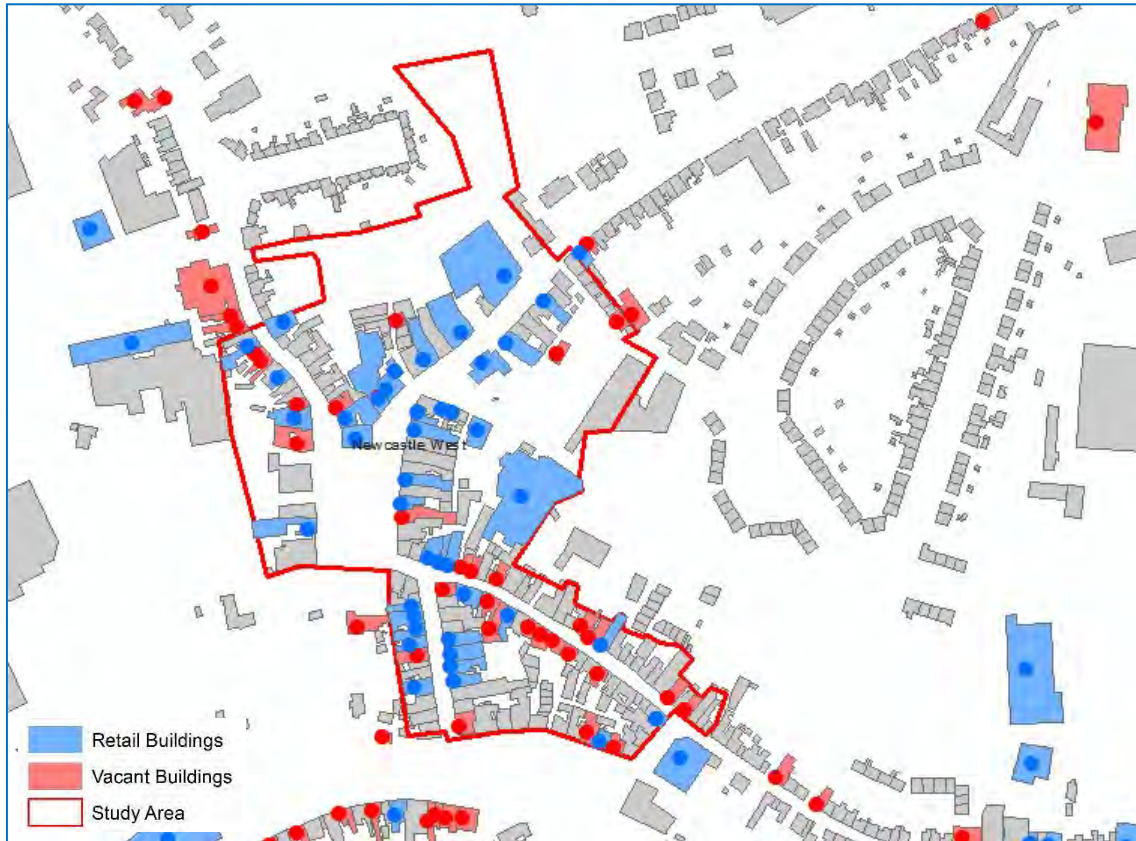

Figiúr 8-1: Foirgnimh Mhiondíola Aitheanta laistigh de Limistéar Staidéir an Chaisleán Nua

Cuireadh an nós imeachta céanna i bhfeidhm, nuair a trasnaíodh faisnéis seoltaí folmha ón mbunachar sonraí Geo-eolaire le breac-chuntas ar fhoirgnimh chun faisnéis a fháil faoi spás urláir folamh. Níl sainaitheint seoltaí folamh teoranta d'fhoirgnimh le húsáid mhiondíola, mar ní dhéanann sé ach spás urláir folamh a thaifeadh.

Léirítear sa léarscáil thíos na foirgnimh go léir a bhfuil spás urláir folamh acu, i gcomhthéacs úsáid na bhfoirgneamh miondíola laistigh den limistéar staidéir. Ina dhiaidh sin, trasnaíodh sonraí an fhoirgnimh mhiondíola agus na pointí foirgnimh fholmha le tacar sonraí imlíne an fhoirgnimh chun foirgnimh a aithint a ndearnadh ríomh spás urláir dóibh.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Figiúr 8-2: Foirgnimh Mhiondíola agus Fholmha Aitheanta laistigh de Limistéar Staidéir an Chaisleáin Nua

Tar éis na tacair sonraí sin a thrasnú, baineadh táblaí tréithe le haghaidh tuilleadh anailíse. Sa tábla thíos, tugtar achoimre ar an bhfaisnéis atá ar fáil ó na sonraí a bhaintear.

Tábla 8.2: Sampla de Thábla Tréithe Sonraí

ITM_EAST	ITM_NORTH	ORGANISAT	CATEGORY	NACE_CODE	Type
528827.5	633652.7	TESCO	RETAIL SALE IN NON-SPECIALIZED STORES WITH FOOD, BEVERAGES OR TOBACCO PREDOMINATING	G.47.11	Convenience
528850.196	634201.819	DAAR WOOD PHARMACY	DISPENSING CHEMIST IN SPECIALISED STORES	G.47.73	Comparison
528627.088	634182.824	CORNER DELI	OTHER RETAIL SALE OF FOOD IN SPECIALISED STORES	G.47.29	Convenience
528719.667	633481.973	X-ARMY STORE	RETAIL SALE OF OTHER GOODS IN SPECIALISED STORES	G.47.70	Comparison
528454.997	633762.603	CORCORANS FURNITURE AND CARPETS LIMITED	RETAIL SALE OF FURNITURE, LIGHTING EQUIPMENT AND OTHER HOUSEHOLD ARTICLES IN SPECIALISED STORES	G.47.59	Bulky
527377.703	632313.391	WISHING WELL NURSERIES	RETAIL SALE OF FLOWERS, PLANTS, SEEDS, FERTILISERS, PET ANIMALS AND PET FOOD IN SPECIALISED STORES	G.47.76	Convenience
527990.283	633753.592	TIMS SHOE CENTRE	RETAIL SALE OF FOOTWEAR AND LEATHER GOODS IN SPECIALISED STORES	G.47.72	Comparison
528046.331	633755.557	VRGO	RETAIL SALE OF CLOTHING IN SPECIALISED STORES	G.47.71	Comparison
528305.648	633663.891	RECESSION FUELS	OTHER RETAIL SALE OF NEW GOODS IN SPECIALISED STORES	G.47.78	Comparison
528302.251	633720.691	LIDL	RETAIL SALE IN NON-SPECIALIZED STORES WITH FOOD, BEVERAGES OR TOBACCO PREDOMINATING	G.47.11	Convenience
528094.061	633668.079	ADRENALIN SPORTS & CYCLES	RETAIL SALE OF SPORTING EQUIPMENT IN SPECIALISED STORES	G.47.64	Comparison
528080.361	633691.121	MARGUERITES	RETAIL SALE OF BREAD, CAKES, FLOUR CONFECTIONERY AND SUGAR CONFECTIONERY IN SPECIALISED STORES	G.47.24	Convenience
527922.434	633633.685	O'SULLIVAN'S PHARMACY	DISPENSING CHEMIST IN SPECIALISED STORES	G.47.73	Comparison
528045.0	633678.011	DELICATE LINGERIE	RETAIL SALE OF CLOTHING IN SPECIALISED STORES	G.47.71	Comparison
527934.94	633710.117	ALL SEASONS	RETAIL SALE OF CLOTHING IN SPECIALISED STORES	G.47.71	Comparison
528221.754	633599.651	VINCENT'S	RETAIL SALE OF SECOND-HAND GOODS IN STORES	G.47.79	Comparison
528362.8	633614.9	TOM	RETAIL SALE OF ELECTRICAL HOUSEHOLD APPLIANCES IN SPECIALISED STORES	G.47.54	Bulky
528316.232	633615.464	SHOP C NUTRITION CLUB	OTHER RETAIL SALE OF FOOD IN SPECIALISED STORES	G.47.29	Convenience
528305.264	633616.285	CASH 4 CLOTHES	RETAIL SALE OF SECOND-HAND GOODS IN STORES	G.47.79	Comparison
527786.425	633618.919	OBJEKT	RETAIL SALE OF FURNITURE, LIGHTING EQUIPMENT AND OTHER HOUSEHOLD ARTICLES IN SPECIALISED STORES	G.47.59	Bulky
528396.839	633521.172	CAHILL'S PHARMACY	DISPENSING CHEMIST IN SPECIALISED STORES	G.47.73	Comparison
528434.52	633535.656	SEAN HENNESSEY ELECTRICAL	RETAIL SALE OF ELECTRICAL HOUSEHOLD APPLIANCES IN SPECIALISED STORES	G.47.54	Bulky
528255.103	633567.238	SHEAHAN'S STORES	RETAIL SALE IN NON-SPECIALIZED STORES WITH FOOD, BEVERAGES OR TOBACCO PREDOMINATING	G.47.11	Convenience

Tar éis an nós imeachta measúnaithe deisce do gach Limistéar Staidéir agus do bharcheantair mhiondíola do Chathair agus Chontae Luimnigh agus an Limistéar Uirbeach ag forlú isteach i gContae an Chláir, rinneadh cleachtadh bailíochtaithe breise chun na measúnaithe deisce a fhíordheimhniú le trádáil iarbhír 'ar an talamh'.

Cuimsíodh sa phróiseas seo cuairteanna fisiceacha ar na Limistéir Staidéir shainithe agus cuid ionadaíoch de na suíomhanna miondíola taobh amuigh de na Limistéir Staidéir chomh maith.

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Rinne na cuairteanna suímh measúnú ar na gníomhaíochtaí miondíola mar a nótáladh sa mheasúnú deisce agus thaifead siad athruithe nó nuashonruithe ar na gníomhaíochtaí miondíola liostaithe nuair is cuí. Breithníodh sa mheasúnú freisin taifeadadh áitribh fholmha sna limistéir staidéir.

Ní mór a thabhairt faoi deara go bhfuil breithniú ar áitribh fholmha le linn an phróisis bhailíochtaí faoi réir ag measúnú ar dhúnadh áitribh mar gheall ar shláinte agus sábháilteacht phoiblí COVID-19 agus treoirínte trádála miondíola arna bhforchur ag an Rialtas. Le linn an phróisis bhailíochtaí bhí Éire faoi Dhianghlasáil Leibhéal 5, lenar ceanglaíodh go ndúnfaí gach miondíol neamhriachtanach, bialann, tithe tábhairne agus go leor seirbhísí miondíola. Taifeadadh folúntais nuair a bhí sé 'soiléir agus follasach' don bhailitheoir nach raibh aon trádáil miondíola á déanamh in áitreabh. Nuair nach raibh an cinneadh seo soiléir, rinneadh measúnú ar an áitreabh i dtéarmaí a thuairime reatha chun an úsáid mhiondíola a bhailíochtú dá réir.

Tar éis an chleachtaidh bhailíochtaí agus deimhniú na n-achar urláir miondíola a ndearnadh measúnú orthu le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, comhdhlúthaíodh na figiúirí spáis urláir ar an deasc agus ar an measúnú fisiciúil chun léargas iomlán a sholáthar ar spás urláir miondíola do Chathair Luimnigh agus na Bruachbhailte (agus spás urláir miondíola san áireamh mar a measúnaíodh sa Sionainn, atá mar chuid de Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne) agus An Caisleán Nua.

A.3 Príomhlimistéir Staidéir agus Cuimsiú Miondíola Breise

Príomhlimistéir Staidéir

Dhobharcheantar

Luimnigh:

- Lár Chathair Luimnigh;
- Ionad Siopadóireachta Jetland;
- Ionad Siopadóireachta 'Crescent';
- Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce;
- Páirc Miondíola Bhealach na Páirce;
- Ionad Siopadóireachta Bhaile an Róistigh;
- Ionad Siopadóireachta Luimnigh 'One';
- Páirc Miondíola Childer's;
- Páirc Ghnó an Phointe Thoir;
- Páirc Miondíola Oirthear na Cathrach;
- Ionad Siopadóireachta Chaladh an

Treoigh. Cuimsithe Breise:

- Geata Thuamhan/Na Clocha Liatha;
- Maigh Rois;
- Cathair Dháibhín;
- An Baile Thuaidh;
- Cluain Draighneach;
- Bóthar na hInse;
- Ionad an Chorrbaile;
- Ionad Siopadóireachta an Bhaile Nua;
- Ionad Siopadóireachta Oileán an Gharráin;
- Óstán agus Ionad Tráchtála Pháirc Chaladh an Treoigh;
- Parkpoint, Bóthar Bhaile Átha Cliath;

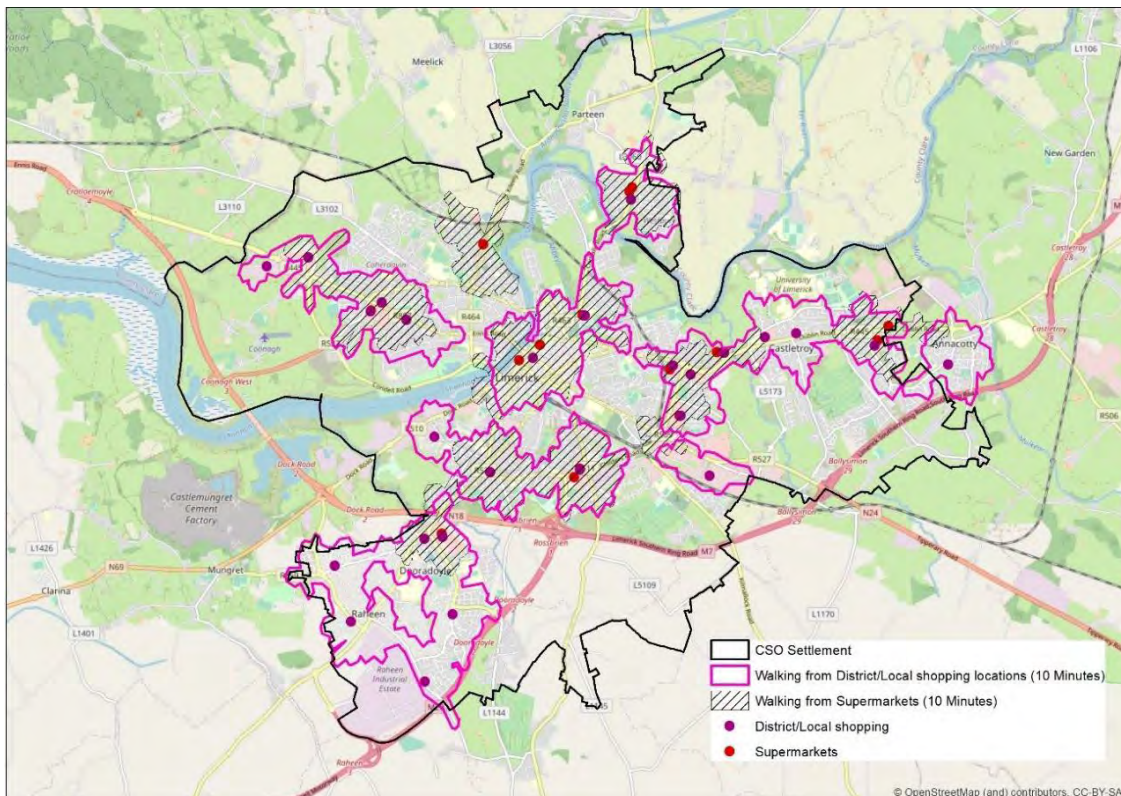
Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

- Cúirt Chaladh an Treoigh;
- Lárionad Dúiche Chaladh an Treoigh;
- Cúirt na hOllscoile Chaladh an Treoigh;
- Lár Shráidbhaile Bhaile Coimín;
- Bóthar hulcair;
- Ionad Rosedale;
- Gort na Cúirte, Bóthar an Teampaill;
- Páirc an Rása, Bóthar an Athar Ruiséil;
- Cúirt an Chorráin;
- Bóthar Neasáin;
- Céide Bhaile Chimín agus R526;
- Crosaire an Phúinsigh;
- Ionad Ashdown.

A.4 Anailís Pointí Fócais – Bonn Eolais a Thabhairt do Bhreithnithe Leithdháilí

Ar mhaithe le hanailís a dhéanamh ar dháileadh na n-ionad siopadóireachta de mhéideanna éagsúla ar fud na Cathrach, rinneadh cleachtadh simplí do bharcheantair coisithe mar a léirítear i bhFigiúir 8-3. Soláthraítear sa léaráid seo cúnamh ardleibhéal chun smaoineamh ar shuíomh coibhneasta na n-ionad agus ar an bpoitéinseal do spás urláir nua.

Figiúr 8-3: Anailís Ama Siúlóide ó Ionaid Siopadóireachta Ceantair agus Ollmhargáí Móra

A.5 Gníomhaíocht Phíblíne Pleanála Tráchtála (Feabhra 2021)

Tag. Rialacháin Phleanála	Seoladh	Stádas	Spás urláir molta (SQ.M)	Cineál miondiola
17284	City Mall, Ionad Siopadóireachta 'Crescent', Tuar an Daill, Luimneach	Pleananna Deonaithe	214	Comparáide
18742	Aonad 23, Ionad Siopadóireachta 'Crescent', Tuar an Daill	Tosaithe	355	Comparáide
16241	Ionad Siopadóireachta 'Crescent', Tuar an Daill	Tosaithe	1,743	Comparáide
18168	Sráid Eibhlín/Sráid Charr/Rae an Phúinsigh, Luimneach	Pleananna Deonaithe	700	Cineálach
ABPREF304028	Suíomh an Ionaid Opera, Plás an Bhainc, Sráid Ellen, Sráid Phádraig, Luimneach	Pleananna Deonaithe	2,418	Cineálach
16628	Ionad Siopadóireachta Bhealach na Páirce, Bóthar Bhaile Átha Cliath	Pleananna Deonaithe	20	Comparáide
16944	20 Sráid Thomáis,	Pleananna Deonaithe	75	Comparáide
161010	Cúinne Shráid Anna agus 42 Sráid Thomáis	Pleananna Deonaithe	190	Cineálach
15611	Sráid Chaitríona	Tosaithe	120	Comparáide
16667	Carrchlós Lár na Cathrach, Sráid Thomáis, Luimneach	Pleananna Deonaithe	633	Cineálach
141059	Sráid na Maighdine, An Caisleán Nua, Co. Luimnigh	Pleananna Deonaithe	94	comparáide
207005	110 agus 111 Sráid na Maighdine, An Caisleán Nua, Co. Luimnigh	Pleananna Deonaithe	231	comparáide
17447	Bóthar Bhaile Átha Cliath, An Caisleán Nua, Caladh an Treoigh, Luimneach	Pleananna Deonaithe	431	áise
1568	Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath, An Réabóg, Caladh an Treoigh	Tosaithe	359	áise
191110		Pleananna Deonaithe	515	áise
19882	Aonad uimh. 13, Ionad Siopadóireachta Jetland, Bóthar na hInse, Luimneach	Pleananna Deonaithe	517.5	comparáide agus áise
141212	Unit 3 Ionad an Chorbhaile, Bóthar an Chorbhaile	Pleananna Deonaithe	174	Cineálach
1749	Lóiste na Páirce, Bóthar Bhaile Átha Cliath, An Réabóg, Luimneach	Pleananna Deonaithe	591	Cineálach
19345	Great Gas, Bóthar Bhaile Átha Cliath	Pleananna Deonaithe	204	áise
15446	Beir Leat Stuffins, Bóthar an Bhealaigh Bhuí, Garraí Eoin	Pleananna Deonaithe	42.6	Cineálach
1738	Stáisiún Seirbhíse Fairgreen, talamh an Spidéil, Bóthar Bhéal Átha Síomoin, Luimneach	Pleananna Deonaithe	264	Cineálach
151048	Stáisiún Seirbhíse Fairgreen, Talamh an Spidéil, Bóthar Bhéal Átha Síomoin	Pleananna Deonaithe	18	Cineálach
161053	Aonad Uimh. 1, Radharc Dhoire an Chnocáin, Baile Choimín, An Ráithín	Pleananna Deonaithe	64.4	comparáide

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

19376	Cnoc Bhaile na mBiatach, An Corrbhaile	Pleananna Deonaithe	2,123	áise
20559	Siopa Sheáin, 20 Bóthar Nua/19 Sráid Eoin, Geata Eoin	Pleananna Deonaithe	86	áise
20395	Carrchlós Eir, Sráid an Róistigh	Pleananna Deonaithe ³²	2,434	áise

---

³² Tá iarratas 20395 faoi achomharc 3ú páirtí faoi láthair.

A.6 Ceistneoir Suirbhé

Cuid	Ceist #	Feidhm	Ceisteanna	
Cuid 1	Faisnéis an Fhreagróra	1	Aois	
			Cén aoisghrúpa ina bhfuil tú?	
			Idir 15 - 24 mbliana d'aois	
			Idir 25 - 34 mbliana d'aois	
			Idir 35 - 44 mbliana d'aois	
			Idir 45 - 54 mbliana d'aois	
			Idir 55 - 64 mbliana d'aois	
			Idir 64 - 74 mbliana d'aois	
			75+ bliain d'aois	
			Gan Freagra	
	2	Suíomh		
		Cá bhfuil tú i do chónaí faoi láthair (luaigh ainm an bhaile/sráidbhaile (is gaire) amháin le do thoil)?		
		Ainm Baile nó Sráidbhaile agus Contae		
		Gan Freagra		
Cuid 2	Tionchar COVID-19	3	cúpóin	
			Conas a d'athraigh rialacháin COVID-19 do nósanna siopadóireachta AR LÍNE?	
			Níos mó turais siopadóireachta (ciseán níos lú, níos lú eagraithe)	
			Níos lú turas siopadóireachta (ciseán níos mó, níos eagraithe)	
			Gan athrú	
			Gan freagra	
			4	cúpóin
			Conas a d'athraigh rialacháin COVID-19 do nósanna siopadóireachta AR LÍNE?	
			Níos mó siopadóireachta ar líne	
			Níos lú siopadóireachta ar líne	
			Gan athrú	
			Gan freagra	
			5	Suíomh
			Cén tionchar atá ag rialacháin COVID-19 ar an áit a ndéanann tú do shiopadóireacht?	
			Déanaim siopadóireacht níos gaire don bhaile anois, cé go bhfuil níos lú tairiscintí/seirbhísí agam	
			Bím ag siopadóireacht gar do bhaile mar tá na tairiscintí/seirbhísí go léir agam in aice láimhe	
			Caithfidh mé siopadóireacht a dhéanamh níos faide ó bhaile le haghaidh na dtairiscintí/seirbhísí a theastaíonn uaim go rialta	
			Gan athrú	
	Gan freagra			
	6	Suíomh		
	Cá ndéanann tú do shiopadóireacht ar líne (mar gheall ar COVID, Brexit, rogha)			
	Déanaim siopadóireacht ar bhonn níos áitiúla sa Chontae (feasach ar bhunús agus am seachadta/costas)			
	Déanaim siopadóireacht níos áitiúla in Éirinn (feasach ar bhunús agus am seachadta/costas)			
	Déanaim siopadóireacht go hidirnáisiúnta (is cuma liom faoi bhunús nó am seachadta/costas)			

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Cuid 3	Iompar	7	Iompar	Cén modh iompair a ghlacann tú agus tú ag déanamh do phríomhshíopadóireacht grósaeireachta?
		Príomhshíopadóireacht Grósaeireachta		
			Bus	
			Carr	
			Rothaíocht	
			Sheachadadh	
			Ar chos	
			Tacsaí	
			Eile	
			Gan Freagra	
		Siopadóireacht Breisithe		
			Bus	
			Carr	
			Rothaíocht	
			Sheachadadh	
			Ar chos	
			Tacsaí	
			Eile	
			Gan Freagra	
		Éadaí agus Coisbheart		
			Bus	
			Carr	
			Rothaíocht	
			Sheachadadh	
			Ar chos	
			Tacsaí	
			Eile	
			Gan Freagra	
		Earraí Tí Builc		
			Bus	
			Carr	
			Rothaíocht	
			Sheachadadh	
	Ar chos			
	Tacsaí			
	Eile			
	Gan Freagra			
			Gan Freagra	
Cuid 4	Príomhshíopadóireacht	8	Suíomh	Cá ndéanann tú do phríomhshíopadóireacht grósaeireachta? (Ainmigh Lár Bhaile, Lárionad Dúiche, ionad síopadóireachta nó láthair miondíola eile).
				Ainm Lár an Bhaile, Lárionad Dúiche, ionad síopadóireachta nó láthair miondíola eile
				Gan Freagra

9	minicíocht	Cé chomh minic a dhéanann tú do phríomhshíopadóireacht bia/grósaeireachta?
		Níos mó ná uair sa tseachtain
		Uair sa tseachtain
		3 huair in aghaidh na míosa
		gach coicís
		Uair sa mhí
		Gan Freagra
10	sástacht	Agus tú ag síopadóireacht – an bhfuil an ghné taithí/fóillíochta agus na seirbhísí atá ar fáil tábhachtach duit? (i.e. gruagairí, siopaí caife, bialanna)
		An-tábhachtach
		Tábhachtach
		Neodrach
		Neamhthábhachtach
		Gan Freagra
11	tarraingteacht	Cén fáth a ndéanann tú do phríomhshíopadóireacht grósaeireachta sa láthair seo?
		Dílseacht do Chustaiméirí
		Inrochtaineacht (Rochtain áisiúil, cáilíocht bóithre, inrochtaineacht do choisithe/rothaithe, inrochtaineacht do chliaint faoi mhíchumas)
		Áisiúlacht (Ar an mbealach nó gar don bhaile nó don áit oibre/scoil/coláiste)
		Rogha/Éagsúlacht
		Páirceáil (éascaíocht pháirceála, costais pháirceála, cóngarach na páirceála do shiopaí)
		Inacmhainneacht (Tairiscintí miondíola luach ar airgead)
		Cáilíocht
		Seirbhís do Chustaiméirí
		Tacú le Gnólachtaí Áitiúla
		Infhaighteacht (Raon táirgí ar fáil)
		Brandaí
		Suíomh láraithe (Gaireacht do sheirbhísí comhlántacha m.sh. cógaslann, bearbóir, búistéir, srl.)
		Is díol spéise iad in aice láimhe (m.sh. pictiúrlann, áit súgartha do leanaí, stua, babhláil deich bpionnaí, rinc oighir, spás oscailte poiblí, srl.)
		Atmaisféar (Timpeallacht síopadóireachta taitneamhach)
		Trácht Íseal
		Roghanna Seachadta
		Eile
		Gan Freagra
		12
0- 25 euro		
25- 50 euro		
50- 100 euro		
100- 200 euro		
200- 300 euro		
300+ euro		
Gan Freagra		

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

		13	miondíoltóir sonrach	Cé hé/hiad an/na siopa(i) grósaeireachta a dtugann tú cuairt orthu de ghnáth le haghaidh do phríomhcheannacháin ghrósaeireachta?		
				Tesco		
				Lidl		
				Aldi		
				Supervalu		
				An Íoslainn		
				M&S		
				Dunnes		
				Spar		
				Eile		
				Gan Freagra		
				14	Feabhas ent	Cén eilimint, sa suíomh seo, ar cheart a fheabhsú chun tú a spreagadh siopadóireacht a dhéanamh ann níos minice?
						Rochtain (rochtain ar bhóithre, bainistíocht tráchta, rochtain níos sábháilte do choisithe/rothaithe, naisc iompair phoiblí feabhsaithe)
						Páirceáil (Rochtain fheabhsaithe, táillí páirceála níos saoire/nialas, níos mó páirceála gar do shiopaí, níos mó páirceála sráide)
						Tairiscintí móra miondíola (m.sh. Penneys, Dunnes, H&M, siopaí ilranna)
						Tairiscintí grósaeireachta níos mó (m.sh. Tesco Superstore, Dunnes, Supervalu, srl)
						Rogha/Éagsúlacht (Raon feabhsaithe siopaí, praghsáil iomaíoch)
						Táirgí úra (asraonta táirgí úra feabhsaithe (margai), táirgí níos áitiúla a thairiscint, torthaí/glasraí/búistéireacht/bácús)
						Uaireanta trádála (Uaireanta trádála méadaithe)
						Suíomh
				Áiseanna poiblí (rochtain fheabhsaithe do chliant faoi mhíchumas, níos mó áiseanna leithreasa/feabhsaithe, limistéar cúraim/súgartha leanaí, áiseanna athchúrsála, suíocháin/áiteanna scithe, srl.)		
				Siopaí speisialtóra (siopa leabhar, cógaslann, bearbóir/salon, srl)		
				Tairiscintí Bia agus Dí (bialanna, siopaí caife)		
				Tairiscintí Bia agus Dí (Beir leat, mearbhia, (seachadadh))		
				Áiseanna fóillíochta (Pictiúrlann, stua, babhláil deich bioráin, rinc oighir, srl.)		
				Eile		
				Gan Freagra		
Cuid 5	Siopadóireacht Breisithe	15	Suíomh	Cá ndéanann tú do shiopadóireacht ghrósaeireachta bhreisithe? (Ainmigh Lár Baile, Lárionad Dúiche, Ionad Siopadóireachta, láthair miondíola eile)		
				Ainm an bhaile, an tsráidbhaile		
				Gan Freagra		
		16	cúpóin	Cé chomh minic is a dhéanann tú do shiopadóireacht grósaeireachta bhreisithe (Bainne, arán srl)		
				Níos mó ná uair sa tseachtain		
				Uair sa tseachtain		
				3 huair in aghaidh na míosa		
				gach coicís		
		Uair sa mhí				
		Gan Freagra				

		17	caiteachas	Cé mhéad a chaith tú ar do shiopadóireacht bhreisithe dheiridh?
				0- 25 euro
				25- 50 euro
				50- 100 euro
				100- 200 euro
				200- 300 euro
				300+ euro
				Gan Freagra
Cuid 6	Éadaí agus Coisbheart	18	Suíomh	Cá dtéann tú ag siopadóireacht le haghaidh éadaí agus coisbheart (duit féin agus do do theaghlach araon) (sonraigh baile, ionad siopadóireachta nó láthair miondíola a dtabharfá cuairt air de ghnáth do na ceannacháin seo)?
				Ainm an bhaile, an tsráidbhaile
				Gan Freagra
		19	minicíocht	Cé chomh minic a dtéann tú ag siopadóireacht le haghaidh éadaí agus coisbheart?
				De réir mar is gá
				Níos mó ná uair sa tseachtain
				Uair sa tseachtain
				3 huaire in aghaidh na míosa
				gach coicís
				Uair sa mhí
				Gan Freagra
		20	tarraingteacht	Cén fáth a dtugann tú cuairt ar an suíomh sin don chineál seo siopadóireachta?
				Dílseacht do Chustaiméirí
				Inrochtaineacht
				Áise
				Rogha/Éagsúlacht
				Páirceáil
				Inacmhainneacht
				Cáilíocht
				Seirbhís do Chustaiméirí
		Tacú le Gnólachtaí Áitiúla		
		Infhaighteacht		
		Brandáí		
		Suíomh láraithe		
		Díol spéise breise		
		Atmaisféar		
		Trácht Íseal		
		Roghanna Seachadta		
		Eile		
		Gan Freagra		
		21	caiteachas	Cé mhéad a chaith tú ar éadaí/coisbheart le linn do chuairte deiridh?
				0- 25 euro

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

			25- 50 euro	
			50- 100 euro	
			100- 200 euro	
			200- 300 euro	
			300+ euro	
			Gan Freagra	
Cuid 7	Earraí Tí Builc	22	Suíomh	
		Cá dtéann tú ag siopadóireacht le haghaidh earraí móra builc tí? (Ainmnigh Lár Baile, ionad siopadóireachta nó láthair mhiondíola eile).		
				Lár an Bhaile, Lárionad Dúiche, ionad siopadóireachta, nó láthair mhiondíola eile
				Gan Freagra
		23	minicíocht	Cé chomh minic a théann tú ag siopadóireacht le haghaidh earraí builc tí?
				De réir mar is gá
				Níos mó ná uair sa tseachtain
				Uair sa tseachtain
				3 huair in aghaidh na míosa
				gach coicís
				Uair sa mhí
				Gan Freagra
		24	tarraingteacht	Cén fáth a dtugann tú cuairt ar an suíomh seo le haghaidh d'earraí builc tí?
				Dílseacht do Chustaiméirí
				Inrochtaineacht
				Áise
				Rogha/Éagsúlacht
				Páirceáil
				Inacmhainneacht
				Cáilíocht
				Seirbhís do Chustaiméirí
				Tacú le Gnólachtaí Áitiúla
				Infhaighteacht
				Brandáí
				Suíomh láraithe
		Díol spéise breise		
		Atmaisféar		
		Trácht Íseal		
		Roghanna Seachadta		
		Eile		
		Gan Freagra		
25	caiteachas	Cé mhéad a chaith tú ar do thuras siopadóireachta deiridh d'earraí builc tí níos mó?		
		0- 100 euro		
		100- 200 euro		
		200- 300 euro		
		300- 400 euro		

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondiola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

		300+ euro
		Gan Freagra
29	Comparáid ar	An ndéanann tú siopadóireacht ar líne le haghaidh éadaí/coisbheart?
	a	Déanann
		Ní dhéanaim
		Gan Freagra
	b	Má dhéanann, cé mhéad a bhí ar do cheannachán deireanach
		0- 25 euro
		25- 50 euro
		50- 100 euro
		100- 200 euro
		200- 300 euro
		300+ euro
		Gan Freagra
30	Comparáid ar Bhulc	An ndéanann tú siopadóireacht ar líne le haghaidh earraí builc tí?
	a	Déanann
		Ní dhéanaim
		Gan Freagra
	b	Má dhéanann, cé mhéad a bhí ar do cheannachán deireanach
		0- 25 euro
		25- 50 euro
		50- 100 euro
		100- 200 euro
		200- 300 euro
		300- 400 euro
		400- 500 euro
		500- 600 euro
		600- 700 euro
		700- 800 euro
		800- 900 euro
		900- 1000 euro
		1000- 1500 euro
		1500- 2000 euro
		2000- 2500 euro
		2500- 3000 euro
		3000- 3500 euro
		3500- 4000 euro
		4000- 4500 euro
		4500- 5000 euro
		5000+ euro
		Gan Freagra
31	Rannpháirt íocht ar	Cén cineál earraí a mbeidh tú ag siopadóireacht le haghaidh níos mó anois trí cheannach ar líne, tar éis COVID?
		Príomh-earraí grósaíreachta

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

			Grósaeireacht bhreisithe
			Éadaí agus coisbheart
			Earraí tí builc
			Earraí comparáide
			Ní dhéanfaidh aon cheann, ní mhéadóidh siopadóireacht ar líne i gcatagóir ar leith
			Gan Freagra
		32	Tarraingteacht
			Cén fáth a roghnófa siopadóireacht ar líne a dhéanamh (seachas cuairt a thabhairt ar shuíomh siopa?)
			Áise
			Rogha/Éagsúlacht
			Inacmhainneacht
			Cáilíocht
			Infhaighteacht
			Roghanna Seachadta
			Sláinte / Sábháilteacht
			Eile
			Gan Freagra
		33	Tacaigh le Áitiúil
			An ndéanann / an ndéanfa siopadóireacht ó sholáthraithe i gContae Luimnigh (má tá táirgí ar fáil go háitiúil)?
			Sea, má tá fáil air
			Ní miste liom
			Eile
			Gan Freagra
Cuid 9	Eile	34	Cáiréiseach eile
			Nuair a théann tú ag siopadóireacht, cé mhéad, más rud ar bith a chaitheann tú ar ní eile ar nós ithe amuigh nó dul chuig an ngruagaire in aghaidh na cuairte?
			0- 25 euro
			25- 50 euro
			50- 100 euro
			100- 200 euro
			200- 300 euro
			300+ euro
			Gan Freagra

Comhairle Cathrach
& Contae **Luimnigh**
Limerick City
& County Council

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

A.7 Caiteachas Turasóireachta

Turasóirí ón gCoigríoch ('000)																
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bunús	Stairiúil					<i>Scair Réamh-mheasta*</i>	Stairiúil	Tuartha								
Luimneach	420	494	537	568	647	624.5	602	132	144	361	445	512	572	601	631	663

Turasóirí Intíre ('000)																
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bunús	Stairiúil					<i>Scair Réamh-mheasta*</i>	Stairiúil	Tuartha								
Luimneach	241	253	257	188	284	316.5	349	17	115	262	332	334	336	338	340	342

Ioncam ón gCoigríoch (€m)																
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bunús	Stairiúil					<i>Scair Réamh-mheasta*</i>	Stairiúil	Tuartha								
Luimneach	136	169	212	223	261	257.5	254	46	56	152	188	218	241	253	266	279

Ioncam Intíre (€m)																
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bunús	Stairiúil					<i>Scair Réamh-mheasta*</i>	Stairiúil	Tuartha								
Luimneach	37.4	39.2	32.1	25.2	46	48.5	51	3	17	38	48	49	50	51	52	53

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh
Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae

Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis de réir Dobharcheantar (€m)													
Dobharcheantar	% den Ioncam a bhaineann le Turasóireacht		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	% de An Clár	% de Luimneach											
Dobharcheantar Luimnigh	20%	80%	293.7	298.0	46.2	72.6	187.8	233.4	262.6	285.0	297.4	310.6	323.8
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	-	20%	61.2	61.0	9.8	14.6	38.0	47.2	53.4	58.2	60.8	63.6	66.4
Ioncam Iomlán a nGlactar leis	100%	100%	354.9	359.0	56.0	87.2	225.8	280.6	316.0	343.2	358.2	374.2	390.2

Insreabhadh Áise Glactha ó Turasóireacht in aghaidh an Dobharcheantair											
Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dobharcheantar Luimnigh	35,860,770	36,385,800	5,641,020	8,864,460	22,930,380	28,498,140	32,063,460	34,798,500	36,312,540	37,924,260	39,535,980
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	7,472,520	7,448,100	1,196,580	1,782,660	4,639,800	5,763,120	6,520,140	7,106,220	7,423,680	7,765,560	8,107,440
Ioncam Iomlán a nGlactar leis	43,333,290	43,833,900	6,837,600	10,647,120	27,570,180	34,261,260	38,583,600	41,904,720	43,736,220	45,689,820	47,643,420
Contae Luimnigh	37,362,600	37,240,500	5,982,900	8,913,300	23,199,000	28,815,600	32,600,700	35,531,100	37,118,400	38,827,800	40,537,200

Comparáid Glactha Insreabhadh Neamh-Bhuilc ó Turasóireacht in aghaidh an Dobharcheantair											
Caiteachas Turasóireachta: Scoilt a nGlactar leis	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dobharcheantar Luimnigh	38,181,000	38,740,000	6,006,000	9,438,000	24,414,000	30,342,000	34,138,000	37,050,000	38,662,000	40,378,000	42,094,000
Dobharcheantar an Chaisleáin Nua	7,956,000	7,930,000	1,274,000	1,898,000	4,940,000	6,136,000	6,942,000	7,566,000	7,904,000	8,268,000	8,632,000
Ioncam Iomlán a nGlactar leis	46,137,000	46,670,000	7,280,000	11,336,000	29,354,000	36,478,000	41,080,000	44,616,000	46,566,000	48,646,000	50,726,000
Contae Luimnigh	39,780,000	39,650,000	6,370,000	9,490,000	24,700,000	30,680,000	34,710,000	37,830,000	39,520,000	41,340,000	43,160,000

Comhairle Cathrach & Contae Luimnigh

Straitéis Mhiondíola do Cheantar Cathrach Luimnigh-na Sionainne agus do Chontae Luimnigh 2022-2028 Chláir

A.8 Nótaí

Déan Teagmháil Linn

Richard Hamilton

Stiúrthóir – KPMG Future Analytics

T + 35317004019

R richard.hamilton@kpmg.ie

Jamie McGrath

Stiúrthóir – KPMG Future Analytics

T +35317004031

R jamie.mcgrath@kpmg.ie

Daniel Rood

Comhairleoir Sinsearach - KPMG Future Analytics

T +35314107845

R daniel.rood@kpmg.ie

Gracjan Fil

Comhairleoir Sinsearach - KPMG Future Analytics

T +35314102567

R gracjan.fil@kpmg.ie

Shane McCormack

Anailísí – KPMG Future Analytics

T +35314107798

R shane.g.mccormack@kpmg.ie

www.kpmg.com

© 2021 KPMG, comhpháirtíocht Éireannach agus ballghnólacht d'eagraíocht dhomhanda KPMG de bhallchomhlachtaí neamhspleácha atá cleamhnaithe le KPMG International Limited, cuideachta phríobháideach Shasana faoi theorainn ráthaíochta. Gach ceart ar cosaint.

Is de chineál ginearálta an fhaisnéis atá anseo agus níl sé beartaithe chun aghaidh a thabhairt ar imthosca aon duine aonair nó aonáin ar leith. Cé go ndéanaimid ár ndícheall eolas cruinn tráthúil a sholáthar, ní féidir ráthaíocht a thabhairt go bhfuil an fhaisnéis sin cruinn ón dáta a bhfaightear í nó go leanfaidh sé de bheith cruinn sa todhchaí. Níor cheart d'aon duine gníomhú ar fhaisnéis den sórt sin gan comhairle ghairmiúil chuí tar éis scrúdú críochnúil a dhéanamh ar an gcás áirithe.

Is trádmharcanna cláraithe de chuid KPMG International Limited ("KPMG International") é ainm agus lógó KPMG, cuideachta phríobháideach Shasanach faoi theorainn ráthaíochta.